

KEVSER SÛRESİ

Rahman, Rahim Allah'ın Adıyla
"Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.
Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır."

Raşid SAYILIR

RESULULLAH
VE
EHL-İ BEYTİ

KEVSER

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Kevser Yayınları: **91**

Eserin Adı:

Resulullah ve Ehl-i Beyti

Yazar:

Hacı Raşit Sayılır

Mizanpaj:

Kevser Yayınları

Kapak:

Ramazan Erkut

Baskı:

Er Mücellit & Matbaa

1. Basım: Temmuz 2006

2. Basım: Temmuz 2012

ISBN: 975-6640-69-3

İsteme Adresi:

Hacı Raşid SAYILIR

İnönü Mahallesi Maslakçeşme Caddesi

No: 127 Sefaköy - İSTANBUL

Tel: (0212) 698 34 32 - 697 37 27

KEVSER YAYINLARI

Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14/1 Fatih - İstanbul

Tel: (0212) 534 35 28 / Fax: 631 36 01

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	7
Hz. Peygamber'in (s.a.a) Hayatına Kısa Bir Bakış.....	13
Hz. Peygamber'in (s.a.a) Doğumu	18
Ebu Talib'in Hz. Peygamber'in (s.a.a) Gözetimini Üstlenmesi	22
Kutsal Evlilik	23
Hz. Ali'nin (a.s) Doğumu ve Hz. Peygamber (s.a.a) Tarafından Eğitilmesi	24
Peygamberlik ve Ön Belirtileri	25
Hz. Muhammed'in (s.a.a) Ay Mucizesi	29
Hicret Olayı	39
Bedir Savaşı.....	49
Uhud Savaşı.....	51
Hendek Savaşı	57
Hayber Savaşı.....	73
Gadir-i Hum Olayı.....	79
Üsame Ordusu	87
Vasiyetname	97
Ömer b. Hattab'ın, Hz. Peygamber'in (s.a.a) Vasiyetnamesini Yazdırmasına İtirazı.....	97
Ehl-i Beyt'in İslâm'daki Yeri	107
Kisâ Hadisi.....	108
Mübahehele Olayı.....	110

Risaletin Karşılığı Ehl-i Beyt Sevgisidir	122
Halife Seçimi	125
İmamet Meselesi.....	139
Hadislerin Yakılması ve İlim Kapısı Ehl-i Beyt'in Devre Dışı Bırakılması.....	143
Fedek Ne Oldu?	153
Fedek'in Gasp Edilmesi.....	156
Ömer Bin Hattab.....	165
Osman Bin Affan.....	171
Ebu Zerr-i Gıfarî'nin Vefatı	179
Emir'ül-Müminin Ali (a.s).....	185
Cemel Savaşı.....	205
Sıffin Savaşı	210
Hakemlik Olayı	215
Hakemlerin Verdiği Karar.....	217
Nehrevan Savaşı.....	218
Şahadet ve Felaket.....	223
İmam Hasan (a.s).....	225
İmam Hüseyin (a.s).....	229
İmam Zeynulabidin (a.s).....	255
İmam Ebu Cafer Muhammed Bâkır (a.s)	257
İmam Cafer Sadık (a.s).....	259
İmam Musa Kazım (a.s)	264
İmam Ali Rıza (a.s)	266
İmam Muhammed Taki (a.s)	268
İmam Ali en-Naki (a.s).....	269
İmam Hasan el-Askerî (a.s).....	270
İmam Muhammed Mehdi (a.s).....	271
Dinin Esasları	273

ÖNSÖZ

Bütün âlemleri yoktan var eden yüce Allah'a hamdolsun. Her kim O'na tevekkül ederse, O, kendisine yeter ve her kim de O'nun yolundan yüz çevirirse, hor ve zelil kalır.

Yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurur:

Ey iman edenler! Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın ve sakın fırkalara ayrılmayın!¹

Erdem, evlere arka taraflarından girmenizde değildir! Asıl erdem, (Allah'tan) çekinen kişinin erdemidir. Evlere kapılarından girin! Allah'tan çekinin ki, kurtuluşa erebilirsiniz.²

Resulullah (s.a.a) da şöyle buyurur:

Ben ilim şehriyim, Ali de onun kapısıdır. Kim ilim şehrine girmek isterse, kapısına gelsin.³

İslâm birliği... Bu kelime, bütün Müslümanların kalplerini celp eden bir kelimedir. Dünyadaki tüm Müslümanların birleşmesini arzu etmeyen Müslüman bir fert bulunmaz. Öyleyse biz de bu gayenin taraftarı olmalıyız.

İslâm, kâinatın dinidir. Göklerde ve yerde olan ne varsa, hepsi Allah'a (c.c) teslim olmuştur. İslâm, Allah'a (c.c) ve O'nun dinine teslim olmaktır.

1- Âl-i İmrân Suresi: 103

2- Bakara Suresi: 189

3- Müstedrek-i Hâkim, c.3, s.126; Tarih-i Bağdat, c.4, s.368; Us-du'l-Gabe, c.4, s.22; Kenzu'l-Ummal, c.6, s.152; Tehzibu't-Tehzib, c.6, s.320

İslâm, bütün peygamberlerin getirdiği aynı "ilâhî din"-in ortak adıdır. İlk peygamber Hz. Âdem'den (a.s) "Son Peygamber" Hz. Muhammed'e (s.a.a) kadar gelip geçmiş her peygamber İslâm'ı tebliğ etmiştir. Allah (c.c) katında din İslâm'dır.

İslâm, son tebliğcisi olan Ahir Zaman Peygamberi ve Hatem-i Enbiya (Peygamberlerin Sonuncusu) Resul-i Ekrem'le (s.a.a) son ve mükemmel şeklini almıştır. İslâm'ın son tebliğinin öncekilere üstünlüğü, Kur'ân-ı Kerim'in ilâhî vaat ile korunmuş ve güvenilir olmasından gelir.

Önceki peygamberlerin de yapmış olduğu tebliğ, gerçek ile ilgisi olmayan bazı sözlerle karıştırılarak haktan uzaklaştırılmıştır. Eğer biz de, uydurma hadislere ve gayri-İslâmî âdetlere ve bidatlere değer verirsek, vay bizim hâlimize!

İslâm'ın iki temel kaynağı vardır: Kur'ân ve onun yaşama geçirilişi olan Sünnet. İslâm'ı bu iki kaynaktan almazsak, yani İslâm'ın aslı şeklinden uzaklaşırsak, bu dinin, öteki ilâhî kökenli dinlerden ne farkı olur?

Allah Tebareke ve Teâlâ Kur'ân-ı Kerim'in bir ayetinde şöyle buyurmuştur:

Sonra, bir şeyde ayrılığa düşüp çekişirseniz, eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, onu, Allah'a ve Resul'e götürün.¹

Yüce Allah, bu ayetle, "Kur'ân'a ve Resulullah'tan gelen gerçek hadislere başvurun." demiş oluyor. Ne yazık ki, "İki Cihan Güneşi"nin nuru, yeryüzünden uzaklaştıktan sonra, halifelik davası Müslümanlar arasında ayrılık başlatmıştır ve böylece o sevgili Peygamberimizin (s.a.a) gerçek hadisleri de bir bahane ile ortadan kaldırılmıştır. İleriki sayfalarda bu üzücü olayı kaynakları ile kaydetmeye çalışacağız.

1- Nisâ Suresi: 59

"İki Cihan Güneşi"nin nuru yeryüzünden uzaklaştıktan sonra çok geçmeden biçare ümmet Ümeyyəoğulları'nın başı Muaviye'nin zulmüyle ve oğlu Yezid'in zilleti ile karşılaştı. Bu şahıslar, kendi saltanatları uğruna, Resul-i Ekrem'in "Ehl-i Beyt"ine karşı savaşlar verdiler. Örneğin, Hz. Ali (a.s) ile savaştilar ve "cennet gençlerinin iki efendisi" olan Hz. Hasan (a.s) ve Hüseyin'i (a.s) şehit ettiler.

Emevî zalimleri müminlerin kanlarını dökmekten zevk alıyorlardı. Allah'ın Resulü (s.a.a), bunların, devlet kademelerine gelmelerini yasaklamıştır. Ancak ne yazık ki, Resul'den (s.a.a) sonra onun vasiyetine uyulmayınca, onlar da bu fırsattan yararlanarak bir oyun ile ümmetin başına musallat oldular.

Böylece nice akı, kara; nice karayı da, ak gösterdiler. Kendilerini, tarih sayfalarına, Emirü'l-Müminin diye yazdırdılar. Asıl Emirü'l-Müminin olan Hz. Ali (a.s) ve evladının haklarını da hasıraltı ettiler. Resulullah (s.a.a) adına, saltanatlarına uygun hadisler uydurdular. Bazen de iktidarlarının işine gelen hadisçileri mükâfatlandırıyorlardı. Ne yazık ki, Peygamberimizin (s.a.a) söylemediği bir sözü, kendisine isnat edenlerin, cehennem ile müjdelendikleri düşünülmez olmuştur.

Abbasîler de Ehl-i Beyt'e zulüm yapmada Emevîlerden geri kalmadılar; bir bahane ile bazılarını zindanlara atarak, zehirleterek şehit ettiler. O dönemdeki bu zulümden Ebu Hanife de bahsetmiştir.¹

Tarih yazarlarının ve okurlarının tarafsız davranmaları gerekir. Önyargı ile bir yere varılamaz. Bu çıkarıcı zalimlerin yaptıklarının bir sonucu olarak da Müslümanlar bölük bölük olmuşlardır. Bu, bir yürekler acısı durum değil midir? Oysaki İslâm azizdir; müminler kardeşirler.

Bakın, Allah Tebareke ve Teâlâ ne buyuruyor:

1- Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.363

Şüphesiz bu, benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun; (başka) yollara uymayın. Zira o yollar, sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte sakınmanız için, Allah size bunları emretti.¹

Ancak ne yazık ki biz, İslâm tarihi kaynaklarında ve günümüzde Müslümanların fırkalara ayrıldığını görmekteyiz. Bu ise, bizim içimizde devamlı olarak kanayan bir yaradır. Bu kitabın yazılış gayesi, Müslümanların "Peygamberî çizgi"yi kavramaları ve bu çizgide birleşmelerini sağlamaktır.

Kitabımızda, özellikle Şia ve Ehl-i Sünnet arasındaki ihtilâflı konularda daha çok, Ehl-i Sünnet kaynaklarına yer verdik. Çünkü Ehl-i Beyt Mektebi'nin kaynakları, Ehl-i Sünnet tarafından pek bilinmediği için, bu mektebin âlimlerinin verdiği bilgilere genelde itibar edilmemektedir. Oysa İslâm tarihi ile ilgili gerçekleri, kaynaklarıyla beraber, kıymetli âlimlerimiz ve araştırmacılarımız, değerli eserlerinde bize ulaştırmışlar, bunları günümüze kadar getirerek zihinlerimizi aydınlatmışlardır. Gerçeklere sadık kalan âlimlerimizin ve araştırmacılarımızın tümüne şükranlarımızı sunarız. Kaynakları aktarırken de, genelde Arapça ve Farsçadan Türkçeye çevrilen kitap ve yazılardan yararlandım, bazı alıntılarda bulundum.

Müslümanların birlik ve beraberliğini isteyen tüm âlimlerin bir araya gelerek bu içimizdeki ayrılık çıbanını, bir cerrahi ameliyattan geçirerek devamlı olarak kabuk tutup cerahat toplayan yaranın iyileşmesine yardımcı olacaklarına inanıyoruz. Böylece ümmetin, İslâm'ın ortak paydası olan ilim kapısı Ehl-i Beyt ekseninde birleşip bir araya gelmesini ümit ediyoruz.

Tevfik Allah'tandır; bize düşen ise tahkiktir.

H. Raşid Sayılır

1- En'âm Suresi: 153

I. BÖLÜM

İSLÂM TARİHİNDEN

KESİTLER

<https://t.me/caferilikcom>

HZ. PEYGAMBER'İN (S.A.A) HAYATINA KISA BİR BAKIŞ

Peygamberlerin sonuncusu ve ilâhî elçilerin efendisi Abdulmuttalib oğlu Abdullah oğlu Muhammed (s.a.a), Fil Yılı'nın rebiyülevvel ayının on yedinci gününde doğdu.

Daha önce babasını kaybeden Hz. Peygamber'e Sa'd-oğulları kabilesinden bir kadın sütanesi oldu. Dört veya beş yaşına girdiğinde annesine geri verildi. Altı yaşındayken annesi vefat etti. Bunun üzerine bakımını tek başına dedesi üstlendi. Fakat iki yıl sonra o da öldü. Dedesi ölmeden önce onun bakımını müşfik amcası Ebu Talib'e havale etti. Evleninceye kadar da amcasının yanında kaldı.

On iki yaşındayken amcası ile birlikte Şam'a bir yolculuk yaptı. Yolda rahip Buhayra ile karşılaştı. Buhayra onu tanıdı. Onu gözden uzak tutmaması hususunda Ebu Talib'i uyardı ve onun aleyhinde komplolar kurmak için Yahudilerin fırsat kolladıklarını belirtti.

Hz. Peygamber (s.a.a) yirmi yaşlarında Hılfu'l-Fudul adı ile bilinen bir mazlumları müdafaa için kurulan bir antlaşmaya katıldı. Sonraları bu katılımdan iftiharla söz etmiştir. Hatice'nin mallarıyla ticaret yapmak için Şam'a gitti. Gençliğinin parlak döneminde yirmi beş yaşındayken Hatice ile evlendi.

Bundan önce "doğru ve güvenilir (emin)" kişi lakapları ile tanınmıştı. Hacerü'l-Esved'i yerine koymakta anlaşmazlığa düşen kabileler onun arabuluculuğuna başvurdu. O da bulduğu ilginç bir yöntemle çatışan tarafları uzlaştırdı.

Kırk yaşında peygamber olarak görevlendirildi. Görevinin bilincinde olarak insanları Allah'a çağırmaya başladı. Öncü müminlerden oluşan bağlılar ve destekçiler toplama-ya girişti.

Çağrı görevine başlamasının üzerinden üç veya beş yıl geçtikten sonra yüce Allah ona yakın akrabalarını uyarmasını emretti. Arkasından elçilik görevini ilân ederek İslâm'ı sevenlerin müminler safına katılması yolunda açık çağrıda bulunmakla emredildi.

O andan itibaren Kureyş kabilesi Peygamber'in (s.a.a) önüne çeşitli engeller çıkarmaya, çağrının yayılmasını önlemeye ve böylece Allah yolunun önünü kesmeye başladı. Buna karşılık Hz. Peygamber (s.a.a), çağrısı için Mekke dışında yeni bir pencere açmaya yöneldi. Bu amaçla Habeşistan'a Müslümanlardan oluşan birkaç heyet gönderdi. Çünkü bu ülkenin hükümdarı, daha önce ülkesine gelen Ebu Talip oğlu Cafer başkanlığındaki bazı Müslümanları iyi karşılamış ve onlar da oraya yerleşmişlerdi. Nitekim Cafer Hicrî yedinci yıla kadar bu ülkeden ayrılmamıştı.

Kureyşliler, Habeşistan hükümdarını Müslümanlara karşı kışkırtma gayretlerinin başarılı olmadığını görünce, yeni bir plân uygulamaya başladılar. Bu plân Müslümanlara ekonomik, sosyal ve siyasî ambargo ve kuşatma dayatmak oldu. Bu ambargo üç yıl devam etti. Kureyşliler bu ambargonun Hz. Peygamber'i (s.a.a), Ebu Talip ve Haşimî kabilesinin diğer mensuplarını dize getirmesinden ümit kesince kuşatmayı kaldırdılar. Ancak ambargo baskısından zafere çıkan Hz. Peygamber ile kabilesi, peygamberliğin onuncu yılında Ebu Talip ile Hatice'nin (her ikisine selâm olsun) vefatı ile sarsıldılar. Bu iki olayın Hz. Peygamber (s.a.a) üzerindeki etkisi ağır oldu. Çünkü aynı yıl içinde en güçlü iki destekleyicisini kaybetmişti.

Bazı tarihçiler "İsra" ve "Miraç" olayının gerçekleşmesini bu üzücü durumla ilişkilendiriyorlar. Bu görüşe gö-

re, bu dönemde üzüntünün ve psikolojik baskının doruğunda yaşayan Hz. Peygamber (s.a.a) aynı zamanda Kureyşlilerin bütün ağırlıkları ile ilâhî çağrının önüne dikildiklerini, yolunu kestiklerini görüyordu. Böylece yüce Allah, bu ağır havayı dağıtmak için miraç esnasında ona gösterdiği büyük mucizelerle önüne geleceğin ufuklarını açtı. Gerçekten miraç mucizesinin Hz. Peygamber ve müminler üzerindeki şevk uyandırıcı etkisi çok büyük oldu.

Hz. Peygamber (s.a.a) yeni bir hareket merkezi bulabilmek ümidi ile Taife göç etti. Fakat Mekke'ye komşu olan ve bu şehrin atmosferinin etkisi altında kalan bu beldeden yeni bir açılım elde edemedi. Bunun üzerine Mekke'ye dönerek daha önce komşuluğunu seçtiği Mut'im b. Adiyy'in yakınına yerleşti.

Hz. Peygamber (s.a.a) ilâhî risaleti yaymak için hac mevsimlerinde yeni bir hareket başlattı. Hac görevini yerine getirmek ve Ukkaz Çarşısı'nda ticaret yapmak için Beytu'l-Haram'a gelen kabilelere kendini tanıtmaya başladı. Yesrib (Medine) halkı ile buluştuktan sonra, yüce Allah önüne başarı ve yardım kapılarını açtı. Böylece Allah'a çağrısı devamlılık kazanarak İslâm Medine'de yayılmaya başladı.

Sonunda Kureyşlilerin kendisine yönelik tuzağından Allah tarafından haberdar edilmesi üzerine Medine'ye hicret etmeye karar verdi. Çünkü Kureyş kabilesi bu kabilenin bütün kollarından oluşan bir grup vasıtasıyla onu öldürüp kendisinden nihaî olarak kurtulma konusunda anlaşmışlardı. Bunun üzerine Hz. Ali'ye (a.s) bir gece kendi yatağında yatmasını emrettikten sonra kendisi bütün korunma tedbirlerini alarak Medine'ye doğru yola çıktı ve kendisi için tam bir karşılama hazırlığı yapmış olan bu şehrin halkı ile buluştu. Rebiyülevvel ayının başlarında Kuba'ya ulaştı. Hz. Peygamber'in (s.a.a) bu hicreti, onun emri ile İslâm tarihinin başlangıcı oldu.

Hız. Peygamber (s.a.a) Medine'de ilk İslâm devletini kurdu. Hicretten sonraki ilk yıl zarfında bu devletin temel-lerini attı. İŖe putları kırmakla ve Mescid-i Nebevî'nin in-şası ile başladı. Bu mescidi hareketi, çağrısı ve hükümeti için merkez olarak hazırladı. Arkasından muhacirler ile en-sar arasında birebir kardeşlik ilişkileri kurdu. Böylece yeni devletin üzerine oturacağı sağlam bir halk tabanı oluşturma-yı amaç edindi. Bir yandan da kabileler arasındaki iliş-kileri düzenleyen bir tür yönetmelik hazırlayarak bunu ka-bilelere ilettili. Bu arada Yahudi oymakları ile bir anlaşma imzaladı. Bu yönetmelik ile bu anlaşma, ilk yönetim düze-ninin ve İslâm devletinin genel hatlarını içeriyordu.

Genç İslâm devleti ve İslâm çağrısı Kureyşlilerin sert ve çirkin direnişli ile karşılaştı. Bu kabile, İslâm daveti ile bu yeni devleti ortadan kaldırmaya kesin karar vermişti. Bu amaçla Müslümanlara art arda savaşlar açtılar. Hız. Pey-gamber (s.a.a) ve Müslümanlar da bu savaş girişimleri kar-sısında kendilerini savunmak zorunda kaldılar.

Böylece bu genç devleti savunma yılları başladı. Hız. Peygamber bu dönemi Hicret'in yedinci ayında amcası Hız. Hazma komutasında sefere çıkardığı bir seriye ile başlattı. O yılın sonuna kadar üç seriye daha hazırlayıp sefere çı-kardı. Bu yıl içinde Bakara Suresi'nin birçok ayeti indi. Bu ayetlerde, bir yandan yeni devlet ve ümmetle ilgili ölüm-süz bazı hükümler belirlenirken, öte yandan münafıkların ve Yahudilerin Hız. Peygamber'e ve yeni cihanşümul dev-letine karşı hazırladıkları komplolar ve kurdukları tuzaklar ifşa ediliyordu.

Kureyşliler, Hız. Peygamber (s.a.a) ile yeni devletini Medine dışından; Yahudiler ise, bu devleti Medine içinden hedef almışlardı. Hız. Peygamber her iki grubun hareketini sıkı gözlem altına aldı. Hicret'in ikinci yılında iki seriye seferi ile sekiz savaş gerçekleşti. Bu savaşların biri rama-zan ayında yapılan Büyük Bedir Savaşı oldu. Yine bu yıl

içinde ramazan ayı orucu farz kılındı ve İslâm devleti ile Müslüman ümmetin bağımsızlığına yeni bir boyut kazandıran kible değişikliği gerçekleşti.

Hicret'in ikinci yılı bir yandan birçok askerî ve öte yandan siyasî ve sosyal hayatla ilgili ilâhî direktiflerin inişine sahne oldu. Kureyşliler ile Yahudiler ağır savaş yenilgilerine uğratıldılar. Medine'yi ilk yurt edinmiş Yahudi kabilesi olan Benî Kaynuka'nın, Hz. Peygamber'le (s.a.a) yapmış oldukları sözleşmeyi bozdukları gerekçesi ile Büyük Bedir zaferinden sonra Medine'den sürgün edildiler.

Hicreti izleyen üç yıl boyunca Kureyşlilerin İslâm'a ve Müslümanlara yönelik Medine dışından gelen askerî saldırıları ile Yahudi kabilelerin Hz. Peygamber'le imzaladıkları anlaşmaları bozma girişimleri devam etti. Bu üç yıl zarfında gerçekleşen beş savaş yani Uhud, Beni'n-Nazîr, Ahzâb, Benî Kureyza ve Beni'l-Mustalak Savaşları, Peygamber'e ve Müslümanlara çok ağır gelmiş, zorluk vermişti.

Hicret'in beşinci yılında Müslümanlar başarılı bir sınavdan sonra müşrik ittifakı ile Yahudilerin ortak bir komplosunu geri püskürttüler. Böylece yüce Allah, Kureyşlilerin Müslümanları dize getirmekten ümidi kesmelerinden sonra büyük fethin zeminini hazırlamış oldu... Hz. Peygamber (s.a.a) Hüdeybiye Barışı'ndan sonra çevredeki kabileler ile anlaşıp onları yanına çekmeye girişti. Maksudı şirk ve inkârcılık güçleri karşısında, Müslümanlar ile bu kabilelerden oluşan birleşik bir güç oluşturmaktı.

Bütün bunların sonunda, yüce Allah Hicret'in sekizinci yılında Mekke'yi fethetmesini sağladı ve bu fetih sayesinde, Kureyş kabilesinin elebaşlarını İslâm devletine boyun eğdirdikten sonra Peygamber'i (s.a.a) şirkin merkezlerini Arap Yarımadası'ndan tasfiye etmemektedir kıldı.

Bunun arkasından gelen Hicrî dokuzuncu yıl akın akın Allah'ın dinine girmeye başlayan kabilelerin temsilcilerinin karşılanıp uğurlandığı bir yıl oldu.

Hicret'in onuncu yılı Veda Haccı'nın yapıldığı ve Hz. Peygamber'in (s.a.a) diğer ümmetlere şahit olan ümmetini ve cihanşümul devletini geliştirme yolunda ümmeti arasında geçirdiği son yıl oldu.

Peygamber (s.a.a) İslâmî devletinin temellerini, yerini alacak ve adımlarını izleyecek olan masum imamların önderliğini belirleyerek pekiştirdikten sonra hicrî on birinci yılının safer ayının yirmi sekizinci günü vefat etti.

Bu masum önderlik Ebu Talip oğlu Ali'nin (a.s) şahsında temsil edilecekti. O kâmil insan ki, Hz. Peygamber onu doğduğu günden itibaren kendi eli altında büyütüp eğitmiş ve hayatı boyunca onu güzel şekilde gözetmişti.

İmam Ali (a.s), İslâm'ın bütün değerlerini düşüncesinde, davranışlarında ve ahlâkında somutlaştırmıştı. Hz. Peygamber'in (s.a.a) emirlerine ve yasaklarına uymada en yüksek örneği oluşturuyordu. O bu niteliği ile büyük velâyet, nebevî vasilik ve ilâhî halifelik payesine lâyıktı. Onun İslâmî risaletin ve nebevî devletin oluşum ve yapısındaki etkin varlığı ve rolü, Hz. Peygamber'in vefatından sonra Allah'ın emri üzere Resulullah'ın ilk vekili olmasını sağladı.

Nihayet yüce Peygamber, içinde bulunduğu tüm zor şartlara rağmen İmam Ali'yi Müslümanlara hidayet rehberi ve önder tayin ederek risaletini duyurmayı tamamladıktan sonra Rabbinin çağrısının gereğine uydu.

Hz. Peygamber (s.a.a) Allah'a itaatkârlığın ve O'nun emirlerine uymanın en üstün örneği idi. Çünkü Allah'ın emirini en güzel şekilde Müslümanlara ilettili ve Veda Haccı'nı en çarpıcı açıklamalarla noktaladı.

Hiz. Peygamber'in (s.a.a) Doğumu

Hiz. Peygamber'in (s.a.a) gönderilişi öncesindeki dönemde Arap Yarımadası toplumunda kargaşa ve zulüm köklemişti. Toplumda birlik diye bir şey yoktu. Çöldeki

hayat karakterinin var ettiği sosyal ve kültürel özellikler, Arap Yarımadası toplumunda göstergeleri beliren çöküş sürecini durdurmak için yeterli değildi. Bu süreçte ortaya çıkan antlaşmalar ve ittifak (birliktelik) girişimleri, sözünü ettiğimiz sosyal çözülme karşısındaki direnişin sosyal göstergesi olmaktan başka bir şey değildi. Fakat bu müttefiklerin sayıca çokluğu, toplumda merkezî bir gücün olmadığının deliliydi.

Hz. Ali (a.s) bir hutbesinde şöyle buyurur:

Allah onu, elçilerin gönderilmesine bir süre ara verdikten sonra, ümmetlerin uykularının uzayıp gittiği, fitnelerin alıp yürüdüğü, işlerin darmadağın olduğu, savaşların yayıldığı bir çağda gönderdi. Dünyanın ışığı görünmez olmuştu. Aldatışlar açığa çıkmıştı. O çağda dünyanın yaprağı sararmıştı, meyvesinden ümit kesilmişti. Suyu çekilmiş, hidayet meşaleleri yıpranmıştı. Azgınlık bayrakları dalgalanmaktaydı. Dünya, ehline karşı yüzünü ekşitmiş, kendisini isteyen yüzüne suratını asmıştı. Meyvesi fitne idi, yemeği leşti, pisti. İçi korku idi, dışı ise kılıçtı.¹

İnsanlığın içinden geçtiği bu zor ortamda ebedî mutluluk ve onurlu bir hayat müjdeleyen ilâhî bir nur parıldayarak kulları ve ülkeleri aydınlattı. Bu nurun parıldayışı, Hicaz topraklarının üstün keremli Peygamberi Abdullah oğlu Muhammed'in (s.a.a) doğumu ile şereflediği sırada gerçekleşti. Bu doğum, miladî 570 yılına denk gelen Fil Yılı'nda meydana geldi. Hadisçilerin ve tarihçilerin çoğunluğunun kabullerine göre bu mutlu olay rebiyülevvel ayına rastlar.

Doğduğu güne gelince; bunu en doğru bilecek olan Ehl-i Beyti (hepsine selâm olsun) bugünün kesin olarak rebiyülevvel ayının on yedisinin cuma günü, şafağın sökmesinden sonra olduğunu söylüyor. İmamiye Mezhebi'nde yay-

1- Nehcu'l-Belâğa, hutbe: 89

gın şekilde benimsenen görüş budur. Başka görüşlere göre Hz. Peygamber (s.a.a) yine rebiyülevvel ayının on ikisine rastlayan bir pazartesi günü dünyaya geldi.¹

Hz. Peygamber (s.a.a) iki isimle tanınmıştır. Bu isimler "Muhammed" ve "Ahmed"dir. Bu isimlerin her ikisi de Kur'ân'da geçmektedir. Tarihçilerin verdikleri bilgiye göre Hz. Peygamber'e "Muhammed" adını dedesi Abdulmuttalip verdi. Bu ismi torununa niçin verdiğine ilişkin soruya: "Onun gökte ve yeryüzünde övülmesini istedim." cevabını verdi.² Annesi Âmine ise dedesinin isimlendirmesi öncesinde oğluna "Ahmed" ismini vermişti.

Allah Resulü (s.a.a), daha dünyaya gelmeden annesi Hz. Âmine (a.s) iki aylık hamile iken, babası Hz. Abdullah (a.s) Mekke'den Medine'ye sefer yaparken hastalanarak Medine'de vefat etti.

Hz. Peygamber (s.a.a), babasının ölümünden sonra hayatta kalan müşfik annesinin gözetiminin tadını uzun süre tadamadı. Annesi, sevgili kocasını kaybetmişliğin tesellisi olacak olan Abdullah'ın bu yetimini büyütmeyi bekliyordu. Fakat ölüm ona bu fırsatı vermedi.

Rivayet edildiğine göre sütannesi Halime, beş yaşındayken Hz. Peygamber'i (s.a.a) ailesinin yanına getirdi.

Annesi Âmine o sırada Peygamber'i yanına alıp sevgili eşinin mezarını ziyarete gitmek istedi. Bu vesile ile Hz. Peygamber de Yesribli (Medineli) Benî Neccar kabilesinden olan dayılarını görebilecek, bu yolculuk sırasında onlarla tanışabilecekti.

Fakat bu yolculuk Hz. Peygamber (s.a.a) için başka bir üzüntü kaynağı oldu. Çünkü babasının ölüp defnedildiği evi ziyaret ettikten sonra geri dönüş yolunda Ebvâ denen yerde annesini kaybetti.

1- İmtau'l-Esma, s.3.

2- es-Siretu'l-Halebiyye, c.1, s.128

Âmine'nin ölümünden sonra Ümmü Eymen, geriye kalan mallarını ve devesini de yanına alarak Hz. Peygamber (s.a.a) ile birlikte Mekke'ye doğru yolculuğuna devam etti. Amacı onu, torununa çok düşkün olan dedesi Abdulmuttalib'e teslim etmektir.¹

Hz. Peygamber (s.a.a) dedesi Abdulmuttalib'in kalbinde hepsi de Mekke vadisinin ileri gelenleri olan oğullarından ve torunlarından hiçbirinin sahip olmadığı öncelikte bir yere sahipti.

Rivayet edildiğine göre Abdulmuttalip Kâbe'nin avlusunda kendisi için özel olarak seçilen yaygı üzerinde otururdu. Kureyş'in ileri gelenleri, eşrafı ve oğulları çevresini sarardı. O sırada gözü torunu Muhammed'e (s.a.a) ilişince, yanına gelmesi için ona yol açılmasını emreder ve gelince onu kendisi için özel olarak seçilmiş olan o yaygı üzerinde yanı başında oturturdu.²

Kureyş kabilesinin büyüğü tarafından gösterilen bu ilgi, kendini bildiği günden itibaren dikkatleri çeken yüksek ahlâkına ek olarak onun Kureyşlilerin gönüllerindeki değerini yükseltmişti.

Hz. Peygamber (s.a.a) sekiz yaşına bastığında üçüncü bir acı ile sarsıldı. Bu acı, büyük dedesi Abdulmuttalib'in ölümü idi.

Dedesinin ölümü üzerine duyduğu üzüntü, annesinin ölümü üzerine duymuş olduğu üzüntüden daha az olmamıştı. Öyle ki, dedesinin cenazesini son istirahatgâhı olan mezarına kadar izlerken hüngür hüngür ağlamıştı.

Dedesinin hatırası hiçbir zaman aklından çıkmadı. Çünkü kendisine çok güzel bakmıştı ve onun peygamber olacağını biliyordu. Nitekim rivayet edildiğine göre, henüz emekleme çağında bir bebek iken Peygamber'i yanından

1- es-Siretu'n-Halebiyye, c.1, s.105

2- es-Siretu'n-Nebeviyye, c.1, s.168

uzaklaştırmak isteyen birine, "Oğlumu bırak, ona mülk/e-gemenlik gelmiştir." dedi.¹

Ebu Talib'in Hz. Peygamber'in (s.a.a) Gözetimini Üstlenmesi

Abdulmuttalip, torunu Muhammed'in (s.a.a) bakımını oğlu Ebu Talib'e havale etmesi onun torununa yönelik ilgisinin bir belirtisidir. Çünkü Ebu Talib'in, yeğenin bakımını en iyi şekilde yerine getireceğini biliyordu.

Ebu Talip gerçi fakir idi; fakat Kureyşliler arasında, kardeşleri içinde en saygın ve ayrıcalıklı konuma sahipti. Üstelik Ebu Talip Hz. Peygamber'in babası Abdullah'ın ana-babası bir kardeşi idi. Bu da onunla Hz. Peygamber arasındaki bütünlük, şefkat ve sevgi bağlarını güçlendiren bir unsurdu.

Ebu Talip, babası tarafından uhdesine verilen bu sorumluluğu iftiharla ve şerefle kabul etti. Bu sorumluluğunda saygın eşi Esed kızı Fatıma onun yardımcısı idi. Karıkoca, ikisi birlikte Muhammed'in beslenmesini ve giyimini kendilerinin ve öz evlâtlarının aynı türden ihtiyaçlarının karşılanmasına tercih ediyorlardı. Hz. Peygamber de amcasının bu eşinin ölümü üzerine: "*Bugün annem öldü!*" derken bu gerçeği ifade etmek istemiştir. Ardından Hz. Resulullah (s.a.a) ona kendi gömleğini kefen olarak sarmış ve defninden önce lahdine uzanıp yatmıştı.

Abdulmuttalib'in ölümünden itibaren Ebu Talib'in Hz. Peygamber'i (s.a.a) korumakla ilgili zor görevi başladı. O, onu çocukluğundan başlayarak malı ile, canı ile, itibarı ile koruyor, yaşadığı süre boyunca onu eli ve dili ile destekliyordu. Böylece Muhammed (s.a.a) büyüdü ve peygamberlik görevini alarak risaletini yüksek sesle ilân etti.²

1- Tarih-i Yakubî, c.2, s.10

2- Menakıb-u Âl-i Ebi Talip, c.1, s.35; Tarih-i Yakubî, c.2, s.14

Kutsal Evlilik

Hız. Peygamber (s.a.a) gibi kişiliği ile herkesten üstün olan bir kişinin, büyük amaçları ve değerleri ile uyum sağlayacak olan, kendisi ile beraber cihat yolculuğunu ve sıkıntılarla dolu çabasını sürdüreceğ, zorluklarına ve meşakkatlerine sabredecek bir kadın ile evlenmesi gerekirdi. O günlerde Hız. Peygamber'e (s.a.a) ve sözünü ettiğimiz görere uygun düşecek Hatice'den başka bir kadın yoktu. Bu birlikteliği yüce Allah'ın dilemesi sonucunda, Hız. Hatice'nin kalbi bütün duyguları ile Hız. Peygamber'e yöneldi ve onun yüce şahsına bağlandı.

Hız. Hatice (r.a) Kureyş kabilesinin en şerefli, en zengin ve en güzel kadınlarından biri idi. Cahiliye döneminde "temiz hanım" ve "Kureyş'in Hanımefendisi" gibi nitelemeler ile anılırdı. Kabilesinin bütün erkekleri onunla evlenmek için güçlü bir arzu içinde idiler.

Hız. Hatice'ye Kureyş kabilesinin önde gelen erkekleri talip oldu. Tekliflerini kabul etmesi için ona maddî vaatler sundular. Fakat o bu tekliflerin hepsini reddetti.¹ Çünkü meseleleri ölçüp tartan üstün bir akla sahipti. Fakat Hız. Peygamber'i (s.a.a) seçti. Çünkü onda asalet, üstün seçkinlik ve yüce ahlâk ve değerlerin toplu olduğunu gördü. Bu yüzden onun yücelik alanına girmeyi isteyerek ona eş olmak istedi.

Tarihî kaynakların ağırlıkla verdikleri bilgiye göre evlenme arzusunu ilk ortaya koyan taraf Hız. Hatice oldu. Bu arzu üzerine Ebu Talip, ailesini ve birkaç Kureyşliyi yanına alarak Hız. Hatice'yi o sırada velisi olan büyüğünden istemeye gitti. Bu veli, Hatice'nin amcası Amr b. Esed idi.² Ağırlıkla kabul edilen görüşe göre bu olay, Resulullah'ın (s.a.a) peygamber olmasından on beş yıl önce gerçekleşti.

1- Biharul'-Envar, c.16, s.22

2- es-Siretu'l-Halebiyye, c.1, s.137

Hz. Ali'nin (a.s) Doğumu ve Hz. Peygamber (s.a.a) Tarafından Eğitilmesi

Hz. Peygamber (s.a.a) ile Ebu Talip oğlu Hz. Ali (a.s) arasındaki ilişki yakın akrabalık bağı ile sınırlı değildir. Bu ilişki son derece derin fikrî ve duygusal bir ilişki olarak kendisini gösterir. Hz. Ali'nin annesi Fatıma bint-i Esed, Kâbe'nin içinde doğurduğu oğlunu kucağına alarak Kâbe'den çıktığında karşılaştığı ilk kişi Hz. Peygamber (s.a.a) oldu.¹ Hz. Peygamber bu karşılama sırasında Hz. Ali'yi annesinin kucağından alarak bağına bastı.²

Bu yeni doğan bebek, anne-babası ile amcasının oğlu olan Hz. Peygamber'in (s.a.a) kucaklarında büyüdü. Hz. Peygamber sık sık amcasının evine giderdi. Hz. Hatice ile evlendikten sonra bile bu gidip gelmeler aynı sıklıkta devam etti. Hz. Peygamber ona, başka hiç kimseye göstermediği üstün bir duygu ve özen ile yaklaşıyordu. Uyanıkken ona okşayıcı sözler söyler, onu göğsünde taşır ve uytutmak için beşiğini sallardı. Hz. Ali (a.s), Hz. Peygamber (s.a.a) ile arasındaki sıkı yakınlığı şöyle ifade ediyor:

Resulullah'a (s.a.a) ne kadar yakın olduğumu, onun katında nasıl bir mertebeye ulaştığımı bilirsiniz. Çocuktum henüz, o beni bağına basardı. Yatağına alırdı. Vücudunu bana sürer, beni koklardı. Lokmayı çiğner, ağzıma verir, yedirirdi. Ne bir yalan söylediğimi duymuştur, ne bir kötülük ettiğimi görmüştür... Ben her an deve yavrusu nasıl annesinin ardından giderse onun ardından öyle giderdim. O her gün bana huylarından birini belletir, ona uymamı buyururdu.³

1- Hâkim Nişaburî der ki: "Fatıma bint-i Esed'in Emirü'l-Müminin Ali b. Ebu Talib'i Kâbe'nin içinde doğurduğunu ifade eden rivayetlerin sayısı oldukça fazladır." el-Müstedrek Ala's-Sahihayn, c.3, s.483

2- el-Fusulu'l-Muhimme, İbn Sabbağ, s.13

3- Nehcü'l-Belâğa, 192. hutbe, Kasia hutbesi.

Kureyş kabilesi bir dönem şiddetli bir ekonomik sıkıntıya düşmüştü. Bu bunalım sırasında Hz. Peygamber hemen amcaları Abbas'a ve Hamza'ya Ebu Talib'e bu sıkıntılı dönemde yardım ve destek olmalarını önerdi. Bu öneri üzerine Abbas Talib'i, Hamza Cafer'i yanına alırken, Ebu Talip Akil'in kendi yanında kalmasını istedi. Hz. Peygamber (s.a.a) de yanına Ali'yi (a.s) aldı ve onlara şöyle dedi:

Ben yüce Allah'ın size vermeyip benim için seçtiği kişiyi seçtim.¹

Peygamberlik ve Ön Belirtileri

Hz. Peygamber'in (s.a.a) peygamber oluşundan vefatına kadar onunla aynı dönemde yaşayanlar, Hz. Peygamber'in peygamber olmasından önce ve peygamber olduğu sıradaki hayatı hakkında bize sağlıklı ve net bir portre sunmasalar da Hz. Ali (a.s) Hz. Peygamber'i (s.a.a) anlatırken onun peygamberlik öncesi dönemi hakkında şöyle diyor:

"O süttten kesildiği andan itibaren Allah, meleklerinden pek büyük bir meleği ona eş etmişti. O melek geçgündüz ona yücelikler yolunu gösterdi. Âlem ehlinin en güzel huylarını belletirdi. Ben de her an devenin yavrusu nasıl anasının ardından giderse onun ardından giderdim. O her gün bana huylarından birini belletir, ona uymamı buyururdu. Her yıl Hira Dağı'na çekilir, kulluğa koyulurdu. Onu sadece ben görürdüm, başkası görmezdi."²

Bu belge yüce Allah'ın: "**Hiç şüphesiz sen yüce bir ahlâk üzeresin.**"³ ayeti ile uyuyor. Bu ayet peygamberlik döneminin başlarında indi. Bilindiği gibi ahlâk, ruhun derinliklerine kök salan nefsanî bir melekedir. Birkaç günde kazanılacak bir nitelik değildir. Buna göre Hz. Peygam-

1- Mekatilu't-Talibiyyin, s.36; el-Kâmil, c.1, s.37

2- Nehcü'l-Belâğa, 192. hutbe

3- Kalem, 4

ber'in yüce ahlâk sahibi olmakla nitelenmesi, onun bu sıfatı peygamber olmadan önce taşıdığını ortaya koyar.

İmam Cafer Sadık (a.s) da şöyle buyurur:

Aziz ve celil olan Allah, Peygamberi'ni edeplendirdi ve bu edeplendirmeyi en güzel şekilde yaptı. Onun edeplendirmesini kemale erdirince: "**Şüphesiz sen yüce bir ahlâk üzeresin.**" dedi. Sonra kullarını yönetsin diye ona din ve ümmet işini teslim etti.¹

Şunu da unutmamak gerekir ki, yüce ahlâk tanımlaması, Hz. Peygamber'den gelen: "*Ben ahlâkî erdemleri tamama erdirmek üzere peygamber olarak gönderildim.*" şeklindeki hadisin kastettiği erdemlerin bütünüdür. Eğer Hz. Peygamber'in kendisi henüz ahlâkî erdemleri kişiliğinde taşımasaydı, bu erdemleri tamama erdirmesi ondan nasıl beklenebilirdi? O hâlde Hz. Peygamber'in peygamber olmadan önce bütün erdemlere sahip olduğunu söylemek gerekir. Çünkü ancak o takdirde yüce ahlâk sahibi olmakla nitelendirilmesi doğru ve mantıklı bir niteleme olabilir.

İmam Ali b. Muhammed Naki'den (s.a) şöyle rivayet edilir:

Resulullah (s.a.a) Şam'a gidip gelerek yaptığı ticareti bırakıp bu ticaretlerden Allah'ın kendisine nasip ettiği kazancı tümü ile sadaka olarak dağıtınca, her gün sabahları Hira Dağı'na giderdi.

Bu dağa çıkarak onun tepelerinden yüce Allah'ın rahmetinin eserlerine, O'nun rahmetinin şaşırtıcı görüntülerine, hikmetinin emsalsiz güzelliklerine, göklerin derinliklerine, yeryüzünün köşe-bucaklarına, denizlere, çöllere, derelere bakardı ve bu yaratılış eserlerinden ibret alırdı. Yüce Allah'ın kâinata yansıyan bu varlık belirtileri üzerinde düşünceye daldardı; Allah'a gerçek anlamı ile kulluk ve ibadet ederdi.

1- el-Kâfi, c.1, s.66, h: 4

Resulullah (s.a.a) kırk yaşını doldurunca ve yüce Allah kalbine bakıp da onu kalplerin en erdemlisi, en yücüsü, en itaatkârı, en korkanı, en boyun eğeni olarak bulunca, gök kapılarına izin verdi de açıldılar ve Peygamber göğe baktı. Meleklerle izin verdi de indiler ve Peygamber onları gördü. Rahmete emretti de arşın sütunu tarafından Peygamber'in başına ve yüzüne indirildi.

Nuru ile taçlanmış meleklerin tavusu Ruhu'l-Emin lakaplı Cebrail'e baktı da o yanına inerek kolundan tutup onu sarstı ve şöyle dedi:

"Ey Muhammed, oku!" Hz. Peygamber'in (s.a.a), "Ne okuyayım?" demesi üzerine Cebrail sözlerine şöyle devam etti:

Yaratan Rabbinin adı ile oku! O, insanı bir aşılansmış yumurtadan yarattı. Oku! Rabbin en büyük kerem sahibidir. O ki, insana kalemlerle (yazmayı) öğretti. İnsana bilmediğini öğretti.¹

Sonra Allah'ın kendisine vahyettiğini ona vahyedip arkasından yükseklere çıktı.

Muhammed (s.a.a) dağdan indi; ama Allah'a karşı beslediği ululaştırma duygusu benliğini kuşatmış, yüce Allah'ın şânının büyüklüğünün etkisi ile vücudunu ateş ve titreme basmıştı... Sonra Kureyşlilerin, vereceği haberi yalayacakları ve kendisine delilik ve şeytanların çarpmasına uğradığı isnadında bulunacakları korkusunu şiddetle hissetti. O nedenle yüce Allah onun göğsünü açmayı ve kalbini cesaretlendirmeyi istedi. Bunun üzerine dağları, taşları ve toprağı konuşturdu. O bunların hangisinin yanına varsa, ona şöyle sesleniyordu:

Selâm sana, ey Muhammed. Selâm sana, ey Allah'ın dostu. Selâm sana, ey Allah'ın Resülü. Müjdele olsun sana! Çünkü yüce Allah seni üstün kıldı,

1- Alak, 1-5

seni güzel kıldı, alımlı yaptı, seni öncesi ve sonrası ile bütün yaratıkların üzerinde üstünlük ve kerem sahibi kıldı. Kureyşliler sana, delisin ve dinden çıkmışsın diyecekler diye üzülme! Çünkü sadece âlemlerin Rabbinin fazilet bağışladığı kimse faziletlidir. Sadece bütün yaratıkların yaratıcısının değerlendirdiği kimse değerlidir.

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.A) AY MUCİZESİ

Bir gün Ebu Cehil, Ebubekir'in yanından geçerken dedi ki: "Muhammed, her gün cemaati toplayarak Allah'ın birliğinden ve kendisinin de O'nun peygamberi olduğundan bahsediyor. Bugüne kadar ona yaptığım hürmet yeter; yemin olsun putlara ki, yarın Malik oğlu Habib'i davet edeceğim. Benî Haşim'i ve Muhammed'i de oraya çağıracağım; herkesin huzurunda münazara edecekler. Habib, ilimde ve hikmette çok kuvvetli bir şahsiyettir; Muhammed onunla baş edemeyecektir. O zaman, Kureyşlilerin yüzü ak, Haşimîlerin yüzü kara olacak!"

Durum Hz. Peygamber'e (s.a.a) anlatıldı. O anda, Ceb-rail indi ve Hz. Peygamber'e (s.a.a) selâm verdi ve dedi ki:

Allah şöyle buyuruyor: İzzet ve celalime yemin ederim ki, senden şerefli ve senden aziz kimseyi yaratmadım. Korkma! Ben seninleyim, senin elinle Habib'e hakikati göstermek için, bir mucize göstereceğim. Habib'in bir kızı var, onun kulakları, gözleri, elleri ve ayakları yoktur. O, kızını İbn Abbas isimli birisine sözledi. İbn Abbas ise, kızın bu hâlini bilmiyor, bir an önce evine götürmek istiyor; Habib ise, işi uzatıyor. Şimdi, Habib de o kızı Kâbe'ye getirip Kâbe'yi tavaf ettirip zemzem suyundan içirecek, Allah'tan şifasını isteyecek. Habib yine düşünüyor ki bu kızı Muhammed'in yanına götürüp "Mademki sen peygambersin, peygamberliğin doğru ise, Allah'tan bunun şifasını iste!" diyecek; sen, Habib ile yapacağın münazaradan galip çıkacaksın.

Cebrail'den (a.s) bunları öğrenince, Peygamber (s.a.a) rahatladı. Hac mevsimi gelmişti, hacılar Kâbe'ye gelmeye başlayınca, Habib de büyük bir toplulukla beraber Kâbe'ye geldi. Ebu Cehil ve birçok müşrik Habib'i karşıladılar. Zaten Habib de putperest idi. O zaman, yüz altmış yaşlarında idi. Habib gümüşten bir taht üzerinde oturmuştu, etrafı altın işlemeliydi. Ebu Cehil ve arkadaşları Hz. Muhammed'i (s.a.a) Habib'e şikâyet ettiler:

Bizim putlarımıza küfür ediyor, kendisini Allah'ın peygamberi olarak tanıtıyor, bazen gökyüzüne bakıyor, Cebrail geldi diyor. Şimdi senden isteğimiz Muhammed ve Haşimoğulları'nı senin huzuruna çağıralım, bizler de toplanalım, huzurumuzda münazara edin.

Habib bu teklifi kabul etti. Ertesi gün münazaranın yapılacağını herkese duyurdular. Bütün cemaat, Ebteh denilen yerde toplanmaya başladı.

Habib ve adamları çadırlarını kurdular. Habib, özel çadırının önünde güzel bir taht kurduğunu, Arab'ın büyükleri de Habib'in sağında ve solunda oturmuşlardı. Bu hâli Peygamber'e (s.a.a) bildirdi. Hz. Peygamber (s.a.a), ashaptan birini bir daha toplantı yerine gönderdi, onların hâlini iyice keşfetmesini istedi. Geri dönerken tekrar Ebu Cehil'e rastladı. Ebu Cehil'in müşrikleri toplantı yerine götürmekle meşgul olduğunu gördü. Gördüklerinin hepsini Hz. Peygamber'e (s.a.a) anlattı; ancak Haşimoğulları toplantı yerine gelmemişlerdi.

Habib, meclisin büyüklerinden kırk kişiyi Haşimoğulları'nı çağırması için gönderdi. Bu kişiler Ebu Talib'e giderek Habib'in davetini bildirdiler. Ebu Talib, nazik bir dille, "Siz gidin!" dedi ve biraz sonra geleceklerini bildirdi. Adamlar gittikten sonra, Haşimoğulları toplandı. Ebu Talib, peygamberlerden intikal eden Hz. Âdem'in (a.s) gömleğini, Hz. Şeys'in (a.s) abasını, Hz. İsmail'in (a.s) imamesini,

Hız. İbrahim'in (a.s) cübbesini üzerine almış, Hız. Şuayb'ın (a.s) ayakkabılarını da giymişti. Toplu olarak Ebteħ'e gittiler. Cemaat, Haşimoğulları'na yol verdi. Habib'in huzuruna gelerek selâm verdiler ve karşısına oturdular. Halk, merakla bunlara bakıyordu.

Habib dedi ki:

– Ey Ebu Talib! Sizin fazilet ve şerefimize Araplardan kimsenin bir diyeceği yok; lakin sizin içinizden birinden Safa ve Betha büyükleri şikâyetçiler. O, peygamber olduğunu iddia ediyormuş; şimdiye kadar mucizesiz bir peygamber görülmemiştir. Onun için, yeğenin de kendisini peygamber olarak kabul ettirebilmesi için, bir mucize göstermesi gerekiyor. Bu cemaat da onu görsün, inansın; siz de gayet iyi biliyorsunuz ki, büyük bir alamet olmadıkça ona peygamber demek münasip olmaz!

Ebu Talib cevap verdi:

– Bu bahsettiğiniz adam, delilsiz ve ispatsız söz söylemez. Bu cemaata sorun bakalım, Muhammed'den bir yalan söz işitmişler mi?

Cemaattan çoğu:

– O, doğru konuşan emin bir kişidir; ancak bir şey getirmiştir ki, ona tahammül edemiyoruz, dediler.

Habib'in:

– Ben, onu tanımak ve delillerini görmek isterim, demesi üzerine Ebu Talib:

– Madem görmeyi arzu ediyorsunuz, öyleyse adamlarınızı gönderin, buraya gelsin, dedi.

Habib bunun üzerine, Peygamber'i (s.a.a) çağırarak için adam gönderdi; giden adamlara Ebu Talib dedi ki:

– Hatice'nin kapısını hafifçe vurun, Muhammed çıkacaktır; ona amcalarının Habib'in toplantısında olduğunu ve buraya gelmesini istediklerini söyleyin.

Ebu Cehil'in, Habib'e:

– Ey Habib! Şayet, Muhammed buraya gelmekten çekinirse, senin onu zorla getirmen gerekir, demesi üzerine, Ebu Talib kızarak:

– Senin dilin kopsun! Muhammed neden korkacak ki gelmesin? diye cevap verdi.

Haberci gitti, Peygamber'i (s.a.a) toplantıya davet etti. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu:

– Sen git, ben hemen geleceğim!

Peygamber (s.a.a), toplantıya layık elbiselerini giydi. Hoş kokular sürünüp evden çıkarken, Cebrail (a.s) indi ve dedi ki:

Allah sana selâm gönderdi ve buyurdu ki: "İzzet ve celalime yemin olsun ki ben, Muhammed'le beraberim!" Yüce Allah (c.c), beni ve otuz bin meleği senin emrine verdi; yukarı bak!

Peygamber (s.a.a) yukarı baktığında, bölük bölük melekleri gördü, buna sevindi. Habib'in meclisine doğru yola çıktı. Hazret'in (s.a.a) nuru Mekke dağlarını aydınlattı. Melekler, Hz. Peygamber'in (s.a.a) etrafında tekbir getirerek gittiler.

Hz. Peygamber (s.a.a) toplantı yerine geldiğinde, yüzünün nuru yeri göğü kapladı. Bütün gözler Peygamber'e (s.a.a) çevrildi. Yüz doksan kabile büyüğü orada toplanmıştı; hepsi ayağa kalktı. Abdulmuttalib'in çocukları, herkesten evvel ayağa kalkmıştı. Cemaatin içine bir korku girdi, kimsede söz söyleyecek hâl kalmamıştı; nihayet Habib dedi ki:

– Ey Muhammed! Arap önderlerinin dediklerine göre, sen onlara demişsin ki: "Ben, Allah tarafından, mevcutlara ve gaiplere gönderilmiş bir peygamberim!"

Hazret (s.a.a) buyurdu ki:

– Evet, doğrudur! Beni, Allah gönderdi. Hak dini, hâkim kılmak için geldim!

Habib dedi ki:

– Ey Muhammed! Her peygamberin bir mucizesi vardır; öyle ki, Hz. Nuh'un, Hz. Davud'un, Hz. İbrahim Halil'in, Hz. İsa'nın birçok mucizesi oldu. Eğer sen de peygamber olduğunu iddia ediyorsan, mucize göster de herkes inansın!

Hız. Peygamber (s.a.a) buyurdu:

– Ne mucizesi istiyorsun? Söyle, Allah'ın izniyle göstereyim!

Habib dedi ki:

– Ebukubeys dağına çık! Ay, bedir hâlinde iken, onu aşağıya indir. Daha sonra o, yedi defa Kâbe'yi tavaf etsin; secde ettikten sonra da senin yanına gelsin, seninle konuşsun ve ikiye ayrılsın. Yarısı sağından, yarısı solundan çıkıp birisi doğuya, birisi batıya gitsin ve daha sonra, her ikisi gökyüzünde birbirine kavuşsun; eski yerine dönsün. Şayet bu dediklerimi yaparsan, senin peygamber olduğuna iman ederiz!

Bunun üzerine Ebu Cehil, Habib'e dedi ki:

– Ey Habib! Allah (c.c) sana rahmet etsin, bu endişeyi aramızdan kaldırsın; kalplerimizi rahata eriştirsın!

Peygamber (s.a.a) buyurdu ki:

Ey Habib! Bundan başka bir şey istiyor musun?

Habib, "Hayır!" dedi, evine gitti.

Ebu Cehil ise, kendi adamlarına dedi ki:

– Yemek kazanlarınızın işlerini toplayın, develerin idrarı ile karıştırın, biraz da kül katın, yakında Haşimoğulları rezil olacak; o zaman, ben size emir vereceğim, onların yüzüne süreceksiniz!

Diğer taraftan, Peygamber (s.a.a) eve geldiğinde, durumu Hz. Hatice'ye (a.s) anlattı ve Hz. Hatice (a.s) ağladı. Hazret (s.a.a), "Ey Hatice! Ağlama! Allah büyüktür, beni

düşmanın yanında küçük düşürmez!" diyerek hanımını teselli etti. Peygamber (s.a.a), namazda dua ediyordu:

Ey Yüce Allah! Sen vaadinde duransın, beni müşriklerin yanında mahcup etme!

O sırada, Cebrail (a.s) indi ve dedi ki:

Ey Muhammed! Allah, sana selâm gönderdi, "İzzet ve celalime yemin olsun ki, eğer istersen, gökleri yere getiririm! Ay'ın tasarrufunu sana verdim!" dedi. O, Hz. Âdem'in yaratılışından bin yıl evvelinden bunu böyle buyurmuştur.

Cebrail (a.s), sonra da şöyle dedi:

Ey Muhammed! Huzurunda hazırım! Şayet ay, senin emrin hilafına hareket ederse, onu makamından ihraç ederim; şimdi ben önde, sen arkamda, buyur gidelim!

O akşam, bütün Haşimoğulları Hazret'in (s.a.a) evinde toplandı, Güneş gurup etti. Ebu Talib heyecanlandı ve kardeşi Abbas'a, "Muhammed, acaba bu mucizeyi yapabilecek mi? Ben, bunu Muhammed'den (s.a.a) bir şiirle soracağım." dedi. Bunun cevabını, Resulullah'ın (s.a.a) yerine, gaipten bir ses verdi:

Muhammed, Allah'ın elçisidir ve Allah, onun işine daima kefilidir; düşmanlarının yalanını yok eder!

Daha sonra Peygamber (s.a.a), amcasına hitaben şöyle buyurdu:

Ey Amca! Kalbine asla şüphe girmesin, yemin olsun Allah'a ki, ben bu işi başaracağım!

Nihayet akşam oldu. Ay, gökyüzünde her zamankinden daha parlak ve nazlı nazlı yükseliyordu; Peygamber'e (s.a.a) tebessüm ediyordu. Adeta babasından sevgi ve şefkat bekleyen bir çocuk heyecanı vardı üzerinde.

Habib'in adamları, Kureyşliler ve Peygamber'in (s.a.a) ashabı, yavaş yavaş Ebukubeys Dağı'na akın etmeye baş-

ladılar. Hepsi toplanıp yerlerini almışlardı, Peygamber'i (s.a.a) merakla bekliyorlardı. Hz. Peygamber (s.a.a), yanına Hz. Ali (a.s), Hz. Hamza (a.s) ve Zübeyir'i alarak Ebu Kubeys Dağı'na geldi ve en yüksek tepesine çıktı. Cebrail (a.s), Peygamber'e (s.a.a) dedi ki:

Ey Muhammed! Allah'tan dileğini iste!

Hz. Peygamber (s.a.a), ellerini gökyüzüne kaldırarak buyurdu ki:

Ey benim Habib'im! Sen ki, verdiğin vaatlere aykırı davranmazsın. Ey O Âl-i Cenab ki, yerde ve gökte hiçbir şey O'ndan gizli kalmaz!

Ey Ulu Allah'ım! Müşriklerin benden istediklerini biliyorsun, benim yanındaki makamım hürmetine onları yerine getir!

Dua biter bitmez, Allah (c.c) zulmet memuruna emir verdi. O saniyeye kadar, adeta bir gündüz ışığında bulunan yeryüzüne öyle bir karanlık verdi ki, göz gözü görmedi. Karanlığın verdiği korku ile herkes ürperdi, kimseden çit çıkmıyordu. Binlerce insanı nefes kesen bir heyecan bürümüştü. O sırada Hz. Peygamber (s.a.a) gökyüzünün kralı olan şaha kalkmış bir at gibi ilerlemekte olan aya hitaben şöyle buyurdu:

Ey ışıyan ay! Ey Allah'ın takdiri üzere kendi yö-
rüngesinde dolaşan alamet! Seni yaratan hürmetine,
istenileni yerine getirmek üzere, gel!

Dua biter bitmez, ay, uçarak geldi... ve fasih bir lisanla, "Eşhedu en la ilâhe illallahu vahdehu la şerike leh ve enne Muhammeden Resulullah" diyerek... bir parçası doguya, bir parçası da batıya gitti ve bu iki parça geri dönüp birbirine yapıştı, gökteki eski yerinde karar buldu.

Ebu Cehil halen bu işe, "sihir" diyordu. Habib dedi ki:

– Ey Muhammed! Gerçekten sen Allah'ın Resulü'sün; sözlerin de doğrudur!

Orada bulunanlardan birçok insan, bu mucizeyi gördükten sonra iman ettiler.

Resulullah (s.a.a) sabahleyin, Habib'in çadırına gitti ve dedi ki:

– Ey Habib! "La ilâhe illallah Muhammedun Resulullah" de!

Habib şöyle cevap verdi:

– Ben, şimdi bunu demeyeceğim; zira seninle yapacağım bir akitten sonra, diyebilirim.

Peygamber (s.a.a) tebessüm ederek buyurdu ki:

Herhâlde kızının şifası ile ilgili bir akit olsa gerek! Kızının gözü, kulağı ve ayağı yoktur; onun şifasını şart koşacaksın, değil mi?

Habib, Peygamber'e (s.a.a) sordu:

– Ey Muhammed! Bunu size kim söyledi? Bunu kim-seler bilmiyordu!

Peygamber (s.a.a):

– Allah'ım bana haber verdi, dedi.

Bunun üzerine Habib:

– Senin Allah'ın ona şifa verebilir mi? deyince, Hz. Muhammed (s.a.a):

– Evet, dedi. Benim Allah'ım çürüyen kemiği dahi diriltir.

Habib dedi ki:

– Senin Allah'ın, kızıma şifa versin, iman edeceğim!

Hz. Muhammed (s.a.a) Allah'ın (c.c) fermanıyla Ceb-rail'e (a.s) emir verdi. O da Habib'in evinde olan kızını hemen Peygamber'in (s.a.a) huzuruna getirdi. Hazret (s.a.a), abasını kızın üzerine örttü ve kıza buyurdu:

Ey babanın sulbünden meydana gelen; konuşmak-tan, yürümekten, işitmekten aciz olan, bu hastalıklı-

ra sahip olan! Güzellik bakımından, ay gibi hastaliksız ve kurtulmuş olarak dön!

Kız, Peygamber'in (s.a.a) duasına mazhar olup bütün noksanlıkları tamamlanarak vücut buldu. Hazret'e (s.a.a) hitaben dile geldi ve dedi ki:

Eşhedu en la ilâhe illallahu vahdehu la şerike leh ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve Resuluh.

Orada bulunanlar ise şaşırıp kalmışlardı. Habîb, sevincinden uçuyordu; birçok adamı ile iman edip Müslüman oldu.

Burada aktardığımız ay mucizesi, değerli âlimlerimizden birinin (ruhu şad olsun) yazmış olduğu *Doğru Yol* isimli kitaptan alınmıştır. Bu kıymetli eseri yazan, Malik Mehmet Işıklı'dır.¹ Bu değerli âlimimizin 30.06.1972 tarihinde yazmış olduğu *Doğru Yol* isimli kıymetli eser, hemen hemen piyasada kaybolmaya yüz tutmuştur. Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) Yüce Allah (c.c) katındaki kıymetini ifade eden bu değerlerin kaybolmaması için, ben de yazmış olduğum şu küçük eserime bu kitaptan bilgiler almayı uygun gördüm.

"İki Cihan Güneşi" sevgili Peygamberimizin Allah yanında hatırı sayılır biri olduğunu görüyoruz.

Eğer denilirse ki: Ay, dünyaya yakın bir büyüklükte taş-topraktan ibaret, büyük bir semavî cisimdir; bu nasıl olur ki, ikiye bölünür ve Hz. Peygamber (s.a.a) ile fasih bir lisanla konuşur?

Cevaben deriz ki: Biz, Müslümanlar olarak, bu mucizelere inanmalıyız. Görüyoruz ki, dünyayı, ayı, güneşi ve uzay boşluğundaki sayıları belli olmayan yıldızları ve gezegenleri boşlukta tutan Allah (c.c), o bu mucizeyi insanlara göstermeye elbette ki kadirdir. Allah (c.c), dünyamıza on kilometre kalınlığında bir hava tabakası sarmıştır. Hava

1- Kars Yeni Mahalle Camii Şerifi İmam ve Hatibi.

ve su olmazsa, hiçbir canlı yaşayamaz. Bu hava tabakası, dünyayı sararak uzay boşluğunda duruyor; dünyayı terk edip uzay boşluğuna giderek kaybolmuyor, gidemez; çünkü her şeyi "yok" iken var eden Allah (c.c), o hava tabakasına da, "Orada dur!" demiştir.

Bakınız, Yüce Allah (c.c) buyuruyor ki:

Değil ay, mucize olarak, istenirse Muhammed'in hatırı için, gökleri de yere indiririm!

Evet, Allah (c.c) her şeye gücü yetendir.

Ayrıca yeryüzünde yaratılan her varlık, bizim duymayacağımız şekilde Allah'ı tesbih etmiyorlar mı? Buna ayetler şahittir.

İmanınızın daha da kuvvetlenmesi için, şu ayet üzerinde yoğunlaşarak Yüce Allah'ın kuvvet ve kudretinin görkemini düşünün. Yüce Allah buyuruyor ki:

Sur'a üflenince, Allah'ın diledikleri müstesna olmak üzere, göklerde ve yerde ne varsa, hepsi ölecektir. Sonra ona (Sur'a) bir daha üflenince, bir de ne göresin, onlar ayağa kalkmış bakıyorlar!¹

1- Zümer: 68

HİCRET OLAYI

Müşrikler, Resulullah'ı (s.a.a) öldürme kararı aldılar. Her kabileden bir kişi seçilerek, Hz. Muhammed'e (s.a.a) böyle bir suikast yapılırsa, Haşimîler, bu kadar kabileye kan davasında bulunamayacaklardı. Bir rivayete göre, bu fikri şeytan yürüttü; bir rivayete göre de, Ebu Süfyan öne sürdü ve böylece oy birliği ile kabul edildi.

Cebrail (a.s), Resulullah'a (s.a.a) gelerek bu haberi verdi ve dedi ki:

Allah-u Teâlâ emrediyor ki: Bu gece Mekke'den çık!

Genel Kültür Ansiklopedisi'nde geçen bilgiye göre, Müslümanların Mekke'den Medine'ye bölük bölük göç etmesiyle, burada pek kimse kalmamıştı; sadece Hz. Peygamber (s.a.a), Ebubekir ve Hz. Ali (a.s) kalmıştı. Cebrail, bu suikast haberini verince, Hz. Peygamber (s.a.a), yanına Ebubekir'i alarak Mekke'den çıkmıştır.¹

Bir başka kitapta da, yukarıda geçen anlatıma yakın bilgileri görmekteyiz. Buna göre, Mekke'de, Allah Resulü'nün (s.a.a) yanından ayırmadığı Hz. Ali (a.s) ve "en sadık dostu"(!) Ebubekir'den başka kimse kalmamıştı. Peygamber efendimiz (s.a.a), kapıdan çıkarak hiç ses çıkarmadan, dua okuyarak Ebubekir'in kapısına gitti.²

1- Tercüman gazetesinin neşrettiği *Genel Kültür Ansiklopedisi*, 1985, s.561

2- M. Necati Bursalı Efendi'nin yazdığı 1977'de Çile Yayınları tarafından neşredilen "Hz. Ali (a.s)" isimli kitabı, s.64 ve devamı.

Görüyoruz ki, birçok kitapta böylesine yanlışlar bulunmaktadır. Bu yanlış, tarihsel bir saptırmanın ürünüdür ve bu saptırma, sırf Ebubekir'i yüceltmek için yapılmıştır.

Bakalım, Yüce Allah, "hicret"e ne anlam yüklemiştir? Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyrulmaktadır:

İman edenler ve hicret edip Allah yolunda cihat edenler var ya, işte bunlar, Allah'ın rahmetini umabilirler. Allah gafur ve rahimdir.¹

Ebubekir'in "hicret"teki yerini şimdi göstereceğiz: Merhum Lütfullah Ahmed Efendi, eserinin 191. ve 192. sayfalarında, Aişe Validemizin ağzındanmış gibi, belki de uydurularak söylenen bir rivayet hakkında şöyle bir değerlendirme yapmaktadır:

Hz. Aişe'den nakledildiği yazılan bu söylentide bazı tezatlar görülmektedir. Şöyle ki:

1- Peygamber'in (s.a.a) kendi evinden çıktığı Kur'ân ayetinde sabit olduğuna göre, Ebubekir'in evinden çıkması mümkün değildir.

2- Kureyş'in Peygamber'i (s.a.a) aramasına rağmen kölenin ona süt taşıması ve mağara civarında dolaşması çok garip bir şeydir.

3- İzlerini kaybettirmek için, parmaklarının ucuna basarak giden Hz. Peygamber'le (s.a.a) Hz. Ebubekir'in ihtiyatlarına rağmen, her gün Abdullah'ın onlara haber götürmesi de biraz tedbirsizlik gibidir. Hz. Ebubekir'in kölesi de güya her gün süt götürmüştü.

4- Bu işin gizli tutulması, Allah (c.c) tarafından Peygamber'e (s.a.a) emredilmiş, Peygamber de kendisi yatıyormuş gibi sansımlar diye, Hz. Ali'yi (a.s) yatağında yatırarak gizlice çıkıp gitmiştir. Bu husus, Kur'ân ayeti ile sabittir.

1- Bakara, 218

Merhum Doktor Mehmet Ali Dermeni'nin yazmış olduğu "Hz. Ali (a.s)" isimli külliyyatın 2. cildinde, sayfa 41 ve 42'de ve başka sayfalarda bu hususta, geniş açıklamalar vardır. Biz şimdi, hicret olayının başlangıç kısmına bir göz atalım:

Resulullah (s.a.a), Hz. Ali'yi (a.s) kucaklayıp yüzünden öptü; ağlayarak kendi yerine yatırdı ve *"Ya Ali! Seni, Allah'a emanet ettim!"* deyip hicret etmek üzere yola çıktı. Biraz yol yürüdükten sonra, birisi gelerek önünde durdu. Resulullah (s.a.a), bu kişinin Ebubekir olduğunu anladı. Resulullah (s.a.a), *"Ey Ebubekir! Allah'ın buyruğunu size bildirmiştim; gelmeniz neden icap etti?"* dedi. Ebubekir, *"Ya Resulallah! Senin için korkup ızdıraba düştüm; evimde oturmaya ve seni yalnız bırakmaya razı olamadım!"* diye cevap verdi. Hz. Peygamber (s.a.a), hayrete düşmüşken Cebrail (a.s) nazil olup buyurdu:

Ya Resulallah! Ebubekir'i bırakacak olursan, kâfirler yetişip Ebubekir'i yakalayacaklar ve senin ardınca gelip belki seni de öldürecekler!

Böylece Resulullah (s.a.a), ister istemez Ebubekir'i yanına aldı.

İşte Ebubekir'in hicreti! Resul-i Ekrem'in (s.a.a) sözlerine dikkat edelim:

Ey Ebubekir! Allah'ın buyruğunu size bildirmiştim; gelmeniz neden icap etti?

Şimdi, bir başka kaynağa, Caferiyye-İmamiyye anlayışına göre, Resulullah'ın (s.a.a) hicreti hakkında ne deniyor, ona bakalım:

Rivayet edildiği üzere, müşrikler Resulullah'ı (s.a.a) öldürme kararı aldılar. Bunun üzerine, Cebrail (a.s) vahiy getirdi:

Ey Peygamber! Habibim! Bil ki, senin hakkında, Kureyş'in bir kısmı, seni katıra bindirip ayaklarını katıra bağlayarak; bir kısmı da seni bir bodruma atıp

aç-susuz bırakmak suretiyle ölümünü sağlamayı; bir kısmı da seni öldürmek için bir adam tayin edip, her kabileden de bir adam seçerek onların marifetiyle seni evinde öldürmeyi kararlaştırdılar. Onun için, sen onlara fırsat vermeden buradan ayrıl; yatağına da Ali'yi yatır ve öylece uzaklaş!

Resul-i Ekrem (s.a.a), bu durumu ashabına duyurdu ve dışarı çıkmamalarını tenbihledi. Daha sonra amcasının oğlu Hz. Ali'yi (a.s) çağırdı; durumu ona anlattı ve dedi ki:

Ey Ali! Kureyşliler bana tuzak kurup beni öldürmek için bir araya geldiler. Rabbim ise bana kavminin yurdunu terk etmemi vahyetti. Benim hadrami hırkama bürünerek benim yatağımda yat! Böylece benim yatağımda yatmakla izimi onlardan saklamış olacaksın. Buna karşı sen ne diyeceksin ve ne yapacaksın?

O sırada, Hz. Ali (a.s) ağladı. Hz. Peygamber (s.a.a) buyurdu:

– Ey amcaoğlu! Yoksa benim yerime yatmaktan mı korktun?

Hz. Ali (a.s) cevap verdi:

– Ya Resulallah! Bir değil, bin canım olsa, senin yolunda feda olsun; lakin ayrılığına üzuldüm!

Peygamber (s.a.a), Hz. Ali'yi (a.s) okşayarak: "*Üzülmeme! İyi olur!*" dedi ve sonra, vasiyette bulundu:

– Borçlarımı öde, kimlere ne vaadim varsa, onları ver! Üç gün geçtikten sonra, seni Medine dışında bekleyeceğim! Sensiz Medine'ye girmem! Kızım Fatıma'yı, annen Fatıma'yı ve halan Fatıma'yı da al, öyle gel!

Resulullah (s.a.a) bu vasiyetlerini bitirdikten sonra Hz. Ali'yi (a.s) yerine yatırdı ve evinden çıktı. Öldürmeye gelen şahıslar Resul-i Ekrem'in (s.a.a) evini sardılar. Ebu Leheb, Peygamber'in (s.a.a) amcasıydı, iman etmemişti. Dedi ki: "Gece öldürürseniz, Kureyş için, ar olur!"

Sabahı beklemeyi kabul ettiler. Hazret (s.a.a) dışarı çıktığında, bir avuç toprak alarak bunların yüzlerine serpti. Yasin Suresi'ni okuyarak çıkmıştı. Müşriklerin gözleri kapandı. Peygamber'i (s.a.a), ne önlerinden, ne de arkalarından görebildiler.

Resulullah'ın (s.a.a) attığı toprak hangilerinin üzerine temas ettiyse, Bedir Savaşı'nda hepsi öldürülerek cehenne-me gittiler.

Resul-i Ekrem (s.a.a), bu durumu ashabına duyurdu ve dışarı çıkmamalarını tenbih etti.

Daha sonra amcası oğlu Ali'yi (a.s) çağırdı, durumu ona anlattı ve şöyle dedi:

Ey amcaoğlu! Benim abamı da üzerine ört ve benim yatağında yat ki, düşmanlarım seni ben zannetsinler. Ben de Sur Mağarası'nda üç gün saklanacağım, ondan sonra, Medine'ye hicret edeceğim.

Resul-i Ekrem'in (s.a.a) Sur Mağarası'na giderken Ebubekir 'in evinden değil, kendi evinden çıktığı Kur'ân-ı Kerim ile sabittir.¹

Resulullah (s.a.a), Sevr Mağarası'na doğru ilerlemeye devam etti; ama arkadan bir karartının geldiğini görünce, Hazret (s.a.a), biraz daha hızlı yürüdü ve ayağı taşa takılarak yaralandı. Karartı yaklaşınca, bunun Ebubekir olduğunu anladı.

Hazret (s.a.a) buyurdu ki:

– Niye dışarı çıktın? "Ashaptan kimse dışarı çıkmadın!" demiştim.

Ebubekir dedi ki:

– Ya Resulallah! Beni de arkadaşlığa kabul et!

Hz. Peygamber (s.a.a) Ebubekir'i geri çevirmek istedi, ancak Cebrail (a.s) nazil olup dedi ki:

1- Enfâl Suresi: 30

– Ya Resulallah! Ebubekir'i geri çevirirsen, müşrikler yetişir ve onu yakalarlar. Sonra, senin izini de takip ederek seni öldürürler!

O zaman, Resulullah (s.a.a) mecburen onu da yanında götürdü.

İzciler, mağaraya kadar izleri sürdüler. Yüce Allah, ö-rümceğe emretti ve o da mağaranın kapısını ağıyla ördü. Güvercin de yuva yaptı. İzciler, burada insan olamayaca-ğını sandılar. O zaman Ebubekir korkup üzülererek, "Ya Re-sulallah! İçeri girecekler!" deyince, Resulullah (s.a.a), "*Ü-zülme! Muhakkak ki Allah, bizimle beraberdir!*" dedi.

Diğer taraftan, Kureyşliler, sabaha kadar Hz. Peygam-ber'in (s.a.a) evinin etrafında beklediler. Ortalık aydınlanınca, hepsi içeri girdiler. Abayı kaldırdıkları zaman, Hz. Ali'yi (a.s) gördüler. Ebu Cehil, dedi ki:

– Bu da ölümü hak ediyor, bunu da öldürelim!

Hz. Ali'ye (a.s) sordular: "Muhammed'e ne oldu?" Ge-ce, Peygamber'in (s.a.a) çıkıp gittiğini Şeytan bunlara ha-ber vermişti. Hz. Ali'nin (a.s) bunlara, "Beni uyandırıp ba-na soruyorsunuz ha!" demesi ve hiddetli bakışı sebebiyle Ebu Cehil korktu. Öldürmekten vazgeçerek evden çıkıp Peygamber'i (s.a.a) aramaya gittiler.

Hz. Peygamber (s.a.a) evinden ayrılmadan Hz. Ali'yi (a.s) kendi yatağına yatırmış ve Sur Mağarası'na gitmiştir. Bu sırada, Yüce Allah Cebrail (a.s) ile Mikail'i (a.s) çağır-dı ve dedi ki:

Sizi yaratırken, kardeş olarak yarattım; lakin biri-nizin ömrünü diğerinden kısa yaptım. Şimdi, hangi-niz bu kısa ömrü kabul edersiniz?

İkisi de uzun ömre talip olunca, şöyle buyurdu:

Yere inin; şu anda, Ali'yi görün! Öyle kardeş ki, kendi benliğini Muhammed'e feda ediyor! Siz ise, bir diğerinden kısa olan ömrü kabul etmiyorsunuz!

Yüce Allah (c.c) bir ayette şöyle buyuruyor:

İnsanlar içerisinde öylesi var ki, Allah'ın rızasını kazanmak için, kendi nefisini feda etmektedir. Allah, kullarını severdir.¹

Hz. Ali'nin (a.s) bu yoldaki fedakârlığının karşılığı olarak, Allah (c.c) indindeki şan ve şerefini isbat edecek bir bilgiye, burada yer vermeden geçmeyelim:

Kıyamet günü, tüm insanlar hesaba çekileceği zaman, Allah (c.c), bir günahkârı hesaba çekerken, bu kişi, Ali (a.s) dostu olduğundan dolayı, onun namaz ve orucunu affedecek; kul hakkına karışmayacak. Kula borçlu olan Ali (a.s) dostu, Ali'nin (a.s) huzuruna gidip şefaet isteyecek. O zaman, Hz. Ali (a.s) alacaklıya, "Buna hakkını bağışla!" diyecek. Alacaklı da şöyle diyecek: "Ya Ali! Bir şartım var, onu kabul edersen, ben de hakkımı, bu senin dostun olan kula bağışlarım!" O zaman, Hz. Ali (a.s) soracak: "Peki, şartın nedir?" Alacaklı kul şöyle der: "Ya Ali! Resulullah'ın yatağında yattığın gece alıp verdiğin nefesinin bir tanesini istiyorum!" der. İmam Ali (a.s), "Verdim!" der. Alacaklı, hakkından vazgeçer; bir nefesin karşılığı olarak Allah (c.c), ona, uçsuz bucaksız bir cennet verir.

Selâm olsun Hz. Ali'nin mürşidi Resul'e! Kendisine, Fatıma'ya (a.s) ve evlâdına kıyamete kadar selâm olsun! Allah (c.c), bizleri onların şefaatlerinden mahrum etmesin! (Âmin)

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) ve Ebubekir, Sevr Mağarası'nda üç gün kaldıktan sonra, Medine yolunu tuttular. Yol kenarında bir barınağa vardılar. Ev sahibi yaşlı bir kadındı. Resul-i Ekrem (s.a.a) biraz süt istedi. Kadıncağız işaret ederek, "İlerideki çukurda bir zayıf koyunum var, o da yattığı yerden kalkamıyor; sütü falan yoktur!" dedi. Re-

1- Bakara Suresi: 207

sul-i Ekrem (s.a.a), koyuna doğru ilerleyince koyun ayağa kalktı. Hz. Peygamber (s.a.a), elini koyunun sırtına sürerek kadından bir tas istedi. O, arşa değen elleri ile koyunu sağdı. O, Ebubekir ve kadın, koyunun sütünden doyuncaya kadar içtiler. Kadın, bu hikmete hayran kaldı. "Ayağı sakat bir oğlum var!" dedi ve Resulullah'ın (s.a.a) yanına getirdi. Hz. Peygamber (s.a.a), o sakat ayağa, mübarek elini sürünce, o da öteki sağlam ayak gibi oldu. Kadının oğlu yürümeye başladı.

Yine yollarına devam ettiler. Takipçiler, iki deve yolcusunun gittiğini görünce, onlardan biri, devesini hızla sürerek Resulullah'ın (s.a.a) yanına yaklaştı. Resul-i Ekrem (s.a.a) geriye dönüp buna bakınca, deve yarıya kadar top-rağa gömüldü. Takipçi pişman olarak, Resulullah'tan af diledi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) Allah'a (c.c) dua etti ve toprak deveyi bıraktı.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) ve Ebubekir, Medine kenarındaki Kuba mahallesine vardılar. Hz. Peygamber (s.a.a), *"Ya Ebabekir! Ben, Ali'ye (a.s) söz vermiştim. Ali (a.s) gelene kadar ben Medine'ye girmeyeceğim!"* dedi.

Ebubekir beklemedi; Medine'ye gitti. O gün, cuma günüydü. Cebrail (a.s), Cuma ayetini getirdi. Resul-i Ekrem (s.a.a), kum üzerine Kuba Mescidi'nin şemasını çizdi ve ilk cumayı burada kıldı. Bu mahalleye muhacirler yerleştikten sonra, mescidi inşa ettiler. Resulullah'ı (s.a.a) davet edip Medine'den getirttiler. Bir cuma günüydü. Resulullah (s.a.a) Kuba Mescidi'nde Cuma Namazı'nı kıldırdı. Bu ayet gereğince, Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu:

Benim ömrüm boyunca ve ben öldükten sonra da bu farziyete ümmetim de devam edecek. Her kim Cuma namazını sebepsiz olarak terkederse, o, münafıktır!

Diğer bir hadiste de şöyle buyurmuştur:

Kim Cuma Namazı'na giderse, Allah, cehennem ateşini o vücuda haram eder.

Ebubekir'in, Sevr Mağarası'nda Peygamberimiz (s.a.a) ile beraber olup arkadaşlık yapması, onu yüceltmemizi gerektirmez. Kaldı ki, Resul-i Ekrem (s.a.a), onun kendisiyle gelmesini istemiyordu. Hz. Peygamber'in (s.a.a), zaman zaman yol arkadaşlığı yaptığı çok kişi olmuştur. Hz. Peygamber (s.a.a), inanmış kişilerle de, inanmamış kişilerle de, bu arada münafıklarla da, fasıklarla da yol arkadaşlığı yapardı.

Tevbe Suresi'nin 40. ayetinde Allah (c.c), Hz. Muhammed'le (s.a.a) Ebubekir'in mağaraya sığındığını anlatmaktadır. Allah Resulü'nün (s.a.a) yanında durmakla, yüzüne bakmakla, bir kişi, hiçbir salih amel sahibi olamaz; ancak ona itaat etmekle, Allah Resulü'nün (s.a.a) emirlerine uymakla, salih amel sahibi olabilir.

Ebubekir'in mağaradaki durumu hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsanız, Büyük İslâm âlimi Merhum Abdülhüseyin Ahmed Eminî'nin *el-Gadir* adlı kitabının VIII. cildine müracaat edebilirsiniz.¹

1- H. 1371, s.41- 46

BEDİR SAVAŞI

Bedir Savaşı, Müslümanların müşriklerle yaptığı ilk savaştır. Bedir, bir dağdır; Mekke ile Medine arasındadır. Bu savaş için, İslâm ordusu Medine'den hareket etti. Müşrikler ise, Mekke'den hareket ederek Medine üzerine geliyordu. İslâm ordusu, müşrikleri Bedir'de karşıladı. İslâm ordusunun maddî temeli Hatice Validemizin (a.s) serveti idi. Hatice Validemiz (a.s), Arap Yarımadası'nın zenginlerinden birisiydi. Resulullah'la (s.a.a) evlendikten sonra, tüm servetini Allah (c.c) yolunda, İslâm uğruna, Resulullah'ın (s.a.a) emrine sundu. Makamı nur olsun!

Fatıma Validemiz (a.s) 3,5 yaşlarında idi, çok ağlardı. Bir gün, "Baba! Annem nerededir?" diye Resulullah'a sordu. Cebrail (a.s) nazil oldu ve şöyle dedi:

Ya Resulallah! Fatıma'yı sakinleştir. Fatıma'nın annesi Hatice, şu an, Allah'ın ona vermiş olduğu cennet köşkünde dinlenmektedir.

Selâm olsun Hatice Validemize (a.s)! Hayırlı servetin karşılığının Allah (c.c) katındaki mükâfatı budur.

İslâm ordusunda üç yüz kişi vardı. Seksen kişi kılıçlıydı, altı kişi zırhlıydı; yetmiş deve, iki de at vardı. Müşrikler ise, dokuz yüz bin kişi arasındaydılar. Ordularında dört yüz at vardı. Bir rivayete göre, müşrikler önceden gelip o vadiye yerleşmişlerdi ve böylece su kuyularını da işgal etmişlerdi. İslâm ordusu, o vadiye ulaştığında sadece bir su kuyusu kalmıştı. Bundan dolayı, büyük bir havuz yapılmış ve İslâm ordusu, su ihtiyacını buradan temin et-

miştir. Geceleyin, Hz. Ali (a.s), müşriklerin bulunduğu kuyulardan da su temin ederek orduya getirdi.

Sabahleyin, hak ile batıl, karşı karşıya geldi. Bu savaşın neticesini, Resulullah (s.a.a), Bedir'e varınca, "Müjde-ler olsun! Allah, bana kervanla Kureyş'in birini vaat etmişti. Şimdi, onların öldürülecekleri yerleri seyretmeyi ve **"O topluluk yakında bozguna uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır."**¹ ayet-i kerimesini okumuşlardır. Yerden bir avuç çakıl alıp "Yüzleri kara olsun!" deyip müşriklere atmıştır. Bu çakıllar, kimlere isabet ettiyse, onların hepsi kılıçtan geçirilerek öldürüldü. Allah düşmanı Ebu Cehil de orada öldürülerek cehennemi boylamıştır. Ebu Cehil'in başının kesildiğini, Resulullah (s.a.a) haber alınca, secdeye kapanarak Allah'a (c.c) şükretti.

Böylece Resul-i Ekrem'in (s.a.a) müjdesiyle ashap büyük bir cesaretle müşriklerle savaşarak düşman ordusunu bozguna uğrattılar. Allah'ın (c.c) nusreti ile zafer Müslümanların oldu. Rivayete göre, bu savaşta, altmış müşrik öldürüldü; on dört Müslüman şehit düştü. İslâm Ordusu içerisinde en genç Hz. Ali (a.s) idi. Bu savaşta, Hz. Ali (a.s), yirmi müşriği tek başına öldürdü; kırk tanesini de ashabin diğer bazı fertleri öldürdüler.

1- Kamer Suresi: 45

UHUD SAVAŞI

Uhud Savaşı, Medine yakınlarında, Uhud Dağı'nda yapılmıştır. Bu savaşın sebebi, Bedir Savaşı'nda MÜslümanlar tarafından öldürölen müşriklerin intikamını almaktı. Bunun için, Mekke'de, Ebu Cehil'den sonra, Allah (c.c) ve Resulullah'ın (s.a.a) ikinci düşmanı olan Ebu Süfyan tarafından, üç bin kişilik bir ordu hazırlanmıŐtı. Mekke ile Şam arasındaki ticaret kervanının sermayesi hak sahiplerine verildikten sonra, kârın tümü Ebu Süfyan'ın emri ile bu orduya harcanmıŐtır. Müşrikler, Mekke dışından da asker ve para yardımı toplayarak güçlü bir ordu hazırlamıŐlardı. Ordu'da yedi yüzü zırhlı, altı yüzü atlı olmak üzere üçbin asker bulunuyordu. Bu olay, Hicret'in üçüncü yılında vuku bulmuştur. Ebu Süfyan, "Ben, Bedir Savaşı'ndan sonra, bu intikamı Muhammed'den (s.a.a) almadıkça karımla yatmayacağım!" diye putlara ant içmiŐtir. Ordu içersinde, Ebu Süfyan'ın karısı Hind ve başka kadınlar da vardı. Kadınların vazifesi, Şiirler okumak ve erleri çoŐturmaktı idi.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), Medine'de, bu işten haberdar olarak müşrik ordusuna karşı savaşmak için, başta kendisi olmak üzere, aŐhabın orduya iŐtiraki ile bin kişilik bir ordu hazırladı. Yola çıkılınca, münafıkların başı Selul oğlu Ubeyy oğlu Abdullah'a uyanlar, geri döndüler. Ordu, yedi yüz kişiye indi. Tabi ki, bunlar da Hz. Peygamber'in (s.a.a) sahabîleri idi. Resulullah'a (s.a.a) Şöyle dediler: "Ya Resulallah! Bize izin ver, mahsullerimizin toplanma zamanıdır!" Gayeleri, savaşa gitmemektı. Tabi ki yüce Allah

bunların münafık olduklarını, Peygamberi'ne (s.a.a) bildiriyordu.

Böylece İslâm Ordusu, müşrikler ile savaşmak için dağa arkalarını vererek savaşa hazırlandılar. Müşriklerin, dağın gediğinden aşır orduyu arkadan çevirmeleri düşünülecek Cübeyr oğlu Abdullah, elli okçu ile beraber oraya dikilmişti. Resulullah (s.a.a), bu birliğe, kendisinden haber gelmedikçe, ordu galip gelse bile, buradan ayrılmamalarını buyurdu. Peygamberimiz (s.a.a) bir kılıcını Hz. Ali'ye (a.s), diğer kılıcını ise, Ebu Dücane'ye verdi. Hz. Ali'ye (a.s) vermiş olduğu kılıç, yedi karış uzunluğunda, bir karış ekinde idi. Ortasında yivler bulunuyordu. Bu yüzden "Zül-fikar" adını almış olduğu rivayet olunur.

Öteki kılıcını ise, Ebu Dücane'ye vermeden önce, *"Bu kılıcı alıp kim hakkını yerine getirecek?"* diye buyurdu. Ensardan Ebu Dücane, *"Ya Resulallah! O kılıcın hakkı nedir?"* diye sordu. Resulullah (s.a.a), *"Eğilip bükülünceye kadar düşman ile savaşmaktır!"* diye buyurdu. Ebu Dücane, *"Ben, o hakkı yerine getiririm!"* dedi ve kılıcı aldı. Kılıcın üzerinde şöyle yazıyordu:

Korkuda ayıp var, utanç var. Karşı durup direnmede, şeref var; yücelik var. İnsan, korkuyla başa geleceği savuşturamaz; korku, insanı ölümden kurtaramaz.

Böylece Ebu Dücane bu kılıcı alarak düşman saflarına hücum etti. Bir hayli savaştı. Birçok müşrik öldürüp on üç yara alarak salına salına, şiirler okuya okuya, yaptığı işin zevkini çıkara çıkara gelirken, Ömer, onun yürüyüşündeki ululuğu kınamaya kalkışınca, Resulullah buyurdu ki:

Bu, öyle bir yürüyüşdür ki, buradan (savaş meydanından) başka bir yerde hoş değil; ama burası, tam yeridir!

Savaşta, Kureyş sancağının altında sancağı korumak için, dokuz kişi bulunuyordu. Bu dokuz müşrik, Hz. Ali'-

nin (a.s) kılıcı ile can verdi. Sancağı alacak kimse kalmadığından, bir köle sancağı aldı. Bu köle de, İmam Ali'nin (a.s) bir kılıç darbesi ile cehennemi boyladı.

Peygamberimizin (s.a.a) çok sevdiği amcası Hz. Hamza (a.s), düşman saflarını bölerek müşriklere büyük bir darbe indirmiştir. Böylece, tüm ashabın gayretleri ile bu şiddet karşısında, müşrik ordusu, dayanamayarak bozguna uğramış; çareyi kaçmakta bulmuştur. Rivayet olunur ki, bu sırada Hz. Hamza (a.s), altmış kâfiri katletmiştir. Onun iki kılıç ile savaştığı da aktarılmıştır.

Savaşın önce, Ebu Süfyan'ın karısı Hind, kölesi olan Vahşi'ye şöyle demiştir: "Muhammed'i, Hamza'yı ve Ali'yi öldürürsen, seni azad edeceğim ve malımın bir kısmını sana vereceğim!" Sonra şöyle devam etmiştir: "Bedir Savaşında Ali, benim kardeşlerimi ve dayılarımı öldürdü. Özellikle Ali'yi vur!" Vahşi, "Ali, çok temkinli savaşır, onu vuramam; Muhammed'i de koruyan çok, onu da vuramam; ancak, Hamza'yı vururum!" demiştir.

İki kılıçla savaşan ve düşman ordusunun ta içine dalmış olan Hz. Hamza (a.s), bir aralık kılıç vurmak için kolunu kaldırıncaya, zırhtan açık kalan koltuğuna nişan alan Vahşi, mızrağını attı. Hz. Hamza'nın (a.s) koltuğuna saplanan mızrak, onu yere serdi. Hz. Hamza (a.s), böylece, şehit olmuştur. Vahşi, Hz. Hamza'nın (a.s) karnını yardı, ciğerini çıkarıp Hind'e götürdü. Hind, ağzına alıp dişledi; fakat yiyemedi, yere attı. Boynundaki gerdanlığı çıkarıp Vahşi'ye fırlattı.¹

Rivayet olunur ki, bu savaşta, Peygamberimizi (s.a.a) Cebrail ve Mikail muhafaza etmişti. Müşrik ordusu, toplanıp Ebu Süfyan'ın emri ile Resulullah'ı (s.a.a) öldürmeye girişmişlerdir. Deniz dalgası gibi hücum etmişlerdir. Yine, bir grup asker kendisine hücum edince, Hz. Peygamber

1- bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açından İslâm Tarihi*, s.91

(s.a.a), Hz. Ali'ye (a.s) dönerek, *"Ya Ali! Bunların şerrini benden defeyle!"* dedi. Hz. Ali (a.s), canla-başla saldırarak onları def eyledi. O anda, Cebrail (a.s), geldi ve dedi ki:

Ya Resulallah! Bu iş, Ali'den zuhur eden kemal mertebede bir civanmertliktir.

İlave ederek, *"Ya Resulallah! Ali'yi sever misin?"* dedi. Peygamber (s.a.a), buyurdu ki: *"O, benden, ben de ondanım!"* Cebrail (a.s) de, *"Ben de ikinizdenim!"* dedi.

O anda bir ses işitildi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) buyurdu ki:

Ya Ali! İşitiyor musun? Bir melek -ki ismi Rıdvan'dır- gökyüzünde seni methedip der ki: "Ali gibi yiğit, Zülfikar gibi kılıç yoktur!"¹

Kays'dan, o da babası Said'den rivayet ettiğine göre, İmam Ali (a.s) diyor ki:

Uhud Günü, bana on altı darbe vurdular. Dört ke-re yere düştüm, güzel yüzlü ve güzel kokulu bir kimse, kolumdan tutup beni kaldırdı ve dedi ki: Kâ-fire hamle eyle! Sen, Allah-u Teâlâ'nın ve Resulullah'ın emrindesin. Onlar, senden razıdır.

Hz. Ali (a.s), şöyle devam eder:

Ben, cenkten çıktıktan sonra, bu olayı, Resulullah'a anlattım. Bana dedi ki: "Sen onu tanıdın mı?" Ben de, "Tanımadım; fakat Dihye'ye benziyordu." dedim. Buyurdu ki: "Ya Ali! Allah-u Teâlâ, senin yüzünü aydınlatsın! O, Cebrail idi!"

Bu savaşa, sevgili Peygamberimizin (s.a.a) mübarek yüzü yaralandı ve dişleri kırıldı. Ağzından gelen kanı eliyle tuttu. Bırakmadı ki yere düşsün.

Sordular: "Ya Resulallah! Niye kanın yere düşmesine engel oluyorsun?"

Buyurdu ki:

1- Altıparmak, *İslâm Tarihi*, c.6, s.553

Bu kandan yere bir damla düşerse, yer ehli canlılarının tümünün mahvolmasından korkarım!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), İmam Ali'nin (a.s) yorulmuşunu fark edince, Arş'a değen avuçlarını gökyüzüne açarak şöyle nida etti:

Ya Rabbi! Sen vaadinde durarsın. Ey Aziz Allah'ım! Buyurmuştun ki: "Ben, seni yalnız bırakmayacağım." Ey merhametlilerin en merhametlisi! Ben, yalnız kaldım!

Rivayet olunur ki, o zaman, Yüce Allah (c.c), meleklerle emir verdi. Melekler, Hz. Ali'ye (a.s) yardım edince küffar ordusunu kılıçtan geçirdi. Ölenler, cehennemi boyladı. Kaçanlar ise, geçici olarak canlarını kurtardılar.

Neticede savaş, yerini terk eden okçu birlikleri sebebiyle kaybedilmiş ve Müslümanların kayıpları çok ağır olmuştur. Hz. Hamza (a.s) gibi büyük bir savaşçı ve Mus'ab bin Umeyr (a.s) gibi Kur'ân hafızı ve tebliğ eri olan pek çok değerli sahabî şehit olmuştur.

Müşrik ordusu bozulunca, bunu gören gedik muhafızları, ganimet hırsıyla komutanlarını dinlemeyerek yerlerinden ayrıldılar. Hz. Peygamber'in (s.a.a) yanında; Hz. Ali (a.s), Ebu Düçane (r.a), Huneyf oğlu Sehl (r.a), Sabit oğlu Asım (r.a) kalmıştı. Ubeydullah oğlu Talha da onlara katıldı. Uhud'da, Peygamber'i (s.a.a) yalnız bırakmayanlar arasında, Nesime (r.a) adında bir Müslüman hanım da vardı. Bu fedakâr hanım, kaçmayarak Resulullah'ın yanında kaldı ve bir kolunu kaybetti. O zaman, Peygamberimiz (s.a.a) Hz. Ali'ye (a.s) dedi ki: *"Ya Ali! Sen niçin kaçanlar ile gitmedin?"* Hz. Ali (a.s) dedi ki: *"Ya Resulallah! Ben, seni bırakıp gitmem. Ölürssem şehit olurum; kalırsam gazi olurum!"*

Altıparmak'a ait *Peygamberler Tarihi* adlı eserin 552. sayfasında yer alan rivayete göre; o vakit, mel'un İblis, Ceyal bin Süraka suretinde, üç kere şöyle nida etmiştir: "Bi-

lin ki, Muhammed katlolundu!" Peygamberimiz, Müslüman askerlerin o kötü haberi işitip firara yöneldiklerini görünce, şöyle nida etti: "*Ben, Allah'ın Resulü'yüm. Hak Teâlâ bana nusreti vadetti!*" Halk bunu işitip sevindi.

Nakledildiğine göre Müslüman askerler dağıldılar. Resulullah (s.a.a), onları davet etti; fakat icabet etmediler. Gazap eseri, cemalinde zahir oldu. Onun gazap nişanı, mübarek alnındaki damarın harekete geçip inci gibi görünmesi idi. O hâlde, nazar edip önünde İmam Ali'yi (r.a) görünce buyurdu ki: "*Kardeşlerine niçin katılmadın?*" Hz. Ali (r.a), "*İmandan sonra küfür olur mu? Ben, sana uyarırım!*" O anda kâfirlerden bir topluluk hücum etti. Resulullah (s.a.a), "*Ey Ali! Bunları benden defeyle!*" buyurdu. İmam Ali (r.a), kılıcını sıyırıp o topluluğu dağıttı. Hz. Ali (a.s), bir kâfire bir kılıç vurduğunda, o kâfir, bir daha hareket edemezdi.

Yine aynı eserin 553. sayfasında belirtildiği üzere, İmam Ali (r.a) şöyle demiştir:

Müslümanlar hizmette yüz döndürdüler. Bana o kadar ıstırap düştü ki, ihtiyarım (istencim) elimden gitti. Resulullah'ın (s.a.a) önünde bir süre cenk ettim, ardıma baktım, Resulullah'ı (s.a.a) göremedim. Kendi kendime dedim ki: "Resul (a.s), küffardan kaçacak taifeden değildir. Olabilir ki, Hak Teâlâ, bizim uygunsuz fiillerimizden gazaba gelip habibini asumanâ (gökyüzüne) kaldırmıştır." Hemen kılıcımı çekip küffarı dağıttım. Gördüm ki, Resulullah (s.a.a) düşmanın ortasında sağ-salim duruyor. Yakinen bildim ki, Resulullah'ı (s.a.a) melekler koruyor. Oradan bana hitap edip, "Halk nice oldu?" diye buyurdu. Dedim ki: "Cenk saflarından kaçtılar. Hazreti yalnız koydular, ben canımı yoluna feda ettim. Mademki hayattayım, seni terk etmem." Ansızın bir cemaat Resulullah'a hücum ettiler. Üzerlerine hücum edip Resulullah'ı kaçırdım.

HENDEK SAVAŞI

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) bir gün Medine Mescidi'nde minberde vaaz ederken, Hz. Cebrail (a.s) Şu emri getirdi:

Yüce Allah buyuruyor ki: Tedbirini alsın! Bütün müşriklerin kalpleri birleŐmiŐtir. Ebu Süfyan, Mekte'den onbin kişilik bir ordu ile üzerine geliyor!

O zaman, Peygamber (s.a.a), ashabına dönerek yüce Allah'ın (c.c) emrini bildirdi. Resul-i Ekrem (s.a.a), bu gibi işlerde ashabına danıŐır, fikirlerini alırdı. "Biz, bu gelen güçlü düşmana karşı nasıl tedbir alalım?" diye ashabına yine danıŐtılar. Bunun zerine herkes, bir fikir ortaya attı.

Selman-ı FariŐi dedi ki:

Ya Resulallah! Bizim memlekette, böyle kuvvetli düŐmanlara karşı savunma yapmak için, siperler kazırdı. Medine etrafına, hendek yapalım!

O zaman Cebrail (a.s) nazil olup dedi ki:

Ya Resulallah! Allah-u Teâlâ buyuruyor ki: Biz de Selman'ın fikrini beğendik.

Böylece, görev dağılımlı yapılarak hendek kazılmaya baŐlandı. Hem de ramazan ayı idi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) de hisse almıştı; kendisi de çalışıyordu. Müminler, her gün Peygamber'i (s.a.a) iftara davet ediyorlardı; yanında gelenler de olurdu.

Bir gün aŐaptan bir kişi Peygamber'e (s.a.a) dedi ki:

– Ya Resulallah! Bu akşam da benim evime iftara buyur!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) buyurdu ki:

– Evinde yiyecek neyin var?

Ev sahibi dedi ki:

– Bir keçi yavrusu vardı, onu kestim. Dört-beş tane de arpa ekmeğim olabilir!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) dedi ki:

– Ben gelinceye kadar, kazanın ağzını açmayın, tandırdan da ekmekleri çıkarmayın!

İftar zamanı olunca, Resulullah (s.a.a) cemaate, "*Bu-yurun! Filanca kişinin evine iftara gideceğiz.*" dedi. Cemaat, Resulullah (s.a.a) ile beraber geldi. Ev sahibi ile kârısı, konuşarak yemeğin misafirlere yetmeyeceği endişesini paylaştılar. Peygamber (s.a.a), mutfağa gelerek yemek kazanının ağzını kendisi açtı ve tandırdan ekmekleri kendisi çıkardı. İki kişi görevlendirdi. Birisi, kepçeyi alarak kazanın başına, öteki de, dört-beş arpa ekmeğinin başına gelince, Resulullah (s.a.a) buyurdu: "*Verin!*" Kepçe elinde olan adam, doldurup veriyordu. Resul-i Ekrem (s.a.a) buyuruyordu ki: "*Eti, hep uyluk tarafından ver!*" Veren de, hep uyluk tarafından veriyordu. Resulullah (s.a.a) yine tekrarlıyordu: "*Hep uyluk tarafından ver!*" Veren adam dedi ki: "*Ya Resulallah! Bir hayvanda iki uyluk olur!*" O zaman, Allah'ın sevgili Peygamber'i (s.a.a) şöyle buyurdu: "*Keşke öyle demeseydin! Bu cemaatin hepsini hayvanın uyluk tarafıyla doyuracaktım!*"¹

Allah'ın (c.c) selâmı, kıyamete kadar Peygamberimize (s.a.a) ve onun pak Ehl-i Beyti'nin üzerine olsun! Allah (c.c) bunların şefaatinin bizlere nasip etsin! Bu ev sahibinin iki oğlu vardı. Büyük oğlu, küçük oğlunu aldatarak "Babam, keçi yavrusunu bu şekil kesti!" diyerek çocuğu yere uzatıp başını kesti. Annesi, bu durumu görünce, alçak bir ses ile, "Baban da seni öldürecek!" deyince, büyük oğlan

1- Hayvanın uyluk tarafı kalça kısmıdır.

da çatıya çıkıp kendisini yere atarak intihar etti. Bu durum karşısında, anneleri, çocukların cenazelerini gizledi; Resulullah'ın (s.a.a) meclisi bozulmasın diye kimseye bundan bahsetmedi. Bu mümine hanım, Allah (c.c) ve Resulü'nün (s.a.a) hatırı için, bu acısını gizledi. Bu bağlılığından dolayı makamı nur olsun!

Yemekten sonra, Hz. Cebrail (a.s) nazil olarak Resulullah'a (s.a.a) durumu bildirdi. Hz. Peygamber (s.a.a), yemekten sonra, ev sahibine dedi ki: *"Sizin iki çocuğunuz vardır. Onları getirin görelim."* Kadın, çocukların orada olmadığını söyledi. O anda, Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), *"Cebrail, bana durumu haber verdi."* dedi.

Daha sonra cenazeleri Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna getirdiler. O, arşa değen avuçlarını havaya açarak Aziz Allah'tan (c.c), çocukların tekrar hayata dönmelerini diledi. Allah (c.c), Peygamberi'nin (s.a.a) duasını kabul buyurdu. Çocuklar, dirilip ayağa kalktılar. Elbette ki, Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) duası kabul olunur; çünkü Allah (c.c), gökleri, yeri, Arş'ı, Kürsî'yi, tüm âlemleri Muhammed Mustafa'nın (s.a.a) hatırı için yarattı.

Bakın, bu mümine kadının, Allah'ın Peygamberi'nin (s.a.a) meclisine, yoluna, getirmiş olduğu dine karşı göstermiş olduğu bağlılık ve fedakârlığından dolayı, yüce Allah, mükâfatını hemen bu dünyada vermiştir. Tabii ki, ahiretteki mükâfatı daha büyüktür; ama ne yazık ki, aynı Peygamber'in (s.a.a) ümmeti olan hanımlar ve kızlarının durumu ortadadır.¹

Hendek kazma esnasında, Selman-ı Farisî'nin (a.s) Ehl-i Beyt'ten sayılışı ile ilgili bilgiler vererek konumuza devam edelim. Selman-ı Farisî (a.s), Hendek'te çalışırken, Ensar da, Muhacirler de, "Selman bizdendir!" diyorlardı. Onu, kendilerinden başka bir topluluğa ait saymak istemi-

1- M. Asım Köksal, age., c.5, s.30

yorlardı. Sevgili Peygamberimiz (s.a. a), "*Selman bizden-dir, 'Ehl-i Beyt'tendir!'*" buyurarak tartışmaya son verdi.¹

Resul-i Ekrem'in (s.a.a), "*Selman bizdendir!*" sözün-den hareketle, burada Selman'la (a.s) ilgili bir rivayeti vermeden geçmek istemiyoruz. Hz. Ali (a.s), uzun bir zaman evine gelmedi. Hz. Fatıma (a.s), İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin'i (a.s) alır, babası Peygamberimizin (s.a.a) yanına giderdi, "*Çocuklar, babaları için ağlıyorlar; ben de üzülüyorum!*" derdi. Bu işi, Resul-i Ekrem (s.a.a) de çok merak ederdi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) Mescid'de buyurdu ki:

Kim Ali'nin sağ haberini bana getirirse, o adama müjde vereceğim!

Bir gün, Selman-ı Farisî, Medine civarında gezerken, aniden Hz. Ali (a.s) ile karşılaştı; "Ya Ali (a.s)! Sen şimdiye kadar neredeydin?" dedi ve Hz. Peygamber'e (s.a.a) müjde için koştu.

Hz. Ali (a.s), Selman'ı (a.s) geri çağırdı ve dedi ki:

– Ya Selman! Sen, Peygamber'den müjde yerine ne isteyeceksin?

Selman dedi ki:

– Ben, Resulullah'ın sağlığını isterim.

Hz. Ali (a.s) dedi ki:

– Ya Selman! Her müjdenin karşılığı bir hediye olur. Hz. Peygamber diyecek ki: "Ya Selman! Müjde yerine, benden ne istiyorsun?" Sen de de ki: "Ya Resulallah! Senin sağlığını istiyorum." Resul-i Ekrem diyecek ki: "Müjdenin bir karşılığı olur; iste onu vereyim." O zaman sen de de ki: "Ya Resulallah! Miraca gittiğin zaman, Allah ile üç bin kelime konuştunuz. Allah-u Teâlâ buyurdu ki: Bu üç bin kelimenin binini ümmetine söyle; bin kelimesini söy-

1- Taberî, *Tarih*, c.3, s.45; İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.235; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.4, s.83; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.2, s.446

lesen de olur, söylemesen de olur; ama bin kelime, ikimizin arasında kalacak!"

Selman dedi ki:

– Ya Resulallah! Allah ile senin aranda kalan bin kelimeden birisini istiyorum; söyle!

O zaman, Peygamberimiz (s.a.a) buyurdu ki:

– Ya Selman! O, Allah ile benim aramdadır; söyleyemem.

O zaman, Cebrail (a.s) nazil oldu, şöyle dedi:

– Ya Resulallah! Allah şöyle buyuruyor: Desin ki: Selman bizdendir.

Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz (s.a.a) şöyle buyurdu:

Her kimin kalbinde, zerrecik kadar -güneş, candan içeri düşerken içersinde zerrecikler kaynaşır- Ali sevgisi olursa, ona cehennem ateşi haram olur!

Bu sözü şöyle anlamak gerekir: Bir kimse, Allah'ın ve Resulü'nün (s.a.a) emirlerini ve yasaklarını yerine getiriyor; yani, namaz kılıyor, oruç tutuyor, zekât veriyor, hacca gidiyor, haramlardan kaçmaya çalışıyor, İslâm'ın diğer gereklerini yapmak için çabalıyor ve Resulullah'tan (s.a.a) sonra, Kur'ân-ı Kerim ve Ehl-i Beyt'e uyararak, bu yol üzere yaşamaya çalışıyorsa, Ali (a.s) sevgisi, işte böyle birini cehennem ateşinden korur.

İmam Ali (a.s) şöyle derdi:

Ben, Muhammed'in kölelerinden biriyim.

Selâm olsun, Peygamberimize (s.a.a) ve onun pak, tertemiz Ehl-i Beyt'ine!

Bakın, Cenab-ı Allah ne buyuruyor: "*Ey Peygamber! De ki: Selman bizdendir.*" Yüce Allah (c.c) insanları yarattığı zaman, birçok kişiyi sevimli kıldı. Bunlar kimlerdir? Peygamberler, sıddıklar, şehitler, salihler. Bunlar arasında, Peygamber'in (s.a.a) yakınları olan Ehl-i Beyti, seçkin bir

yerde bulunmaktadır. Ahir Zaman Peygamberi olan Muhammed Mustafa'nın (s.a.a) "Ehl-i Beyt"ine tutunularak yaşanan bir din, bizi Allah'a (c.c) ve Peygamber'e (s.a.a) yaklaştıracaktır. Çünkü başta Resulullah (s.a.a) olmak üzere, Peygamber'in (s.a.a) Ehl-i Beyt'i olan On İki İmam cennet yolunun işaretleridir.

Allah (c.c), bizleri, onların şefaatlarından ayırmasın! Peygamberimiz (s.a.a), Ehl-i Beyt'i Allah'ın Kitabı Kur'ân-ı Kerim ile birlikte ümmetine emanet etmiştir. Bu yücelik, Ehl-i Beyt'e yeter.¹

Konumuz olan Hendek Savaşı'na devam edelim. Münaflıkların Hendek'ten dağılmalarıyla, -münaflıkların evlerinin Medine dışında ve duvarlarının da alçak olup düşmana ve hırsıza açık bulunduğunu bahane ederek o gece, Peygamber'in (s.a.a) yanında üç yüz kişiden başka kimse kalmamıştır. Böylece, on bin kişilik müşrik ordusu Mekte'den gelerek Ebu Süfyan'ın emri ile Medine'yi kuşatmıştır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), Medine talan olacağından dolayı çok endişeliydi.

Bu savaş, bir süre ok atışması ile başladı. Müşrik okçular, Resulullah'ın (s.a.a) çadırını ok yağmuruna tuttular. Bu çatışmanın sonunda, hendeğin dar yerinden beş müşrik süvarisi sıçrayıp geçti. Müşriklerin kumandanları, "Hendeğin şu dar yerinden, kim atlayarak geçebilir?" diye birbirlerine sordular.

İkrime bin Ebu Cehil, Nevfel bin Abdullah, Dinar bin Hattab, Hübeyre bin Ebu Vehb ve Amr b. Abduvedd atlayıp geçmeye hazırlandılar. Bunlar, Hendek ile Sel Dağı arasındaki çorak ve sert yerde, hendeğin dar gediğine doğru, atlarını dörtnala kaldırdılar; hendeğin o dar yerinden atlayıp geçmeye muvaffak oldular.²

1- bk. M. Asım Köksal, age., c.5, s.63

2- M. Asım Köksal, age., c.5, s.75

Diğer müşrikler, geçmeyip hendeğin arkasında sırandılar. Geçenler, Ebu Süfyan'a, "Sen niçin geçmiyorsun?" diye sordular. Ebu Süfyan, "Siz geçtiniz, eğer bizlere ihtiyacımız olursa geçeriz." diye karşılık verdi.¹

Müşriklerin geçtiğini görünce, Hz. Ali (a.s) Müslümanlardan birkaç kişi ile gidip o gediği tuttu. Amr b. Abduvedd'in Müslümanlara meydan okumasının sebebi üzerinde de duralım. Hendeği geçenlerden Amr b. Abduvedd, Bedir Savaşı'nda ağır yaralanmıştı. Bunun için, Uhud Savaşı'nda bulunamamıştı. Kendisinin kim olduğu anlaşılсын diye, bir alamet takmıştı. O zaman, kendisi doksan yaşında idi. Resulallah (s.a.a) ve ashabından öcünü almadıkça, koku sürmeyi kendisine yasaklamıştı. Bu kişi Arapların namılı kahramanlarından. Tepeden turnağa kadar zırha bürünmüştü.

Bir rivayete göre, kırk harami, önceleri Mekke ve Şam seferi yapan bir ticaret kervanını basarak soygun yapmaya girişmişlerdir. Kervanda olanlar kaçmışlardır; ancak, Amr b. Abduvedd kaçmamış, bu kırk harami ile savaşmıştır. Bu sırada kalkanı kırılmıştır.

Rivayete göre, bir deve yavrusunu yerden kaparak kalkan yapıp haramileri bozguna uğratmış; kervandan da bir şey vermemiştir. Bu, işte o Amr b. Abduvedd'dir. Hemen orada atının başını çekerek İslâm ordusuna, "Benimle çarpışacak kim varsa, çıksın meydana!" diye seslenmiştir. Müslümanlar, Amr b. Abduvedd'in yaman bir adam olduğunu bildikleri için kımıldamadılar, susup kaldılar.

Hz. Ali (a.s) ise, Amr b. Abduvedd ile çarpışmak için sabırsızlanıyordu. Hz. Ali (a.s), fırlayarak ayağa kalktı ve dedi ki: "*Ya Nebiyyallah! Ben çarpışayım onunla!*" Peygamberimiz (s.a.a), "*Sen otur; o, Amr'dır!*" dedi. Bir riva-

1- İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.68; İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.235; İbn Seyyid, c.2, s.61

yete göre ise, *"Ya Ali! Sen otur! Ashabımın içersinde, senden daha büyükler var."* dedi.

Amr b. Abduvedd, tekrar şöyle seslendi: "Hani, sizden öldürülünce cennete gireceğini iddia ettiğiniz kimseler nerede kaldılar? İçinizden meydana çıkıp da benimle çarpışacak kimse yok mu?" Hz. Ali (a.s) yine fırladı, kalktı ve şöyle dedi: *"Ya Resulallah! Ben çarpışayım onunla!"* Peygamberimiz (s.a.a), *"Sen otur; o, Amr'dır!"* dedi.

Amr b. Abduvedd, üçüncü kez, "Benimle çarpışacak yok mu?" diyerek İslâm ordusuna küfür ve hakaretler savurdu. Yine Hz. Ali (a.s), fırlayıp ayağa kalkarak dedi ki: *"Ben çarpışayım onunla!"* Peygamberimiz (s.a.a), *"Ya Ali! O, Amr'dır!"* dedi. Hz. Ali (a.s) ise, *"Amr'sa Amr!"* dedi.

On bin kişilik müşrik ordusunun geri çekilmesini, Hz. Ali'nin (a.s) hakkını ve değerini hasıraltı eden bazı yazarlar, "Efendim, bir fırtına oluştu; düşman çadırlarını yıktı ve böylece, düşman ordusu geri çekilip gitti." demiştir. Dünyanın herhangi bir savaşında, iki ordudan birinin, cepheden geri çekildiğini hiç duydunuz mu? Bu yazarlar, kuyruklu yalanları ile Müslümanları gerçekten uzaklaştırarak uyutmuşlardır. Ne yazık ki, İslâm'ın İmam Ali (a.s) ile olan bağlarını kesmişlerdir.

Gerçek şu ki, İslâm ordusu ile müşrik ordusu arasında bir anlaşma yapılmıştır. Eğer, Amr b. Abduvedd'i, İslâm ordusundan bir kişi yenerse, müşrik ordusu geri çekilecek; Amr b. Abduvedd'i İslâm ordusundan kimse yenemez ise, İslâm'ın iptaline karar verilecektir. Bu da şunun göstergesidir ki, Amr b. Abduvedd öldürülmeseydi, o müşrik ordusu geri gitmeyecekti. Hz. Ali (a.s) dedi ki: *"O, Amr b. Abduvedd de olsa, ben onunla savaşırım!"*

Böylece, Peygamberimiz (s.a.a), Hz. Ali'nin (a.s) Amr ile çarpışmasına müsaade buyurarak kendi kılıcı Zülfikar'ı ona verdi. Zırh gömleğini ona giydirdi, sarığını da onun başına sardı ve kendi eliyle İmam Ali'yi (a.s) kuşandırdı.

Sonra da mübarek ellerini kaldırıp şöyle dua etti:

İlâhî! Sen, Ali'ye yardım et! Ubeyd'i Bedir günü, Hamza'yı da Uhud günü benden ayırdın. Ali, benim kardeşim ve amcam oğludur. Sen onu muhafaza et ve beni yalnız koyma!¹

Abdullah bin Ömer, Peygamberimizin (s.a.a) Hendek günü muhacirlerden Talha, Zübeyir, Ali (a.s) ve Sa'd bin Ebi Vakkas ile ensardan Ebu Dücane (a.s) ve Haris bin Simme'nin (a.s) üzerine titreyip durduğunu bildirmiştir.²

Hız. Ali (a.s), Amr b. Abduvedd'e yaklaşarak dedi ki:

– Acele etme, ben, senin davetine icabetle aciz olmayarak geliyorum! Her iyi niyet, basiret ve sadakat sahibi kişi, muhakkak ki, düşmanına galebe çalmış ve necata ermiştir. Ben, seni Zülfikar'ın bir darbesi ile devirip cenazeler ağıtçısı gibi başucuna dikileceğimi umuyorum!

Amr b. Abduvedd sordu:

– Sen kimsin?

Hız. Ali (a.s), zırha bürünmüştü ve gözlerinden başka bir yeri görünmüyordu.

– Ben Ali'yim! dedi.

– Abdumenaf'ın oğlu Ali mi?

– Ben, Ebu Talib'in oğlu Ali'yim!

Amr b. Abduvedd, sanki tanımıyormuş gibi, hile ile şöyle dedi:

– Ey Ebu Talib'in oğlu! Amcalarından, senden başka, daha yaşlı kimse yok mu? Ben, senin kanını dökmek istemiyorum; çünkü senin baban, benim dostumdur.

– Vallahi ben, senin kanını dökmek isterim!

1- M. Asım Köksal, age., c.5, s.76-77; İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.235; Vakidi, *Megazi*, c.2, s.470; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.68; Diyarbekri, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.486

2- Heysemî, *Mecmau'z-Zevaid*, c.6, s.135; İbn Sa'd, *Tabakatu'l-Kübra*, c.2, s.68; İbn Seyyid, *Uyunu'l-Eser*, c.2, s.61

Bunun üzerine Amr b. Abduvedd kızdı, kılıcını sıyırarak atını hızla Hz. Ali'nin (a.s) üzerine sürdü. Kılıcının yalnız ateş gibi parlıyordu. Hz. Ali (a.s) dedi ki:

– Ben senin ile nasıl çarpışayım? Sen atlısın, ben ise yayayım. Atından in de yanıma gel!

Amr b. Abduvedd, hemen atından atladı ve hiddetinden atının sinirlerini kılıçla vurup kesti. Yüzüne de çarptıktan sonra, Hz. Ali'nin (a.s) karşısına dikildi. Hz. Ali (a.s) sordu:

– Ey Amr b. Abduvedd! Ben, senin Kureyş'ten bir kimse ile karşılaştığında, onun iki veya üç dileğinden birisini kabul edip yerine getireceğin hakkında Allah'a söz verdiğini işittim. Doğru mudur bu?

– Evet, doğrudur.

Hz. Ali (a.s):

– Öyleyse, ben seni Allah'a ve Resulullah'a imana ve İslâm'ı kabule davet ediyorum.¹

Amr:

Ey Ebu Talib'in oğlu! Bu, bana gerekmez! Bırak bunu, benden böyle bir şey isteme.

– Öyleyse bizimle çarpışmayı bırak, yurduna dön git! Eğer, Muhammed'in işi yoluna girip kendisi düşmanlarına galip gelirse, sen, bu hareketinle ona yardım etmiş olursun. Şayet düşmanları, onu ortadan kaldırırsa, senin arzun, onunla çarpışmaksızın yerine gelmiş olur.

– Bu sözü, hiçbir zaman Kureyş'in kadınları söylemezler. Ben, adağımı yerine getirecek güçte olduğum hâlde, onu yerine getirmeden nasıl dönüp giderim? Ben adayaca-

1- M. Asım Köksal, age., c.5, s.78; Hakim, *Müstedrek*, c.3, s.32-33; Süheylî, *Ravdu'l- Unuf*, c.6, s.317-319; İbn Seyyid, *Uyunu'l-Eser*, c.2, s.61-62; Diyarbekrî, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.486-487; Halebi, *İnsanu'l-Uyun*, c.2, s.641-642; İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.236; Hâkim, *Müstedrek*, c.3, s.32; İbn Seyyid, *Uyunu'l-Eser*, c.2, s.61

ğımı adamış ve intikam almadıkça, başıma yağ ve koku sürmeyi, kendime yasaklamış bulunuyorum. Sen, üçüncü dileğini söyle.

– Öyleyse seni, benimle çarpışmaya davet ediyorum!

Amr b. Abduvedd güldü ve şöyle dedi:

– Doğrusu ben, bu haslette, Araplar içinde, benden korkmadan benimle çarpışmak isteyecek bir kimse bulunabileceğini sanmazdım. Sen, ne diye benimle çarpışmak istiyorsun Ey Ebu Talib'in oğlu?! Vallahi, ben, seni öldürmek istemiyorum; senin baban benim dostumdu. Sen, geri dön git. Sen, genç bir yiğitsin. Ben, ancak, Kureyş'in Ebu-bekir, Ömer gibi yaşlıca ve olgunca olanlarıyla çarpışmak isterim.¹

Hız. Ali (a.s):

– Fakat ben seni öldürmek isterim, deyince, Amr b. Abduvedd'in kan beynine sıçradı.

Ardından birbirlerine saldırdılar. İlk saldıran Amr b. Abduvedd oldu. Hız. Ali'ye (a.s) kılıçla şiddetli bir darbe indirdi. Hız. Ali (a.s), Amr b. Abduvedd'in darbesini, sığır derisinden yapılmış kalkarıyla karşıladı. Amr'ın kılıcı, Hız. Ali'nin (a.s) kalkarına saplandı ve kılıcın ucu, Hız. Ali'nin (a.s) başını yaraladı. Hız. Ali (a.s) ise, Amr b. Abduvedd'in boynunun köküne indirdiği bir darbe ile kellesini uçurdu. Gövdesini de yere düşürdü. Çığlıklar koptu. Hız. Ali (a.s), "Allah-u Ekber!" diyerek tekbir getirdi. Hız. Ali'nin (a.s) tekbirine uyarak Müslümanlar da tekbir getirdiler.

Peygamberimiz (s.a.a) tekbir sesini duyunca, Hız. Ali'nin (a.s) Amr b. Abduvedd'i öldürmüş olduğunu anladı. Hız. Ali (a.s), Amr b. Abduvedd'in işini bitirince, öteki müşrikler, Hız. Ali'ye (a.s) saldırmak istediler. Hız. Ali (a.s)

1- Vakidi, *Megazi*, c.2, s.471; Diyarbekri, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s. 487; Halebi, *İnsanu'l-Uyun*, c.2, s.642; Hakim, *Müstedrek*, c.3, s.32; İbn Seyyid, *Uyunu'l-Eser*, c.2, s.61; İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.236

bunlara da yönelince, kaçıp dağıldılar. Dirrar isimli kaçan müşriğe, "Sebepe neydi ki kaçtınız?" diye sorduklarında, dedi ki: "Ali bize yöneldiğinde, ölüm hayali, surete bürünüp bana görünmüştür!"

Bir rivayete göre, Hz. Ali (a.s), Amr b. Abduvedd'in kafasını koparınca, Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) buyurdu ki: "*Hak, batılı yendi.*" Hz. Ali (a.s), Resulullah'ın (s.a.a) yanına, "La ilahe İllallah! Muhammedu'r-Resulullah!" diyerek gelmiştir.¹

Peygamberimiz (s.a.a) Hz. Ali'ye (a.s), "*Amr b. Abduvedd'i öldürdükten sonra, kendini nasıl ve ne durumda bulmuştun?*" diye sordu. Hz. Ali, "*Bütün Mekkeliler bir tarafta olsalardı, ben de bir tarafta olsaydım, kendimi onların hepsini yenecek güçte bulmuştum, hissetmiştim.*" dedi.

Amr b. Abduvedd'in kız kardeşi, ölüsünün soyulmamış olduğunu görünce, "Onu, ancak, onun dengi olan şereflili bir kişi öldürmüştür!" dedi ve sordu:

– Kim öldürdü?

Dediler ki:

– Ali!

Dedi ki:

– Eğer, Ali'den başkası öldürmüş olsaydı, ben, kardeşime ömür boyu ağlardım; ama şimdi, ağlamam; çünkü onu, kendisinden daha yiğit bir kişi öldürmüştür.²

Bir rivayete göre, "Hz. Ali'nin, Amr b. Abduvedd'in başını getirip Peygamberimizin (s.a.a) ayaklarının altına

1- M. Asım Köksal, age., c.5, s.81

2- İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.236; İbn Seyyid, *Uyunu'l-Eser*, c.2, s.61-62; İbn Sa'd, *Tabakatu'l- Kübra*, c.2, s.68; Halebî, *İnsanu'l-Uyun*, c.2, s.642; Süheyli, *Ravdu'l-Unuf*, c.6, s.313, 319,320; İbn Kesir, *el-Bi-dayetu ve'n-Nihaye*, c.4, s.106; Diyarbekri, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.487; Taberî, *Tarih*, c.3, s.49; İbn Hişam, *Sire*, c.3, s.237; Vakidi, *Megazi*, c.2, s.472; Fahru'r-Razi'nin *Tefsir*'inden naklen Halebî, *İnsanu'l-Uyun*, c.2, s.643; A. Zeyni Dahlan, *Sire*, c.2, s.7

attığı" iddia ediliyorsa da, bu doğru değildir. Çünkü bu, İslâm ahlakıyla bağdaşmaz.

Resul-i Ekrem (s.a.a), o gün, Hz. Ali (a.s) hakkında, "*Bugün Ali'nin cengi, ümmetimin kıyamete kadarki amel-lerinden efdaldir.*" veya "*Ali'nin Hendek Günü Amr'la savaşı, ümmetimin kıyamete dek yaptığı ve yapacağı amelden efdaldir.*" diye buyurmuştur.

Bir rivayete göre, o "İki Cihan Güneşi" olan Resul-i Ekrem, (s.a.a) buyurmuştur ki:

Kıyamet günü, ümmetimin amelleri bir tarafa konulacak; Ali'nin o Amr b. Abduvedd kâfirine vurduğu kılıcın sevabı bir tarafa konulacak; yine de, o kılıcın sevabı, ağır gelecektir.¹

Ahzâb Suresi'nin 25. ayeti, Hz. Ali'nin (a.s) Amr b. Abduvedd'i öldürdüğü zaman inmiştir.²

Ali (a.s) Hendek Savaşı'na katılanlar arasında birkaç özelliği ve üstün meziyetiyle belirginleşti:

1- Amr ve arkadaşlarının geçtikleri gediği kapatmaya çalışması. Bu, savaş meydanında ortaya çıkan beklenmedik olaylar karşısında çabuk ve isabetli karar verip bunu derhal tatbik etme yeteneğinin somut bir göstergesiydi.

2- Amr'ın karşısına çıkması ve onu öldürmesi. Müslümanlar onun karşısına çıkmaktan çekiniyorlardı. Resulullah (s.a.a) Hz. Ali'nin konumunu ve meziyetini vurgulamak maksadıyla şöyle buyurmuştur:

Ali'nin Hendek Savaşı'nda Amr'ın karşısına çıkması, bütün ümmetimin kıyamet gününe kadar işlediği bütün amellerden daha üstündür.³

1- bk. Altı Parmak, *Peygamberler Tarihi*, s.601; *Müstedrek, Tarihi-i Bağdat, Tefsir-i Fahr-i Razi, Dürru'l- Mensur, Mizanu'l- İtidal*

2- bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açından İslâm Tarihi*, s.100

3- *Müstedrek*, Hâkim, 3 / 32, *Tarih-u Dimaşk*'ın dipnotlarından (1 / 155) naklen; *Feraid'üs-Simtayn*, 1 / 255, Hadis: 197

3- Savaş boyunca üstün bir cesaret ve kuvvet örneği sergilemesi. Bu özelliğini, Amr ile beraber gelip hendeği aştıktan sonra hezimete uğrayıp kaçanları, onlar atlı kendisi yaya olduğu hâlde kovalamasında görebiliyoruz.

4- Savaş boyunca sergilediği birçok davranışı itibariyle yüksek ahlâktan göz kamaştırıcı örnekler verdi. Bu, Resul'ün ve risaletin yüceliğini ortaya koyuyordu. Bu örnek davranışlardan biri, Araplar arasında pahalı ve sağlam bir zırh olarak ün salmış Amr'ın zırhını almamasıdır.

5- Amr'ı ve Nevfel'i öldürmesi, hezimete uğrayıp kaçan diğerlerini de kovalaması, karşılarında Kureyş ve müttetiklerinin muazzam ordusunu görüp korkuya kapılan Müslümanların yeniden kendilerine güvenmelerini, öte yandan, rüzgâr ve soğukla boğuşan Kureyşlilerin de hezimete uğramalarını, bir daha saldırı cesaretini kendilerinde bulamamalarını sağladı.

6- Bütün bunlardan sonra Ali'nin (a.s) eriştiği en büyük şeref, teke tek vuruşmaya çıkarken Peygamberimizin (s.a.a) onun hakkında söylediği şu sözdür:

İmanın tamamı küfrün tamamının karşısına çıktı.¹

Güneş'in Hz. Ali (a.s) için, geri dönüşü ile ilgili olarak nakledilir ki, Sahba adlı bir menzilde Peygamber (s.a.a), mübarek başını İmam Ali'nin (a.s) dizine koyup uyumuştü. Vahiy alametleri zahir oldu; vahiy gelmesi uzun sürdü. Güneş, batmaya yakın oldu.

Peygamber (s.a.a), mübarek başını kaldırıp, "Ya Ali! İkinci namazını kıldın mı?" dedi. O da, "Kılmadım ya Resulallah!" dedi.

Resul-i Ekrem (s.a.a), Allah'a (c.c) şöyle münacat etti: "Ya İlähî! Ali, eğer senin taatinde ise, güneşi geri döndür de, ikinci namazını eda etsin." Hak Teâlâ, duasını kabul

1- *Şerh-u Nehc'il-Belâğa*, İbn Ebi'l-Hadid, 19 / 61

edip güneşi geri getirdi. Öyle ki, ışığı dağlarda ve ovalarda görüldü. Oradakiler, bunu gözleriyle görüp hayret ettiler.¹

İşte ne yazık ki, Bedir'de bütün sahabîlerin yarı fedakarlığını yapan, Uhud'da ashabın önemli bir kısmı dağılırken, Peygamberimizin (s.a.a) başında pervane gibi dönerek kendisini saldırılara siper edip müşrikleri tek başına parçalayan, Hendek'te sahabe Amr b. Abduvedd'den korkarken, bir vuruş ile, İslâm üzerinden korkunç bir felaketi defeden, Hayber'de sahabîler ümitsizliğe kapılırken, kükreyen bir arslan gibi çıkararak bir eliyle kale kapısını koparıp kendisine kalkan yaparak kaleyi fetheden; sahabîlere istikamet veren, İslâm ordusuna ışık tutup yol gösteren, sayısız harpler kazandıran, "İlmin Kapısı", "Şah-ı Velayet", "Mevla", "Vasiyy-i Nebi", "Ehl-i Beyt İmamları'nın/On İki İmam'ın İlki" olan Hz. Ali'nin (a.s) değerini, İslâm âlemi, ne yazık ki, tarihte ve bugün bilememiştir.

Zalim Muaviye tarafından şehadetinden sonra, Cuma hutbelerinde, Hz. Ali (a.s) ve oğulları İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin'e (a.s) Muaviye'nin emri ile sövgüler yağdırılmıştır. Bu gelenek, Ömer bin Abdulaziz'in iktidarına kadar sürmüştür. Emevî Devleti'nin hükümranlılığı boyunca "bin ay" yani 87 sene, zalim Emevî yönetimi kendi dünyasını imar etmek için, İslâm dünyasında açılmadık yara bırakmadı.

Ne yazık ki çağımızda, Muaviye'nin aramızda dolaşan parasız avukatları, onun ve oğlu Yezid'in yapmış olduğu zulümleri perdeleyerek ilkinde Hazret, ikincisine Emirü'l-Müminin diyerek ve lanet edilmemeli diye de ekleyerek ümmeti bilinçsizliğe doğru itmişlerdir. Bu gidişe ne diyelim? Bunun asıl vebali, âlimlerinin sözlerine itibar eden, onlara uyan müslüman kardeşlerimizde değil; cahil ve bilinçsiz "âlimler" dedir.

1- Altı Parmak, *Peygamberler Tarihi*, s.652

Bir bakarsınız ki, camilerdeki hutbelerde İmam Ali'nin (a.s) ismi az geçer; ama Hz. Ali'nin (a.s) ünvanları, özellikleri, başkalarına verilir ve onlar büyütülür de büyütülür; övülür de övülür... Takva, yiğitlik, adalet, ilim, hilim, hayâ, keramet bakımından ilk üç halife, nedense ondan üstün sayılır. "Efdaliyet sırası, hilafet sırasındır." denir. Bu gibi naif sözler, İslâm Tarihi'ni gerçek anlamda bilmemenin bir sonucudur.

Allah-u Teâlâ, katında üstün değere sahip olan kişileri, bir ayette şöyle nitelendirmektedir:

Allah, mallarıyla ve canlarıyla savaşırlar, derece bakımından, oturanlardan üstün kılmıştır.¹

İmam Ali (a.s), hiçbir harp sırasında oturmadı ve geri adım da atmadı. Başka bir ayette de, sadıklarla beraber olmamız emredilmektedir:

Ey iman edenler! Allah'tan çekinin ve sadıklarla beraber olun.²

"Sadıklar"la kastedilen Resulullah (s.a.a) ve onun çizgisini devam ettiren Ehl-i Beyt İmamları/On İki İmam'dır ki, bunların ilki Hz. Ali'dir. Diğerleri de hem Peygamberimizin (s.a.a), hem de Hz. Ali'nin (a.s) evladı olan diğer Ehl-i Beyt İmamları'dır. (Üzerlerine selâm olsun.)³

1- Nisâ Suresi: 95

2- Tevbe Suresi: 119

3- bk. *Altı Parmak Peygamberler Tarihi*, s.646

HAYBER SAVAŞI

Hayber, Medine'ye dört konaklık bir yerde ve Musevilerle ait bir kale idi. Medine'den sürülen Museviler de oraya yerleşmişlerdi. Hz. Peygamber (s.a.a), Hicret'in yedinci yılında oraya gidip Hayber'i kuşattı. Ordunun başında, Hz. Peygamber'in (s.a.a) kendisi bulunuyordu.

Rivayet olunur ki: Bir gün Ömer bin Hattab, sancağı alıp Müslüman askerlerle kaleye hücum etti. Fetih, müyeser olmadı. İkinci gün, Ebubekir sancağı alıp müslüman askerlerle kaleye hücum etti; ancak yine kaleyi alamadılar.

Ömer, ikinci kez sancağı alıp kaleye hücum etti. Ancak, fetih gerçekleşmedi. Peygamber (s.a.a) buyurdu ki:

Yarın, sancağı öyle bir kimseye vereceğim ki, -o "kerrar" (tekrar tekrar hücum eden, hiç çekinmeden atılarak savaşan)dır, "ferrar" (kaçan, çeken) değil-o, Allah-u Teâlâ'yı ve Resulü'nü sever, Allah-u Teala ve Resulü de onu sever. Fetih, onun elleriyle olur.¹

Hz. Peygamber (s.a.a) buyurdu ki: "*Ali (a.s) nerede?*" Dediler ki: "Ya Resulallah! Sen de biliyorsun ki, Ali, gözleri ağrıdığından dolayı Medine'de kaldı."

Resul'ün (s.a.a) emri ile Hz. Ali'yi (a.s) Medine'den getirdiler. İki adam, ellerinden tutarak Hz. Ali'yi (a.s), Hz. Peygamber'in (s.a.a) huzuruna getirdi. Başını mübarek dizinin üzerine aldı. Ağzı suyundan gözlerine sürdü. Hemen,

1- bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açıdan İslâm Tarihi*, s.106; *Altıparmak İslâm Tarihi*, s.644

ağrı geçti. Sonra onun hakkında şöyle dua etti: "*Ya Rabbi! Onu sıcaktan, soğuktan, muhafaza eyle!*"

Hz. Ali (a.s) der ki: "*O günden sonra, ben ne sıcaktan, ne de soğuktan etkilendim.*"

Hz. Peygamber (s.a.a) buyurdu ki: "*Ya Ali! Al, bu sancağı.*" Hz. Ali (a.s), sancağı aldıktan sonra, Resul-i Ekrem (s.a.a), kendi zırhını ona giydirdi. Zülfikar'ı kuşandırdı ve buyurdu ki:

Yürü, Hak Teâlâ, fethi müyesser etmedikçe dönme!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) şunları da vurgulayarak söyledi:

Ya Ali! Onları İslâm'a davet et. Hak Teâlâ'nın kulları üzerinde olan hakkını beyan eyle. Allah'a andolsun ki, senin sebebinle Hak Teâlâ'nın bir kimseye hidayet etmesi, Hak yolunda, kırmızı develer kurban etmen ve sadaka vermenden efdaldir.

Veya:

Kızıl tüylü deve sürülerinin olmasından daha hayırlıdır sana.

Hz. Ali (a.s), yola çıkıp kale hisarının yakınlarına geldi. Kapısına yakın, yüksekçe bir yere sancağını dikti. Hisardan, "Ey sancak sahibi! Sen kimsin?" diye soruldu. Hz. Ali (a.s), cevap verdi: "*Ben, Ali bin Ebu Talib'im.*" Hisardan cenk etmek için çıkan, Haris adında bir Yahudi'ydi ki, Merhab adlı Yahudi'nin kardeşiydi. Cenge başladılar; ama Yahudiler, Hz. Ali'nin (a.s) ismini duyunca, birbirlerine şöyle seslendiler: "Tevrat hakkı için, şimdi yenildiniz!"

Haris, hayli savaşılarak birkaç Müslüman'ı şehit etti. Sonra Hz. Ali (a.s), onun üzerine yürüyüp bir vuruş ile onun işini bitirdi. Merhab, kardeşinin öldürüldüğünü görünce intikam almak için dışarı çıktı. Merhab, gayet güçlü, iri cüsseli bir savaşçı idi. Yiğitliği ile meşhurdu. O gün, iki

zırh giyinip iki kılıç kuşanmıştı. İki imame takmış, üzerine de bir tolga giymişti. Bu şekilde meydana çıktı. Müslümanlar, ondaki bu cüreti görünce, onun karşısına çıkmaktan çekindiler. Sonunda, Şah-ı Merdan İmam Ali (a.s), onun karşısına çıkıp Zülfikar ile öyle bir kılıç darbesi vurdu ki, kâfirin kalkanı, tolgası ve vücudu yukarıdan aşağı iki parça oldu. Bundan sonra da, Müslümanlar, Yahudi askerlerine hamle ettiler.

Rivayete göre, o anda, Hz. Ali'nin (a.s) kalkanı düştü ve onu bir Yahudi kaçırdı. Merhab öldürülünce, tüm Yahudi askerleri kaçıp kaleye doluştular ve kale kapısını kapattılar. Bu anda, Hz. Ali (a.s), bir nara atarak çekti Zülfikar'ı. Bir eli ile kale kapısına halkasından yapışarak çekip kopardı kapıyı. Onu kendisine kalkan yaparak kaleyi fethetti.

Bir rivayete göre de; Merhab, kardeşinin intikamını almak için, Hz. Ali'nin (a.s) karşısına çıktı. Çok öfkeliydi; bu öfkeyle İmam Ali'ye (a.s) sordu:

– Sen kimsin? Kendini bana tanı!

İmam Ali (a.s) dedi ki:

– Benim ismim Haydar-ı Kerrar'dır.

Merhab, gece rüyasında, kendisini Haydar isimli birisi ile savaşırken görmüştü. Rüyasının sonu ise karanlıktı. Bu rüyayı annesine anlattı. Annesi, çok iyi rüya yorumu yapardı. Merhab'a, annesi dedi ki: "Oğlum! Bugün, ismi Haydar olan bir kişi ile sakın savaşma!"

Merhab, savaş meydanında İmam Ali'nin (a.s) karşısına çıktığında, görmüş olduğu rüya aklına geldi ve meydana geri çekildi. Orada Şeytan, Merhab'ın yolunu keserek, "Senin gibi bir er, savaş meydanından kaçarmı?" dedi. Bunun üzerine Merhab, rüyasını Şeytan'a anlattı. Şeytan, "Dünyada bir sürü, ismi Haydar olan kişi var!" dedi ve Merhab'ı savaş meydanına dönmesi için ikna etti.

Bir rivayete göre ise, Hz. Ali (a.s), Merhab'ın kafasına, Zülfikar ile öyle bir vurdu ki, Zülfikar'ın kafadan girip alt kısmından çıktığını kendisi bile fark edemedi. Hala konuşuyordu. İmam Ali (a.s) dedi ki: *"Bir kıpırda bakalım!"* Merhab kıpırdayınca, iki bölüm oldu.

İmam Muhammed Bâkır'dan (a.s) rivayet olunduğuna göre, İmam Ali (a.s), kalenin kapısını kopardığı zaman, kale yerinden sarsıldı; hatta Ahtab'ın kızı Ümmü Habibe, tahtından düşüp yaralandı.

Bir rivayete göre de esirleri, Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna getirdikleri zaman, Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), bu kadının yüzünü yaralı görünce buyurdu ki: *"Kadının yüzüne kim vurdu? Ben, esirlere dokunmamanızı emretmişim."* Ümmü Habibe dedi ki: "Hayır, bana kimse vurmadı. Ben, balkondan savaşı izliyordum. Ali (a.s), kale kapısını koparınca kalede deprem oldu. Ben de düştüm ve yüzüm yaralandı."

Hz. Ali (a.s), küffarın işini bitirip Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna geldi. Resulullah (s.a.a), onu karşılayıp gözlelerinden öperek şöyle dedi:

Senin gösterdiğin gayret ve başarı bana erişti. Allah, senden razı olsun. Ben, senden razıyım.

Hz. Ali (a.s) ağladı. Hz. Peygamber (s.a.a), *"Niçin ağlıyorsun?"* dedi. İmam Ali (a.s), dedi ki: *"Sevincimden ağladım. Sevgili Peygamberimiz benden razı oldu."* Resulullah (s.a.a), *"Ya Ali! Yalnız ben değilim; Allah-u Teâlâ, Cebrail, Mikail ve diğer bütün melekler senden razı oldular."* dedi.

II. BÖLÜM

İSLÂM TARİHİNDE KIRILMA NOKTALARI

GADİR-İ HUM OLAYI

Resulullah (s.a.a) ve Müslümanlar, Veda tavafını yaptıktan sonra, hep birlikte Medine yolunu tuttular.¹ Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) ve Müslümanlar Veda Hacci'ndan dönüyorlardı. Müslümanlar, Mekke ile Medine arasındaki Gadir-i Hum diye bir mevkie gelince, Peygamber (s.a.a) burada herkesin toplanmasını istedi. Peygamber efendimizin (s.a.a) emriyle Müslümanlar, "Cuhfe Gadir-i Humm" mevkiinde konakladı.² Oradaki iki ağacın altı süpürülüp temizlendi.³ Semura ağacının üzerine bir elbise gerilerek, güneşin sıcağından korunmak üzere Peygamberimiz (s.a.a) için gölgelik yapıldı.⁴ Peygamberimiz (s.a.a) orada öğle namazını kıldırdı.⁵ Müslümanlara hitap etmek üzere kendisi için hazırlanan yerde ayağa kalkarak hutbesine başladı. Allah'a (c.c) hamd ü senada bulundu.⁶ O gün, kıyamet gününe kadar olup bitecek şeyleri, hiçbirini bırakmaksızın, haber verdi.⁷ Va'z u nasihat etti. Sonra da şöyle buyurdu:

Ey insanlar! Bilesiniz ki, ben de ancak bir insanım! Çok sürmez, Yüce Rabbimin elçisi, bana gelecek; ben de onun davetine icabet edeceğim! Ben, si-

1- Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1114; İbn Sa'd, *Tabakatu'l-Kübra*, c.2, s.202

2- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.368,372

3- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.281

4- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.372

5- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.281

6- *Sahih-i Müslim*, c.4, s.1873; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.367

7- Taberani'den naklen, Heysemi, *Mecmau'z-Zevaid*, c.9, s.105

ze "iki ağır emanet" bırakıyorum: Bunların birincisi, Yüce Allah'ın (c.c) kitabıdır ki, içinde hidayet ve nur vardır. Yüce Allah'ın kitabını tutunuz ve ona sımsıkı sarılınız! İkincisi de "Ehl-i Beyt'im"dir! Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatırım! Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatırım! Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatırım!¹

Resulullah (s.a.a), "*Bunlara sımsıkı sarılın; sarılırsanız sapmazsınız!*" diyerek de, bu "iki rehber"in hidayete erdirdiğini ve İslâm'ın iki temel kaynağı olduğunu vurgulamıştır.²

Resulullah (s.a.a), kendisini dinleyenlerin dikkatini çekip bir gerçeği/ilâhî buyruğu onlara bildirmek için, hutbesine bir soruyla devam etmiştir:

"*Ey insanlar! Siz, ne üzerine şahadet edersiniz?*" Onlar da, "Allah'tan (c.c) başka ilâh olmadığına şahadet ederiz." diye cevap verdiler. Peygamberimiz (s.a.a), "*Sonra?*" diye sordu. Onlar, "Muhammed'in de Allah'ın kulu ve Resulü olduğuna şahadet ederiz!" dediler.

Peygamberimiz (s.a.a), "*Sizin veliniz kimdir?*" diye sordu. Müslümanlar, "Bizim velilerimiz, Allah ve Allah'ın Resulü'dür!" dediler. Peygamberimiz (s.a.a), "*Ey insanlar! Benim, müminlere nefislerinden önce geldiğimi biliyorsunuz, değil mi?*" diye sordu. "Evet, ya Resulallah!" dediler. Peygamberimiz (s.a.a), "*Benim, müminlere nefislerinden önce geldiğimi biliyorsunuz, değil mi?*" diye tekrar sordu. Müslümanlar, "Evet!" dediler. Bunun üzerine, Peygamberimiz (s.a.a), Hz. Ali'nin (a.s) elinden tutup, "*Ben, kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır!*" buyurdu ve ardından, "*Allah'ım! Ona dost olana dost ol! Düşman olana düşman ol! Ona yardım edene yardım et!*" diyerek Allah'a yalvardı.

1- *Sahih-i Müslim*, c.4, s.1873; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.367

2- bk. M. Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.4, s.59

Ömer bin Hattab, Hz. Ali'yle (a.s) karşılaşınca, "Ey Ebu Talib'in oğlu! Ne mutlu sana! Sen, sabahladığında da, akşamladığında da, erkek ve bayan bütün müminlerin mevlasısındır!" diyerek onu tebrik etti, kutladı.¹

"Mevla"; yerine göre sahip, vekil-i umur (işlerin vekili), yardımcı, dost gibi birçok manada kullanılan bir kelimedir.²

Resulallah'ın (s.a.a) "*Ben, kimin 'mevla'sı isem, Ali de onun 'mevla'sıdır!'*" sözü üzerinde epey düşünmek gerekir. Peygamberimizin (s.a.a), "*Benim, müminlere nefislerinden önce geldiğimi biliyorsunuz, değil mi?*" diye iki defa sorması, Ahzâb Suresi'nin 6. ayetine atıftır. Bu ayette Allah, şöyle buyurur: "**Nebi, müminlere nefislerinden evladır.**"

"Evla" ile "mevla" sözcükleri aynı kökten gelir; "v-l-y" kök harflerinden türemiş iki ifadedir. "Velayet, vilayet, vali" kelimeleri de bu kökten gelir. "Velayet ve vilayet"; tasarrufta bulunma, yöneticilik, mutlak yetkiye sahip olma, köklü dostluk gibi anlamlara gelir. "Mevla" kelimesi, bu bağlamda; mutlak otorite, mutlak anlamda bağlanması gereken, nefsimizden önce gelen, nefsimizden daha çok sevmemiz gereken anlamına gelir.

Mevla kelimesinin, birçok manada kullanılan bir kelime olması, bu sözün anlamının belirgin olmadığını göstermez. Peygamberimizin (s.a.a), yukarıda belirtilen bağlamda, kendisi için kullandığı "mevla" kelimesini Hz. Ali (a.s) için de kullanması, bu ifadenin anlamını belirginleştirir. Resulallah'ın (s.a.a) "*Ben, kimin mevlası isem, Ali de onun 'mevla'sıdır!'*" sözünü, "**Nebi, müminlere nefislerinden 'evla'dır.**" ayetine atıfta bulunarak, "*Benim, müminlere nefis-*

1- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.4, s.37, 281, 368-370; Tirmizî, *Sünen*, c.5, s.633; İbn Hacer, *el-İsabe*, c.4, s.65; Vakidi, *Megazi*, c.3, s.1115; Taberani'den naklen Heysemi, *Mecmau'z-Zevaid*, c.9, s.104, 106-107; M. Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.8, s.195

2- bk. Firuzabadi, *Kamusu'l- Muhit*, c.4, s.404

lerinden önce geldiğimi biliyorsunuz, değil mi?" diye iki defa sorup, "Evet!" cevabını aldıktan sonra söylemesi de bu sözün anlamını belirler. O hâlde, Resulallah'ın (s.a.a), "Ben, kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır!" sözü, şu mesajı içerir: "Ben, sizin için/müminler için ne isem, peygamberlik farkıyla Ali de sizin için odur. Ben, kimin üzerinde velayet (tasarrufta bulunma) hakkına sahipsem, kimin imamı (önderi) isem, kimin nefsinden evla (önce gelen) isem, Ali de aynı şekildedir."

Ali Akın da, yazmış olduğu *Peygamberimizin (s.a.a) Hayatı, Kur'ân ve İlk Sapmalar* adlı kitabının 318. sayfasında bu konuyu kaynaklarıyla ele almıştır.

Abdülbaki Gölpınarlı da yazmış olduğu *Sosyal Açından İslâm Tarihi, Hz. Muhammed (s.a.a) ve İslâm'ın İlk Devri* adlı kitapta konunun devamını şöyle anlatıyor:

İlkin, Ömer koşup Hz. Ali'ye (a.s), "Ne mutlu sana!" dedi. Ahmed bin Hanbel'e göre, "Ben, kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır!" sözünü, Peygamberimiz (s.a.a), dört defa tekrarlamıştır. Resul'ün (s.a.a) bu beyanından sonra, sahabe Ali'yi (a.s) tebrik etmeye koştu. İlk olarak da, Ömer, "Ne mutlu! Ne mutlu sana! Ey Ebu Talip oğlu!" dedi, "Bugün, benim ve erkek-bayan bütün müminlerin mevlası, veliyy-i emri oldun!" Hassan bin Sabit (a.s), Hz. Ali'nin (a.s) "imamet"ine dair bir şiir inşad etti ve Hz. Resul (s.a.a), Hassan'a buyurdu ki: "*Dilinle bize yardım ettikçe, Ruhul-Kudüs'ün teyidine mazhar ol!*"

Resulullah (s.a.a) bu sözleri kendinden söylemedi. Gadir-i Hum mevkiine yaklaştığı zaman, Hz. Ali'yi (a.s) "veli" tayin etmeden önce, Cebrail (a.s) şu ayeti getirdi:

Ey Peygamber! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan, elçiliğini yapmamış olursun! Allah, seni insanlardan korur. Şüphe yok ki Allah, kâfir olan topluluğa hidayet etmez.¹

1- Mâide Suresi: 67

Resulullah (s.a.a), Hz. Ali'nin (a.s) Veliyy-i Emr (Emirü'l-Müminin) oluşunu beyanından sonra, Medine yolunu tuttu. Rivayet olunur ki: Resulullah'ın (s.a.a) beraberinde yüz yirmi bin hacı vardı. Hacılar, o yörede ayrı ayrı yönlere ayrılacaklardı. Ayrılmadan önce Cebrail şu ayeti getirdi:

Bugün, sizin için dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'dan razı oldum.¹

Eğer Resulullah (s.a.a), Hz. Ali'nin faziletini beyan etmek ve ona isnat edilenleri cevaplandırmak isteseydi, örneğin şöyle diyebilirdi: "Bu benim amcamın oğlu, damadım, çocuklarımın yani torunlarımın ve Ehl-i Beytim'in re-isidir; onu incitip bana eziyet etmeyin." Buna benzer fazilet ve üstünlüğe delalet eden sözler söyleyebilirdi. Oysa Gadir Hadisi'nin içeriğinde yukarıda söylediklerimizden başka hiçbir anlam akla gelmemektedir.

Gadir Hadisi'nde Ehl-i Beyt'in zikredilmesi, bahsettiğimiz manayı onaylamaktadır. Ehl-i Beyt, Allah'ın Kitabıyla birlikte zikredilmiştir. Kur'ân ve Ehl-i Beyt, Sekaleyn (İki Ağır Emanet) olarak adlandırılmıştır. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Size, kendilerine sarıldığınız takdirde dalalet düşmeyeceğiniz iki ağır/paha biçilmez emanet bırakıyorum: Allah'ın Kitabı ve Ehl-i Beytim.

Resulullah (s.a.a), böyle söylemiştir ki, ümmet, kendisinden sonra, bunlardan başka başvuracakları hiçbir mercilerinin kalmayacağını bilsin. Mutahhar (tertemiz) olan Ehl-i Beyt İmamları'nın (üzerlerine selâm olsun) peşinden gitmenin vacip olduğunu vurgulamak için Resulullah'ın (s.a.a) onları Allah'ın Kitabı ile eşdeğer göstermesi yeterlidir herhâlde. Nasıl ki, hükümleri gereğince, Allah'ın Kitabı'na

1- Mâide Suresi: 3

muhalik başka bir kitaba uymak caiz değilse, Ehl-i Beyt İmamları'ndan başka "imamlar"a uymak da caiz değildir. Zira Peygamber'in (s.a.a), "*Bu ikisi, Havuz başında bana gelene kadar birbirinden ayrılmayacaklardır*" demesi, kendisinden sonra dünyanın, Ehl-i Beyt İmamları'ndan yoksun kalmayacağına işarettir. Öyle ki, bu hadisi iyice tetkik eden, "hilafet" in Ehl-i Beyt'le sınırlı olduğunu anlar.

İmam Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inde Zeyd b. Sabit'ten rivayet ettiği şu hadis de bunu onaylar: Resulullah (s.a.a) buyurdu ki:

Size iki ağır emanet bırakıyorum: Gökten yere uzanmış bir ip olan Allah'ın Kitabı ve Ehl-i Beytim. Bu ikisi, Havuz başında bana kavuşuncaya kadar birbirinden ayrılmazlar.

Bu da Ehl-i Beyt İmamları'nın hilafetine dair bir nasıdır. Ehl-i Beyt'in peşinden gitmenin icap ettiğine dair herhangi bir nas, Hz. Ali'nin (a.s) peşinden gitmenin vacip olduğunu içeren bir nass demektir. Çünkü kendisi Ehl-i Beyt'in önderidir ve bunun aksini kimse iddia edemez. Resulullah (s.a.a), kimin velisi ise, Hz. Ali de onun velisidir.¹

Resulullah (s.a.a), Veda Haccı'nda şöyle buyurmuştur:

Haberiniz olsun ki; ben birtakım erkek-kadın insanları kurtaracağım! Kurtarmak isteyeceğim diğer birtakım kimselere gelince; onlar hakkında bana galebe çalınacak. "Ya Rabbi! Bunlar da benim sahabîlerimdir!" diyeceğim. Yüce Allah ise, "Senden sonra onların neler yaptığını sen bilmezsin!" buyuracaktır.²

Resulullah (s.a.a), bize, bazı "sahabîler" in kendisinden sonra bidatler çıkaracaklarını, mürtet olup Cahiliyye'ye ge-

1- Seyyid Abdulhüseyn Şerefuddin, *el-Müracaat*, Mektep ve İmamet Hakkında Mektuplar, s.244-245

2- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.5, s.412 ve c.1, s.384,453; İbn Mace, *Sünen*, c.2, s.1016, Müslim, *Sahih*, c.4, s.1796; M.Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.8, s.143

ri döneceklerini, dini değiştireceklerini ve bundan dolayı cehenneme gideceklerini haber vermiştir:

Kıyamet günü sizi kuzeye doğru götürecekler. Ben "Onları nereye götürüyorsunuz?" diye sorduğumda, "Vallahi, onları cehenneme götürüyoruz!" diyecekler. Ben, "Ey Rabbim! Onlar, benim ashabımdır." diyeceğim. Bana diyecekler ki: "Senden sonra, onların ne bidatler çıkardıklarını bilmiyorsun. Sen, onları terk ettiğinde, mürtet olup cahiliyeye geri döndüler." Bunun üzerine ben diyeceğim ki: "Allah'ın rahmeti, benden sonra dini değiştirenlerden uzak olsun!" Onlardan, ancak deve sürüsünden ayrılan birkaç deve gibi çok azı kurtulacaktır."¹

1- *Sahih-i Buharî*, c.9, s.58-59 ve c.8, s.150-151; *Sahih-i Müslim*, c.4, s.1794, h.2293; ayrıca bk. Muhammed Ticani Semavi, *Zikir Ehline Sorun*, s.162

ÜSAME ORDUSU

Hız. Peygamber (s.a.a) İslâm devletinin kuzey sınırlarına büyük önem veriyordu. Çünkü bu sınırların ötesinde düzenli bir devlet yapısına ve güçlü bir orduya sahip olan Bizans devleti vardı. Pers devleti, İslâm devleti için o kadar büyük bir endişe kaynağı değildi. Çünkü bir yandan yıkılma belirtileri gösteriyor, bir yandan da Bizanslıların Hıristiyanlığı gibi, savunacakları köklü bir manevî inanç sisteminin sahibi değildi.

Genç İslâm toplumu için asıl tehlike oluşturan güç, Bizans devleti idi. Özellikle İslâm devletinin sınırları içinde karışıklık çıkaran bazı yıkıcı ve münafık unsurların devletin sınırları dışına çıkarıldıktan sonra Şam'a gitmiş olmaları ve onlara başka bozguncu odakların katılması, kuzeyden kaynaklanan bu tehlikeyi daha da arttırıyordu. Bir başka faktör de, Necranlı Hıristiyanların varlığı idi. Bizanslılar, bunları desteklemeyi siyasî bir koz olarak kullanıyorlardı.

Bununla birlikte bütün bu gerekçeler, Hız. Peygamber'in -Hız. Ali ve onunla birlikte Hız. Peygamber'e samimî olarak bağlı birkaç kişi dışında kalan- büyük sahabîlerin önde gelen simalarından oluşturduğu büyük bir ordu hazırlamasında açıkça görülen büyük önem vermeyi gerektiren ve bir anda ortaya çıkmış faktörler değildi.

Aslında Hız. Peygamber (s.a.a), kendinden sonra hilâfet görevinin Hız. Ali'ye intikal etmesini engelleyebilecek bazı unsurlardan siyasî ortamı arındırmak istiyordu. Çünkü Hız. Peygamber (s.a.a) Hız. Ali'nin (a.s) başvurulacak

merci olduğunu ve başlatmış olduğu hareketi tamama erdirmekte yeterli olduğunu sürekli vurguladıktan sonra bazı çevrelerde beliren kırgınlığı ve rahatsızlığı somut kanıtlarla belirlemişti.

Özellikle Gadir-i Hum'da alınan biatten sonra bu hoşnutsuzluk daha da su yüzüne çıkmıştı. Bu yüzden Hz. Peygamber (s.a.a) Medine'deki siyasî ortamın gerginlikten arınmasını ve sakin bir ortamda Hz. Ali'nin (a.s) kendisinden sonra devlet dizginlerini çatışmasız ve karışıklıksız bir şekilde ele alabilmesini sağlamayı istiyordu.

İşte bu düşünce ile hazırladığı sancağı genç yaşında komutanlığa atadığı Usame b. Zeyd'e teslim etti. Böylece komutan olmak için yaşın değil, yeterliliğin önemli olduğuna dair anlamlı bir işaret vermiş oldu.¹

Hicretin 11. yılında safer ayının çıkmasına dört gece kala, pazartesi günü, Peygamberimiz (s.a.a), Müslümanlara Rumlarla çarpışmak üzere, acele hazırlanmalarını emretti. Müslümanlar, cihat özlemi ile Resulullah'ın (s.a.a) yanından dağıldılar.

Peygamberimiz (s.a.a), ertesi gün sabahleyin, safer ayının çıkmasına 3 gün kala, salı günü Üsame bin Zeyd'i çağırttı ve ensar ile muhacirlerin yaşlı simalarını emrine verdiği Üsame'ye şu talimatı verdi:

Ey Üsame! Şam'a, Belka' sınırına, Filistin'deki Darum'a, babanın öldürüldüğü yere kadar, Allah'ın ismi ve bereketi ile git! Seni bu orduya başkomutan yaptım! Übna halkının üzerine ansızın var! Üzerlerine şimşek gibi saldır! Giderken de hızlı git! Haberin önüne geç! (Varacağın yere haber ulaşmadan var!) Yanına kılavuzlar al, casusları ve gözcüleri önünden ilerlet! Eğer Allah, seni muzaffer kılsa, onların içinde az kal!

1- A'lâmu'l-Hidaye, c.1, s.263-264

Peygamberimiz (s.a.a), ashabına, Üsâme bin Zeyd'in komutanlığında Şam bölgesine gitmeleri emrini verdi. Safer ayının çıkmasına iki gece kala, çarşamba günü olunca, Sevgili Peygamberimizde (s.a.a) şiddetli bir baş ağrısı ile humma ve ateş başladı.

Resulullah'ın (s.a.a) ateşli hastalığı şiddetini artırmıştı. Fakat hastalığının ağırlaşması, ordunun sefere çıkmasına verdiği büyük önemi aklından çıkarmıyordu. Ashabından kendisini ziyaret etmeye gelenlere sürekli olarak, "*Üsâme ordusunu harekete geçirin!*" diyordu.¹ Bu konudaki ısrarını, "*Üsâme ordusunu sefere hazırlayın, Allah'ın lâneti bu ordudan ayrılanların üzerine olsun!*"² diyerek pekiştiriyordu.

Bazı Müslümanlar Hz. Peygamber'in hastalığının ağırlaştığı yolundaki haberleri Curf'taki ordu karargâhına ulaştırmışlardı. Bu haberler üzerine Üsâme, Hz. Peygamber'i (s.a.a) ziyaret etmeye gitti.

Ziyaret sırasında Hz. Peygamber, Üsâme'yi kendisi için çizdiği hedefe doğru ilerlemek hususunda teşvik etti ve ona, "*Allah'ın bereketi üzerine, erken sefere çık!*" dedi.³

Bazı kaynaklarda da Resulullah'ın şöyle buyurduğu geçer: "*Ey Üsâme! Allah yolunda, Allah'ın ismiyle savaşa çık! Allah'ı inkâr edenlerle çarpış!*"⁴

Üsâme, bağlanmış sancağı götürüp Bureyde bin Husayb'a verdi. Karargâh, Curf'ta, Süleyman Sıkayesi diye anılan yerde kuruldu. İşini bitiren, hemen karargâha koştu. İlk muhacirlerden ve ensardan savaşa katılmaya hazırlanmayan kimse kalmadı. Hepsisi savaşa katılmaya hazırlandı.

1- age.

2- el-Milel ve'n-Nihal, c.1, s.23

3- A'lâmu'l-Hidaye, c.1, s.264

4- bk. Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1117; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.189-191; İbn Hişam, *Siretu'n-Nebi*, c.4, s.291; Taberî, *Tarih*, c.3, s.188

Ebubekir, Ömer, Ebu Ubeyde bin Cerrah, Sa'd bin Ebu Vakkas, Ebu'l-A'ver Said bin Zeyd bin Amr bin Nufeyl, Katade bin Numan, Seleme bin Eslem bin Hariş gibi birçok kişi, bu orduya katılmış bulunuyordu.¹

Ebubekir, Ömer, Osman ile muhacirler ve ensardan ashabın diğer büyüklerine, Peygamberimiz (s.a.a) Üsâme ile gitmelerini emretti. Fakat serkeşlik ruhu, iktidar hırsı ile disiplin eksikliği, bazı unsurları Hz. Peygamber'in (s.a.a) emrine tam teslim olmamaya sevk etti. Belki de bu unsurlar, Hz. Peygamber'in (s.a.a) güttüğü amacın farkında idiler. Bundan dolayı, Curf karargâhında toplanan ordunun hareketini geciktirmeye kalkıştılar.

Bu hususta en ağır sözü söyleyen de, Ayyaş bin Ebu Rabia idi ve "İlk muhacirlerin üzerine, şu genç, komutan tayin ediliyor ha?!" demişti.² Bir kölenin oğlunun, bir gencin, bu kadar "ulular"ın yönetimine verilmesi, bazılarının zoruna gitmişti. Üsâme bin Zeyd, o zaman, on sekiz-on dokuz yaşlarındaydı.³ Peygamberimizi (s.a.a) üzecek sözler söylediler.

Hız. Peygamber (s.a.a) bu geciktirme girişimini haber alınca kızdı, kutlu gönlü rencide oldu. Vücudunu saran yüksek ateşten dolayı alınına sargı bağlamış ve kadife bir örtüye bürünmüş bir hâlde evinden ayrıldı ve mescide giderek minbere çıktı. Yüce Allah'a hamdüsena ettikten sonra şunları söyledi:

İmdi, ey insanlar, Üsâme'yi komutan tayin etmemle ilgili olarak kulağıma gelen bazılarınızın sözleri de ne oluyor? Eğer şimdi Üsâme'yi komutanlığa

1- bk. Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1118; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.190; İbn Hişam, *Siretu'n-Nebi*, c.4, s.291; Taberî, *Tarih*, c.3, s.188; ayrıca bk. M. Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.8, s.226-227; Altı Parmak Peygamberler Tarihi, s.742

2- Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1118; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.190

3- İbn Sa'd, *Tabakat*, c.4, s.66; Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1125

getirdim diye beni eleştiriyorsanız, daha önce babasını komutan yapmamı da eleştirmiştiniz. Allah'a yemin ederim ki, babası Zeyd komutanlığa lâayık idi ve ondan sonra oğlu da komutanlığa lâayıktır. Babası, benim en sevdiğim insanlardan biri idi. Bu baba ve oğul her ikisi bütün hayırlara lâayıktyrlar. Onun için hayır tavsiye edin. Çünkü o sizin hayırlılarımızdan biridir.¹

Ardından minberden inip evine girdi.²

Hız. Peygamber'in bu ısrarlı direktifi üzerine Üsame b. Zeyd, hemen ordusunun yanına dönerek onları yola çıkmaya ve kendisine verilen görevi gerçekleştirmeye yönelmeye teşvik etmeye girişti. Fakat işi ağırdan alanlar ve halifelikle ilgili ihtiras besleyenler, ordunun yola çıkışını engellemeyi başardılar. Bahaneleri Hız. Peygamber'in komaya girdiği yolundaki söylenti idi. Oysa Resulullah (s.a.a) bir an önce yola çıkılmasını ve Üsame komutasındaki ordunun omuzlarına yüklediği görevin savsaklanmamasını ısrarla vurgulamıştı.

Bazı tarih kitaplarında şöyle geçer: Üsame ordusu sefere çıkacağı sırada Ebubekir, Peygamberimizin (s.a.a) yanına gelerek, "Ya Resulallah! Allah'a hamdolsun ki, açılmış, ayılmış olarak sabaha çıktın! Bugün Harice'nin kızının günüdür. Bana izin ver de, onun evine gideyim." dedi. Peygamberimiz (s.a.a) ona izin verdi. Ebubekir kalkıp Medine'nin el-Avali semtindeki Sünuh'a gitti. Üsame, yola çıkacakların hemen karargâhta toplanmaları için halka seslendi.³

1- et-Tabakat, c.2, s.190, Daru'l-Fikr basımı

2- Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1119; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.190; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.2, s.20; Buharî, *Sahih*, c.5, s.145; Müslim, *Sahih*, c.4, s.1184,1884-1885; M.Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.8, s.228

3- Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1120

Ebubekir'in, orduya katılıp savaşmaktan imtina edip, "Bugün Harice'nin kızının günüdür. Bana izin ver de, onun evine gideyim." demesi; yani Sünuh'taki karısının yanına gitmek için Peygamberimizden (s.a.a) izin istemesi oldukça ilginçtir. Sahabîlerin neredeyse hepsinin hanımları vardı. Birden fazla hanımı olan sahabîlerden, Ebubekir dışında hiçbiri, böyle bir taleple gelerek Resulullah'tan (s.a.a) izin istememişti. Bunun üzerinde düşünmek gerekir.

Üsame, Curf'ta orduya hareket emri verdiği ve kendisi hayvanına binmek istediği sırada, annesi Ümmü Eymen'in gönderdiği elçisi gelip Resulullah'ın (s.a.a) vefat ettiğini haber verdi.¹

Resulullah (s.a.a), "*Üsame ordusu, hareket etsin!*" diye emrederek vefat etmiştir. Tarih, şuna tanıklık eder ki: Üsame ordusunu engelleyen ashabin bazı "büyükleri" olmuştur. "Resulullah (s.a.a), Müslümanların idaresi için Hz. Ali'yi (a.s) yerine bırakır!" diye düşünmüşlerdir.

Ali Akın'ın yazmış olduğu *Peygamberimizin (s.a.a) Hayatı, Kur'ân ve İlk Sıpmalar* adlı kitabın 326. sayfasında da, "Üsame ordusu" konusu yukarıda ismi geçen İslâm Tarihi ile ilgili eserlerde olduğu gibi dile getiriliyor.

Burada şunu unutmamak gerekir ki, adı geçen eserlerin yazarları Ehl-i Sünnet'tirler. *Altı Parmak Tarihi* neredeyse tüm camilerde bulunmaktadır. Mehmet Asım Köksal'ın 8 ciltlik *İslâm Tarihi* her yerde bulunmaktadır. Sayın Mehmet Asım Köksal, profesördür. 30 yıl, Diyanet'te görev yapmıştır. Değerli yazar Ali Akın da Diyanet'te görev yapmıştır.

Bu bilgileri, adı geçen tarihlerin içinde, belgeleriyle ve kaynaklarıyla görebilirsiniz. Şimdi, Ebubekir ve diğer sahabîlerin Üsame emrine verilmesi ile ilgili başka tarihî kitaplara bakalım:

1- Vakıdî, *Megazi*, c.3, s.1120; İbn Sa'd, *Tabakat*, c.2, s.191

1- İstanbul Maarif Kütüphanesi'nce yayınlanan, *Kısa-ı Enbiya Âdem ile Havva, Yusuf ile Züleyha* isimli kitabın 334. sayfasındaki başlık, "Üsâme Ordusu Devam Ediyor" şeklindedir. Şam taraflarına gitmek üzere, Hz. Muhammed (s.a.a), büyük bir ordu hazırladı. Ordu komutanlığına, önce orada şehit olan Zeyd'in oğlu Üsâme'yi getirdi. Ashap, içinde belli başlı kimselerin çoğu, -Hz. Ali'den (a.s) başka- bu orduya katılmak emrini almıştı. Ebubekir, Ömer, Osman, S'ad bin Ebu Vakkas, Sa'd bin Ubade, Ebu Ubeyde, Sa'd bin Zeyd, Katade, Esleme gibi sahabîler de bu ordunun içinde yer almakla emrolunmuşlardı.

2- İstanbul Maarif Kütüphanesi'nce neşredilen, *Müslüman'ın Din Kitabı* isimli eserin 511. sayfasında "Üsâme Ordusu" hakkında verilen bilgilere bakabilirsiniz. Orada da, aynı isimler geçmektedir. Hz. Ali (a.s) haricinde, ensar ve muhacirlerin tümü bu orduya katılmakla emrolunmuşlardır.

3- İstanbul Maarif Kütüphanesi'nce neşredilen Merhum Lütfullah Ahmed'in yazdığı, *Hz. Muhammed'in (s.a.a) Hayatı ve Kurduğu Dinin Esasları* isimli kitabın 576. sayfasında da aynı isimleri görebilirsiniz.

4- İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü, İslâm Tarihi Öğretim üyesi Mehmet Zeki Canan'ın yazdığı ve 1977 yılında Yelken matbaasında basımı yapılan *İslâm Tarihi* adlı eserin 1. cilt, 406. sayfasında da, "Üsâme ordusu" konusunda aynı isimler verilmektedir.

5- Bedir yayınları arasında neşredilen Ahmed Cevdet Paşa'nın yazdığı, *Kısa-ı Enbiya ve Tevarih-i Hulefa* adlı eserin 1. cilt, 235. sayfasında şunlar anlatılmaktadır:

Resul-i Ekrem (s.a.a), hasta hali ile Üsâme kumandanlığındaki ordunun hemen hareket etmesi için, emretti. Ebubekir, Ömer, Sa'd, Said ve Ebu Ubeyde gibi ashabin "büyükleri", sefere çıkmakla emrolunmaları bakımından tedarik görmekteydiler. Peki, Üsâme ordusu'nu durduran,

hangi kuvvettir ki, bir türlü Resul-i Ekrem'in (s.a.a) emrine uyup da hareket etmiyor? Aradan on iki-on dört gün geçtiği hâlde yine de bu ordu hareket etmiyor? Allah'ın (c.c) emirlerini engelleyen hangi sahabîlerdir?

Ahzâb Suresi'nin 36. ayeti şöyledir:

Allah ve Resulü bir işe hükmettiğinde, mümin bir erkekle mümin bir bayanın artık işlerini kendi isteklerine göre belirleme hakları yoktur. Kim Allah'a ve Resulü'ne isyan ederse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.

Bu ayet başta olmak üzere birçok ayet ve sahih hadislere rağmen, "Sahabe'nin adaleti" ile ilgili hadisler uydurulmuştur. İmam Gazalî diyor ki: "Tüm sahabîler adildir; onlar, gökteki yıldızlar gibidir." Bu, tabii ki doğru değil! Araştırıldığında, bunun böyle olmadığı anlaşılacaktır.

M. Asım Köksal, kaynaklara dayanarak, ordu içerisinde en ağır söz söyleyenin, Ayyaş bin Rebia olduğunu beyan eder. "Niye bizi, bir çocuğun emrine verdi?" diye söylenen diğer sahabîlerin üzerinde pek durulmaz. Bu üç-beş sahabînin işi değil ki! Üsame ordusu'nda dört bin kişi vardır. Orduyu engelleyen, bir kişi değildir. Sahabenin bazı "büyükleri" de engelleyenlerdendir. Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) emirlerine rağmen, sanki ordu, yere çakılmış gibi gitmiyordu.

M. Asım Köksal, eserinin 8.cildinin 260. sayfasında diyor ki: "Resulullah (s.a.a), Mescid'e açılan tüm kapıları kapattı; yalnız Ebubekir'in kapısı kaldı."

Ayrıca, 261. sayfasında da, Resulullah'ın (s.a.a) Ebubekir'i "imam" tayin ettiğini belirtiyor.

Sayın M. Asım Köksal'ın böyle bir sürü yanlış beyanlar ile sayfalar doldurmasını hiç de bu yazarın ilmine yakıştıramadım. Asker olan bir kişinin cemaate "imam" yapılarak Mescid'e açılan kapıların hepsinin kapandığı, sade-

ce Ebubekir'in kapısının açık kaldığı iddiası bir yanılgıdan ibarettir.

Oysaki açık kalan kapı Resulullah'ın (s.a.a) kardeşinin kapısından başkasının kapısı değildir; o kapının sahibi de İmam Ali'dir. Şu hadisi hiç kimse inkâr edemez:

Ya Ali! Senin, benim yanımdaki konumun, Harun'un Musa yanındaki konumu gibidir; ancak benden sonra, Peygamber yoktur.

Şimdi, Resul-i Ekrem'in (s.a.a) açık bıraktığı kapının kimin kapısı olduğu düşünölsün! Bu konuyu, ileride yine izah edeceğiz.

Şimdi, yine, "Üsame ordusu" konusuna dönelim. Mehmet Asım Köksal'ın belirttiğine göre, Ömer bin Hattab, Üsame ordusunu engellemeye çalışanların sözlerini Hz. Peygamber'e (s.a.a) bildirdi. Böylelikle Peygamberimizin üzümlerek hastalığının daha da şiddetlenmesine sebep oldu. Ancak bazı tarih yazarları, Peygamberimizin (s.a.a) emrini dinlemeyen ve koskoca orduyu oldukları yerde durduranların hallerini örtbas etmek için, bu mevzuda yazarlarken kurnazca ayak oyunları ile gerçekleri gizlemişlerdir.

Peygamber'in (s.a.a) emrini dinlemeyip sonuna kadar inatlarını sürdürüp Allah Resulü'nün (s.a.a) emrine isyan edenlerin hâllerini şöyle noktalayalım:

Peygamberimizin (s.a.a) vefatı, gerçekleşir gerçekleşmez, hemen Ebubekir'i halife seçmişlerdir. Peygamberimizin (s.a.a) mübarek naaşı daha soğumadan kendilerine "Emir" olarak, Ebubekir'i seçmişlerdir.

Medine'de, Sakife-i Benî Saide'de (Saideoğulları Çardağı'nda), ensardan Sa'd bin Ubade'nin halife adayı olarak öne çıkmasıyla hilafet tartışmaları başladı. Uzun tartışmalardan sonra, Ömer bin Hattab, oldubittiye getirerek hemen Ebubekir'e, "Ver elini, sana biat edeyim!" deyip işi bitirdi; çünkü Ömer bin Hattab, Ebubekir'in yaşlı olduğu

için fazla yaşamayacağını düşünüyordu. Kısa bir süre sonra, hilafeti kendisinin teslim alacağından emindi. Nitekim öyle de oldu. Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) emri ile gitmeyen ordu, nasılsa, Ebubekir'in emri ile hareket etti.

Eğer, "Üsame ordusu" konusu incelenirse, yürekler acısı bir durumla karşı karşıya kalınacaktır. İlk esaslı sapma, burada olmuştur. Zalim Emevîlerin, yani, Muaviye ve Yezid gibi zalim yöneticilerin iş başına gelmesi buradan kaynaklanmıştır. Resul'ün (s.a.a) Ehl-i Beyti'ne kılıçla, zehirle, sürgünle zulmedilmesi buradan kaynaklanmıştır. Ümmetin yetmiş üç fırkaya ayrılması buradan kaynaklanmıştır. Durmadan dünyada akan Müslüman kanınının aslı sebebi de burasıdır.

Eğer, Peygamberimizin (s.a.a) buyurduğu gibi Müslümanları idare yetkisi kendisinden sonra, Ali (a.s) ve evlâdında, yani "on iki imam"da kalsaydı, dünyada Müslümanların egemenliği olacaktı ve şimdi, dünyaya hâkim olan Amerika değil, Müslümanlar olacaktı.

"Üsame ordusu" konusunda şunları da belirtmek gerekir: Yola çıkan "Üsame ordusu", göstermelik bir şekilde yola çıkmıştır; âdeta turistik bir seyahat yaptıktan sonra, geri dönmüştür.

VASIYETNAME

Ömer b. Hattab'ın, Hz. Peygamber'in (s.a.a)
Vasiyetnamesini Yazdırmasına İtirazı

Abdullah b. Abbas radiyallahu anhumâ şöyle demiştir:

"Nebiyi mükerrem sallallahu aleyhi ve selam son hastalığında ağrısı iştidad edince, 'Yazı yazacak şey getiriniz. Size öyle bir kitap (vasiyetname) yazdırayım ki ondan sonra hiç delalete kalmayınız.' buyurdu. Ömer radiyallahu anh, 'Nebiyi Ekrem sallallahu aleyhi ve selamın hastalığı ağırlaştı. Elimizde ise Allahu Teâlâ'nın kitabı vardır o bize yeter.' dedi. Bunun üzerine oradaki sahabe arasında ihtilaf çıktı. Sözleri birbirine karıştı. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem de, 'Yanımdan çıkınız, benim yanımda niza olmaz.' buyurdu."

İbn Abbas radiyallahu anhu bu sözü dedikten sonra oradan çıkmaya davranıp, çıkarken de, "Ah ne büyük musibettir ki, Resulullah sallallahu aleyhi ve selam ile yazmak istediği kitap arasında hail oldu!" demiştir.¹

Oysa yüce Allah şöyle buyurur:

Ey inananlar her hususta Allah'ın ve peygamberinin huzurunda onların önüne geçmeyin ve çekinin Allah'tan. Şüphe yok ki Allah her şeyi

1- Engel olunmasaydı ve Resulullah vasiyetini yazdırmış olsaydı, dünyada bu kadar İslâm kanı dökülmezdi. bk. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, No: 55; Sahih-i Buharî Muhtasarı, Tecridi, Sarih Tercümesi ve Şerhi, c.1, dokuzuncu baskı. Gaye Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. Ankara, 1987, s.108

duyar, bilir. Ey inananlar seslerinizi Peygamber'in sesinden daha üstün bir tarzda yükseltmeyin ve onunla yüksek sesle konuşmayın. Birbirinizle konuştuğunuz gibi sonra yaptıklarınız mahvolup gider de anlamazsınız bile.¹

Şimdi, "İki Cihanın Güneşi" sevgili Peygamberimizin (s.a.a) tüm İslâm tarihlerinde anlatılan "vasiyetname"nin tarihteki yerini araştıralım. Yine, M. Asım Köksal'ın *İslâm Tarihi*'ne² bakalım:

Peygamberimiz (s.a.a) bir yazı yazdırmak için, kalem ve kâğıt getirilmesini istemiştir. Said bin Cübeyr der ki:

İbn Abbas, "Perşembe günü nedir, Perşembe günü?" dedi; sonra da ağlamaya başladı. Gözyaşlarının, iki yanağına döküldüğünü gördüm; adeta, inci taneleri gibi gözlerinden yaş akıyordu. Kendisine, "Ey İbn Abbas! Nedir bu Perşembe günü?" diye sordum. Dedi ki: "Resulullah'ın (s.a.a) hastalığının şiddetlendiği gündür. Resulullah (s.a.a), hastalandığı ve evinde Ömer bin Hattab gibi bazı kişiler bulunduğu sırada, *'Bana kalem ve kâğıt getiriniz de size bir yazı yazdırayım ki benden sonra, hiçbir zaman dalalete düşmeyesiniz!'* diye buyurmuştur. Ömer bin Hattab, 'Peygamber'in hastalığı kendisine baskın gelmiştir; yanımızda Kur'ân-ı Kerim vardır. Allah'ın Kitabı, bize yeter!' dedi. Bunun üzerine, ev halkı tartışmaya başladılar. Kadınlardan birisi, 'Resulullah'ın isteğini yerine getiriniz!' dedi. Ömer bin Hattab, 'Sus! Siz, onun sahibelerisiniz! O, hastalandığı zaman, gözlerinizi sıkır, yaş akıtırsınız; sıhhatli olduğu zaman da boynundan tutarsınız, boğazını sıkarsınız!' dedi. Peygamberimizin zevcesi Zeynep de, 'Size, bir ahit yazdırmak isteyen Peygamber'i ne diye dinlemiyorsunuz?' dedi. Kimisi, 'Resulullah'ın istediği kalem ve kâğıdı yaklaştırın, yazacaklarını yazsın!' dedi. Bazı-

1- Hücürât, 1-2

2- c.8, s.245

ları ise, 'Ömer'in söylediği yerinde dir!' dediler. Peygamberimizin (s.a.a) yanında, anlaşmazlık çoğalıp sözleri birbirine karıştığı zaman, Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: *Benim yanımdan kalkınız! Benim yanımda, çekişme olmaz!"*

Peygamberimiz (s.a.a), tabii ki vasiyetini yazdırmaya engel olanlara kızarak dışarı çıkmalarını emir buyurdu. Bu da, "Üsame ordusu" gibi, Peygamberimize (s.a.a) ikinci bir üzüntü kaynağı oldu ve birkaç gün sonra da vefat etti.

Bu "vasiyet" olayı, Mehmet Asım Köksal'ın kafasından yazdığı bir şey değildir. Bu olaya şu kaynaklarda yer verilmiştir:

- 1- Buharî, *Sahih*, c.1, s.37; c.5, s.137-138; c.7, s.9
- 2- Müslim, *Sahih*, c.3, s.1257-1259
- 3- İbn Sa'd, *Tabakatü'l Kübra*, c.2, s.242-245
- 4- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.1, s.325, 355
- 5- Zühri, *Megazi*, s.136, 236
- 6- Abdurrezzak, *Musannef*, c.5, s.430, 438, 439
- 7- Mehmet Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.8, s.246-247

Şimdi bu olayı, bir de değerli yazar Ali Akın'ın yazmış olduğu *Peygamberimizin (s.a.a) Hayatı, Kur'ân ve İlk Sappmalar* isimli kitabından istifade ederek açıklayalım. Ali Akın kardeşimiz, Diyanet İşleri Başkanlığı'nda görevli iken, çeşitli kademelerde çalışan bir yazardır. Eserinin 336. sayfasında sevgili Peygamberimizin (s.a.a) vasiyetine yer vermiştir.

İbn Abbas, Peygamberimizin (s.a.a) büyük amcası olan Abbas'ın oğludur. Peygamberimizin (s.a.a) engellenen vasiyeti konusunda açıklamalarda bulunmuş olan bir sahabîdir. Abdullah bin Abbas'tan rivayet olduğuna göre, Peygamberimizin (s.a.a), ölümünden birkaç gün önce perşembe günü, Peygamberimizin (s.a.a) huzurlarında, aralarında Ömer bin Hattab'ın da bulunduğu bazı kimseler var-

dı. Peygamberimiz (s.a.a), huzurunda bulunanların bazısına hitaben, "*Haydi, yazı malzemelerini getirin; size bir vasiyetname yazdıracağım ki, benden sonra, dalalete düşmeyeyesiniz!*" diye buyurdu. Ömer ise, "Peygamber'in ağırları şiddetlendi; O, kendinde olmayarak konuşuyor. Kur'ân, sizin yanınızda bulunmaktadır. Allah'ın kitabı size yeterlidir!" diyerek karşı çıktı. Evde bulunanlar da iki gruba ayrılıp tartışmaya başladılar.

Kimisi, "Yazı malzemelerini getirin, Resulullah, size bir yazı yazdırsın ki ondan sonra, dalalete düşmeyesiniz!" dediler; kimisi ise, Ömer'in söylediklerini söylediler. Nihayet oradakiler Peygamber'in (ona salât ve selâm olsun) huzurunda fazla gürültü çıkarıp tartışmayı sürdürünce Peygamberimiz (s.a.a), "*Çıkın yanımdan!*" diye buyurdu.¹

Ayrıca Müslim, İbn Mace, Nesai, Ebu Davud, Ahmed bin Hanbel'in hadis kitapları gibi kaynaklarda belirtildiğine göre, olayı anlatan İbn Abbas, Peygamberimizin (s.a.a) bu "vasiyet"inin engellenmesini Müslümanlar için, büyük bir musibet olarak vasıflandırmıştır.

Peygamber efendimizin (s.a.a) yazdırmak istediği "vasiyet"in konusunun kendisinden sonraki halifeler ile ilgili olacağı en kuvvetli ihtimaldir. Anılan İbn Abbas'ın tahmin ve yorumu da bu olmalıdır ki, bu vasiyetin engellenmesini Müslümanlar için, büyük bir musibet olarak vasıflandırmıştır.

Hiç şüphesiz ki, Resulullah (s.a.a), sağlığında ve rahat zamanlarında olduğu gibi hastalığı ve sıkıntılı zamanlarında da ilâhî koruma altında bulunuyordu; dolayısıyla yanlış bir şeyi emretmesi söz konusu olamazdı.

Yukarıda bahsi geçen konular, Ali Akın tarafından yazılan *Peygamberimizin (s.a.a) Hayatı, Kur'ân ve İlk Saptamalar* adlı eserin 36. ve 37. sayfalarında geniş bir şekilde

1- Buharî, c.8, s.161, 37; c.5, s.138

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

açıklanmıştır. Yine bu eserin 407. sayfasında, bir önceki paragrafta anlatılan konu bağlamında şöyle denmiştir:

Oysa Resulullah (s.a.a), hayatının bütün safhalarında ilâhî koruma altında idi; yoksa onun söz ve hareketleri sünnet olmazdı. Eğer Resulullah'ın (s.a.a) vasiyeti engellenmeseydi, belki hilafet konusuna bir açıklık getirecekti ve böylece de bu yüzden Müslümanlar arasında o savaşlar, o kötü yönetimler olmayacaktı. Ancak insan Hz. Ömer gibi Resulullah'ın (s.a.a) çok yakın ve büyük bir sahabîsi de olsa, arkasında ilâhî vahiy olmayınca yanlış yapabilir. Hz. Ali (a.s), bu yapıcı ve seviyeli mücadelesinde hiçbir kötü niyetlinin yardımını da kabul etmedi. Nitekim Ebu Süfyan, Hz. Ali'ye (a.s) gelip, "Ya Ali! Ebu-bekir'in ne gücü var ki sen hilafeti ona bıraktın?!" deyince, Ebu Süfyan'ın fitnesini anlayarak Hz. Ali (a.s) onu reddetmiştir.

Hucurât Suresi, 1. ayette şöyle buyrulur:

Ey iman edenler! Allah'ın ve Resulü'nün önüne geçmeyin. Allah'tan sakının. Şüphesiz Allah, çok iyi işiten ve çok iyi bilendir.

Resulullah'ın (s.a.a) bu kabil emirlerine karşı kayıtsız şartsız tam bir teslimiyetin en yüksek örneğini veren Hz. Ali'dir. Ömer bin Hattab ise, örneğin, Hudeybiye antlaşması, casusluk yapan Hatib bin Ebu Beltaa ve baş münafık Abdullah bin Übeyy olaylarında olduğu gibi başta teslimiyet göstermeyip ancak Resulullah'ın (s.a.a) emirlerinin ve tavırlarının gerekçelerini ve hikmetlerini anladıktan sonra, teslim oluyordu. "Resulullah'ın (s.a.a) vasiyeti" olayında ise, engelleme girişiminde bulunmuştu.

Kuvvetli bir ihtimal olarak, "vasiyet", hilafet ile ilgili olacağından, hilafet konusunun Resulullah (s.a.a) tarafından açıklığa kavuşturulmasına engel olma girişiminde bulunmuştur.

"Vasiyet", başka bir konuyla ilgili olsa bile, Ömer bin Hattab'ın tavrı, en hafif tabirle saygısızcadır. "Allah'ın kitabı bize yeter!" diye bağırarak karşı çıkması, apaçık bir sapkınlıktır. Bugün "Allah'ın Kitabı bize yeter!" dercesine "Kur'ân İslâmî"ndan bahsedenlere -ki bunlar, Sünnet'i tümenden reddetmemektedirler- sapık, kâfir ve zındık gibi yaftalar yapıştirılırken, Ömer bin Hattab'ın bu tavrı, çeşitli zorlama tevillerle meşrulaştırılmaya çalışılıyor. Şunu da göz ardı etmemek gerekir ki, Ömer bin Hattab, bu sözü Resulullah'ın (s.a.a) yanında ve ona karşı söylüyor.

Ebubekir'in halife seçilmesinde başta Peygamberimizin (s.a.a) amcası Hz. Abbas (a.s) ve en yakını olan Hz. Ali (a.s) olmak üzere Haşimiler'in görüşüne hiç başvurulmadan işin oldubittiye getirilmesinin ve halifenin bir önceki halifenin vasiyeti veya kendisinin yaptığı gibi, halifenin seçtiği bir şûrâ heyeti tarafından seçilmesi sistemini getirmesinin ve kendi hilafetinde Muaviye gibi eline geçecek bütün fırsatları, imkânları, saltanatı ve şahsi çıkarları için kullanacak olan birini Şam Valiliği'ne getirmesinin Müslümanlara faturası çok ağır olmuştur.

Büyük yazar Abdulkaki Gökpınarlı (ruhu şad olsun), *Şiilik* isimli kitabının 49. sayfasında bulunan "Yazılama-yan Vasiyetname"de konuyu şu kaynaklara dayanarak vermiştir: *Sahih-i Buharî*, Cihad Bölümü, Cevaiz ve Vefd Bahisleri, c.11, s.122, Mısır- H.1327; *Sahih-i Müslim*, c.5, s.75, Mısır- H. 1344; *Müsned*, c.1, s.293, Kahire -1313 ve 1368-1375 basımları; *Tabakat*, c.2, s.37, Beyrut, 1376-1377 ve Leiden basımı; *Tabakat*, c.2, s.243-244; *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.139 ve c.17, s.52; *Müntehabat-u Kenz*, c.3; Belazürî, *Ensabu'l-Eşraf*, c.1, s.562; *Tabakat*, c.2, s.242.

Ayrıca Buharî'nin el-Magazi babındaki "Peygamber'in Hastalığı" bölümüne (3/62), "Kitabu Farz"ına (4/5), "Sünnete Yapışmak" ve "İhtilafın Kötülüğü" kısımlarına (4/ 180); *Sahih-i Müslim*'in "Vasiyet" bölümüne (5/76) de bakınız.

Birinci halife Ebubekir, ölümü ile sonuçlanan hastalığında Affan oğlu Osman'ı yanına çağırıldı. Gelince, ona: "Yaz!" dedi; "Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla. Bu, Ebu Kuhafe oğlu Ebubekir'in Müslümanlara vasiyetidir." Ancak Ebubekir, bu sözden sonra kendinden geçti. Osman bin Affan, halife baygın iken, onun adına, "Ben, size yerime geçmek ve yerime halife olmak üzere, Hattab oğlu Ömer'i bıraktım; hayrınız için, ne gerekirse yaptım." sözlerini yazdı. Ebubekir, kendisine gelince, "Ne yazdın? Oku!" dedi. Osman okuyunca, "Allah-u Ekber! Ne yazdın ise, kabul ettim." dedi ve ona dua etti. Ebubekir'in defninden sonra Ömer, elinde bir hurma dalı olduğu hâlde, halkın huzurunda oturdu. Ebubekir'in azatlı kölesi Şedid, 'vasiyetnameyi elinde tutuyordu. Ömer halka, "Dinleyin!" dedi; "Resulullah'ın halifesi Ebubekir'in emrine itaat edin! Halife, size diyor ki: Ben, bu hususta, sizin hayrınızı diledim; bir taksirde bulunmadım." Şedid de, vasiyetnameyi okudu ve kabul edildi.¹

Yani, Resul-i Ekrem'in (s.a.a), hastalık hâlinde yazdıracakları "vasiyetname"nin yazdırılmasına engel olunmaya çalışıldı; fakat birinci halife tarafından baygınken yazılan 'vasiyetname', halka bir emir telakki edildi.

Peygamber efendimizin (s.a.a) ömrünün son günlerinde, "ölüm meleği", İsmail adında bir meleklerle birlikte geldiler. Cebrail (a.s) sordu ki: "Ya Resulallah! Ölüm meleği, kapıda durup içeri girmek için, izin ister ve der ki: 'Âdem oğullarından bugüne kadar hiç izin istememiştir.' Peygamberimiz (s.a.a) buyurdu ki: "*Ey Cebrail! İzin ver!*" Ölüm meleği oda kapısından içeri girip selâm verdi. Edep içerisinde, "Ya Resulallah!" dedi; "Hak, beni senin hatırına riayete memur eylemiştir. Eğer iznin olursa, ruhunu cennet hazinesine teslim edeyim. Eğer olmazsa, geldiğim

1- Taberî, c. IV, s.51-52

gibi doğruca mabuduma doneyim?!" Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), Cebrail'in (a.s) yüzüne baktı. Cebrail (a.s), "Ey kâinatın efendisi! Âlemlerin Rabbi, cemaline müştaktır ve peygamberlerin ruhları senin kavuşmanı arzu etmektedir." dedi.¹

Şimdi, Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) Allah (c.c) yanındaki değerini anlatan başka bir bilgiye bakalım. Rivayet olunur ki:

Hiçbir varlık yok iken, Aziz Allah, Kalem'i yarattı ve ona şöyle emretti: "Ey Kalem! 'La ilahe illallah' yaz!" Kalem, bu ifadeyi duyunca, bin yıl baygın düştü! Yüce Allah emrediyor ki: "Ey Kalem! Yazdın mı?" Kalem diyor ki: "Ya Rabbi! Yazdım!" Yüce Allah, "Yanına 'Muhammedun Resulullah' yaz!" Kalem şöyle der: "Ya Rabbi! Bu yarattığın kimdir ki, kendi ismine bu kadar yakın yazdırıyorsun?" Aziz Allah buyurur ki: "Ey Kalem! Seni ve yaratacağım âlemleri, insanları ve tüm canlıları, yeri, gökleri ve tüm Arş'ı, Kürsi'yi Muhammed'in hatırı için, yaratacağım. Eğer o olmasaydı, seni ve hiçbir varlığı yaratmazdım."

Rivayet olunur ki; putperestler Hz. Peygamberimizden (s.a.a) mucize olarak, gece gökyüzündeki dolunay hâlindeki Ay'ın ikiye bölünmesini istediler, "Bunu bize gösterirse, biz de iman ederiz!" dediler. Peygamberimiz (s.a.a) de, avuçlarını gökyüzüne açarak Rabbinden Ay'ın gelmesini diledi. Bunun üzerine Cebrail (a.s) ona şöyle dedi: "Ya Resulallah! Yüce Allah buyuruyor ki: Ben Habibim Muhammed'e Ay'ın emrini Âdem'den on dört bin yıl önce verdim. Eğer ki değil Ay, mucize yerine istenilse, Muhammed'in hatırı için gökleri yere indiririm." Neticede Ay, Allah'ın (c.c) izni ile iki parçaya bölündü. Şuna da dikkat edilmeli ki, "Habibim" demek, sevdiğim demektir.

1- Fuzuli, *Saadete Ermişlerin Bahçesi*, s.141, 1955-İst.

İslâm âleminin tümü şuna inanıyor ki, Allah'ın Peygamberi Resul-i Ekrem (s.a.a), Mirac'a gitti. Yeryüzünden yedinci gök âlemine kadar Cebrail (a.s), Peygamberimizle (s.a.a) beraber gitti. "Yedinci gök"ten sonra, Cebrail (a.s) şöyle dedi: "Ya Resulallah! Artık burası, nur deryasıdır; benim buradan ileri gitme iznim yoktur. Eğer bir adım ileri atarsam yanarım! Ya Resulallah! Sen nur deryasına dal; Rabbine doğru git!"

Bunun gibi daha birçok şey, o "İki Cihan Güneşi"nin Allah (c.c) katında hatırı sayılır ve sevimli olduğunu göstermektedir; biz de ümmet olarak buna inanmaktayız.

Bakın, Allah'ın (c.c) büyük meleği Cebrail (a.s) diyor ki: "Ben bir adım atarsam yanarım." Ama Sevgili Peygamberimiz, yol alıp Rabbine doğru gidiyor ve Aziz Allah, âlemleri onun için yarattığını söylüyor. Gökteki Ay'ı değil, istenirse mucize olarak, Muhammed'in (s.a.a) hatırı için, gökleri yere indireceğini bildiriyor.

Yüce Allah (c.c), Hz. Muhammed'i (s.a.a) işte bu düzeyde sevmektedir. Melekler onun önünde saygı ile eğilmişlerdir. Arş âleminde tüm melekler Hz. Peygamberimizin (s.a.a) peşinde namaz kılmışlardır. Allah (c.c) yanında, böyle hatırı sayılır ve sevimli olan Peygamberimize (s.a.a), Ömer bin Hattab'ın ne diye karşı çıktığını tüm İslâm âleminin görüşüne sunarak araştırmalarını istiyorum; çünkü bu leke İslâm Tarihi kaynaklarından hiçbir zaman silinmeyecek bir lekedir. Ancak, taassubu aşamamış bazı kalemler buna olmayacak teviller getirip gerçeklerden uzaklaşmışlar ve uzaklaştırmışlardır.

Ömer bin Hattab, yukarıda anlatılan çirkin tavrıyla, Allah (c.c) ve Resulü'ne (s.a.a) karşı çıkmıştır. Bu konuyu iki ayet meali ile bitirelim.

Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir topluluğun, "Allah'a ve Peygamberi'ne karşı çıkanlar"a sevgi beslediklerini göremezsin. Bu kişiler; babaları, oğulları, kardeşleri

veya yakınları olsa da. Allah, imanını onların kalplerine yazmış ve onları kendisinden bir ruh ile desteklemiştir.¹

Ey iman edenler! Peygamber sizi çağırdığı zaman yanına gidin; ama Peygamber'i dinleyin!

Bu ayet mealinden de apaçık anlaşıldığına göre, Peygamber'in (s.a.a) sözü Allah'ın (c.c) sözüdür.

1- Mucâdele Suresi: 22

EHL-İ BEYT'İN İSLÂM'DAKİ YERİ

Bir gün Resulullah (s.a.a), Mekke ve Medine arasında bulunan Gadir-i Hum denen yerde durdu ve Allah'a (c.c) hamd ve senada bulunduktan, ümmete öğüt verdikten sonra şöyle buyurdu:

Ey halk! Ben bir beşerim! Allah'ın elçisinin gelişi yakındır ve ben onun davetine icabet edeceğim. Ben, sizin aranızda "Sekaleyn"i (iki ağır emanet, iki çok değerli şey) bırakıyorum: Birincisi, Allah'ın kitabıdır ki, içinde hidayet ve nur vardır. Öyleyse Allah'ın kitabını alın ve ona sarılın; ikincisi de Ehl-i Beyt'imdir. Sizi "Ehl-i Beyt'im"e karşı uyarıyorum!¹

Bu son cümleyi, üç defa tekrar buyurdular.

Şimdi bakalım, "Ehl-i Beyt" kimlermiş?

Peygamberimiz (s.a.a), Hz. Fatıma (a.s) ile Hz. Ali'yi (a.s) evlendirdikten sonra, altı ay boyunca, sabah namazına çıktığında, Hz. Fatıma'nın (a.s) kapısının önünde durup "Ey Muhammed'in (s.a.a) Ehl-i Beyt'i! Haydi namaza!" buyurmuş ve Ahzâb Suresi'nin 33. ayetinden şu kısmı okumuştur:

Ey Ehl-i Beyt! Muhakkak ki Allah, sizden 'günah kiri'ni gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı murat eder.²

1- *Sahih- i Müslim*, c.7, s.122

2- Tirmizî, *Sünen*, c.5, s.52; *Tefsir-i Taberî*, c.22, s.6; Hâkim, *Müstedrek*, c.3, s.158; İbn Esir, *Usdu'l-Gabe*, c.7, s.223; Zehebi, *Siyeru A'lami'n- Nübela*, c.2, s.97

M. Asım Köksal'ın *İslâm Tarihi*'nde (c.4, s.60) "ziynet eşyası" bahsi geçer. Bir gün, Peygamberimiz (s.a.a), Fatıma'nın (a.s) evine gelip Hasan'la (a.s) Hüseyin'in (a.s) üzerlerinde, gümüşten birer bilezik dikilmiş görünce, kızı Fatıma'ya (a.s), bu gümüşleri çocukların üzerinden sökmelerini emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

Ey Sevban! Bunları filan oğullarına götür! Fatıma'ya, deniz hayvanı dişlerinden yapılan bir gerdanlıkla fil kemiğinden yapılan iki bilezik satın al; çünkü bunlar benim Ehl-i Beyt'imdir; onların dünya hayatında, dünya metalarını üstlerinde taşımalarını arzu etmem.¹

Biz, İslâm tarihi kaynaklarından yararlanarak kitap yazıp para kazanma arzusuyla bu kitabı yazıyor değiliz. Din simsarları gibi menfaat peşinde de değiliz. Biz, zulme uğratılan ve kıymetleri bilinmeyen Ehl-i Beyt'i, bu konuda gaflet içinde olan değerli Müslüman kardeşlerimize kaynakları ile birlikte sunmak istiyoruz. "Ehl-i Beyt, Peygamberimizin (s.a.a) hanımlarıdır." deyip bunun gibi nice yanlışla biçare ümmeti, maalesef, aldatıyorlar. Ahzâb Suresi'nin 33. ayetinde geçen "ve yutahirakum tathira" (sizi temiz kılmayı) ifadesindeki "kum" zamiri erildir. Buradan şu sonuç çıkar: Söz konusu ayet'in Ehl-i Beyt'ten bahsedilen kısmında -ki ilk kısım Peygamberimizin (s.a.a) hanımlarından bahseder- hitap, kesinlikle "hanımları" değildir. Böyle olsaydı ifade, "ve yutahirakunne tathira" olurdu.

Kisâ Hadisi

Ehl-i Beyt'in kimler olduğu ile ilgili izahımıza devam edelim. Hz. Peygamber (s.a.a), bir gün kızı Fatıma'nın evine geldi ve vücudunda biraz kırgınlık olduğunu bildirek "*Abamı üzerime ört! Biraz istirahat edeyim.*" diye bu-

1- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.5, s.275; Ebu Davud, *Sünen*, c.4, s.87

yurdu. Biraz sonra da, İmam Hasan (a.s) eve geldi. Annesine, "Dedemin kokusunu duyuyorum." deyince annesi, "Abanın altında uyuyor." dedi. İmam Hasan (a.s), "Ben de abanın altına gireyim mi?" diye sordu. Annesi, "Gir, ama evvela dedenden izin al, ondan sonra." dedi. İmam Hasan (a.s), dedesinden izin aldı ve abanın altına girdi. Biraz sonra, İmam Hüseyin (a.s) geldi. O da, dedesinin geldiğini ve abanın altında olduğunu duyunca, Hz. Hasan (a.s) gibi izin isteyerek abanın altına girdi.

Bir müddet sonra, Hz. Ali (a.s) geldi. Hz. Peygamber'in (s.a.a) kokusunu alıp abanın altında olduğunu öğrenince, o da çocukları gibi Peygamberimizden (s.a.a) müsaade olarak abanın altına girdi; sonra, Hz. Fatıma (a.s) da babasından izin alarak abanın altına girdi. O anda, Yüce Allah, meleklerine şöyle buyurdu:

Abanın altında bulunan beş büyük zat olmasaydı, gök ile yeri, güneşi, ayı ve meleklerin hiçbirini yaratmazdım.

Sonra Cebrail'e (a.s), "*Şu mübarek ayeti Peygamber'e götür!*" diye emir verdi:

İnnema yuridullahu li-yuzhibe 'ankumu'r-ricse Ehle'l-Beyti ve yutahhirakum tathira.

Bu ayetin manası şudur:

Allah, sadece siz Ehl-i Beyt'ten her türlü kiri/günah kirini gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı murad ediyor.¹

Allah, yukarıda adları geçen bu beş zatı, doğumlarından ölümlerine kadar bütün günahlardan masum kılmıştır. İnsanoğlundaki masumiyet, meleklerde olan masumiyetten üstündür. Halk arasında söylenen Âl-i Aba, Âl-i Kisâ ve Ehl-i Beyt gibi deyimlerin hepsi, yukarıda da geçtiği gibi, başta Hz. Peygamber (s.a.a) olmak üzere, Hz. Ali (a.s),

1- Ahzâb Suresi:33

Hız. Fatıma (a.s), İmam Hasan (a.s), İmam Hüseyin (a.s) beşlisine verilen isimlerdendir.

Mübahehele Olayı

Necran Hıristiyan temsilcileri, Medine'ye gelerek Peygamberimiz (s.a.a) ile görüşmek istediler. Görüşme sırasında, "Sen, bizim peygamberimiz Meryem oğlu İsa'yı nasıl tanırısın? Eğer, bizim inancımız gibi tanırısın, biz de senin dinini kabul ederiz." dediler. Resul-i Ekrem (s.a.a), bu yurdular ki: "*Ben, İsa'yı Allah'ın elçisi ve kulu olarak tanıyorum.*"

İçlerinden bir papazın, "Hayır, bu tanımak değil! Sen, bizim peygamberimizi küçülttün, hâşâ! Biz, İsa'yı Allah'ın oğlu olarak tanırız. Çünkü babasız insan olmaz!" demesiyle, tartışmayı bırakıp gittiler ve bir müddet sonra tekrar geldiler. İşte o zaman, Âl-i İmrân Suresi'nin 59. ayeti nazil oldu:

Allah katında İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir. Onu topraktan (anasız-babasız olarak, sadece topraktan) yarattı, sonra ona, "Ol!" dedi; o da süreç içerisinde oldu.

Peygamberimiz (s.a.a), Allah'ın (c.c) sözlerini, bunlara bildirdiyse de, bu Hıristiyanlar, yine de "hakk"a yanaşmıyarak kabul etmediler ve Âl-i İmrân Suresi'nin 61. ayeti nazil oldu:

(Ey Peygamber!) Sana "ilim"den bir nasip geldikten sonra, "hak" (gerçek) konusunda seninle tartışana de ki: "Gelin; oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, öz benliklerimizi ve öz benliklerinizi çağıralım, mübaheleye (lanetleşmeye) çıkalım da Allah'ın lanetini yalancılar üzerine salalım."

Hıristiyanlar tekrar gelince, Peygamberimiz (s.a.a) Âl-i İmrân Suresi'nin 61. ayetini onlara okudu. O zaman, gitti-

ler. Daha sonra Peygamberimize (s.a.a) haber vererek buna razı oldular.

Bir saha tertiplendi; o sahada toplanarak haksız taraf için Allah'ın (c.c) lanetini isteyeceklerdi.

Hz. Peygamber'in (s.a.a) ashabı, "Acaba oğlu yerine, hangimizin oğlunu beraberinde götürecek ve kimi 'nefsi'ne denk bir kişi olarak seçecek?" diye birbirleriyle konuşuyorlardı. Tam bu sırada, bir de baktılar ki, Hz. Peygamber (s.a.a), oğlu yerine İmam Hasan'ı (a.s) sağ eliyle, İmam Hüseyin'i (a.s) de sol eliyle tutarak, "nefsi" sayılabilecek kişi olarak da Hz. Ali'yi (a.s) ardında, kadın olarak da kızı Hz. Fatıma'yı (a.s) Hz. Ali'nin (a.s) ardında getirerek¹ hazırlanmış sahaya doğru yürüdü. Ashabı bakışırken, Resul-i Ekrem (s.a.a), onlara dönerek, "*Allah, böyle emretti.*" diye buyurdular.

Hıristiyanlar, aynı sahaya, Peygamberimizden (s.a.a) önce geldiler. En büyük bilginleri olan Ebu Harise'nin yanına vardılar. Üzerlerinde inciler ve ziynet eşyaları buluyordu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) yaklaşıncı, Ebu Harise, "Onun yanındakiler kimlerdir?" diye sordu. "Şu, amcasının oğludur! Şu, kızıdır! Şunlar da kızının oğullarıdır!" dediler.²

Peygamberimiz (s.a.a), "*Ey Allah'ım! Bunlar, benim ev halkımdır!*" dedi.³ Diz çöktü. Peygamberimiz (s.a.a) diz çökünce, Ebu Harise şöyle dedi: "Vallahi, peygamberlerin lanetleşmeler için diz çöktükleri gibi diz çöktü!"

Hıristiyanlardan Seyyid adlı biri Ebu Harise'ye, "Ey Ebu Harise! Lanetleşmek için yaklaş!" deyince, Ebu Harise, "Ben, bu zatın lanetleşmeye hararetli olduğunu görüyorum. Davasında sadık ve haklı olmasından korkuyorum!"

1- Belazuri, *Fütuhu'l-Büldan*, c.1, s.77; Yakubi, *Tarih*, c.2, s.82

2- Yakubi, *Tarih*, c.2, s.82

3- Halebi, *İnsanu'l-Uyun*, c.3, s.236

Eğer davasında sadık ve haklı ise, bir yıla varmadan, dünyada yemek yiyecek Hıristiyan kalmaz! Ben, öyle yüzler görüyorum ki, kendileri için bir dağın yerinden ayrılmasını Allah'tan isteseler, Allah, o dağı yerinden ayırır! Sakın, Onunla lanetleşmeye kalkışmayın, helak olursunuz! Yer yüzünde sağ Hıristiyan kalmaz!" dedi.¹

* * *

Bir de Allah'ın (c.c) sözlerine kulak verelim. Sâffât Suresi'nin 79., 109. ve 120. ayetlerinde, "*Âlemler içinde Nuh'a selâm olsun!*", "*İbrahim'e selâm olsun!*", "*Musa'ya ve Harun'a selâm olsun!*" İsmi geçen peygamberlerin "âl"ine ("ehlibeyt"ine, "ev yaranı"na) yönelik olarak Kur'ân-ı Kerim'de "selâm olsun!" denmemiştir. Başka bir ayette, Ahzâb Suresi'nin 56. ayetinde, Allah şöyle buyurur:

Hiç şüphesiz, Allah ve melekleri Peygamber'e salât ederler. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin ve ona tam bir biçimde selâm verin!

Şunu, Resulullah'ın (s.a.a) düşmanları bile biliyorlardı ki, bu ayet (Ahzâb Suresi'nin 56. ayeti) nazil olduktan sonra sahabe, "Ya Resulallah! Biz, sana selâm vermeyi biliyoruz; fakat ayette geçen salât (tasliye) nasıl olur?" diye sordular. Resulullah (s.a.a), şöyle buyurdu:

Siz, bundan sonra şöyle söyleyin: "Allahumme salli ala Muhammed'in ve Âl-i Muhammed (Allah'ım! Muhammed'e ve Âl-i Muhammed'e salât ve selâm eyle!)"

1- Yakubi, *Tarih*, c.2, s.82-83; Halebi, *İnsanu'l-Uyun*, c.3, s.236; Buharî, *Sahih*, c.5, s.120; İbn Kayyım, *Zadu'l-Mead*, c.3, s.48; Belazuri, *Fütuhu'l-Büldan*, c.1, s.77; İbn Sa'd, *Tabakatu'l-Kübra*, c.1, s.357; İbn Hişam, *Sire*, c.2, s.232-233; M. Asım Köksal, *age.*, c.8, s.111.

Hz. Peygamber'in (s.a.a) diz çökerek, "Ya Rabbi! Bunlar, benim ev halkımdır." dediğine ilişkin özellikle şu iki kaynağa bakılmalıdır: Halebi, *İnsanu'l-Uyun*, c.3, s.236; Yakubi, *Tarih*, c.2, s.82

Yukarıda geçen Allah'ın (c.c) söz konusu emri ve Resulullah'ın (s.a.a), bu emrin nasıl yerine getirileceğine ilişkin bu sözü, Âl-i Muhammed'in; Nebi'nin (s.a.a), "onun çizgisi"nin devamı olduğunu ortaya koyuyor. Ehl-i Sünnet'in, *Sahih-i Buharî* ve *Sahih-i Müslim*'de yer alan ve halk arasında "Salli" ve "Barik" duaları diye bilinen, bu sahîh "iki salâvat"ta da "Âl-i Muhammed" ifadesi geçmektedir. Bu da "Âl-i Aba"nın ("Aba Altında Olanlar), "Ehl-i Beyt"nin (Ev Yaranının), İtret'in yüce konumunu ve değerini açıkça ispatlamaktadır.

Aziz Allah, yarattıkları içersinden bazılarını seçmiştir. Yani peygamberler, vasileri ve imamlar. Burada "imam" denilince, aklımıza namaz kırdıran veya mezhep kuran kişiler gelmesin. İmamlar, "Nebi'nin (s.a.a) çizgisi"ni devam ettiren "On İki Ehl-i Beyt İmamı"dır; yani On İki İmam'dır. Nitekim Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Sizin aranızda "on iki emir" olacaktır.¹

Bu emir sona ermez, size "on iki halife" gelip geçmedikçe.²

Benden sonra "on iki emir" gelecektir.³

Yine Peygamberimizin (s.a.a), Hz. Ali (a.s), Hz. Fatıma (a.s), Hz. Hasan (a.s) ve Hz. Hüseyin'i (a.s) kastederek, "*Ey Allah'ım! Bunlar, benim Ehl-i Beytim'dir! (Ev Halkımdır!)*"⁴ sözüne dikkat etmek gerekir.

1- *Sahih-i Buharî*, c.4, s.347; *Kitabu Ahkami'l-Hadis*, s.7223

2- *Sahih-i Müslim*, Nevevi'nin şerhiyle, c.12, s.201; *Kitabu'l-Emare*, s.202-203

3- Tirmizî, *Sahih*, c.3, s.340; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.5, s.93,96,99; Hâkim, *el-Müstedrek*, c.3, s.617; Ebu Davud, *Sünen*, c.4, s.106; Taberani, *el-Mu'cemu'l-Kebir*, c.2, s.196; Muttaki Hindi, *Kenzu'l-Ummal*, c.13, s.26; Suyutî, *el-Cami'u's-Sagir*, c.1, s.75; Beyhaki, *Delailu'n-Nubuvve*, c.6, s.519; İbn Kesir, *el-Bidaye ve'n-Nihaye*, c.6, s.248; İbn Esir, *en-Nihaye*, c.3, s.54; İbn Hacer, *Fethu'l-Bari*, c.12, s.181; Kastalani, *İrşadu's-Sari*, c.10, s.273

4- Halebî, *İnsanu'l-Uyun*, c.3, s.236

Âl-i İmrân Suresi'nin 61. ayetinde örtük olarak, Peygamberimizin (s.a.a) uygulamasında açıkça görüleceği üzere, Allah-u Teâlâ, İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin'i (a.s), Peygamber'e (s.a.a) oğul kılmıştır.

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Ben ilim şehriyim, Ali de onun kapısıdır. Kim ilim şehrine girmek isterse, kapısına gelsin.¹

Bu bağlamda şöyle diyebiliriz: İlim, Allah'ındır. Peygamberimiz (s.a.a) "ilim şehri"dir, Allah'ın (c.c) verdiği ilmin yerleştiği yerdir. Ali (a.s) de Allah'ın (c.c) verdiği ilmin yerleştiği yerin kapısıdır. Hemen şunu da belirtelim ki, İslâmî literatürde "ilim", sadece bilmeyi ifade etmez; bilinci/bilinçli yaşamı, bilgeliği/bilgece yaşamı da ifade eder. **"Kullarından sadece 'âlimler' Allah'tan haşyet ederler (çekinerek ürperirler.)"**² ayeti de bunun bir kanıtıdır.

O hâlde, Hz. Ali (a.s) ve ondan (a.s) sonra da on bir seçkin evladı olan "İmamlar", devirlerinin birer "ilim kapısı"ydılar. Ne yazık ki, devran bunların kıymetini bilmedi. Zalim yöneticiler, zehirle, kılıçla, karanlık ve rutubetli zindanlara atıp işkence yaparak her birinin hayatlarına son verdiler. Suçları, Kur'an'ı ve "Nebevî çizgi"yi; yani İslâm'ı savunmaktı.

Peki, bu zalimler kimlerdi? Cebrail'in (a.s) Peygambere (s.a.a) dediği gibi, ümmetinin vefasızlarıydı. Ümmetin bu vefasızları, namaz kılarlardı; oruç tutarlardı ve diğer ibadetlerini yaparlardı. Saltanat, mevki ve mal uğruna, hırslarının kurbanı olarak, haksız yere insanların kanını dökmekten de zevk alırlardı. Cahil veya art niyetli kalem-ler de, Şeytan'ın aklına gelmeyecek ifadelerle bunları, birer ıslahatçı olarak göstermeye çalışmışlardır. Böylelikle

1- Müstedrek-i Hâkim, c.3, s.126; Tarih-i Bağdat, c.4, s.368; Usdu'l-Gabe, c.4, s.22; Kenzu'l-Ummal, c.6, s.152; Tehzibu't-Tehzib, c.6, s.320

2- Fâtır Suresi: 28

biçare ümmeti kandırmışlardır. Mazlumların kanını, ümmet için bir şifa kaynağı diye tarih kitaplarına geçirmişlerdir. Bu kurnaz ve menfaatperest yazarlar, Allah'ın mazlumun hakkını zalime bırakmayacağını hiç mi duymamışlardır? Yüce Allah, Tevbe Suresi'nin 119. ayetinde şöyle buyurmuştur:

Ey iman edenler! Allah'tan çekinin ve 'Sadıklar'la beraber olun!

"Sadıklar"la kastedilen, "On İki İmam"dır.

Allah (c.c), Sâffât Suresi'nin 24.ayetinde, "**Onları durdurun; onlar sorgulanacaklar!**" diye buyurmuştur. Deylemî ve İbn Hacer, Ebu Said el-Hudri'den tahriç ettikleri bir hadise binaen, bu ayetin, Hz. Ali (a.s) ve Ehl-i Beyt'i için indiğinden bahsederler.

Bu bağlamda, ayetin anlamı şu olur: Onları durdurun; onlar, İmam Ali (a.s) ve on bir evladı olan "imamlar"ın velayetinden sorgulanacaklar!

Zemahşeri, *el-Keşşaf* adlı eserinde, Mübahele Ayeti'nin tefsirinde, bu ayet'in, Kisa Ehli; yani Peygamberimizin (s.a.a) abasının altına alarak kendileri için Allah'a dua ettiği Ehl-i Beyt'i (üzerlerine selâm olsun) hakkında indiğini ve bu hususta selef âlimlerinin ittifak etmiş ve birçok da hadis nakletmiş olduklarını belirtir.

Şeyh Saduk İbn Babeveyh'in, *Uyunu Ahbari'r-Rıza (İmam Rıza'dan (a.s) Hadis Pınarı)* adlı kitabında, Abbasî Halifesi Me'mun'un, sarayında düzenlediği ilmî tartışma toplantısı hakkında bilgi verilir. "İmam Rıza'nın (a.s) İtret (Ehl-i Beyt) ve Ümmetin Farkı Üzerine Münazarası" Bölümünde (23. Bölüm'de), İmam Ali Rıza (a.s), Me'mun'un meclisinde bulunan âlimlere şöyle buyurdu:

Allah-u Teâlâ, yarattıklarından tertemiz olanları ayırdığında, mübarek ayetinde Peygamber'ine (s.a.a) onlarla mübahele (lanetleşme) yapmaya gitmesini emrederek şöyle buyurdu: "**(Ey Peygamber (s.a.a)!**

Sana "ilim"den bir nasip geldikten sonra, hak (gerçek) konusunda seninle tartışana de ki: Gelin; oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, öz benliklerimizi ve öz benliklerinizi çağıralım, mübahaheleyle (lanetleşmeye) çıkalım da Allah'ın lanetini yalancılar üzerine salalım."¹ Bu ilâhî emirden sonra, Resulullah (s.a.a); Ali, Hasan, Hüseyin ve Fatıma'yı (Allah'ın salâtı ve selâmı onlara olsun) dışarı çıkarıp onları kendi yanına aldı. Ayette geçen "kendimiz" ("nefislerimiz") ve "kendiniz" ("nefisleriniz") ibaresinin anlamını biliyor musunuz acaba?"

Âlimler şöyle dediler: "Allah-u Teâlâ, onunla Peygamber'in (s.a.a) kendisini kastetmiştir." İmam (a.s) ise onlara şöyle buyurdu:

Yanıldınız; çünkü Allah-u Teâlâ, onunla Ali bin Ebu Talib'i kastetmiştir. Bunun delillerinden birisi, Resulullah'ın, (Veliaoğulları hakkında buyurduğu) şu sözüdür: "Ya Veliaoğulları bu işlerinden vazgeçecekler, ya da kendim ("nefsim") gibi birisini (onlara karşı koymak için) göndereceğim." Yani Ali bin Ebu Talib'i. Ayetteki "oğullar"dan kasıtsa, Hasan ve Hüseyin'dir. Kadınlardan kasıt da Fatıma'dır. İşte bu, hiç kimsenin o fazilette onlardan öne geçemeyeceği bir özelliktir. Hiç kimsenin o özellikte onlara ulaşamayacağı bir üstünlüktür ve hiçbir yaratığın o üstünlükte onları geçemeyeceği bir şereftir. Çünkü Peygamber, Ali'nin nefisini, kendi nefsi saymıştır...²

Hz. Ali'nin (a.s), Hz. Peygamber (s.a.a) nezdindeki yüce değeri ve konumu hakkında, Mehmet Asım Köksal'ın *İslâm Tarihi Peygamberler Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.a) Aleyhisselâm ve İslâmiyet* adlı 8 ciltlik kitabına başvurulabilir.

1- Âl-i İmrân Suresi: 61

2- Şeyh Saduk İbn Babeveyh, *Uyunu Ahbari'r-Rıza (İmam Rıza'dan (a.s) Hadis Pınarı)*, s.261-262

Yine *Sahih-i Tirmizî* ve Ehl-i Sünnet'in diğer hadis kaynaklarına müracaat edilebilir.

Gayetu'l-Meram adlı kitapta *Sahih-i Müslim*'in "Fezai-lu Ali bin Ebu Talib" babından naklen şöyle deniyor:

Bir gün Muaviye, Sa'd bin Ebu Vakkas'a, "Niçin Ebu Turab'a (Hz. Ali'ye) sövmüyor ve Ali hakkında hiç kötü sözler söylemiyorsun?" dedi. Bunun üzerine Sa'd dedi ki: "Resulullah'ın Ali hakkında buyurduğu üç şeyi hatırladıktan sonra, bu işten vazgeçtim... Onlardan birisi de, Mübahele Ayeti¹ inince, Resulullah (s.a.a), sadece Hasan, Hüseyin, Fatıma ve Ali'yi davet ederek, 'Allah'ım! Bunlar, benim Ehl-i Beyt'imdirler!' diye buyurdu."

Peygamberimize selâm olsun! İki cihan güneşi sevgili Peygamberimize (s.a.a) ve onun tertemiz soyu olan Ehl-i Beyt'ine... Hz. Ali (a.s), Hz. Fatıma (a.s) ve onların soyundan gelen on bir imama...

Bazı Ehl-i Sünnet yazarlarının yazmış oldukları süslü "Tarih"lerinde, Resul'ün (s.a.a) soyu için şöyle denilmiştir:

Peygamberimizin evladı kalmadı. Kızından olanlar, onun soyu sayılmaz!

Böyle diyerek, biçare ümmeti yanıltmışlar. Biz de diyoruz ki, bu yazarların amacı, İslâm'ı tahrif etmek, Müslümanları bölüp parçalamak değilse nedir? Bu, ilimlerinin yetersizliğinden mi kaynaklanıyor, yoksa Peygamberimizin (s.a.a) soyuna karşı cephe mi alınıyor?

Bu tavrın, Emevî zihniyetinin bir yansıması olduğunu söyleyebiliriz. Bu kişiler Allah'ın (c.c) ayetlerini, Peygamberimizin (s.a.a) hadislerini okumuyorlar mı, yoksa okuyorlar da "hakk"ı hasıraltı etmeye mi çalışıyorlar? Aslında "hakk"ı gizlemeye çalışma ve saptırma süreci, "iki cihan güneşi"nin nuru, yeryüzünden uzaklaştıktan sonra başlamıştır, hâlâ da devam etmektedir. Allah, En'âm Suresi'nin

1- Âl-i İmrân Suresi: 61

84-87. ayetlerinde, Hz. İbrahim'in (a.s) ve Hz. Nuh'un (a.s) zürriyeti/soyu hakkında şöyle buyuruyor:

Biz, O'na, İshak'ı ve Yakub'u hediye ettik. Hep-sini "gerçek yol"a erİştirdik. Daha önce Nuh'u ve onun soyundan olan Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yusuf'u, Musa'yı, Harun'u da "gerçek yol"a erİştirmİştik. İyi davrananlara, İşte böyle karşılık ver-ri-z. Zekeriyya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da. Hep-si salihlerdendi (doğru yaşayanlardandı). İsmail'i, Elyesa'yı, Yunus'u, Lut'u da. Hepsini âlemlere üs-tün kıldık. Atalarından, soylarından, kardeşlerin-den bir kısmını da. Onları seçtik ve onları dosdoğru bir yola erİştirdik.

Görüldüğü gibi Hz. İsa (a.s), Hz. Nuh'un kız torunu sayılabilecek olan Meryem'den (a.s) doğan "torun"u oldu-ğu hâlde, onun soyundan sayılmıştır.

Şia ve Ehl-i Sünnet yoluyla nakledilen rivayetlerden Hz. Hasan (a.s) ve Hz. Hüseyin (a.s) hakkında sık sık İb-nu'r-Resul (Resulullah'ın (s.a.a) oğlu) tabirinin kullanıldı-ğını görmekteyiz. İbn Ebî Alan "mübahele ayeti"nden ha-reketle şunu söyler: "Bu ayet, Hasan (a.s) ile Hüseyin'in (a.s), mübahele (lanetleşme) sırasında mükellef olduklarını ve buluğ çağına eriştiklerini gösteriyor. Çünkü mükellef olmayan birisinin mübaheleye girmesi caiz olmaz. Allah-u Teâlâ, masum insanlar için, diğer insanlarda normal olma-yan şeyler gösterebilir. O yaşta, normal insanlar, buluğ ça-ğına ermiyorlar ise, Allah-u Teala'nın iradesi ile, Masum İmamlar, o yaşta buluğ çağına erebilirler. Bunun te'yidi için, Resulullah'ın (s.a.a) şu hadisini gösterebiliriz:

Bu iki oğlum Hasan ve Hüseyin imamdırlar; ister kıyam etsinler, ister sulh.

Mübahele günü, kadınlar içinden de Hz. Fatıma'yı (a.s) seçerek, "Gerçekten de bütün kadınlar adına konuşa-cak olan budur!" diye buyurmuşlardır. Mübahele'ye Hz. Fatıma'dan (a.s) başka bir kadın da götürülmemiştir. Bu da

Hız. Fatıma'nın (a.s) bütün kadınlardan üstün oluş faziletini gösterir." Bu konuda Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Fatıma (a.s), benden bir parçadır; kim O'nu gazaplandırırsa, beni gazaplandırmış olur ve kim beni gazaplandırırsa, Allah'ı gazaplandırmış olur.¹

Buharî, *Sahih*'inde, bir yandan Resulullah'ın böyle buyurduğunu naklederken, öte yandan da, "Fatıma dünyadan göçtüğünde, Ebubekir'e karşı gazaplıydı ve ölünceye kadar onunla konuşmadı." diyor.²

Huzeyfe'den nakledilen sahih bir hadis şöyledir: Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu duydum:

Melek gelerek bana, "Fatıma, ümmetinin kadınlarının efendisidir." dedi.³

Bu konudaki başka bir hadis de şöyledir:

Fatıma, Cennet ehli kadınlarının efendisidir.⁴

Fatıma (a.s) âdeta insanlaşmış huriydi. Evlendikten sonra, babasının evine geldiğinde, Resulullah (s.a.a) ayağa kalkar, Fatıma'nın (a.s) yüzünden öper kendi yerinde otururdu. Aişe Validemiz bir gün Peygamberimize (s.a.a) şöyle dedi: "Fatıma, evli bir kadındır. Onu neden öpüyorsun?" Resul-i Ekrem (s.a.a) buyurdu ki: "*Ey Aişe! Ben, Fatıma'yı öperken, cennetin kokusunu ondan alıyorum.*"

Fatıma'nın (a.s) fazileti üstündür. Peygamberimizin (s.a.a) öteki kızları, Fatıma'nın (a.s) derecesinde değildirler; tabi onların da ayrı yerleri vardır. İmam Salebi, *Tefsir*'inde şunu rivayet eder:

Hız. Ali buyuruyor ki: "Peygamber (s.a.a), 'nezîr'dir ('uyarıcı'dır); 'hâdi' (hidayete erdirici) de

1- *Sahih-i Buharî*, c.5, s.26; *Sahih-i Müslim*, c.4, s.1902, h.2449; *Sahih-i Tirmizî*, c.5, s.698, 3867

2- *Sahih-i Buharî*, c.5, s.177 ve c.8, s.185) diye yazmaktadır. (bk. Muhammed Ticani Semavî, *Zikir Ehline Sorun*, s.138

3- *Sahih-i Buharî*, c.8, s.79; *Sahih-i Müslim*, c.4, s.194

4- *Sahih-i Buharî*, c.5, s.25

Haşimoğulları'ndan bir şahıstır ki, o da benim."

Hemen şunu da belirtelim ki, İmam Salebi, Ehl-i Sünnet âlimlerindedir. Said bin el-Müseyyib, Ebu Hüreyre vasıtasıyla Resulullah'ın (s.a.a) şu hadisini nakleder:

Bu ümmetin "hâdi"si, Ali'dir.

Peygamber (s.a.a), Hz. Ali'ye (a.s) şöyle der:

Sen, ışığın menşesisin, hidayetin gayesisin ve ışıkların önderisin! Senin böyle olduğuna ben de şahadet ederim.

Resulullah (s.a.a), Hz. Ali'nin (a.s) kendisinden sonraki halifesi olduğunu şöyle ifade etmiştir:

Bu Ali, kardeşim, vasim ve benden sonraki halifemdir.¹

Yine Peygamberimiz (s.a.a) buyuruyor ki:

Benden sonra, on iki halife olacaktır.²

Yine şöyle buyurmuştur:

Sizin aranızda on iki emir olacaktır.³

Bu emir sona ermez, size "on iki halife" gelip geçmedikçe.⁴

Benden sonra on iki emir gelecektir.⁵

1- *Tarih-i Taberî*, c.2, s.319-321; *Tarih-i İbn Esir*, c.2, s.62

2- Buharî, *Tarihu'l-Kebir*, c.1, s.446; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.5, s.92; Taberani, *el-Mu'cemu'l-Kebir*, s.94; Ebu Avane, *Müsned*, c.4, s.396; İbn Kesir, *el-Bidaye ve'n-Nihaye*, c.6, s.248; Menavi, *Kunuzu'l-Hakayık*, s.208; Ebu Nuaym, *Hilyetu'l-Evliya*, c.4, s.323

3- *Sahih-i Buharî*, c.4, s.347; *Kitabu Ahkami'l-Hadis*, s.7223

4- *Sahih-i Müslim*, Nevevi'nin şerhiyle, c.12, s.201; *Kitabu'l-Emare*, s.202-203

5- Tirmizî, *Sahih*, c.3, s.340; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.5, s.93,96,99; Hakim, *el-Müstedrek*, c.3, s.617; Ebu Davud, *Sünen*, c.4, s.106; Taberani, *el-Mu'cemu'l-Kebir*, c.2, s.196; Muttakiyy-i Hindi, *Kenzu'l-Ummal*, c.13, s.26; Suyuti, *el-Cami'u's-Sagir*, c.1, s.75; Beyhaki, *Delailu'n-Nubuvve*, c.6, s.519; İbn Kesir, *el-Bidaye ve'n-Nihaye*, c.6, s.248; İbn Esir, *en-Nihaye*, c.3, s.54; İbn Hacer, *Fethu'l-Bari*, c.12, s.181; Kastalani, *İrsadu's-Sari*, c.10, s.273

Resulullah (s.a.a), "on iki halife", "on iki emir" ve "on iki hâkim" ifadeleriyle bize, açık ve belirgin bir biçimde "on iki imam"ı gerçek halifeleri/ardılları olarak tanıtmıştır. O (s.a.a), bu konuda başka bazı bilgiler de vermiştir. Veda Haccı'nda şöyle buyurmuştur:

On iki halife oldukça bu din, düşmanlarına karşı hep muzaffer olacaktır. Hiçbir muhalif ve münafık, ona zarar veremeyecektir.¹

Resulullah (s.a.a), "on iki hâkim" ifadesini kullanarak da şöyle buyurmuştur:

Bu ümmet'in 'on iki hâkim'i olacak ve başkalarının onları yalnız bırakması, onlara zarar vermeyecektir.²

Şimdi, Resulullah'ın (s.a.a), "on iki halife", "on iki emîr" ve "on iki hâkim" ifadeleriyle bize bahsettiği "on iki imam"ı zikredelim:

1. İmam Ali (a.s)
2. İmam Hasan (a.s)
3. İmam Hüseyin (a.s)
4. İmam Ali Zeynulabidin (a.s)
5. İmam Muhammed Bakır (a.s)
6. İmam Cafer-i Sadık (a.s)
7. İmam Musa-yi Kazım (a.s)
8. İmam Ali Rıza (a.s)
9. İmam Muhammed Taki/Cevad (a.s)
10. İmam Ali en-En-Naki (a.s)
11. İmam Hasan Askeri (a.s)
12. İmam Sahibu'z-zaman Muhammed Mehdi (a.f.)

1- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.5, s.87-88

2- Taberani, *el-Mu'cemu'l-Kebir*, s.94

Bu zatlar, Âl-i Resul'dür. Allah'ın (c.c) cümle salâvat ve selâmı kıyamete kadar bunların üzerlerine olsun! Ya Rabbi! Bizlere "On İki İmam"ın muhabbeti ile yaşamayı ve ölmeyi nasip eyle!

Risaletin Karşılığı Ehl-i Beyt Sevgisidir

Buraya kadar yazmış olduğumuz Ehl-i Beyt sevgisiyle ilgili konuyu bir ayet ile noktalayalım. Bu sevgi, tüm Müslüman kardeşlerimize farzdır. Şu da var ki, bu ayetin anlamı çoğunlukla yanlış verilmektedir. Bu, ayrı bir mesele. Tabi doğrusunu araştırmak gerekir. Şunu da iyi bilmek gerekir ki, bunları sadece sevmekle değil; izlerini takip etmekle; dostlarıyla dost, düşmanlarından ise uzak olmakla Resulullah'a (s.a.a) ve dolayısıyla Allah'a yaklaşılr.

Kur'ân-ı Kerim'in Şûrâ Suresi'nin 23. ayeti şöyledir:

Allah'ın, iman edip ıslaha yönelik iyi işler yapan kullarına müjdelediği, işte budur. De ki: "Ben, bu tebliğime karşılık sizden, yakınlar(ım)a sevgi dışın-da bir karşılık istemiyorum." Kim bir iyilik yaparsa, ona mükâfatını daha iyisiyle veririz. Şüphesiz ki, Allah çok bağışlayıcı ve mükâfatı bol olandır.

Ehl-i Sünnet kardeşlerimizden birinin yazmış olduğu bir Kur'ân-ı Kerim mealinde, "Beni akrabalarınız gibi sevin." deniyor. Bazı görüşlerine bizim de katılmadığımız

Prof. Yaşar Nuri Öztürk, Kur'ân Meali'nde söz konusu ayette geçen "ille'l-meweddete fi'l-qurba" ifadesini "yakınlarıma sevgi dışında" diye, doğru bir biçimde çevirmiştir.

Peygamberimize (s.a.a) vahyedilen ayetleri yazan sahabîler olduğu gibi, Hz. Ali (a.s) başta olmak üzere bazı sahabîlerin, Kur'ân'la birlikte, Peygamberimiz (s.a.a) tarafından yapılan tefsirini de öğrendiğini ve yazdığını biliyoruz. Resulullah (s.a.a) daha hayatta iken, Kur'ân-ı Kerim'i yazan âlim sahabîler, ayetlerin tefsirleri ile ilgili, doğrudan doğruya Peygamberimizden (s.a.a) veya başka bir sahabî

vasıtasıyla Resulullah'tan (s.a.a) duydukları hadisleri de o ayetlerin yazıldığı sayfaların yanlarına yazıyorlardı. Bu itibarla, âlim sahabîlerin yazmış oldukları Kur'ân, bir çeşit "Tefsiri Kur'ân" idi. Resulullah (s.a.a) tarafından Hz. Ali'ye (a.s) yazdırılıp Resulullah'ın (s.a.a) evinde muhafaza edilen "tefsirli ana metin", bir başka deyişle "Tefsir-i Kur'ân" ise, tefsir bakımından çok üstün özellikleri bulunan bir metin idi.

Kur'ân-ı Kerim'de vurgulanarak geçen, Peygamber tarafından öğretilen ve Nebevî evlerde okunan "Kitab ve Hikmet" bunu ifade ediyor olmalıdır. Hiç şüphesiz, bu "ana metin", "sahih nüshalar"la ve bugün elimizde bulunan Kur'ân-ı Kerim'le aynıydı. Ancak tefsir bakımından en yetkin olanıydı. Çünkü Resulullah (s.a.a), Kur'ân'ın bütün ayetlerini kelimesi kelimesine, noksansız olarak Hz. Ali'ye (a.s) yazdırdığı gibi, bu ayetleri açıklayan hadisleri de biz-zat, Hz. Ali'ye (a.s) yazdırmıştır.

Kur'ân-ı Kerim ayetlerinin, Resulullah'ın (s.a.a) hadisleri ile açıklanmış olduğu Hz. Ali'nin (a.s) Mushafı'nda, ayetlerin nüzul (iniş) sırası ve sebebi, özellikle muhkem ayetlerin anlamları en ufak bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde kesin olarak belliydi.

Resulullah'ın (s.a.a) şu sözünü, bu bağlamda yine hatırlayalım:

Ben "ilim şehri"yim, Ali de onun kapısıdır. Kim "ilim şehri"ne girmek isterse, "kapısı"na gelsin.¹

1- *Müstedrek-i Hakim*, c.3, s.126; *Tarih-i Bagdad*, c.4, s.368; *Ussdu'l-Gabe*, c.4, s.22; *Kenzu'l-Ummal*, c.6, s.152; *Tehzibu't-Tehzib*, c.6, s.320

HALİFE SEÇİMİ

İslâm tarihinde en önemli kırılma ve sapma noktalarından biri "halifelik" olmuştur. Resul-i Ekrem'in (s.a.a) vefatından sonra, "halife seçimi" (!) işi, oldubittiye getirilmiş ve "Nebevî çizgi"den derin ve büyük bir sapma yaşanmıştır. Ebubekir'in "hilafet"e gelişi, azınlık olan bir grup¹ tarafından kaba kuvvete dayalı bir oldubittiyle gerçekleştirilmiştir.²

Dolayısıyla bu "hilafet", zahirde biatla olmuş ve toplumsal bir meşruiyeti var gibi gözükse de, hatta olsa da gerçekte ise meşru/İslâmî olmayan bir "hilafet"tir. Bu yarğının doğru olduğunun, teorik ve pratik/tarihî bağlamda pek çok kanıtı vardır.

Bu oldubittiye getiriliş konusunda, bizzat bunu yapan ve böyle bir şeyin olduğunu da itiraf eden Ömer bin Hat-tab'ın şu sözü oldukça önemlidir:

İnsanların Ebubekir'e olan biatı, Cehalet Devri âdetlerinde olduğu gibi, gafletten doğan tedbirsiz bir iş idi. Allah, insanları, bu işin şerrinden korudu. Bundan sonra, her kim böyle bir harekete yönelirse, onu öldürün!³

1- bk. *el-Kamil fi't-Tarih*, c.2; *Tarih-i Taberî*, c.3; *Tarih-i Yakubi*, c.2; *Tarih-i Ebi'l-Fida*, c.2'deki Ebubekir'in Hilafeti Bölümü

2- bk. Mukatil bin Atiyye, *Mu'temeru Ulema-i Bağdat (Bağdat Alimleri Konferansı)*, s.23

3- Taberî, *Tarih*, c.1, s.446; Suyuti, *Tarihu'l-Hulefa*, s.67; İbn Ebi'l-Hadid, *Şerhu Nehci'l-Belaga*, c.1; Şehristani, *el-Milel ve'n-Nihal*, s.7

Ömer bin Hattab, bu olayı anlatırken, "Bir ihtilafın çıkmasından korktum; Ebubekir'e, 'Uzat elini de sana biat edeyim!' dedim." der.¹

Ebubekir, meşhur bir sözünde, "Beni bırakın! Ali içinizdeyken, ben sizin en hayırlınız değilim!" demiştir.²

Ebubekir, Mescit'te kendisine edilen genel biatten sonra, minbere çıkıp Allah'a hamd u senada bulunduktan sonra halka hitabına şöyle başlar:

Ey insanlar! Sizin en hayırlınız olmadığım hâlde, başınıza tayin oldum!³

Ensarın, "halifelik" tartışmalarının yapıldığı Saideoğulları Çardağı'nda, "Biz Ali'den başkasına biat etmeyiz!"⁴ diye haykırımları üzerinde düşünmek gerekir.

İbn Kuteybe'nin *el-İmametü ve's-Siyaseh* adlı eserinde ayrıntılı olarak belirtildiği üzere Hz. Peygamber (s.a.a) vefat edince, amcası olan Hz. Abbas, Hz. Ali'ye (a.s), "Uzat elini de sana biat edeyim! Bunu gören halk da, 'Resulullah'ın amcası, onun amcasının oğluna biat etti.' der. Benden sonra da, Ehl-i Beyt'in sana biat etsin; böylece bu iş gerçekleşti mi bir daha bozulmaz." der. Hz. Ali (a.s) ise, amcasına, "*Bizden başka bu işe kim talip olur?*" diyerek hem bu işin, bir oldubittiye getirme olarak algılanmasını istemediği, hem de halkın gönüllü biatini beklediği için, buna razı olmadı.

1- İbn Hişam, *es-Siretu'n-Nebeviyyeh*, c.4, s.336; İbn Kesir, *el-Bi-dayetu ve'n-Nihayeh*, c.5, s.246; Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açıdan İslâm Tarihi*, s.279

2- Ehl-i Sünnet âlimlerinden Guşci, *Şerhu't-Tecrid* adlı eserinde bu sözü kaydetmiştir.

3- İbn Hişam, *es-Siretu'n-Nebeviyyeh*, c.4, s.311; Taberî, *Tarih*, c.2, b.3, s.203; İbn Sa'd, *et-Tabakatu'l-Kübra*, c.3, s.183; İbn Esir, *el-Kamil fi't-Tarih*, c.2, s.332; İbn Kesir, *el-Bidayetu ve'n-Nihayeh*, c.5, s.248; Ahmed Ağırakça, *Hz. Ebubekir Devri İslâm Tarihi*, s.46

4- Taberî, *Tarih*, c.2, s.443; İbn Esir, *el-Kamil fi't-Tarih*, c.2, s.220; Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açıdan İslâm Tarihi*, s.279

Hız. Ali (a.s), bu yapıcı ve seviyeli mücadelesinde hiç bir kötü niyetlinin yardımını da kabul etmedi. Nitekim Ebu Süfyan, Hız. Ali'ye (a.s) gelerek, "Ey Ali! Ebubekir'in ne gücü var ki, hilafeti ona bıraktın! Sen bana izin ver; şimdi, onların üzerine bir kuvvet gönderir, onların hepsini dağıtı- rım!" dediğinde, Hız. Ali (a.s) ona, "...Sen, uzun müddet İslâm'a ve Müslümanlara düşmanlık ettin. Fakat bu düşman- lığınla İslâm'a zarar veremedin. Şimdi ise bu sözlerinle Müslümanların arasında bir fitne çıkartmak istiyorsun..."¹ diyerek onu reddetmiştir.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) Hız. Ali'ye (a.s) buyur- muştur ki:

Ey Ali! Benden sonra, kılıç çekme! İslâm, daha yeni yoğurt gibi mayalanmaktadır; yoksa İslâm kay- bolur. Ey Ali! Senin hakların elinden alınacak; hatta kapın bile ateşe verilecek; sabret!

Zaten her zaman Emirü'l-Müminin Ali (a.s) Resul-i Ek- rem'e (s.a.a) teslim olanlardan olmuştur. Aişe Validemiz, Resulullah'ın (s.a.a) Hız. Ali'ye (a.s) söylediği "*Benden son- ra, kılıç çekme!*" sözünü, "halife seçimi"ni oldubittiye geti- renlere haber vermiştir. O kurnaz yazarlar, Müslüman kar-deşlerimizi bu noktada aldatmışlardır. "Eğer 'hak' Ali'nin ise, niye kılıcını çekip hakkını aramadı?" diyerek Müslü- manları yanıltmışlardır.

Hız. Ali (a.s), Allah Resulü'nün (s.a.a) emrini tutmuş- tur. İmam Ali (a.s), Müslümanlar arasında kargaşa olmasın diye kendi "hakk"ından vazgeçmiştir. Aslında vazgeçtiği şey de "zahirî hilafet"tir. O, "imamet"ten, "Nebevî hila- fet"ten vazgeçmiş değildir. O, Resulullah'ın (s.a.a) vefatın- dan şahadetine kadar kendisine bağlı olan seçkin sahabîle-

1- Taberî, *Tarih*, c.2, b.3, s.203; İbn Esir, *el-Kamil fi't-Tarih*, c.2, s.325-326; Takıyyuddin el-Makrizi, *Kitabu'n-Niza ve't-Tehasum fime beyne Benî Umeyye ve Benî Haşim*, nşr. Dr. Hüseyin Munis, Kahire- 1984, s.55

rin ve tâbiîlerin imamı idi. Çünkü İmam Ali (a.s), biliyordu ki, Peygamber'in (s.a.a) sözü, Allah'ın (c.c) sözüdür. Nitekim Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

Ey Ali! Senin hakların elinden alınacak!¹

Resulullah'ın (s.a.a) vefatından sonra "halife seçimi"nde Haşimîler de oraya çağrılıydılar, Hz. Ali'nin (a.s) halife seçileceği kesindi; ancak münafıklar, İslâm'ı içine sindirememiş olanlar ile savaşımlarda Hz. Ali'nin (a.s) kılıcından zarar görmüş aileler, onun halife olmasını asla istemezlerdi. Hatta fırsat buldukça da onun şahsında İslâm'a darbe vuracakları tahmin ediliyordu. İşte, Ömer bin Hattab, böyle bir ortamdan yararlanarak "hilafet" işini, Ebubekir'e, "Uzat elini de sana biat edeyim!"² diyerek oldubittiye getirmekle kalmamış, bu "hilafet"i koruma yolunda zor da kullanmıştır.

Ömer bin Hattab, Hz. Fatıma'nın (a.s) evinde Ebubekir'e biat etmemiş bir cemaatin bulunduğunu haber alınca oraya, kölesi Kunfuz başta olmak üzere beraberindekilerle varıp ilkin evi yakma tehdidinde bulunmuştur.³

Hz. Fatıma (a.s), Ömer bin Hattab'ı ve yanındakileri evden uzaklaştırmak için onunla konuşmak amacıyla kapının arkasına geldiğinde, Ömer bin Hattab, şiddetli bir omuz darbesiyle kapıyı açmış ve Hz. Fatıma'nın (a.s) kapı-

1- Bunu, Ehl-i Sünnet alimi olan M. Asım Köksal'ın *İslâm Tarihi*'nin 8. cildinde görebilirsiniz.

2- İbn Hişam, *es-Siretu'n-Nebeviyyeh*, c.4, s.336; İbn Kesir, *el-Bidayetu ve'n-Nihayeh*, c.5, s.246; Abdülbaki Gölpinarlı, *Sosyal Açıdan İslâm Tarihi*, s.279

3- Belazuri, *Ensabu'l-Eşraf*, c.1, s.586; Muhibbuddin Taberî, *er-Riyadu'n-Nadıra*, s.167; Hüseyin bin Muhammed, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.188; *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.140; İbn Ebi'l-Hadid, *Şerhu Nehci'l-Bela-ga*, c.2, s.58,122,132,134; c.6, s.2 (Cevheri de İbn Ebi'l-Hadid'den aktarmıştır.); Muttakiyy-i Hindi, *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.128; Ayrıca, Mes'-udi, *Murucu'z-Zeheb*'de ve İbn Şahne, *Tarihinde* bu olayı zikreder.

la duvar arasında sıkışıp ağır bir biçimde yaralanmasına ve kısa bir süre sonra da ölmesine neden olmuştur. Bu olayda Hz. Fatıma (a.s), henüz dünyaya gelmemiş olan, adını daha önce Resulullah'ın (s.a.a) verdiği, altı aylık bebeği Muh-sin'i düşürmüştür.¹

Hz. Fatıma (a.s), bu olaydan sonra hastalanıp yatağa düşmüş; kısa bir süre sonra da vefat etmiştir. Vefatından önce, Ebubekir, kaç defa görüşme müsaadesi istediye de kabul olunmadı. Bir gün konuyu Hz. Ali'ye (a.s) açarak Hz. Fatıma'dan (a.s) kendisi ve Ömer bin Hattab için "geçmiş olsun ziyareti" ve görüşme izni almasını istedi.

Hz. Ali (a.s), Hz. Fatıma'nın (a.s) yanına gelerek, "*Ey hür kadın! Ömer ve Ebubekir, görüşme müsaadesi istiyorlar. Müsaade ediyor musun?*" dedi.

Hz. Fatıma (a.s), kocasının nasıl bir durumda olduğunu bildiği için, "*Ev, senin evindir; ben de senin emrindeyim. Nasıl biliyorsan öyle yap.*" dedi. Bu sözü söyledikten sonra, çarşafını başına çekti ve yüzünü duvara doğru çevirdi. Ebubekir ve Ömer içeri girdiler, selâm verdiler. Sonra da, "*Ey Resulullah'ın (s.a.a) kızı! Biz hatamızı kabul ediyoruz. Bizden razı olmanı rica ediyoruz.*" dediler.

Hz. Fatıma (a.s), "*Benim size bir sorum var; cevap vermenizi istiyorum.*" dedi. Ebubekir ve Ömer, "*Buyurun.*" dediler. Fatıma-i Zehra (a.s) şöyle dedi:

Allah için söyleyin! Babamın/Peygamber'in, "*Fatıma, benden bir parçadır. Kim onu gazaplandırırsa, beni gazaplandırmış olur.*"² "*Fatıma, benden bir par-*

1- İbn Kuteybe, *el-İmametü ve's- Siyase*, c.1, s.12-14; İbn Esir, *Tarih*, c.23, s.124; Taberî, *Tarih*, c.3; *Tarih-i Ebi'l-Fida*, c.1; *A'lamu'n-Nisa*, c.3; *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.129; Ahmed bin Muhammed, *el-Ikdü'l-Ferid*, c.2,s.77; Şehristani, *el-Milel ve'n- Nihal*, c.1, s.26 (İran basımı), s.40 (Leydin basımı); Mukatil bin Atiyye, *Mutemeru Ulema-i Bağdad (Bağdat Âlimleri Konferansı)*, s.81

2- Buharî, *Sahih*, c.5, s.26/c.2, s.302

çadır. Onu üzen şey, beni üzer; onu inciten şey beni incitir."¹ "*Kim onu incitirse, beni incitmiştir.*"² buyurduğunu duydunuz mu?

Ebubekir ve Ömer, "Evet, duyduk." dediler.

Fatıma-i Zehra (a.s), mübarek ellerini göğe doğru açarak Allah-u Teala'ya şöyle yakardı:

Allah'ım! Sen şahit ol ki, bu iki adam beni incitti! Onları, sana ve Resul'üne şikâyet ediyorum! Onlardan asla razı olmayacağım! Babama kavuşunca, onların bana yaptığı eziyetleri ona anlatacağım; o, bizim aramızda hüküm versin!

Ebubekir, Fatıma-i Zehra'nın (a.s) sözlerinden oldukça etkilenerek çok üzüldü. Fakat Ömer bin Hattab, "Ey Resulullah'ın halifesi! Bir kadının sözüne mi üzülyyorsun?!" diyerek Ebubekir'i kınadı.³

Hz. Fatıma'ya (a.s) yapılan bu zulmü, Ali Akın'ın *Peygamberimizin Hayatı, Kur'ân ve İlk Sıpmalar* adlı kitabında da bulabilirsiniz.

Hz. Ali (a.s) ve Hz. Fatıma (a.s), Ebubekir'e biat etmemişler ve İmam Ali'ye (a.s) uyan Selman-ı Farisî, Ammar bin Yasir, Mikdad bin Esved ve Ebu Zerr-i Gıfarî başta olmak üzere, Abbas bin Abdulmuttalib, Fazl bin Abbas, Abdullah bin Abbas, Zübeyr bin Avvam, Halid bin Said, Bera bin Azib, Ubeyy bin Ka'b, Ubade bin Samit, Ebu'l-Heysem bin Teyyihan, Huzeyfe, Zü'ş-Şehadeteyn Huzeyme bin Sabit, Bureydetül-Eslemi, Abdullah bin Mes'ud ve Ebu Eyyub el-Ensarî gibi seçkin ve büyük sahabiler de biate yanaşmamışlardır.

Ebubekir, bu ihtilafı gidermek ve biat etmelerini temin

1- Müslim, *Sahih*, c.4, s.1902, h.2449

2- Meclisi, *Biharu'l-Envar*, c.43, s.198

3- İbn Kuteybe, *el-İmametü ve's- Siyase*, c.1, s.20; Meclisi, *Biharu'l-Envar*, c.43, s.198; İbrahim Emîni, *Örnek İslâm Kadını Hz. Fatıma (a.s)*, 249-250

etmek için, Ebu Ubeyde, Ömer ve Muğiyre ile birlikte Abbas'ın evine gitmiş, fakat bir sonuç elde edememiştir.

Haşimoğulları'nın bir kısmı ile Muhacirler ve ensardan bazıları, içlerinde, Utbe bin Ebu Vakkas da olmak üzere, Hz. Ali'nin (a.s) evinde toplanmışlardı. Yakubî'ye göre, Talha da aralarında idi. Ebubekir, bunların bey'atini sağlamak için, Ömer'i gönderdi. Ömer, buraya, Halid bin Velid, Abdurrahman bin Avf, Sabit bin Kays bin Şemmas, Ziyad bin Lebid, Muhammed bin Mesleme, Seleme bin Vakş, Seleme bin Eslem, Useyyid bin Hudayr ve Zeyd bin Sabit ile birlikte gitti. Ömer, içerdekileri dışarıya çağırdı. Hiç kimse dışarı çıkmadı. Bunun üzerine, evi, içindikiler ile beraber yakacağını söyledi.¹

Fatıma'nın (a.s) da o evde olduğunu söyleyenlere ve "Ey Hattab'ın oğlu! Evimde, beni mi yakacaksın?" diyen Hz. Fatıma'ya (a.s), Ömer bin Hattab şöyle dedi: "Andolsun ki bu iş, babanın yaptığını pekiştirir."²

Kenzu'l-Ummal'e göre ise, Ömer bin Hattab şöyle demiştir:

Resulullah'ın hiç kimseyi senin kadar sevmediğini biliyorum; fakat bu beni yapacağım işten alıkoymaz.³

Oysa Biharu'l-Envar'da nakledildiğine göre, Allah Resulü (s.a.a) kızı hakkında şöyle buyurmuştur:

Ey Selman, ona ve kocası Emiru'l-Müminin'e, onun torunları ve takipçilerine zulüm edenlerin vay hâline!

1- Muhibbuddin Taberî, *er-Riyadu'n-Nadira*, s.167; Hüseyin bin Muhammed, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.188; İbn Ebi'l-Hadid, *Şerhu Nehci'l-Belaga*, c.2, s.58, 122, 132, 134; c.6, s.2 (Cevheri de, İbn Ebi'l-Hadid'den aktarmıştır.); Muttakıyy-i Hindi, *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.128; Ayrıca, Mes'udi, *Murucu'z-Zeheb*'de ve İbn Şahne, *Tarihinde* bu olayı zikreder.

2- Belazuri, *Ensabu'l-Eşraf*, c.1, s.586

3- *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.140

Yine Resulullah (s.a.a) uzun bir hadiste şöyle buyurmuştur:

Ey Fatıma beni peygamberliğe seçen Allah'a andolsun ki, ben cennete girmedikçe diğer kimsele-
rin girmesi haramdır. Sen benden sonra cennete gi-
recek ilk şahıssın. Ey Fatıma, beni hak olarak mebus
kılana andolsun ki, sen kadınların hanım efendisi
olarak cennete gireceksin. Beni hak olarak peygam-
ber gönderene andolsun ki, Hasan ve Hüseyin de se-
nin sağ ve solunda cennete girecekler. Sen cennetin
en yüksek yerinden halka bakacaksın. Hamd Bayrağı
da Ali b. Ebu Talip'in elinde olacaktır. Beni pey-
gamber seçene andolsun ki, senin düşmanlarına
düşman olacağım. Senin hakkını gasp edenler, se-
ninle dostluk bağını kesip bana yalan atanlar pişman
olacaklar. Benim karşımda yeryüzünde süründürüle-
cekler.

Bir hadiste de şöyle geçer: Resulullah (s.a.a) vefatına
yakın bir zamanda Hz. Fatıma'nın elini Hz. Ali'nin eline
koyarak şöyle buyurdu:

Ey Ebe'l-Hasan, bu Allah'ın emaneti ve onun Re-
sulü olan Muhammed'in senin yanındaki vediasıdır.
Öyleyse beni onun hakkında gözet ve biliyorum ki,
Fatıma geçmiş ve gelecekteki cennet kadınlarının en
üstünüdür. Allah'a andolsun ki, o büyük Meryem'dir.
Bil ki, Allah'a onun ve senin için dua ettim. Allah da
duamı kabul buyurdu. Ey Fatıma, Allah'a andolsun
ki, sen razı olmadıkça ben razı olmayacağım." Bu
sözü üç defa tekrarladı.

Daha önce de söylediğimiz gibi Hz. Fatıma (a.s) Ömer
bin Hattab'ı ve yanındakileri evden uzaklaştırmak için, ka-
pının arkasına geldiğinde, Ömer bin Hattab, bir omuz dar-
besiyle kapıyı açtı ve Hz. Fatıma'yı (a.s) kapıyla duvar a-
rasına sıkıştırdı. Bu olayda, Hz. Fatıma (a.s), henüz dünya-
ya gelmemiş olan altı aylık çocuğu Muhsin'i/Muhassin'i
düşürmüştür. Bu çocuk, doğmadan, adını Resulullah koy-

muştı.¹ Yakubî, bu olayda Ali'nin (a.s) kılıcının kırıldığını yazar.² Zübeyr de, Ömer bin Hattab'a hücum etmiş, ayağı kayıp kılıcı elinden düşmüştür.³

Ebubekir ile Ömer bin Hattab'ın böyle bir suç işlediklerinin delili, hadisçilerin ve tarihçilerin de belirttiği gibi, Hz. Fatıma'nın (a.s) ölene kadar, bu ikisinden razı olması, onları affetmemesi ve onlara gazaplı olduğu hâlde vefat etmesidir.⁴ Çünkü Resulullah (s.a.a), bir hadis-i şerifinde Hz. Fatıma (a.s) için şöyle buyurmuştur:

Allah, Fatıma'nın razı olduğuna razı olur; gazap ettiğine gazap eder.⁵

Hz. Ali (a.s), hayatının bütün safhalarında, muhaliflerine karşı hep haklı olmuştur. Hz. Ali (a.s), Ebubekir'e biat için çağrıldığında şöyle dedi:

Siz, Resulullah'ın yakını olduğunuz için mi, biat istediniz? Bu düşüncenize göre, hilafet, sizden önce benim hakkımdır; çünkü ben, Resulullah'a sizden daha yakınam.

1- İbn Kuteybe, *el-İmametü ve's- Siyase*, c.1, s.12-14; İbn Esir, *Tarih*, c.23, s.124; Taberî, *Tarih*, c.3; *Tarih-i Ebi'l-Fida*, c.1; *A'lamu'n-Nisa*, c.3; *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.129; Ahmed bin Muhammed, *el-Ikdü'l-Ferid*, c.2, s.77; Şehristani, *el-Milel ve'n-Nihal*, c.1, s.26 (İran basımı), s.40 (Leydin basımı); Mukatil bin Atiyye, *Mutemeru Ulemay-i Bağdad (Bağdat Âlimleri Konferansı)*, s.81

2- bk. Yakubi, *Tarih-i Yakubi*, c.2, s.105

3- bk. Yakubi, *Tarih-i Yakubi*, c.3, s.198-199; Muhibbuddin Taberî, *er-Riyadu'n-Nadira*, s.167; Hüseyin bin Muhammed, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.188; İbn Ebi'l-Hadid, *Şerhu Nehci'l-Belaga*, c.2, s.58, 122, 132, 134; c.6, s.2; Muttakiyy-i Hindi, *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.128

4- bk. *Sahih-i Buharî*, Humus Kitabı, Hadis: 2; Hayber Savaşı ile ilgili bölüm ve Feraiz Bölümü; *Sahih-i Tirmizî*, c.1, "Ma Cae min Teraket-i Resulillah" (Resulullah'ın (s.a.a) Bıraktığı Mirastan Gelen Şey) Bölümü; *Müstedrek-i Sahihayn*, c.3, s.153; *Mizanu'l-İ'tidal*, c.2, s.82; *Kenzu'l-Ummal*, c.6, s.219; Mukatil bin Atiyye, *Mutemeru Ulemay-i Bağdad (Bağdat Âlimleri Konferansı)*, s.81

5- Hâkim, *Müstedrek-i Sahihayn*, c.3, s.153; *Kenzu'l-Ummal*, c.7, s.111; *Mizanu'l-İ'tidal*, c.2, s.219; *Usdu'l-Gabe*, c.5, s.552

Hız. Ali'nin (a.s) bu cevabı üzerine, Ömer şöyle dedi: "Sen, biat etmeden, buradan bir yere ayrılamazsın!"

Hız. Ali (a.s) ise ona şöyle buyurdu:

Bugün sağdığın süttten yarın da senin payın olacak; bugün, sen ona ver, yarın da o sana verir!¹

Hız. Ali (a.s), Ebubekir'in, Ömer bin Hattab'ı "halife" tayin etmesi şeklindeki uygulamasının, ileride kötüye kullanılmasından endişe ediyordu. Ne yazık ki, zaman, İmam Ali'yi (a.s) bu düşüncesinde haklı çıkardı. İlk Emevî "halife"si Muaviye, oğlu Yezid'i yerine "halife" tayin etmede, Ebubekir'in, Ömer bin Hattab'ı halife tayin etmesini kendisi için bir referans saymıştır.²

Hız. Ali (a.s), Hız. Fatıma (a.s) ile birlikte ensarın meclisine gidip Ebubekir'in halife olmasının yanlış olduğunu anlattı. Onlar da, "Sen, gelip de Ebubekir'den önce bizden biat isteseydin, sana biat ederdik." dediler. Hız. Ali (a.s) de, "Yani Ben, Resulullah'ın cenazesini yerde bırakıp gelip sizden biat mi istemeliydim?" dedi. Hız. Fatıma (a.s) da, "Ancak, Hasan'ın babası Ali gerekeni yapmıştır!" dedi.³

Tarihsel verilerden de anlaşıldığına göre, Peygamberimizi (s.a.a) yakınları defnetmişlerdir. Ahmed bin Hanbel'in *Müsned*'inde belirtildiğine göre, Hız. Peygamber (s.a.a), çarşamba gecesi sabaha karşı vefat etmiştir. Aişe Validemizden gelen rivayet ise şöyledir:

Biz, Resulullah'ın nereye defnedildiğinden haberdar değildik. Ancak, kürek sesleri duyunca, defnedilmekte olduğunu anladık.⁴

Peygamberimiz (s.a.a), Hız. Ali'yi (a.s) Gadir-i Hum'da halifesi olarak ilân etmiştir. "Ben kimin mevlası isem, Ali

1- bk. Ali Akın, *Peygamberimizin (s.a.a) Hayatı, Kur'ân ve İlk Sıpmalar*, s.405

2- Ali Akın, age., s.407

3- Ali Akın, age., s.405

4- Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.6, s.242-274

de onun mevlasıdır!" demiştir. Daha önce de açıkladığımız gibi "mevla" kelimesi; sahip, vekil, emir, yardımcı, dost ve bu gibi birçok manada kullanılmıştır. Ahmed bin Hanbel'e göre, Hz. Ali'yi (a.s) ilk tebrik eden, Ömer olmuştur.

Selman-ı Farisî, Ammar bin Yasir, Mikdad bin Esved ve Ebu Zerr-i Gıfarî ile Zü'ş-Şehadeteyn Huzeyme bin Sabit, Bureydetü'l-Eslemi, Abdullah bin Mes'ud ve Ebu Eyyub el-Ensarî de Ebubekir'e, Ehl-i Beyt'in üstünlüğü ve Ali'nin (a.s) halifeliği hakkında sözler söylemişler, deliller göstermişlerdir; fakat hiçbirisi kabul edilmemiştir.

Resulullah (s.a.a) Hz. Ali (a.s) hakkında şöyle buyurmuştur:

Kim ashabımdan herhangi birini Ali'den üstün tutarsa, hakkın üzerine perde çekmiştir.¹

Ebuzer Gıfarî, Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu nakletmiştir:

Kimseyi Ali'ye tercih konusu yapmayın ki, hakkın üzerine örtenlerden olursunuz. Kimseyi de ondan üstün saymayın ki, gerisin geriye dönenlerden olursunuz.

Yine Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Kim benden sonra Ali'nin imametini bilerek inkâr ederse, benim nübüvvetimi inkâr etmiştir. Kim de benim nübüvvetimi bilerekten inkâr ederse, Allah'ın rububiyetini inkâr etmiştir.

Abdullah b. Abbas, Resulullah'tan (s.a.a) nakleder ki:

Kim benden sonra Ali'nin imametini inkâr ederse, benim hayatımda benim nübüvvetimi inkâr eden kimse gibi olur. Kim de benim nübüvvetimi inkâr ederse, aziz ve yüce Rabbinin rububiyetini inkâr eden kimse gibi olur.

Rivayet olunur ki; Hz. Ali (a.s), Hz. Fatıma'yı (a.s) bir

1- Şeyh Saduk, el-Emali

merkebe bindirip geceleyin, ensarın kapılarını çalarak onlardan yardım istemiştir.¹

Halife, ancak Allah'ın emrettiği ve Resul'ün (s.a.a) bildirdiği kişidir. O da Ali'dir (a.s). Onu da Resulullah (s.a.a), Gadir-i Hum'da belirtmiştir. Resulullah'tan (s.a.a) sonra, Allah'ın (c.c) sevgili Peygamberi'nin (s.a.a) sözlerini bir kenara iterek "icma" adı altında, kendilerini meşru göstermeye çalışmışlardır. Yerine göre, kuvvet kullanarak Peygamberimizin (s.a.a) biricik kızı Hz. Fatıma'nın (a.s) evini, içindikilerin biat etmemesi gerekçesiyle ateşe verme tehdidinde bulunup kapıya hücum ederek Hz. Fatıma'nın (a.s) ölümüne neden olmuşlardır.²

Seçim esnasında, Sa'd isimli bir sahabî hasta idi. Onu yatağı ile beraber seçimin yapıldığı yere götürmüşlerdir. "Kalabalıkta, Sa'd ayakaltında kalır!" denilince, Ömer, "Onu Allah öldürsün!" demiştir. Sa'd'ın adamları, Ömer ile tartışmaya girince, Ebubekir, "Ömer!" diye bağırdı. "Sakin ol! Öyle bir zamandayız ki, sükûnete muhtacız!"³

Ömer bin Hattab'ın, Hz. Ali (a.s) ile Hz. Fatıma (a.s) başta olmak üzere evdeki muhalif sahabîleri evle birlikte yakma ile tehdit etmesi konusunda şu eserlere bakabilirsiniz:

İbn Kuteybe, *el-İmame ve's-Siyase*, c.1, s.12, Mustafa Muhammed Matbaası, Mısır; Belazuri, *Ensabu'l-Eşraf*, c.1, s.586; *Tarih-i İbn Şahne*, s.164 (*el-Kamil'in Haşiye'sinde*, c.7) *Tarih-i Ebi'l Fida*, c.1, s.156; *A'lamu'n-Nisa*, c.3, s.1207; *Tarih-i Taberî*, c.3, s.202; İbn Abdirrabihi'l-Maliki, c.4, s.259-260, İbn Ebi'l Hadid, *Şerhu Nehci'l-Belaga*, c.1, s.134 ve c.2, s.19, 56; c.6, s.48, 1. Baskı, Mısır; Ebul-

1- Hace Şeyh Abdullah Mamekani, *Tenkihu'l- Makal Fi Ahvali'r-Rical*, Tehran, H.1349, Taşbasması, c.1, s.198-199

2- bk. Yakubi, *Tarih-i Yakubi*, c.2, s.105; c.3, s.198-199; Muhibbuddin Taberî, *er-Riyadu'n-Nadira*, s.167; Hüseyin bin Muhammed, *Tarihu'l-Hamis*, c.1, s.188; İbn Ebi'l-Hadid, *Şerhu Nehci'l-Belaga*, c.2, s.58,122,132,134; c.6, s.2; Muttakiyy-i Hindi, *Kenzu'l-Ummal*, c.3, s.128.

3- *Tarih-i Taberî*, c.11, s.455-459

fazl, *Tahkik*, c.1 s.157, Darü'l-Fikir Matbası, İbn Hazm, c. 1, s.73, Mısır; Meclisi, *Biharu'l-Envar*, c.38, s.338-339, Ahmed Emîni, *el-Gadir*, c.7, s.77 ve *Abdullah bin Sebe*, c.1, s.108; ayrıca Ahmed bin Muhammed, *el-Ikdu'l-Ferid*, Şehristani, *el-Milel ve'n Nihal*.

Allah'ın Resulü (s.a.a) buyurmuştur:

Ali'ye eziyet eden, bana eziyet etmiştir. Bana eziyet eden, Ali'ye eziyet etmiştir!¹

Eğer, bunları okursanız, hilafet meselesini daha iyi anlayacaksınız. Araştırmaya kalkacak olursak, Allah Resulü'nün (s.a.a), İmam Ali (a.s) hakkında söylediği, yüzlerce, hatta binlerce sahih hadislerle karşılaşacaksınız.

Hz. Fatıma'nın (a.s) evi, Peygamber'in (s.a.a) evidir. Fatıma (a.s) da Peygamberimizin (s.a.a) kızıdır. Ömer bin Hattab, Hz. Fatıma'nın (a.s) evini ateşe vermekle, Peygamber'in (s.a.a) evini ateşe vermiştir. Allah'ın Peygamberi (s.a.a) buyurdu ki:

Ya Ali! Benden sonra, kılıç çekme! Yoksa İslâm kaybolur!

Ömer bin Hattab, bu durumdan yararlanarak Hz. Fatıma'nın (a.s) evini kuşatmış ve "Odun getirin, kapıyı yakaçağım!" demiştir. Hz. Ali (a.s) haricinde, içeridekiler çıkarak, birbirlerine kılıç ile saldırmışlardır. Neticede, bu insanlar biat etmeye zorlanmışlar; ancak yine de, İmam Ali (a.s) biat edene kadar biat etmemişlerdir.

Olay esnasında Hz. Fatıma (a.s) içeri döndü, baktı ki, Hz. Ali (a.s), hiç yerinden kıpırdamıyor; hatta ellerini dizlerine kelepçelemiş olarak oturuyordu. Hz. Fatıma (a.s), Hz. Ali'ye (a.s), hiç "Ali" diye hitap etmezdi. "Amcaoğlu" diye hitap ederdi. Şöyle bağırdı:

1- İbn Asakir-i Şafii, *Tarihu Medineti Dimesk*, c.1, s.393; İbnu Abdil-Birr, *el-Istiab*, *el-İsabe'nin Haşiyesi*, c.35-37; Taberî, *Tarih*, s.65; *Yenabiu'l- Meveddeh*, İbn Haldun, *Mukaddime*, "İmamet ve Hilafet" Bahsi, Ziya Nuri, *Siyaset ve İmamet*, Dairetü'l- Maarif, "Hilafet" Bahsi

Ya Ali! Ne duruyorsun? Ömer, kapımı yaktı. Kapıya tekme ile vurduğunda, ben kapının arkasındaydım. Kapı, aniden açılınca, ben, kapı ile duvar arasında sıkıştım. Ya Ali! Kaburgalarım kırıldı!

İmam Ali (a.s) şöyle dedi:

Kıyamet günü, babana kefil oluyor musun? Ben, Resulullah'a kılıç çekmeyeceğim diye söz verdim. Sen, babana Kıyamet Günü kefil ol, ya Fatıma! Bir de, minarelerde ezan sesinin kesilmesine razı isen, ben kalkıp doğudan batıya kadar, nefes çeken bırakmayayım!

O zaman, Hz. Fatıma (a.s), "*Ya Ali! Ben, kıyamet günü, babama kefil olamam!*" dedi.

Hz. Fatıma (a.s) bu olayın ardından, kısa bir süre sonra vefat etmiştir. Bu olay, daha sonraları saptırılmış ve Hz. Fatıma'nın (a.s) ölüm gerekçesi olarak şu iddiada bulunulmuştur: "Babasının ölümüne dayanamadı, vefat etti." Hz. Fatıma'nın (a.s) ölümü böylelikle hasıraltı edilmiştir.

Kısacası, halifelik sevdası ile Hz. Resul'ün (s.a.a) vasiyetine karşı çıkılmış ve kızının canına kastedilmiştir. Emevîler de iş başına geldiklerinde, İmam Ali (a.s) ve evladına savaş açarak, Hz. Peygamber'in (s.a.a) evladına zulmetmişlerdir.

İman edip de imanlarına haksızlık karıştırmayanlar var ya! İşte onlar, güvende olmayı hak edenlerdir. Gerçek yolu bulanlar da onlardır.¹

Bu bölümü, şu ayet ile noktalayalım:

Onlara azap, kat kat verilecektir. Çünkü onlar, ne duyabiliyorlardı; ne de görüyorlardı.²

1- En'âm Suresi: 82

2- Hüd Suresi: 20

İMAMET MESELESİ

Resulullah (s.a.a) buyuruyor ki:

Kim Kur'ân'la Ehl-i Beytim'in tefsiri üzere amel ederse, kıyamet günü, Kevser Havuzu'ndan benim elimle içer.

Ehl-i Beytim'den bana önce Fatıma nail olacaktır.

Kim Kur'ân'ı tanıyıp İtretim'i (Ehl-i Beytimi) tanımadıysa ve kim İtretim'i tanıyıp Kur'ân'ı tanımadıysa, kıyamet günü, Kevser Havuzu'ndan, ateşli kırbaçlarla, su içmeden çıkarılacaktır.

Nasıl ki, sıcak aylarda, bir hayvan sürüsü, su içmeleri için, bir nehir kıyısına getirilip ancak su içmelerine fırsat verilmeyerek, dövülerek sudan çıkarılırsa, kıyamet günü de insanlar, o şekilde olacaklar!

Ancak Resul'den (s.a.a) sonra, başta Allah'ın (c.c) kitabı Kur'ân-ı Kerim olmak üzere, Kur'ân-ı Kerim'in anahartları Resul'ün (s.a.a) Ehl-i Beyt'i olan İmam Ali (a.s) ve on bir evladına uymak yerine, onların yolunu bırakıp kendilerine başka önderler bulanlar, sekaleyni (iki ağır emaneti/Kur'ân ve Ehl-i Beyt'i) terk etmiş olur.

Ehlisünnet âlimlerinden Konyalı Mehmed Vehbi Efendi, büyük Kur'ân tefsiri Hülâsatü'l-Beyan'da, Şûrâ Suresi'nin 23. ayet-i kerimesinin açıklamasını yaparken aynen şöyle der:

"Ya Ekreme'r-Resul! Sen ahkâmı, şeriâtı tebliğ ettiğin kimselere de ki: Ben hidayete sizi davetim için ücret istemem. Ancak Ehlibleytime, akrabama, taallukatıma muhab-

betinizi isterim. Yani sen onlara de ki: Tarik-i hidayet ve delaleti gösterip vahiy olunan ahkâm-ı ilahiyeyi size tebliğ ettiğime mukabil sizden ücret istemem. İlla Ehlibeytim'e muhabbetinizi isterim. Çünkü Ehlibeytim, tevhit üzere yaratıldıklarından her zaman onlardan istifade edersiniz. Binaenaleyh onlara muhabbetinizi kesmeyin ki dünyevî ve uhrevî fayda göresiniz."

"Fahr-i Razi, Hâzın ve Kazım'ın beyanları veçhiyle 'Kurba' ile murat Hz. Ali, Fatime, Hasan ve Hüseyin'dir. Çünkü bu ayet nazil olduğunda, bazı ashap tarafından Resulullah'a bu ayetteki 'Kurba' lafının delalet ettiği karabetle muradın kimler olduğu sorulmuş. Bu soru karşısında şu cevap verilmiştir: *Ali, Fatıma ve bunların neslidir.*"

"Manay-ı ayet; 'Tebliğ mukabilince sizden ücret istemem; illa Ehlibeytim erkânından Fatıma, Ali evlatlarının muhabbetini isterim.' demektir."

"Resulullah'ın akrabasına riayet vacip olduğuna bu ayet delalet ettiği gibi, birçok hadisler de delalet eder. Hatta Resulullah; *'Ben size iki sıklet, yani ağır şey bırakıyorum. Birincisi kitabullahtır. Hidayetiniz ondandır. Kitaba sağlam yapışmanız lazımdır. İkincisi Ehlibeytimdir. Onlara riayet etmelisiniz.'* buyurdu..."¹

Yine Resulullah (s.a.a) bir hadiste buyuruyor ki:

Her kim, "zamanının imamı"nı tanımadan ölürse, cahiliyye üzere ölmüş sayılır.

Her peygamber, kendisinden sonrası için, kendisine bir vasi tayin etmiştir. Hz. Âdem (a.s), oğlu Şis'i tayin etmiştir. Hz. Musa'nın (a.s) on iki tane halifesi olmuştur. Son Peygamber (s.a.a) de, *"Benim halifelerimin sayısı, Musa'nın halifelerinin sayısı kadardır."* buyurmuştur.

1- Hülasatü'l-Beyan, Üçdal Neşriyat, 1979, İstanbul, c. 13/15, s.5138/5139

Peygamberimiz (s.a.a), çoğu zaman, "On İki İmam"ın (üzerlerine selâm olsun) özelliklerini ve imametin önemini beyan etmiştir; hatta onların isimlerini babalarının isimleriyle bildirmiştir.

Ehl-i Sünnet'in hadis kitaplarından olan *Sahih-i Buharî*'de Peygamberimizin (s.a.a), "*Benden sonra, on iki halife gelecektir.*" buyurduğu rivayet edilmiştir.

İmamet, peygamberliğin devamıdır. İslâm hükümlerinin zalimler, zorbalar ve çıkarıcılar tarafından bozulmaması ve İslâm dininin saptırılmaması için, İslâm'ı muhafaza ve müdafaa edecek önderlere aklen de ihtiyaç vardır. İmamların tayin edilmesi bu yüzden gereklidir.

İmamet meşalesi de peygamberlik gibi yüce Allah'ın insanlara bir lütfu ve merhametidir. Eğer İmamlar olmasaydı, İslâm dini değiştirilirdi.

Ehl-i Beyt İmamları'nın sözü tıpkı Peygamber'in (s.a.a) sözüdür. İmamlar'a (üzerlerine selâm olsun) itaat etmek, Hz. Peygamber'e (s.a.a) itaat etmektir.

Çünkü Ehl-i Beyt İmamları gerçek "Ulu'l-Emr"dir.

Kur'ân-ı Kerim, bunu açıkça bildirmektedir:

Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resul'e itaat edin ve sizden olan ulu'l-emre.¹

"İmamlar, Peygamber'in devamıdır." sözü, sakın yanlış anlaşılmasın. Peygamberliğin devamı değil, Resulullah'ın (s.a.a) ilminin vârisleri olmak bakımından onun devamıdırlar.

Ehl-i Beyt İmamları, Peygamberimizin çizgisini devam ettirdikleri için yücedirler. Peygamberimize (s.a.a) salâvat getirirken, "Âl-i Muhammed" (üzerlerine selâm olsun) denmesinin sebebi de budur.

1- Nisâ: 59

Tarihi araştıracak olursak, On İki İmam'ın hepsi Kur-
ân'ı ve Sünnet'i savundukları, İslâm'ın saptırılmış biçimini
değil de asıl yüzünü ümmete gösterdikleri için, zalimler ve
zorbalar kendi içtihatlarını ve keyfi hareketlerini sürdür-
bilme amacıyla, Allah Resulü'nün (s.a.a) "ilim kapıları"nı,
kimisini kılıçla, kimisini de zehirle hayatlarına son vererek
susturmaya çalışmışlardır.

HADİSLERİN YAKILMASI VE İLİM KAPISI EHL-İ BEYT'İN DEVRE DIŞI BIRAKILMASI

Aişe Validemizden rivayet olunmuştur ki:

Babam hadisleri topladı, böylece beş yüz hadis toplandı; sonunda babam hepsini yaktı.¹

Rivayet olduğuna göre, Ömer bin Hattab da hilafeti döneminde bir hutbe irad edip hutbesinde sahabîlere hitaben dedi ki: "Haber aldığımıza göre, elinizde yazılı hadisler bulunuyormuş, onları bana getirin!" Bu yazılı hadisler, kendisine getirildi; sonra o da, bu hadisleri yaktı.²

Yukarda verilen kaynaklara göre, Ömer bin Hattab önce hadisleri yazmak istedi. Sonra bundan vazgeçti ve "Kimin elinde yazılı hadisler varsa, imha etsin!" diye eyaletlere genelge gönderdi. Ömer bin Hattab, hadislerin, sözlü olarak aktarılmasına da izin vermedi. Yani, "Hz. Peygamber şöyle söyledi" denmesi bile yasaklandı. Nitekim İbn İshak'tan rivayet olduğuna göre, Ömer bin Hattab, sahabîleri, gittikleri yerlerden getirtti ve onlara hitaben, "Ben hayatta olduğum müddetçe yanımda kalacaksınız!" diye emir verdi.³

Eğer Ebubekir ve Ömer bin Hattab, kendi devirlerinde hadislerin yazılmasına engel olmasaydılar, Müslümanlar arasındaki ihtilaflar pek az olacaktı; çünkü sahabîler arasında

1- *Kenzu'l-Ummal*, c.5, s.237; Zehebi, *Tezkiratu'l-Huffaz*, c.1, s.5

2- İbn Sa'd, *Tabakat*, c.5, s.188; Hatib el-Bağdadi, *Takyidu'l-İlm*, s.52; İbnu Abdi'l-Birr, *Camiu'l-Beyan li'l-İlm ve Fazlih*, c.1, s.77

3- *Kenzu'l-Ummal*, c.5, s.239, h.4865; *el-Müstedrek*, c.1, s.110

bir ihtilaf olmayacaktı. Örneğin, Resulullah'ın (s.a.a) arkasında namaz kılanlar, onun ellerini bağlayıp bağlamadığını tabi ki biliyorlardı.¹ Ancak, hadislerin yazılmaması, "sünnet" in sözüm ona içtihatlarla değiştirilmesi ihtilaflara ve mezheplere yol açtı.

Ömer bin Hattab her zaman, "Kur'ân bize yeter!" di-yordu. Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) vefatından kısa bir süre önce, "vasiyet"ine engel olurken de bu sözü söylemiş-ti. Ayrıca, Kur'ân'ı açıklayan hadislerin, bazı kesimleri tah-rik edip rahatsız edeceği, bu yüzden, kendilerine karşı yeni cephelerin oluşacağı da düşünülmüş olabilir. Çünkü Cela-luddin Suyuti'nin, *Tarihu'l-Hulefa* adlı eserinde, İbn Asa-kir'den naklen kaydettiğine göre, büyük sahabî İbn Abbas diyor ki: "Kur'ân'ın üç yüz ayeti, Ali bin Ebu Talib hak-kındadır." Yani, Kur'ân'ın "örnek mümin"i, "örnek insan"ı anlatan bu üç yüz ayetinde, Hz. Ali (a.s) kastedilmektedir.

Keza, Kur'ân'ın bazı ayetlerinde, isim verilmeden mü-nafıklardan ve İslâm'ı içine sindirememiş kişilerden -özel-likle Ümeyyeoğulları'ndan- bahsedilmektedir. Kur'ân'ın a-yetlerini açıklayan bu hadisler, bütün bunları isimleri ile beyan ediyordu. İşte bu hadisler, yakılarak imha edilmiştir.

Hız. Peygamber'in (s.a.a) Hız. Ali'ye (a.s), açıklayıcı ha-disler ile yazdırmış olduğu Kur'ân'a ne oldu? Tâbiînün bü-yük âlimi Muhammed bin Sirin'in, "Ali bin Ebu Talib'in (a.s) yazdığı Kur'ân bulunmuş olsaydı, gerçek 'İslâm ilmi' bulunmuş olurdu!" sözlerinden anlaşılmalıdır ki, "Tâbiîn Devri"nde bu "Tefsir-i Kur'ân" halka mal olmamıştır. Ge-nel kanıya göre, Hız. Ali'nin (a.s) yazmış olduğu, "hadisler-le tefsir edilmiş olan Kur'ân", Hız. Ali'den (a.s) sonra, "Şe-cere-i Pak"tan gelen İmamlar'a intikal etmiştir. Bu İmam-ların kendi devirlerinde, âlimler arasında bir çeşit hakem kabul edilmeleri, ünlü "tâbiîler" in ve "müçtehitler" in, hü-kümdarların kendilerine koydukları yasakların el verdiği

1- bk. Ali Akın, *age.*, s.412

ölçüde, bunlardan istifade yarışında bulunmaları da bunun bir kanıtı sayılabilir. Nitekim Ebu Nuaym el-İsfahani, *Hilyetu'l-Evliya* adlı eserinde der ki:

Cafer Sadık'tan "Tâbiiler" in birçoğu rivayet etmiştir. Yahya bin Said el-Ensari, Eyyub Sahtiyani, Eban bin Tağlib, Ebu Amr bin el-A'la, Yezid bin Abdullah bin el-Hadi bunlar arasındadır. Ayrıca, İmam Malik bin Enes, Şu'be bin el-Kasım, Süfyan bin Uyeyne, Süleyman bin Bilal ve İsmail bin Cafer gibi büyük imamları da unutmamak gerekir.

Bu kişiler ve isimlerini yazmaya gerek görmediğimiz birçok âlim, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) "hadis" rivayet etmişlerdir. Ancak, Hicrî 3./Miladî 9. asırdan sonra gelen "muhaddisler" in çoğu, Cafer es-Sadık'tan (a.s) rivayet edilen şeylere şüphe ile bakmışlardır. Hiç şüphesiz, bu tavırları, anlamsız bir mezhep taassubundan ileri gelmektedir. İmam Cafer Sadık'a (a.s) nispet edilen bazı rivayetlerin onunla ilgisinin olmaması, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledilen tüm hadislerin terkinin haklı kılması.

Mezhepler Tarihi uzmanı Prof. Muhammed Ebu Zehra'nın da dediği gibi bazıları, İmam Cafer Sadık'a (a.s), demediği şeyleri nispet etmiş olsalar da, bu durum onun konumunu sarsmaz. Nitekim Hz. Ali'ye (a.s) yapılan iftiralar onun değerini düşürmemiştir. Aynı şekilde, iftiracıların Hz. İsa'ya (a.s), Tanrılık iddiasını nisbet etmeleri de onun değerinden bir şey eksiltmemiştir.¹

Muhammed Ebu Zehra, tanınmış bir Ehl-i Sünnet âlimidir. Bakın o ne diyor:

İmamiye Mezhebi dışındaki tüm âlimler ise, İmam Cafer'in hilafeti talep etmediğini kabul etmişlerdir.

Peygamberimiz, Allah'ın isteğiyle kendisinden sonrasına ilişkin vahyi bir vasiyet olarak defalarca şöyle diyordu:

1- bk. Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.663

Kur'ân ile Ehl-i Beytime tâbi olun ki, benden sonra asla yolunuzu şaşırmasınız!

İmam Cafer Sadık (a.s), büyük bir zulmün yaşandığı, en küçük bir kıyam şüphesinin kanla bastırıldığı bu dönemde, "hilafet"i talep etmeden kıyam anlaşılıyorsa, bunun için şartlar olgunlaşmadığı için böyle bir şey yapmadı. İmam Cafer Sadık'a (a.s) bağlı olanlar, zaten onu "imam" ve "halife" (Peygamber'in halifesi) olarak görüyorlardı. Şunun üzerinde bütün Müslümanların, özellikle biraz olsun mürekkep yalamışların düşünmesi gerekir: "Hilafet", talep edilen, zorla ele geçirilip alınan bir şey midir, yoksa "verilen" bir şey mi? Adı geçen kitabın 667. sayfasını dikkatle okuyun. Muhammed Ebu Zehra'nın bu konudaki ifadelerini takriben aktaralım:

Halife el-Mansur, İmam Cafer Sadık'ı da, şüpheliler listesine almıştı. Çünkü krallık, kralın, kendi tahtını, bir annenin yavrusunu koruduğu gibi korumasını gerektirir. Kral, kendi tahtını koruyabilmek için her şeyini, hatta kendi varlığını bile feda etmekten kaçınmaz. Halife el-Mansur da, tahtını koruma hırsıyla İmam Cafer Sadık'ın (a.s) tüm hareketlerini kontrol altına almış; ama bunu büyük İmam'a hissettirmemeye çalışmıştır. Çünkü Müslümanlar Peygamber'in evladına rağbet ediyorlardı. Bundan dolayı, zalim el-Mansur, İmam'ı, devamlı çeşitli bahanelerle vatani olan Medine'den getirterek hükümet merkezi olan Bağdat'ta göz hapsinde tutuyordu.¹

Halife el-Mansur'un, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) tüm hareketlerini kontrol altına aldığı ve kendi yönetimine karşı çıkış ifade ettiğini düşündüğü bir fiilini gördüğünde onu hemen huzuruna çağırıp sorguladığıyla ilgili bir örneği aktaralım: Bir keresinde, Halife el-Mansur, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) bazı taraftarlarının onun adını kullanarak zekât

1- bk. Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.667-668

topladıklarını ve bu zekâtla, kendisine karşı ayaklanan Abdullah bin Hasan'ın oğulları Muhammed ve İbrahim'e yardım ettiklerini duyduğunda, İmam Cafer Sadık'ı (a.s) Bağdat'a çağırtmıştı. İmam Cafer Sadık (a.s), huzura girdiğinde, Halife el-Mansur ona şöyle dedi: "Ey Cafer bin Muhammed! Mualla bin Huneys'in senin adına topladığı bu mallar neyin nesidir?" İmam Cafer Sadık (a.s) şu cevabı verdi: *"Allah'a sığınırım, ey Emirü'l-Müminin! Benim, böyle bir şeyle ilgim yok!"*

Bunun üzerine, Halife, "Suçsuz olduğuna dair kadınlarını boşamak ve kölelerini azat etmek üzere, yemin eder misin?" diye sordu. İmam Cafer Sadık (a.s), *"Evet, Allah adına yemin ederim ki, benim böyle bir şeyle ilgim yok!"* dedi. Halife, "Hayır, kadınlarını boşayacağına ve kölelerini azat edeceğine dair yemin edeceksin!" dedi. İmam Cafer Sadık (a.s), *"Âlemlerin Rabbi olan Allah adına yemin ettim ya, buna razı değil misin?"* dedi. Halife el-Mansur, "Bana fakihlik taslama!" deyince, İmam Cafer Sadık (a.s), *"Ey Emirü'l-Müminin! Fıkıh benden ayrılır mı?"* diye cevap verdi. Bunun üzerine, Halife, "Bırak bunları; şimdi, şikâyetle bulunan adamı getirip seninle yüzleştireceğim!" dedi.

Biraz sonra, şikâyetle bulunan adamı getirdiler ve İmam Cafer Sadık'ın (a.s) yanında sorguya çektiler. Adam, "Evet, doğrudur. Şikâyetle bulunduğum Cafer bin Muhammed budur, söylediklerimin hepsi de gerçektir." dedi. İmam Cafer Sadık (a.s), *"Ey adam! Söylediklerinin doğru olduğuna dair yemin eder misin?"* dedi ve ilave etti: *"Ey adam! 'Allah'ın güç ve kuvvetinden ayrılıp kendi güç ve kuvvetime sığınıyorum ki, söylediklerim doğrudur.' diyeceksin."* Halife el-Mansur, adamdan İmam Cafer Sadık'ın (a.s) söylediği gibi yemin etmesini istedi. Adam da istenilen yemini etti... Bu olayı anlatan ravi, sözlerine şunu eklemektedir:

Adam yemin eder etmez, kupkuru kesilmiş ve ölü olarak yere yığılmıştır. Manzara karşısında ürpereyerek titreyen Halife, İmam Cafer Sadık'a (a.s) şöyle demiştir: "Ey Ebu Abdullah! Eğer istersen, yarından tezi yok, dedenin memleketine dönebilirsin. Yok, eğer istemez de burada (Bağdat'ta) yanımızda kalırsan, bizden yalnızca ikram ve iyilik görürsün. Allah'a yemin olsun ki, bundan sonra, hiç kimsenin senin aleyhinde olan sözünü kabul etmeyeceğim."¹

Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'in, *el-Asar* adlı eserlerine baktığımızda, Ebu Hanife'nin İmam Cafer Sadık'tan (a.s) yaptığı rivayetlere rastlıyoruz. İmam Cafer Sadık doğru sözlü, güvenilir, muttaki ve ihlâslı bir mümindir. Ayrıca, ilimde kendi döneminin zirvesi idi. Bu nedenle, Ebu Hanife, yaşıtı olduğu hâlde ondan ilim almaktan çekinmemiştir. Ebu Hanife iki yıl kadar, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) ders almış ve bu iki yılı kastederek, "İki yıl olmasaydı, Numan helak olurdu!" demiştir. İmam Malik de İmam Cafer Sadık'tan (a.s) ders alanlardan biridir. O, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) meclisine sık sık gelmiş, kendisinden "fıkıh" ve "hadis" öğrenmiştir.²

İmam Sadık (a.s), hicrî 148 yılında Medine'de vefat etmiştir. Anlatıldığına göre, Halife, onun ölüm haberini aldığı anda, sakalları ıslanına kadar ağlamaktan kendini alamamıştır. Yakubî bunu, *Tarih*'inde şöyle anlatmaktadır:

İsmail bin Ali der ki: Bir gün, (Halife) Ebu Cafer el-Mansur'un huzuruna girdim. Ağlamaktan sakalları ıslanmıştı. Bana, "Ailenin başına gelenleri biliyor musun?" diye sordu. Ben, "Ey Emirü'l-Müminin! Ne olmuş?" diye sordum. Şöyle dedi: "Ehl-i Beyt'in efendisi, âlimi ve en hayırlılarından biri vefat etmiş! Ben, "O da kim?" diye sordum. Halife, "O, Cafer bin

1- bk. Seyyid Hüseyin Muzaffer, *Kitabu's-Sadık*, c.1, s.118; Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.668

2- bk. Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.662-663

Muhammed'dir." diye cevap verdi. Ben, "Allah, Halifemizin sevabını arttırsın; ömrünü uzun etsin!" dediğimde, el-Mansur şöyle dedi: "Cafer Sadık, Allah-u Teala'nın şu ayette kendilerine işaret ettiği kişilerdendir: **'Sonra, Biz, 'O Kitap'ı, seçkin kullarımıza miras bıraktık...**'¹ Cafer Sadık, Allah'ın seçkin ve hayırda öncü kullarından idi."²

Halife Ebu Cafer el-Mansur, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) derecesini, Kur'ân-ı Kerim ile ispatladığı, oturduğu makamın da ona ait olduğunu bildiği hâlde, bu makamı işgal etmiş ve İmam Cafer Sadık'a (a.s) zehir verdirerek onu şehit ettirmiştir. Sonra da işlediği cinayeti, Müslümanlara fark ettirmemek için yalandan ağlamış olabilir.

Allah-u Teâlâ, İmam Cafer Sadık'a (a.s) kendi yüceliğinden bir heybet ve kendi nurundan da nur ihsan etmişti. Çünkü İmam Cafer Sadık (a.s), çokça ibadet eder, boş söz ve işlerden kaçınırdı. Hire'de, İmam Cafer Sadık'ı (a.s), Halife Ebu Cafer el-Mansur'un huzurunda ilk kez gören İmam Ebu Hanife, mülkü üzerinde güneş batmayan el-Mansur'dan çok, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) heybetinden etkilenmiştir.³

İmam Cafer Sadık (a.s), yalnızca Şia hadisi ve fıkıhında değil; aynı zamanda, Ehl-i Sünnet hadisi ve fıkıhı ile diğer İslâm ilimleri, özellikle de tefsir, kelam ve İslâm tarihi ilimlerinde önemli bir rol ifa etmiştir. Büyük İslâm âlimlerinden birçoğu, doğrudan veya dolaylı olarak kendisinin "ilim deryası"ndan yararlanmışlardır. Bunun yanı sıra o, tecrübî ilimlerin de İslâm coğrafyasında gelişmesinde, özgün bir işlev görmüştür. İmam'ın (a.s) bu alandaki ilmi ve derslerinin içeriği, Cabir bin Hayyan'ın eserlerinde kısmen gö-

1- Fâtır Suresi: 3

2- bk. *Tarihu İbn Vadîh*, c.3, s.117, Necef baskısı; Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.669-670

3- bk. Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.675-676

rûlmektedir. Bununla birlikte, İmam'ın (a.s), dolaylı olarak Ali oğullarının siyasî hareketinde de rolü olmuştur. Bu hareketin öncülerinden bazısı, İmam'ın (a.s) talebesi idi.

Profesör Muhammed Ebu Zehra, yazmış olduğu *Mezhepler Tarihi* adlı kitabında, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) ihlâsından, takvasından, basiretinden, ilminin yüceliğinden, cömertliğinden, affediciliğinden, sabır ve şükründen, yiğitliğinden, ileri görüşlülüğünden, Allah'ın kendi yüceliğinden verdiği heybetinden, kendi nurundan verdiği nurundan bahsettiği hâlde,¹ kendi ilmine yakışmayacak bir biçimde "hakk"ı inkâr etmiştir. Kitabının son bölümünde ve son cümlesinde şöyle demiştir:

Özetleyecek olursak, İmam Caferin elimizde bulunan fikhî ve kullandığı fikhî metodu, Ehl-i Sünnet'in ortaya koyduğu fıkıhtan pek farklı değildir.²

Aynı sayfada onun, Kur'ân ve sünnette bir nass bulamadığı zamanlar, "re'y"e başvurduğunun şüphe götürmediğinden; ancak kıyası reddettiğinden; hatta İmam Ebu Hanife ile Medine'de ilk olarak karşılaştıklarında ona, "Ey Numan! Babam, dedemden rivayet ederek bana şöyle dedi: Din konusunda kıyas yaparak kendi görüşüyle (reyiyle) ilk amel eden İblis'tir..." dediğinden bahseder.

Muhammed Ebu Zehra'nın bu ifadeleri kendi içinde çelişiktir. Ona göre, İmam Cafer Sadık (a.s), gerektiğinde "re'y"e başvurmaktan çekinmemekte; ancak kesinlikle kıyas yapmamakta; hatta İmam Ebu Hanife'yi bu konuda yukarıda geçen sözüyle eleştirip uyarmaktadır. İmam Ebu Hanife'nin ve mezhebinin "Ehl-i Re'y" diye adlandırıldığını biraz olsun fıkıh bilgisi olan herkes bilir. Re'y ile kıyasın birbirinden farklı olmadığını, son çözümlemede aynı şey olduğunu hemen belirtelim. Çünkü ikisi de Kur'ân ve

1- bk. Muhammed Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.670- 676

2- age., s.680

sünnet'te bir konu ile ilgili bir nass/hüküm bulunmadığı zaman, bu iki kaynağa göre akıl yürütmeyi ifade eder.

Muhammed Ebu Zehra ve diğer Ehl-i Sünnet âlimleri, ne hazindir ki, "Nebevî sünneti", "ne bir eksik, ne bir fazla" mükemmelen yaşayan "Ehl-i Beyt İmamları"nın yüce değerini, hiçbir devirde tam olarak bilememişlerdir. Ehl-i Sünnet'in İslâm tarihi ve diğer ilimleriyle ilgilenen âlimleri ne yazık ki, Emevîlerin ilk döneminde zirveye çıkan mevzu/uydurma rivayetlerle "Resulullah'ın (s.a.a) sünneti"ni -ki Kur'ân-ı Kerim'in uygulanışını ifade eder- kendi "içtihat"larıyla ortadan kaldıran "halifeler"in uygulamalarını, Ebu Hureyre, Ka'bu'l-Ahbar,¹ Abdullah bin Selâm, Vehb bin Münebbih gibi İsrailiyyatçıların, Temim ed-Dari ve İbn Cureyc gibi Mesihîyyatçıların uydurmalarının etkisinde kalarak "gerçek yol"dan uzaklaşmışlardır. Bu uydurmalar ve "Nebevî çizgi"nin dışına çıkan uygulamalarla biçare ümmet aldatılmıştır. Bilinçli olarak ve bilinçsizce Müslümanlar "Hak"tan uzaklaştırılmışlardır.

Ehl-i Sünnet'ten olan her ravinin hadis rivayeti ve her müçtehidin içtihadı kitaplarda nakledilirken, Ehl-i Beyt İmamları'nın rivayeterine ve içtihatlarına yer vermeyen eserlere ihtiyatla bakılmalıdır. Bazı muhaddisler, mezhep taassubunda bulunarak "hakk"ı görememişlerdir. Örneğin, Buharî, Ehl-i Beyt İmamları'nın dokuzuncusu olan Muhammed Taki/Cevad (a.s) ile aynı dönemde yaşadığı ve onlarca şehre gidip hadis topladığı hâlde onun yanına bile gitmemiştir. İmam Malik, Hz. Ali'yi (a.s) Raşid Halife saymamıştır. İmam Ebu Hanife ve İmam Malik, Ehl-i Beyt İmamları'nın altıncısı olan İmam Cafer Sadık'tan (a.s) ders aldıkları ve onu "en büyük fakih", "en büyük âlim" olarak gördükleri hâlde kendi fıkıhlarını oluşturmuşlardır. İmam

1- İsrailiyyat'ın kaynağıdır. Ebu Hureyre, Abdullah bin Amr bin el-As, Abdullah bin Ömer gibi kişiler ondan ders almışlar ve nakilde bulunmuşlardır.

Ebu Hanife onun için, "Muhammed oğlu Cafer'den daha fakih bir kimse görmedim."¹, İmam Malik de onun için, "Muhammed oğlu Cafer'den ilim ve ibadet bakımından daha faziletli bir kişiyi, ne göz görmüş, ne kulak işitmiş, ne de böyle bir kişiyi bir kalp hatırlayabilmiştir."² demişlerdir. İmam Ebu Hanife iki yıl kadar, İmam Cafer Sadık'tan (a.s) ders almış ve bu iki yılı kastederek, "Eğer 'iki yıl' olmasaydı, Numan³ helak olurdu!"⁴ demiştir.

Uzun uzadıya senetlerle, İslâm âleminin çeşitli bölgelerinde yaşamış olan zatların birbirlerinden rivayetleri ile "hadisler" toplanırken, "Ben babamdan, o da babasından, o da Resulullah'tan (s.a.a)" şeklinde kısa ve "en güvenilir senet"le aktaran Ehl-i Beyt İmamları'nın rivayetlerine yer verilmemiştir.

El-insaf yani... Resulullah'ın (s.a.a) torunları sayılan Ehl-i Beyt İmamları'na hiç mi bilgi intikal etmedi? Bu İmamlar, babalarından hiç mi bir şey öğrenmediler? Onların her biri, kendi döneminin "ilim kapısı" idi. Çünkü onlar, "ilmin kapısı" olan Hz. Ali (a.s) ve ona açılan kapılar olan evladı -ki Evlad-ı Resul'dür- idi.

Aslında, ilim sahibi her müminin araştırma yapıp şu gerçeği öğrenmesi gerekir: Bu İmamlar'ın (a.m.s.) dedeleri, Resulullah'tır (s.a.a) ki, onun da öğretmeni Cebrail (a.s) idi. Babaları Ali (a.s) idi ki, onun da öğretmeni Resulullah (s.a.a) idi. Anneleri, o "İki Cihan Güneşi" Hz. Muhammed'in kızı "cennet kadınlarının efendisi" Fatıma (a.s) idi.

1- Harezmi, *Menakıb-ı Ebu Hanife*, c.1, s.173; *Cami-i Mesanid-i Ebu Hanife*, s.222; Zehebi, *Tezkiratu'l-Huffaz*, c.1, s.157

2- Ahmed Sabri Hamedani, *İmam Cafer Sadık Buyrukları*, s.6

3- İmam Ebu Hanife'nin asıl adı

4- *el-A'lam*, c.1, s.186

FEDEK NE OLDU?

Fedek, Medine'de Yahudi kasabalarının mülklerinden olan bir yere deniliyordu. Hayber fethedildiği sene, bir antlaşma ile Hz. Peygamber'e (s.a.a) devredildi. Şavaş yolu ile alınmadığı için, hiçbir Müslüman'ın onda hakkı yoktu. Fedek, Peygamber'in (s.a.a) özel mülklerindedir.

Peygamber (s.a.a), Medine içinde ve dışında olan mülklerinin gelirleri ile zevcelerinin ve yakınlarının ihtiyaçlarını karşılıyordu. Bir süre sonra, Hz. Peygamber (s.a.a), Fedek Bağ'ını kızı Hz. Fatıma'ya (a.s) hibe etti. Hz. Fatıma (a.s), Fedek Bağ'ının mahsulleri ile kendisi ve iki çocuğu Hz. Hasan (a.s) ve Hz. Hüseyin'in (a.s) ihtiyaçlarını karşılıyordu. Ancak Peygamber (s.a.a) vefat edince, Ebubekir, bu arazinin beytülmale ait olduğunu öne sürdü.

Hz. Fatıma'nın (a.s) babası, yirmi üç sene Kureyş kâfirleriyle, müşriklerle fedakârca çarpışmış, çeşitli cefa ve zahmetlere katlanmış ve göç ettirilmişti.

Putlara tapan toplumuna hak ve hakikatın ne olduğunu bildiren Peygamber (s.a.a) bu fedakârlıklar karşılığında hiçbir menfaat gözetmedi. Ömrünün son zamanlarında, biricik kızı, çok sevdiği Hz. Fatıma'ya (a.s), bir avuç hurmalık yerini verecek kadar da iktidar sahibi değil miydi?

Resulullah (s.a.a) buyuruyor ki: "*Fatıma, benden bir parçadır.*" Öyle ise, Hz. Fatıma (a.s) iddiasında nasıl haksız olabilir? Peygamber'in (s.a.a) bir parçası olan Hz. Fatıma (a.s), acaba batıl bir iddiada bulunur mu? Fatıma (a.s) haksız iddialardan pak ve uzaktır.

Peygamber (s.a.a), Ehl-i Beyt'ine şöyle buyurmuştur:

Kim sizinle harp ederse, ben de onunla harp ederim!

Hiç şüphe yok ki, Hz. Fatıma'nın (a.s) davasında Peygamber (s.a.a) de ortaktır. Burada, kesin inancımız şudur ki, Hz. Fatıma (a.s) ile harp eden her fert, Hz. Peygamber (s.a.a) ile de harp etmiştir! Buradan da anlaşılıyor ki, Hz. Peygamber (s.a.a); Hz. Ali (a.s), Hz. Fatıma (a.s) ve Hz. Fatıma'nın (a.s) evladına karşı savaşanları, kıyamet günü, Allah'a (c.c) şikâyet edecektir.

Zalimlere meyletmeyin; yoksa size ateş dökünür!¹

Bu ayet, Ehli Beyt'e yapılan zulümlerin ve Resulullah'ın (s.a.a) Allah'a (c.c) şikâyetinin neticesini, çok açık bir şekilde anlatmaktadır.

Şimdi asıl konumuza dönelim. *A'lâmul-Hidaye* adlı eserde şu bilgilere yer verilir:

Yüce Allah bir ayette şöyle buyuruyor:

O hâlde sen, akrabaya, yoksula, yolda kalmışa hakkını ver. Allah'ın rızasını isteyenler için bu, en iyisidir. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.²

Bize göre, bu ayette hitap Hz. Peygamber'e (s.a.a) yöneliktir. Burada yüce Allah, Peygamberi'ne, akrabalara haklarını vermesini emrediyor. Peki, kimlerdir bu akrabalar? Nedir bunların hakları?

Müfessirler, bu ayette sözü edilen akrabalardan maksadın, Hz. Peygamber'in (s.a.a) akrabaları olduğu hususunda görüş birliği içindedirler. Bunlar da, (üzerlerine selâm olsun) Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'dir.

Dolayısıyla, ayetteki hitabın anlamı şudur: Akrabalara haklarını ver.

1- Hûd Suresi: 113

2- Rûm Suresi: 38

Suyuti'nin ed-Dürrü'l-Mensûr adlı eserinde Ebu Said el-Hudri'nin şöyle dediği belirtiliyor:

"**Akrabaya hakkını ver....**" ayeti nazil olunca, Hz. Resulullah (s.a.a) Fatıma'yı çağırdı ve ona Fedek'i verdi.¹

İbn Hacer el-Askalanî es-Savaiku'l-Muhrika adlı eserinde şöyle der:

Ömer dedi ki: "Size bu meseleyi anlatacağım. Bu ganimet hususunda Allah, bazı şeyleri sadece Peygamberi'ne özgü kılmıştır ve bundan, onun dışında hiç kimseye herhangi bir pay vermemiştir. Allah şöyle buyuruyor: '**Allah'ın, onlardan Peygamber'ine verdiği ganimetler için siz at ve deve koşturmuş de-gilsiniz. Fakat Allah, Peygamber'ini dilediği kimse-lere karşı üstün kılar...**'² Dolayısıyla şu Fedek arazi de sadece Peygamber'e özgüdür."

Tarihî rivayetlerden Fedek'in Fatıma'nın elinde olduğu anlaşılıyor. Bu araziler üzerinde tasarruf hakkı ona aitti. Yine İmam Ali'nin (a.s) Basra'ya vali olarak tayin ettiği Osman b. Hüneyf'e gönderdiği mektuptan da anlaşılacağı üzere o dönemde Fedek Âl-i Resul'ün elindeydi.

Evet, Fedek bizim elimizdeydi. Göğün gölgelediği şeylerin içinde sadece bu kadarı bize aitti. Ama bazıları onun bizde olmasını kıskandılar, bazıları da öfkeleniler. Fakat Allah ne güzel hakemdir!...³

Bazı rivayetlerde belirtildiğine göre, Ebubekir halifelik makamına oturur oturmaz Fedek'i Fatıma'dan (a.s) aldı.⁴ Bunun anlamı şudur: Fedek, Resulullah (s.a.a) zama-

1- ed-Dürrü'l-Mensûr, 4/177. Buna benzer bir rivayet de Keşfu'l-Gumme adlı eserde, c.1, s.476 yer alır. Bu rivayet Atiye'den aktarılmıştır. Hâkim Nişaburî de bu rivayete kendi tarih kitabında yer verir.

2- Haşr Suresi, 6

3- Nehcü'l-Belâğa, Mektup: 45

4- es-Savaiku'l-Muhrika, s.25

nından beri Fatıma'nın elinde ve onun tasarrufu altındaydı ve Ebubekir onu Fatıma'dan aldı.

Allâme Meclisî'nin rivayetinde şöyle deniyor:

Resulullah (s.a.a) Fedek bölgesini ele geçirdikten sonra Medine'ye girince, Fatıma'nın (a.s) yanına gitti ve şöyle dedi: *"Ey Kızım! Allah babana Fedek'i ganimet olarak verdi, bu araziyi ona özgü kıldı. Başka hiçbir Müslüman için değil, sadece ona bu arazi üzerinde dilediği gibi tasarrufta bulunma yetkisini verdi. Dolayısıyla bu arazi ile ilgili olarak dilediğimi yapabilirim. Annen Hatice'nin babanın üzerinde mehir borcu vardı. Bu mehir karşılığında, Fedek'i sana veriyorum. Sana ve senden sonra da senin çocuklarına bağışlıyorum bu araziyi."*

Peygamberimiz (s.a.a) bu sözleri söyledikten sonra bir deri parçasının getirilmesini, ardından da Ali b. Ebu Talib'in çağırılmasını istedi. Ali'ye dedi ki: *"Yaz. Fedek Resulullah'ın Fatıma'ya bağışdır."* Buna Ali b. Ebu Talib, Resulullah'ın azatlısı ve Ümmü Eymen şahittir.¹

Fedek'in Gasp Edilmesi

A'lâmu'l-Hidaye kitabında² şöyle geçer:

Resulullah'ın (s.a.a) vefatından sonra Ebubekir iktidara geçtikten on gün sonra, bütün iktidarın dizginlerini iyice eline geçirdi. Sonra Fedek'e birini göndererek, Resulullah'ın kızı Fatıma'nın vekilini oradan çıkardı.

Rivayet edilir ki: Fatıma Ebubekir'e şu haberi gönderir: "Sen mi Resulullah'ın vârisisin, yoksa ailesi mi?" Ebubekir, "Elbette ailesi." diye cevap verir. Fatıma şöyle der: "Öyleyse Resulullah'ın payına ne oldu?" Ebubekir şu kar-

1- Biharu'l-Envar, 17/378, A'lâmu'l-Hidaye, c.3, s.261'den naklen.

2- c.3, s.163-166

şılığı verir: "Ben Resulullah'ın (s.a.a) şöyle dediğini duydum: '**Allah, Peygamber'ine bir tadımlık tattırmıştır...**' Sonra Allah Peygamber'in ruhunu kabzetti. Onun mirasını da ondan sonra onun yerine geçen kimseye vermiş oldu. Ondan sonra göreve ben geldim. Ben de Fedek'i Müslümanlara geri veriyorum."

Aişe'den şöyle rivayet edilir:

Fatıma Ebubekir'e haber göndererek Resulullah'ın (s.a.a) mirasından payına düşenleri istedi. Fatıma o sırada Medine'de, Fedek'te ve Hayber humusundan Resulullah'ın payına düşen kısımları istiyordu. Ebubekir şu karşılığı verdi: "Resulullah (s.a.a), 'Biz peygamberler miras bırakmayız, bizden geride kalan mal sadakadır... Âl-i Muhammed bu maldan sadece yiyebilir.' buyurmuştur. Allah'a yemin ederim ki, ben Resulullah'ın (s.a.a) sadakalarının durumunu hiçbir şekilde değiştirmeyeceğim. Resulullah (s.a.a) zamanında nasıl idiye, bundan sonra da öyle olacaktır. Bunlar üzerinde Resulullah'ın yaptığı tasarrufun aynısını yapacağım." Böylece Ebubekir Peygamber'in (s.a.a) mirasından Fatıma'ya bir pay vermeyi kabul etmedi.¹

İmam Bâkır'ın (a.s) şöyle dediği rivayet edilir:

Ali, Fatıma'ya dedi ki: "Git ve baban Resulullah'tan (s.a.a) sona kalan mirasını iste." Bunun üzerine Fatıma, Ebubekir'in yanına geldi ve şöyle dedi: "Niçin, babam Resulullah'ın mirasını bana vermiyor-sun? Neden benim vekilimi Fedek arazisinden çıkardın? Orayı Resulullah'ın, Allah'ın emriyle bana verdiğini bilmiyor musun?"

Ebubekir şöyle dedi: "Allah dilerse, hiç şüphesiz sen haktan başka bir şey söylemezsin. Ama bunun için şahitler getirmen gerekiyor."

1- Şerh-u Nehci'l-Belâğa, 16/217

Bunun üzerine Ümmü Eymen geldi ve Ebubekir'e şöyle dedi: "Ey Ebubekir! Resulullah'ın söylediği bir sözü senin karşına kanıt olarak sunmadıkça şahitlik etmeyeceğim. Allah adına seni yemine veriyorum, Resulullah (s.a.a), "Ümmü Eymen cennet ehlinde bir kadındır." dediğini bilmiyor musun?" Ebubekir, "Evet, biliyorum." dedi. Bunun üzerine Ümmü Eymen şöyle dedi: "Ben şahitlik ediyorum ki yüce Allah, '**Akrabalara hakkını ver...**' ayetiyle Resul'üne tavsiyede bulundu, o da Allah'ın bu emri doğrultusunda Fatıma'ya Fedek'i verdi."

Sonra Ali (a.s) geldi, o da aynı şekilde şahitlikte bulundu. Bunun üzerine Ebubekir, Fedek'in Fatıma'ya ait olduğunu belirten bir yazı yazarak ona verdi.

Bu sırada Ömer içeri girdi ve "Bu yazı nedir?" diye sordu. Ebubekir, "Fatıma, Fedek'in kendisine ait olduğunu iddia etti, Ümmü Eymen ve Ali de onun lehine tanıklıkta bulundular. Ben de ona bu yazıyı verdim." dedi. Ömer yazıyı Fatıma'dan aldı, içine tükürerek parçaladı. Fatıma ağlayarak dışarı çıktı.

Rivayet edilir ki: İmam Ali (a.s) mescitte bulunan Ebubekir'in yanına geldi ve dedi ki:

– Ey Ebubekir! Niçin Fatıma'ya Resulullah'tan kalan mirasını vermiyorsun? Fatıma, Resulullah (s.a.a) yaşarken bu araziye sahip olmuştu.

Ebubekir ona şu karşılığı verdi:

– Burası Müslümanlara kalan bir ganimettir. Resulullah'ın (s.a.a) burayı kendisine verdiğine dair şahit getirmesi gerekir. Aksi takdirde buranın üzerinde bir hak iddia edemez.

Bunun üzerine Emirü'l-Müminin (a.s) şöyle dedi:

– Ey Ebubekir! Sen, bizim hakkımızda, Müslümanlar için verdiğin hükümden farklı bir hüküm mü veriyorsun?

– Hayır, dedi.

Ali (a.s) şöyle dedi:

– Müslümanların elinde sahip oldukları bir şey varsa, ben gelip bu şey üzerinde hak iddia etsem, kimden belge istersin?

– Senden isterim, dedi.

Bunun üzerine Ali (a.s) şu karşılığı verdi:

– Öyleyse, şu anda elinde bulunan, üstelik Resulullah'ın (s.a.a) zamanından, onun ölümünden sonraya kadar sahip olduğu bir arazi ile ilgili olarak ne diye Fatıma'dan belge istiyorsun? Niçin Fatıma'nın elinde bulunan bu arazi üzerinde hak iddia eden Müslümanlardan, tıpkı benden istediğin gibi, belge ve şahit istemiyorsun?...

Ebubekir bir şey söylemeden öylece susup kaldı.

Bunu gören Ömer şöyle dedi:

– Ey Ali! Bizimle konuşmaya son ver. Çünkü senin sunacağın kanıtlara karşı koyabilecek güçte değiliz. Ya adil şahitler getirirsin, ya da orası Müslümanlara kalmış ganimettir; Fatıma'nın da, senin de orada herhangi bir hakkınız yoktur.

İmam Ali (a.s) şöyle dedi:

– Ey Ebubekir! Allah'ın kitabını okuyor musun?

Evet, dedi.

– Peki bana, "**Ey Ehl-i Beyt! Allah ancak sizden kiri gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister.**" ayetinin kimin hakkında indiğini söyler misin? Bizim hakkımızda mı, yoksa başkalarının hakkında mı inmiştir?' dedi.

– Tabi ki, sizin hakkınızda inmiştir, dedi.

Bunun üzerine Ali (a.s) şöyle dedi:

– Peki, bazı kimseler, Resulullah'ın (s.a.a) kızı Fatıma'nın hayâsızca bir davranışta bulunduğuuna dair şahitlik et-seler, Fatıma'ya ne yaparsın?

– Diğer kadınlara uyguladığım gibi, ona da had cezasını uygularım, dedi.

Ali (a.s) şöyle dedi:

–O zaman, Allah katında kâfirlerden olursun.

– Niçin? dedi.

– Çünkü Allah'ın, onun tertemiz olduğuna ilişkin ta-nıklığını reddetmiş, şahitlerin onun aleyhindeki şahitlikle-rini dikkate almış oluyorsun. Tıpkı Allah'ın hükmünü ve Peygamber'in (s.a.a) Fedek'i Fatıma'ya ait kılan hükmünü reddedip, onun Müslümanlara kalmış bir ganimet olduğ-u iddia ettiğin gibi. Oysa Resulullah (s.a.a), "Belge ge-tirmek, iddia sahibine, yemin etmek de inkâr edene aittir." buyurmuştur.

Bunun üzerine ortalık dalgalanmaya başladı ve bazı-la-rı bazılarının görüşünü reddeder biçimde bir kaynaşma mey-dana geldi.

Sonunda dediler ki: "Allah'a andolsun ki, Ali doğru söylüyor."¹

İktidar grubu Fatıma'ya Fedek'i vermemeyi kararlaş-tırdıklarında ve Fatıma (a.s) da bundan haberdar olduğun-da, mescide giderek zulme uğradığını ilân etmeyi, insanla-ra bu hususta önemli bir konuşma yapmayı kararlaştırdı.²

Hz. Fatıma'nın (a.s), Halife'den kendi hakkını isteme-si, son derece doğaldır. Bundan men edilmesi ise, zulüm-dür.

Fedek Bağı hakkında, Hz. Fatıma (a.s) ile Ebubekir'in arasında oluşan anlaşmazlık, olayın şahitleri tarafından di-le getirilmektedir. *Sahih-i Buharî*'de Aişe'den şöyle rivayet olunur:

Fatıma, babasından kalan Fedek Bağı'ndan niçin men edildiğini sordu. Babam ise, Fatıma'nın dedikle-rini kabul etmeyerek onu men etti. Fatıma, üzgün ve

1- el-İhticac, Tabersî, 1/234; Keşfu'l-Gumme, 1/478; Şerh-u Neh-ci'l-Belâga, İbn Ebu'l-Hadid, 16/274

2- A'lâmu'l-Hidaye, c.3, s.166

küskün bir biçimde evine döndü. Ölene kadar da, babamdan razı değildi.

Bu rivayete, başka hadis kaynaklarında da rastlamak mümkündür. *Sahih-i Buharî*'den anlaşıldığına göre, yukarıdaki rivayet, Hz. Fatıma'nın (a.s), Ebubekir'e öfkelenildiğini ve rencide olduğunu açıklıyor. Hâlbuki Hz. Fatıma'ya (a.s) eziyet eden, Peygamber'e (s.a.a) eziyet etmiştir.

Sahih-i Buharî'deki bir başka rivayete göre, Hz. Fatıma (a.s) şöyle soruyor: "*Ey Ebubekir! Senin baban ölürse, varisi kim olur?*" Ebubekir de şöyle yanıtıyor: "Ben olurum." Hz. Fatıma (a.s), "*Babamın vârisi kim olur?*" diye sorunca, Ebubekir, "Kızı olarak, sen olursun." cevabını verir. Hz. Fatıma (a.s) da, "*Öyle ise, Fedek Bağı'nı niçin bana vermiyorsun?*" diye sorar. Ebubekir şöyle cevap verir: "Çünkü Peygamber (s.a.a) buyurmuştur: Biz peygamberler, miras bırakmayız."

Hz. Fatıma (a.s), "*Fedek Bağı'nı babam sağlığında bana hibe etmiştir. Şimdi de, benim elimdedir.*" deyince, Ebubekir, "Buna şahit getirmelisin!" dedi. Bunun üzerine Hz. Fatıma (a.s); Ali (a.s), Ümmü Eymen (a.s) ve Rebah'ı şahit göstermiştir. Ebubekir ise bunların şahitliğini kabul etmemiştir. Resulullah (s.a.a) tarafından, daima hakla, gerçeğe beraber bulunduğu, gerçekten ayrılmayacağı bildirilen Hz. Ali'nin (a.s),¹ Ümmü Eymen (a.s) ve Rebah'ın (a.s) şahitliklerinin kabul edilmeyişi -ki hadis ve tarih kitaplarında anlatılır- oldukça ilginçtir.

İmamiyye'ye göre, "Cennet gençlerinin iki efendisi" olan Hz. Hasan (a.s) ve Hz. Hüseyin (a.s) de şahitler arasındadır.²

1- Firuzabadi, *Fadailü'l-Hamse*, c.2, s.108-111; Tirmizî, *Sünen*; Hâkim, *Müstedrek*, *Mecmau'z-Zevaid*, *Kenz*.

2- Hacı Şeyh Abbas-ı Kummi, *Mefatihü'l-Cinan*, Tahran H.1340 s.37

Halife Ebubekir tarafından, sözü edilen "hadis" in aslı ise şudur:

Hiz. Peygamber (s.a.a), Yahudilerle ve Hıristiyanlarla deliller getirerek tartışırken şöyle buyurmuştur: *"Peygamberlik, miras bırakılan bir şey değildir. Ben de Benî İsrail'den (İsrailoğulları'ndan) değilim."*

Oysa Allah (c.c), **"Yakınlara hakkını ver, yoksula ve yolda kalmışa da. Ve sakın israf ederek saçıp savurma!"**¹ buyurmaktadır.

Yine başka bir ayette, **"O hâlde, yakınlar hakkını ver, yoksula da, yolda kalmışa da."**² buyrulmaktadır.

Resulullah'ın (s.a.a) Hayber'in fethinde hisselerine düşen ganimet malından Fedek denilen hurmalığı, Hz. Fatıma'ya (a.s) hibe etmesi bu ayetlerin bir gereği idi.

Ebubekir, iddiasında haklı ise, şunu sormak gerekir:

"Niçin, Halife Ömer, Fedek'i sahibine geri verdi?"

Halife Ömer, hakkı, hak sahibine verdiğine göre, anlaşıyor ki, Halife Ebubekir'in delilleri doğru değildi.

Ebubekir de, Hz. Fatıma'ya (a.s) yaptığı kötülüğün farkına varıp ömrünün son zamanlarında, bunu şöyle itiraf ediyordu:

Üç hata yaptım. Halifelik, Ali'nin hakkı idi, keşke almasaydım. Keşke, Hz. Fatıma'nın kapısına adamlar göndermeseydim. Keşke Fedek Bağını Hz. Fatıma'dan almasaydım!

Fedek Bağını sonunda, Halife Osman, yarıya bölerek, yarısını kendi oğluna, diğer yarısını da Emevîlerden olan, "Ehl-i Beyt'in azılı düşmanı" Mervan'a verdi. Bunun ardından Muaviye, Fedek Bağını oğlu Yezid'e verdi. Nihayet Emevîlerin son halifesi olan Ömer bin Abdulaziz Fedek Bağını, tekrar Hz. Fatıma'nın (a.s) oğullarına verdi.

1- İsrâ Suresi: 26

2- Rûm Suresi: 38

Kısacası Fedek konusunda Hz. Fatıma'ya açıktan hak-sızlık yapıldı. Oysa Fatıma'nın fazilet ve değeri asla inkâr edilemez. Resulullah (s.a.a), Hz. Ali (a.s) ile Hz. Fatıma'yı (a.s) evlendirdiği zaman, kızına şöyle buyurmuştu:

Allah-u Teâlâ'nın hakkı için; erin sahabenin ev-velidir, İslâm'da büyüğüdür, ilimde en derinidir. Ey kızım! Allah-u Teâlâ Ehl-i Bey'ten iki kimseyi seçti: Biri baban, diğeri ise eşindir. Sakın ha ona isyan et-me ve emrine muhalefet etme!

Bu sözüne bakılırsa Resulullah (s.a.a) kendisini de Eh-l-i Bey'ten saymıştır.

Resulullah (s.a.a), Ali'ye (a.s) de şöyle buyurmuştur:

Ya Ali! Fatıma'nın hatırına riayet et. O, benden bir parçadır; hnu hoş tut. Eğer hnu üzersen, beni üz-müş olursun!"¹

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), şöyle buyurmuşlardır:

Fatıma, havra (huri) sıfatını taşır. Havra (/Havra-u'l-İnsiyye: İnsanlaşmış Huri) denmesinin sebebi, onun "insanlaşmış huri" olmasıdır.

Âdem'in yaratılışından önce, Fatıma'nın nuru var idi. Allah-u Teâlâ, Fatıma'yı benim sulbümünden verdi. Evvela Fatıma'nın nurunu bir elmaya nakletti. Cebrail bu elmayı, Allah tarafından bana getirdi; elmayı alıp bağrıma bastım. Cebrail, elmayı yememi söyledi. Ben de elmayı kestim; içinden bir nur çıktı. Korktum.

Cebrail korktuğumu görünce, "Niçin korkuyor-sun? Bu nur, gökte 'Mansure'; yerde ise 'Fatıma'nın nurudur." dedi. Ben, "Neden gökteki Mansure, yer-deki Fatıma'nın nurudur?" diye sorunca, Cebrail şöy-le dedi:

"Fatıma denilmesinin sebebi; dostlarını cehen-nemden ayıran, düşmanlarını da kendi muhabbetin-

1- Altıparmak, *Peygamberler Tarihi*, s.489

den kesen olmasındandır. Mansure denmesinin sebebi ise; kıyamet günü dostlarına yardım edecek olan olmasındandır."

Hatice Validemiz (r.a), Fatıma'ya hamile olduğu zaman, karnında annesi ile konuşurdu. Ay Mucizesi'nde, Hatice Anamız da evin üzerinde, merakla Ebu Kubeys Dağı'na bakıyordu.

O zaman, Fatıma (a.s), annesinin karnında şöyle dedi: "Anne! Korkma; Allah babam ile beraberdir."¹

1- bk. *Doğru Yol*

ÖMER BİN HATTAB

Hulefa-i Raşidin" olarak bilinen "dört halife" içerisinde, hilafet makamını ölmeden, halefine teslim eden; diğer deyişle, kendisinden sonraki halifeyi atayan ilk halife, E-bubekir'dir. Kendisinden sonra yerine, "halife" olarak Ö-mer bin Hattab'ı atamıştır.

Halife Ömer bin Hattab, sahabîlerin Medine dışına gitmelerine izin vermezdi. Sahabîlerin Medine dışına bırakılmaları, ancak ordu komutanlığı nedeniyle gerçekleşmekteydi.¹ Böylece, gittikleri yerlerde idarecilere tenkitler yöneltilmeleri engellenmiş oluyordu. Bunun, ne denli etkili bir uygulama olduğu Halife Osman'ın döneminde daha iyi anlaşılacaktır. Örneğin, Ebu Zerr-i Gıfarî'nin Şam'da şöyle dediği rivayet edilir:

Allah'a yemin olsun ki, hiç bilmediğim şeyler ortaya çıktı. Bunlar, ne Allah'ın kitabında, ne de Resulullah'ın sünnetinde var. Hakkın söndüğünü, batılın dirildiğini, "doğru"nun yalanlandığını, tercih edilenlerin muttaki (Allah'tan çekinen) olmadığını ve malın haksız yere biriktirildiğini görüyorum!

Bu, büyük bir sahabînin, açıkça yapılmış büyük bir eleştirisi olarak görülmelidir.

Halife Ömer bin Hattab döneminde pek çok askerî zafer kazanılmıştır. Bunlardan en önemlileri ise İran ve Kudüs'ün fethidir. Ömer bin Hattab'ın, bütün bu başarılı ey-

1- bk. Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu*

lemlerine rağmen, gelecekte doğurabileceği sonuçları kestiremediğini söyleyebileceğimiz siyasi kararları da vardır. Örneğin, Muaviye bin Ebu Süfyan'ın, Şam gibi bir serhad şehrine vali olarak tayin edilmesi bunlardan biridir. Burada on iki yıl valilik yapacak olan Muaviye bin Ebu Süfyan, hilafet uğruna kan akıtmaktan geri kalmayacaktır. Muaviye'den önce burada valilik yapan kişi ise Ebu Süfyan'ın büyük oğlu Yezid'dir. Muaviye'nin oğlu mel'un Yezid'in zalim ve iğrenç iktidarına giden süreç Ebu Süfyan'ın büyük oğlu Yezid'in Ebubekir döneminde vali yapılmasıyla başlamıştır. O kadar seçkin sahabî dururken, bu ikisinin vali tayin edilmesi, üzerinde durmamız ve oldukça düşünmemiz gereken bir konudur.

Halife Ömer bin Hattab'ın çeşitli konularda "içtihatları" bulunmaktadır. Örneğin, Resulullah'ın (s.a.a) sünnetinde var olan Temettu Haccı'nı yasaklamıştır. Kendi ifadesiyle, tahrir etmiştir; yani haram kılmıştır. Hac erkânının içinde yer alan Nisa Tavafı'nı kaldırmıştır. Kendi döneminde bile yapılagelen muta nikâhını yasaklamıştır. O'nun şu sözü çok meşhurdur: "Ben, iki mutayı da tahrir ediyorum!"

Ömer bin Hattab'ın kullandığı "tahrir ediyorum" yani "haram kılıyorum" ifadesi, oldukça dikkat çekicidir. Kullandığı tabir, "sizi men ediyorum" anlamında bir ifade değildir; "haram ediyorum" anlamındadır. Ömer'in böyle bir yetkisi var mıdır?

İbn Kesir kendi tefsirinde şöyle der:

"Rivayete göre Müminlerin Emiri Ebu Talip oğlu Ali (r.a) mutayı mubah saymıştır. İbn Cerir, Taberî Tefsiri'nde Ali b. Ebu Talip'den (r.a) şöyle dediğini nakleder: *Eğer Ömer insanları muta yapmaktan alıkoymasaydı, azgınlardan başka hiç kimse zina etmezdi.*"¹

1- İbn Kesir, Hadislerle Kur'ân-ı Kerim Tefsiri, c.4, s.1628

"Mutanın caiz olduğuna dair üçüncü delil: Hz. Ömer'in (r.a) minberde söylemiş olduğu "Resulullah (s.a.a) devrinde meşhur olan iki mutayı ben yasaklıyorum. Bu, hacdaki muta (temettü haccında umre ihramından çıktıktan sonra hac ihramına kadarki süre içerisinde kadınlarla ilişki kurmak) ve muta nikâhıdır." şeklindeki sözüdür.

Hz. Ömer'in bu ifadesi, onun muta nikâhının Resulullah (s.a.a) devrinde mevcut olduğunun apaçık belgesidir. Hz. Ömer'in "iki mutayı ben yasaklıyorum" sözü ise Resulullah'ın (s.a.a) bu hükmü neshetmediğini, aksine Hz. Ömer'in neshetmiş olduğunu gösterir. Bu durum sabit olduğuna göre biz deriz ki; bu söz muta nikâhının Resulullah devrinde helâl olarak kabul edildiğinin delilidir."¹

Yine Nisâ Suresi'nin 24. ayetini hadislerle tefsir ederken şöyle der:

İmare der ki: Ben Abdullah b. Abbas'a muta nikâhını sordum ve "Azgınlık mıdır, yoksa nikâh mıdır?" dedim. O da, "Ne azgınlıktır, ne de nikâhtır." dedi. "Öyleyse hüküm nedir?" dedim. O, "Allah Teâlâ'nın söylediği gibi muta ve faydalanmadır." dedi. Ben, "Mutadan dolayı iddet bekleme süresi var mıdır?" dediğimde, o, "Evet, mutanın müddeti bir hayız müddetidir." dedi. Ben, "Muta yapanla yapılan birbirine vâris olurlar mı?" diye sordum. O, "Hayır." dedi.

İmran b. Hüseyin ise der ki: "Allah'ın Kitabı'nda muta ayeti nazil olmuştur ve bilahare onu nesheden hiçbir hüküm gelmemiştir. Resulullah bize mutayı emretmiş ve biz de mutayı emretmiş, muta yapmıştık. Peygamber hayatta olduğu süre bizi bundan nehyetmemiştir. Sonra herkes kendi görüşüne göre bir şeyler söyledi."²

Resulullah (s.a.a) muta nikâhını neshetmemiştir. Onu yalnızca Hz. Ömer neshetmiştir. Eğer bu husus sabit görü-

1- İbn Kesir, *Hadislerle Kur'ân-ı Kerim Tefsiri*, c.4, s.1632

2- İbn Kesir, *Hadislerle Kur'ân-ı Kerim Tefsiri*, c.4, s.1628

lürse mutanın neshedilmemiş olduğu da sabit olur. Çünkü Resulullah (s.a.a) devrinde sabit olup onu neshetmediği şeyin Hz. Ömer'in neshetmesiyle mensuh sayılması imkânsızdır. İşte İmran b. Hüseyin'in dayandığı delil de budur. Nitekim Allah, muta ile ilgili bir ayet indirdi ve başka bir ayet onu neshetmedi. "Resulullah (s.a.a) bize mutayı emretti ve yasaklamadı. Sonra herkes kendi görüşüne göre bir şey söyledi." derken Hz. Ömer'in bunu nehyettiğini kastediyor. İşte muta nikâhının caiz olduğunu söyleyenlerin delilleri bundan ibarettir.¹

Yüce Allah Nisâ, 24'te şöyle buyurur:

Ellerinize geçen cariyeler müstesna evli kadınlara evlenmeniz de haram kılındı. Bunlar Allah'ın size farz kıldığı hükümlerdir. Geriye kalan kadınlar ise, zinadan kaçınıp iffetli yaşamanız şartı ile mallarınızla istemeniz size helal kılındı. Onlardan yararlandığının karşılığı olarak kararlaştırılmış olan mehirlerini verin. Kararlaştıktan sonra aranızda anlaşmış hususta size bir sorumluluk yoktur. Şüphesiz Allah, âlim olan hâkim olandır.

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları yayınlarından tarafından yayımlanan *Tefsir Tarihi* adlı eserin yazarı Profesör Dr. İsmail Cerrahoğlu, Ömer b. Hattab'ın muta nikâhını yasaklaması ile ilgili bölümünde, muta nikâhı hususunda âlimlerin görüşlerini ve delillerini açıklar. Bu ayetin mutaya delalet ettiğine dair İbn Abbas'a dayanan isnatları, Hz. Peygamber'in bunu nehyetmeyip Hz. Ömer'in nehyettiğine dair rivayetleri, buna cevaz verenleri, ayetin mensuh olduğunu söyleyenleri, mutayı haram görenleri ve nihayet İmam eş-Şafî'ye ait, 'İslâm'da, evvel helal edilip sonra haram kılınan, yine helal edilip yine haram kılınan mutadan başka bir şey bilmiyorum.' şeklindeki sözünü nakleder.²

1- İbn Kesir, *Hadislerle Kur'ân-ı Kerim Tefsiri*, c.4, s.1614

2- *Tefsir Tarihi*, s.184

Adı geçen yazar, bu konuyu, "Muhammed b. Cerir et-Taberi, iki ayağa mesh edilmesini caiz görür, yıkanmasını vacip görmez." demek suretiyle izah eder.

Mâide Suresi, 6. ayetin tahkik edilmesi durumunda, her iki kıraatin de caiz oluşu üzerinde durarak, "Her kim ne şekilde okursa o şekilde okur ve o şekilde de amel edebilir." neticesine varır.¹

Yine aynı eserin 140. sayfasında şöyle geçer:

İbn Ce-rir et-Teberî, tarihinde Hz. Ali ve oğulları için genellikle 'aleyhi's-selâm' tabirini kullanmıştır ki, bu tabir de mudakkiklerin gözünden kaçmamıştır.

Bütün bunlara rağmen onun bu hareketinin tam bir ilim adamı olarak objektif hareket edişinden ve Ali'ye karşı muhabbeti oluşundan ileri gelmiş olduğu anlaşılabilir.

Müslümanlar ibadete koyulur da savaşı boşlarlar gerekçesiyle ezanda yer alan, "Hayye ala hayri'l-amel" (Haydi en hayırlı amele!) ifadesini kaldırmıştır.

Teravîh namazlarının cemaat ile birlikte kılınmasını emretmiştir. Yaptığını, "Bu, ne iyi bidattir!" diye de değerlendirmiştir. Su bulunmadığı zaman, teyemmüm ile namaz kılınmasını da reddetmiştir.

Tevbe Suresi'nin 60. ayetinde yer alan müellefe-i kulub'a da zekâtan verilmesi hükmünü, "Artık müellefe-i kulub'a vermeye lüzum kalmadı!" diyerek kaldırmıştır.

Bütün bunların yanında, faydalı (!) diyebileceğimiz bir içtihadı da, sabah ezanına, "es-Salatu hayrun mine'n-nevm" yani, "Namaz uykudan hayırlıdır!" sözünü ilave etmek olmuştur. O'nun, bunların dışında da benzer birçok "içtihadı" vardır.²

1- *Tefsir Tarihi*, s.136

2- bk. Malik, *Muvatta*, -Zerkani'nin Şerhi'yle- c.1, s.25; Ali Kuşçî, *Şerhu't-Tecrid* (İmamet Bahsi'nin sonları) *en-Nassu ve'l-İctihad*, 1946 bsm., s.199-220

Ömer bin Hattab, bir sabah namazı vakti, namazda iken, saldırıya uğramış ve bu saldırı neticesinde yaralanmış, sonrasında da vefat etmiştir.

OSMAN BİN AFFAN

Halife Ömer bin Hattab, yaralandıktan sonra, yerine geçecek olan halifenin kim olacağını düşünmeye başladı. "Ebu Ubeyde, sağ olsaydı, onu halife yapardım; çünkü o, bu ümmetin emindir. Huzeyfe'nin kölesi Salim sağ olsaydı, halifeliğe onu seçerdim; çünkü Allah'ı çok sever." dedi.

Oğlu Abdullah'ın da halifeliğini teklif edenlerin tekliflerini reddetti. Sonunda Ali, Osman, Abdurrahman, Zübeyr, Sa'd ve Talha'yı "şûrâ"ya seçti. Bunların, "içlerinden birini halife seçmelerini" emretti. Ebu Talha'ya da elli kişi ile şûrânın toplandığı yeri kuşatması görevini verdi ve şöyle dedi:

Bunların, beş tanesi birleşir, biri ayrılırsa, onun başını kesin. Dördü birleşir, ikisi muhalif olursa, ikisini de öldürün. Üçü birleşir, diğer üçü başka bir re'ye uyarsa, Abdurrahman bin Avf, hangi tarafta ise, o tarafın hükmüne uyun, öbür üçünü öldürün. Üç gün içinde, bu işi başarsınlar; dördüncü gün, mutlaka içlerinden birini emir seçmiş olsunlar!

Bu şûrâda, yalnız Zübeyr, Hz. Ali'ye (a.s) taraftardı. Hatta "Ömer, ölseydi, Ali'ye biat ederdim." diye söylemiştir. Ama ne yazık ki, Ali (a.s) zamanında Zübeyr, Hz. Ali'ye (a.s) karşı çıkararak zalim olacaktır. Bu şûrâdaki mevkisi, sonradan kendisinde de halifelik dileğini kamçılar ve Ali'ye (a.s) isyan eder.

Sonucu belli bu seçimin ardından, Osman bin Affan halife olmuştur. İlk iş olarak da, tüm vilayetlere kendi ak-

rabaları olan Ümeyyeoğulları'ndan olan kişileri; yani Emevîleri vali olarak tayin etmiştir.

Osman bin Affan tarafından, sütkardeşi Abdullah bin Sa'd bin Ebu's-Sarh'ın, vali tayin edilmesiyle, halk, onun hakkında şöyle konuşmaya başladı: "Bu adam önce iman etmiş, sonra dönmüş ve Resulullah'ı yalanlamıştır."

Abdullah bin Sa'd'ın siyasetinde Muaviye'ninki gibi bir merhamet ve yumuşaklık da yoktu.¹

Bir rivayete göre, Resulullah (s.a.a) bir gün ganimet taksim ederken, Resulullah'a (s.a.a) karşı çıkarak şöyle demiştir: "Ya Resulallah! Biraz da adalet ile iş yap!" Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki: "Benden daha adaletli kim var?" İşte orada Resulullah (s.a.a), "*Bunun katli helaldir!*" diye buyurmuşlardır.

Bakınız, Halife Osman, böylelerini ümmetin üzerine vali tayin etmiştir. Böylece bu valilerin yapmış oldukları zulüm, baskı ve haksızlığa dayanamayan halk, diğer şehirlerden Medine'ye gelerek halifeye şikâyetle bulundular. Halife'den, bu valileri değiştirmesi istendi.

Kalabalık bir grup, halifenin bulunduğu binanın etrafını sardı. Bunun üzerine Halife Osman şöyle dedi: "Bir vilayetin halkı incinecekse, bir vali incinsin!" Halife, Hz. Ali'yi (a.s) çağırarak, "Bu halkı dağıt! Ben valileri değiştirim!" dedi. Halk ise direndi ve söz birliği ederek şöyle dedi: "İsteklerimiz gerçekleşinceye kadar, buradan ayrılmayacağız!"

Halife, Hz. Ali'nin (a.s) fikrini alarak Muhammed bin Ebubekir'i, Abdullah bin Sa'd bin Ebu's-Sarh'ın yerine Mısır'a vali olarak tayin etti. Muhammed bin Ebubekir ve heyeti, Mısırlılar ile yola çıktı. Üç konaklık bir yol aldıktan sonra, şüpheli ve garip bir yolcunun, farklı bir yoldan git-

1- bk. M. Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.36; Mustafa İslâmoğlu, *İmamlar ve Sultanlar*, s.50

tiğini gördüler. Şüphelenip adamı yakaladılar. Üzerini ve eşyalarını aradılar. Su matarasının içinde bir şişe olduğunu anladılar. Şişeyi kırdılar, içinden bir mektup çıktı. Mektup, Halife Osman tarafından, Mısır Valisi'ne, Abdullah bin Sa'd bin Ebu's-Sarh'a hitaben yazılmıştı. Mısır'a gelen yeni vali Muhammed bin Ebubekir'in katledilmesini emrediyordu.

Bunun üzerine "yeni vali", heyeti ile birlikte geri dönerek Medine'ye geldi. Namaz vaktiydi. Doğru mescide gittiler.

Muhammed bin Ebubekir, ayağa kalkarak Halife Osman'ın da aralarında olduğu cemaate dedi ki: "Ey insanlar! Size bir soru soracağım. Bir şahıs, haksız yere bir diğerrinin katline hüküm verirse, onun şer'an cezası nedir?" Cemaat hep bir ağızdan, "Cezası ölümdür!" diye cevap verdi. Bunun üzerine, "yeni vali", cebindeki mektubu çıkararak halka gösterdi ve şöyle dedi: "Şimdi soruyorum. Benim ve etrafımdakilerin günahı nedir? Bizim katlimize emir buyrulmuştur!"

Halife dedi ki: "Benim bu mektuptan haberim yok! Onu Mervan yazmıştır!" Bunun üzerine Muhammed bin Ebubekir, "Peki öyleyse, resmî hilafet mührü burada ne arıyor?" diye sordu. Halife Osman, Muhammed bin Ebubekir'e, "Mühür, Mervan'ın yanında!" dedi. O zaman cemaat, Halife'nin üzerine hışım ile yürüdü ve onu sorguya çekmeye başladı.

Böylece Halife Osman, "Benim bu işten haberim yok!" diyerek canını kurtarmaya çalıştı. Bunun üzerine, cemaat, Halife'yi istifaya davet etmiştir. Buna karşılık Halife, "Halifelik bir gömlektir. Vücutuma göre biçilmiştir; onu çıkarmam!" dedi ve mescitten çıkarak evine gitti.

Nihayet vilayetlerden gelerek toplanan üç yüz on üç kişi, Halife Osman'ın evini kuşattı. Su almasına dahi izin vermediler. Hz. Ali (a.s), oğlu İmam Hasan (a.s) ile Hali-

fe'ye su gönderdi. Gerektiğinde Halife'nin müdafaası için emir verdi.

İmam Hasan (a.s), topluluğun içersinden ilerlerken, izdihamdan yere düştü ve yüzünden yaralandı. Bunu gören Halife, İmam Hasan'a (a.s) hitaben, "Resulullah'tan (s.a.a) bizlere yadigâr kalan Sizler! Siz, benim yüzümden zarar görmeyin, evinize dönün!" dedi.

Bir defasında da Hz. Ali (a.s), başka bir adam göndererek kendisinin yardımına geleceğini bildirdi. Halife dedi ki: "Hayır! Ali'ye söyleyin, o, tarafsızlığını muhafaza etsin!" Böylece Halife, şehirlere gelen halkın kuşatması altında kaldı.

Bunun üzerine Halife Osman, şehirlere mektuplar yazarak yardım istedi. Halife, bilhassa Muaviye'den yardım istemiştir.

O sırada Muaviye, Şam'da krallık sürüyordu. On iki sene Şam'da valilik yaptığı için, halk, onu kral gibi görüyordu. Muaviye, Halife'nin mektubuna şöyle cevap vermiştir: "O cezayı hak etmişsin, çek cezanı!"

Bazı tarihçilerin bildirdiğine göre, bir bölük asker göndererek, "Medine'nin dışından izleyin!" diye emir vermiştir. Neticede, Halife Osman'ın öldürüldüğü duyulunca, askerler, Şam'a döndü.

Böylece İslâm tarihinin bu kargaşa döneminde muhacirler ve ensar, yani Peygamber'in (s.a.a) sahabîleri ricaminnet ederek Hz. Ali'yi (a.s) halife seçtiler; ama Hz. Ali (a.s), pek de istekli değildi. Fakat İslâm'ı bu kargaşadan kurtarmak için, bu teklifi kabul etti. Tüm vilayetlerden heyetler gelerek Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler.

Şam'da vali olan Muaviye, biat etmeye yanaşmadı ve şöyle tutturdu: "Halife Osman'ın katillerini bana teslim et!" Hz. Ali (a.s), mektup yazarak, "*Sen uzaktasın, gel buraya, gerçekleri öğren; ancak senin hakkın Halife'ye biat*

etmektir. Halife Osman'ın kanını aramak sana düşmez; ancak Halife Osman'ın oğullarına düşer!" dedi.

Muaviye, işte bu gibi yersiz isteklerle ve iddialarla Sıffin Savaşı'na sebep oldu. O, İslâm Halifesi Hz. Ali'ye (a.s) karşı çıkararak on dört ay Sıffin diye bir mevkide onunla savaştı. Bu savaşta, yüz yirmi bin kişinin ölümüne sebep olmuştur.

Bu savaşta ölenler arasında, Bedir Gazileri'nden Ammar bin Yasir, Muhammed bin Ebubekir gibi pek çok sahabî, Muaviye tarafından katledilmiştir.

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuşlardır: "*Ammar'ın eti ile derisinin arası imanla doludur!*" Medine Mescidi yapılırken, Ammar (a.s), Resulullah'ın (s.a.a) da yerine gönüllü olarak kerpiç taşıyordu. Sahabe şaka olarak, "Haydi Ammar! Sen iki kişinin yerine çalışıyorsun. Hiç durup dinlenmeyeceksin!" diyordu.

Resulullah (s.a.a), oraya teşrif etti. Ammar'ın kendi yerine de çalıştığını öğrenince, kendi mendili ile Ammar'ın yüzündeki teri sildi. Ammar bin Yasir şöyle dedi: "Ya Resulallah! Senin bu sahabîlerin beni öldürecek!" Resulullah (s.a.a) buyurdu ki:

Benim sahabîlerim seni öldürmez! Seni, bagi (hak -hukuk tanımayan azgın sapık) bir topluluk öldürecek! Sonunda su isteyeceksin ve su bulunmayacak! İçeceğin bir tas deve sütü olacak!

Ammar bin Yasir, Sıffin Muharebesi'nde Hz. Ali (a.s) tarafında canla başla savaştı. Muaviye tarafından insafsızca şehit edilmiştir. Muaviye, bununla da yetinmeyecek zalimce Ammar'ın kafasını kestirmiştir. Ammar gibi nice aziz sahabî, Muaviye ve onun gibi zalimler tarafından katledilmiştir.

Ammar'ın öldürüldüğü, Muaviye'ye bildirilince, Muaviye'nin başdanışmanı olan Amr bin As, orada bulunanlara

şöyle dedi: "Şimdi anladım ki, bizim taraf haksızdır!" Muaviye, "Neden?" diye sordu. Amr bin As Hz. Peygamber'in (s.a.a) şu hadisini söyledi:

Seni, bagi (hak-hukuk tanımayan azgın sapık) bir topluluk öldürecek! Sonunda su isteyeceksin ve su bulunmayacak! İçeceğin bir tas deve sütü olacak!

Muaviye de, Amr bin As'a hitaben, "Ammar bin Yâsir'i biz öldürmedik ki! Onu buraya getiren öldürdü!" dedi. Muaviye, bu sözyle Hz. Ali'ye (a.s) kastediyordu.

Amr'ın, Ubeydullah isminde zeki bir oğlu vardı. O, bu söze karşılık olarak şöyle dedi: "O zaman, Uhud Savaşı'nda da Hz. Hamza'yı, Peygamber öldürdü (!)"

Bu haklı cevabı duyan Muaviye, kızarak, "Bu cahili, meclisten çıkarın!" diyerek hilesini gizlemeye çalıştı. Zaten Muaviye, haktan yana olsaydı, İslâm Halifesi Hz. Ali (a.s) ile savaşıp çok sayıda müslümanın ölümüne yol açmazdı. Yezid gibi rezil bir kişiyi yerine bırakmazdı. Cuma hutbelerinde, minberlerden, Ehl-i Beyt'e sövdürmezdi.

Muaviye, kendi döneminde oğlu Yezid'le devam eden ve Ömer bin Abdulaziz'in dönemine kadar süregelen kötü bir çığır açmıştı. Bu çığır, İmam Ali'nin (a.s) hutbe bitiminde lanetlenmesi idi.

Muaviye, Medine Mescidi'nde bir cuma günü, İmam Hasan (a.s) da cemaat içerisinde olduğu hâlde, İmam Ali'ye (a.s) hutbede lanet okumuştur.

Kıscacı, Halife Osman, akrabalarına çok düşküdü. Her birisine beytûmalden dolgun maaşlar bağlatmış ve onları "ümme'tin parası"ndan bol bol vererek zengin etmiş ve çokça şımartmıştır.

Resullullah (s.a.a) zamanında, Hakem bin el-As, oğlu Mervan ile beraber, sergilenen ahlâksızlık yüzünden, Medine'den Taif'e sürülmüştü. Resulullah'ın (s.a.a) onları sürgüne yollayışının nedeni ile ilgili olarak kaynaklarda farklı

rivayetler vardır.¹ Hakem bin Ebu'l-As, Halife Ebubekir zamanında, Medine'ye gelmek istedi. Ancak Ebubekir kabul etmedi ve şöyle dedi: "Ben, Resulullah'ın (s.a.a) sürdüğü kimseyi, Medine'ye sokmam!"

Halife Ömer zamanında da gelmek istedi; ama o da bunu reddetti. Ancak Halife Osman, işbaşına gelince onları affederek Medine'ye getirtip "akrabalarına iyilik" yapmıştır.

Bu "iyiliği", Mervan bin Hakem'e başkâtiplik görevi vererek ve daha sonra da neredeyse bütün yetkilerini ona devredip onu "derin halife" yaparak zirveye ulaştırmıştır. Ayrıca kendilerine beytûlmalden çokça bağışta bulundu. Bunlar için, Medine'de evler yaptırdı. Fedek Hurmalığı'nı Mervan'a hibe etti. Üstelik Mervan'ı kendisine başkâtip olarak tayin etti. Onu, her türlü yetkiyle donattı. Kızının birisini Mervan'a, öteki kızını ise, kardeşi Hâris'e verdi.

Mervan, büyük bir bozguncu ve azılı Ehl-i Beyt düşmanıydı. Halife Ömer zamanında, İran Sarayı'ndan büyük bir inci getirilmişti.

Halife Osman, "inci"nin kırılıp sahabeye pay edilmesini buyurmuş; ancak sonra, şöyle diyerek vazgeçmiştir: "Bu inci, kırılırsa, hem değeri düşer; hem de sahabeye yetmez. Şimdi alıcısı da yoktur. Belki, bir zaman gelir de alıcısı çıkar, satarız. Sahabe'ye parasını dağıtırız."

Ancak Halife Osman, bu inciyi, "beytûlmal"den alarak kızına çeyiz olarak vermiştir. Bir diğer kızını da Abdullah bin As'a verdi ve ona, Basra "beytûlmal"inden altı bin dinar verilmesini emretti.

Sa'd bin As'a da "beytûlmal"den yüz bin dinar verdi. Sütkardeşi olan Abdullah bin Sa'd bin Ebu's-Sarh'a da, Trablus'tan Tanca'ya kadar olan Kuzey Afrika zekât malının beşte birini bağışladı.

1- Mustafa İslâmoğlu, *İmamlar ve Sultanlar*, s.51

İşte şu, çok düşündürücüdür: Resulullah'ın (s.a.a) affetmediği, Ebubekir ve Ömer'in de affetmediği bir adamı, Halife Osman, neye dayanarak affetmiştir? İşte bu İslâm'a vurulan bir darbe değildir de, nedir?

Yapılan bunca adaletsizliğe daha fazla tahammül edemeyen halk, çeşitli şehirlerden gelip Medine'de Halife Osman'ın evini, kırk gün boyunca kuşatma altında tutmuştur. Sonuçta Halife Osman'ı öldürmüşlerdir.

EBU ZERR-İ GİFARÎ'NİN VEFATI

Ebu Zerr-i Gıfarî (a.s), Medine'de, Halife Osman'ı, İslâm'a uygun davranmadığı, Peygamberî çizgiden uzaklaştığı için şiddetle eleştiriyordu. Bu nedenle, Halife Osman tarafından Şam'a sürülmüştü. Ebu Zerr-i Gıfarî'nin, Şam'da yaptığı haklı eleştirilerin ardından, Muaviye, Halife Osman'a mektup yazarak, "Eğer Şam'ın senin olmasını istiyorsan, Ebu Zerr-i Gıfarî'yi buradan al!" dedi. Halife Osman ise, Muaviye'ye şöyle cevap vermiştir:

Onu ehline gönder! Onu, sert bir deveye bindir ve beraberinde sert bir adamla Medine'ye gönder! Deve, gece gündüz sürülsün! O, her şeyi unutup kendi derdine düşene kadar hiç uyutulmadan, istirahat verilmeden sürülsün!

Bu biçare sahabî, Medine'ye geldiğinde, baldırlarının eti dökülmüştür. Bu hâlde iken, Halife Osman'ın huzuruna çıkarılmıştır. Ebu Zerr'in ayakta duracak hâli yoktu. Yine de Halife'yi sert bir dille eleştirdi. Halife Osman, Ebu Zerr'i müdafaa eden Hz. Ali'ye (a.s) de ağır sözler söyledi.

Halife Osman, Ebu Zerr'e (a.s) şöyle dedi:

– Sen, en çok hangi şehri seversin?"

Ebu Zerr dedi ki:

– Ben, Mekke ve Medine'yi severim.

Bunun üzerine Halife sordu:

– En çok hangi şehirden nefret edersin?"

Ebu Zerr dedi ki:

– Rebeze şehriden nefret ederim.

Bunun üzerine Halife dedi ki:

– Seni oraya süreceğim!

Rebeze, Ebu Zerr'in şehriydi. Burası putperestlerin yaşadığı bir yerdi. Böylece Halife, Resulullah'ın (s.a.a) büyük sahabîsini Rebeze'ye sürgün etti.

Ebu Zerr, Resulullah'ın (s.a.a) İslâm'ı teğliğinden önce de, Hz. İbrahim'in (a.s) dinine uyararak namaz kılardı; oruç tutardı. Resulullah'ın (s.a.a), Medine'ye hicret ettiği haberi alan Ebu Zerr, Medine'ye gelerek Resulullah'ı (s.a.a) ziyaret ederek İslâm'ı kabul etmiştir.

Ebu Zerr, sürgüne gittiği zaman, yanında sadece kızı vardı. Onu, Hz. Ali (a.s) yolcu etti. Hz. Ali'nin (a.s) oğulları İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s) de oradaydı. Hz. Ali (a.s), oğullarına şöyle dedi: "Amcanızı yolcu edin, amcanızla görüşün!"

Bu biçare sahabî, "hakk"ı söylediği için sürgün edilmiştir. Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

Ya Eba Zer! Sen yalnız yaşayacaksın; yalnız öleceksin; yalnız haşrolacaksın!

Nitekim öyle de oldu. Ebu Zerr, bir süre sonra hastalandı. Kızına dedi ki:

Resulullah (s.a.a), bana bir haber verdi. Cenazemde, müminlerden bir bölük bulunacak! Merak etme! Ben vefat edince, civardaki kişilerden bir yardımcı bul! Bir koyun kes ve onu pişir! Sonra yola çık, otur! O topluluk gelince de haber ver onlara; de ki: "Resulullah'ın sahabîlerinden Ebu Zerr-i Gıfari vefat etti!" Onlar beni yıkarlar; kefenlerler!

Kızı, babasının dediğini yaptı. Gerçekten de o topluluk geldi. Bunlar Medine yolcularıydı. Gelenler, Ebu Zerr'i yıkadılar, kefenlediler, dışarı çıkıp namazını kıldılar ve defnettiler.

Hız. Ali'nin (a.s) güzide sahabîsi Malik Eşter, kabrinin başında, Allah'a şöyle yalvardı:

İlâhî! Resulullah'ın sahabîsi Ebu Zerr-i Gıfarî, kitaplarına, peygamberlerine inanmış, Senin yolunda savaşmış, İslâm için ayak diremiş, "şeriat"ı bozmuş, "sünnet"ten ayrılmamıştır! Bu yüzden onu horladılar; incittiler! Habibinin civarından sürdüler!

Resulullah (s.a.a), Medine'de muhacirler ile ensarı kardeş ettiği zaman, Ebu Zerr-i Gıfarî'yi Münzir bin Amr ile kardeş etmiştir. Resulullah (s.a.a), Ebu Zerr-i Gıfarî için şöyle buyurmuştur:

Ebu Zerr'den daha doğru sözlü birisine, ne gök kubbe, gölge salmıştı; ne de tozlu yeryüzü, öyle birini üstünde tutmuştur!

Resulullah (s.a.a), başka bir hadis-i şerifinde de şöyle buyurmuştur: "*Allah bana dört kişiyi sevmemi emretti!*" Sahabîler, "Ya Resulallah! Kimdir bunlar?" diye sorunca, Resulullah (s.a.a) şöyle demiştir: "*Ali, Mikdad bin Esved, Ebu Zerr ve Selman.*" Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurulmaktadır:

İki taraf (cennet ile cehennem) arasında bir engel, A'raf üzerinde de hepsini yüzlerinden tanıyan erler vardır. Cennete gireceklere, "Selâm size" diye seslenirler ki bunlar, henüz oraya girmemişler; fakat çok arzu lamaktadırlar.¹

Bu ayetteki, "A'raf üzerindeki erler..." ifadesi, Ehl-i Beyt İmamları'ndan rivayete göre Resulullah'ın (s.a.a) çok sevdiği, adı geçen dört kişidir. İmam Ali (a.s) ve diğer üç er, orada cennetlik ve cehennemlikleri yüzünden tanıyarak ayırt edecekler. Bu dört kişi, Ebubekir'in hilafetini tanımamış, ona biat etmemişlerdir. Bu erler, İmam Ali (a.s) çizgisini ve bu çizginin Nebevî çizgi olduğunu ifade etmektedirler.

1- A'râf Suresi: 46

Ammar, Ebu Zerr'in vefatını duyduğunda, Halife Osman'ın yanında idi. "Allah, Ebu Zerr'e rahmet etsin, onu bağışlasın!" diye dua etti. Halife Osman, Ammar'a kızarak çok kötü sözler söyledi ve döverek dışarı attırdı. Neden Ebu Zerr'e rahmet diledi diye. Oysa Ammar için Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Ammar, tepeden tırnağa kadar imanla doludur ve daima hak onunla beraberdir!

Halife Osman ise, Ammar için şöyle dedi:

Bunu, Ebu Zerr'in olduğu yere gönderin ve ben sağ olduğum müddetçe Medine'ye gelmesin!

Ammar'ın yakınları toplanarak Hz. Ali'ye (a.s) durumu anlattılar. "Biz, bu işe sabredemeyiz! Sonra, kendisi pişman olur!" dediler. Hz. Ali (a.s) bunları yatıştırarak, "*Ben, şimdi, Halife ile görüşeceğim!*" dedi. Hz. Ali (a.s) Halife Osman'a dedi ki:

Bazı işlerde çok acele ediyorsun! Hemen hüküm verip sürgün emri çıkarmayın! Biraz da öğüt verenlerin öğütlerini dinleyin! Ebu Zerr, Resulullah'ın (s.a.a) ashabının ulularındandı! Gitti, gurbette vefat etti! Şimdi de Ammar'ı sürmeye kalkışıyorsunuz! Bunlar, Müslümanların hoşuna gitmeyen işlerdir. Resulullah'ın sahabîlerini incitmekten, sürgün etmekten vazgeçin!

Halife Osman, bu sözleri duyunca, Hz. Ali'ye (a.s) şöyle dedi:

Önce seni şehirden çıkartmak gerekir! Ammar'a cesaret veren sensin!

İmam Ali (a.s) şöyle buyurdu:

Vallahi, buna gücün yetmez! İstersen bir dene! İnsanları üzme! Asıl, işleri bozan sensin! Senin yaptıklarına dayanamıyorlar. Büyüklere bu çeşit hareket yakışmaz!

Hz. Ali (a.s), Halife Osman'ın yanından ayrıldı. Mahzunoğulları etrafını sardılar. Konuştuklarını onlara anlattı. Bunlar, Ammar'ın yakınlarıydı. Hz. Ali (a.s) dedi ki:

Kime kızarsa, hemen sürmeye kalkışıyor! Ammar'a söyleyin, evinde otursun!

Mahzunoğulları dediler ki:

Ya Ali! Müslümanların hepsi de seni sever. Sen, bize yardım ettikçe, bize bir zarar gelmez!

Halife Osman, bu sözleri duydu ve pişman oldu. Nihayet Ammar'ı sürmekten vazgeçti.

* * *

Kitabımızın bu bölümünden sonra sırasıyla ve özet hâlinde Hz. Ali (a.s) başta olmak üzere 12 Ehl-i Beyt İmamları'nın hayatına değinmek istiyoruz.

EMİR'ÜL-MÜMİNİN ALİ (A.S)

Hız. Ali'nin özetle hayatı hakkında *A'lâmu'l-Hidaye* kitabında şu bilgilere yer verilir:

- O, müminlerin emiri, vasilerin efendisi ve -Allah'ın emri ve Peygamber'in (s.a.a) açık sözü gereğince- Resulullah'ın (s.a.a) hidayete götürücü, yol gösterici halifelerinin ilkidir. Kur'ân onun masum olduğunu ve her türlü kötülükten arındırıldığını açık bir dille ifade etmiştir. Resulullah efendimiz (s.a.a) onu, eşini ve iki oğlunu yanına alarak Necran Hıristiyanlarıyla lânetleşmeye gitmişti. Peygamberimiz (s.a.a), onun sevilmesi vacip olan akrabalarından olduğunu vurgulamış, defalarca onun Kur'ân-ı Kerim'le ilâhî görev itibariyle eşdeğer olduğunu, ikisine sarılmanın kurtuluşu, onlardan uzaklaşmanın ise alçalmaya neden olacağını dile getirmiştir.

- İmam çocukluğunun ilk dönemlerinden itibaren Allah Resulü'nün (s.a.a) bağrında yetişti. Onun hidayet pınarından beslendi. Bütün yükümlülüklerini eksiksiz yerine getiren bir öğrenci ve zeki bir kardeşti. İman edenlerin ve namaz kılanların ilkiydi. Rabbinin yoluna kendini adayanların en samimisiydi. Gerek Mekke'de, gerek Medine'de, hem Peygamber'in (s.a.a) yaşadığı dönemde, hem de Peygamber'in (s.a.a) vefatından sonra, her türlü görünümüyle azgın cahiliyeye karşı verilen çetin mücadelede nebevî risaletin başarısı için kendini feda etmekten bir an bile geri durmadı; onun ilkeleri, risaleti, mesajları ve bütün değerleri içinde fena bulmuştu. Hakkın tüm cebheleriyle somut

bir numunesiydi. Bir parmak ucu kadar bile hakta yanılmadı, bir kıl kadar gerçekten sapmadı.

• Dırar b. Damre el-Kinanî, Muaviye b. Ebu Süfyan'ın yanında onu vassetmiş, sonunda hem Muaviye'yi, hem de orada bulunanları ağlatmıştı. Öyle ki Muaviye ona rahmet okumak durumunda kalmıştı. Şöyle demişti Dırar:

Allah'a yemin ederim ki Ali, ileri görüşlü ve çok güçlü biriydi. Konuştuğu zaman hakkı batıldan ayırır; salt adaletle hükmederdi. Her tarafından bilgi akardı. Söz ve davranışları hikmeti dile getirirlerdi. Dünyadan ve dünyanın çekici güzelliklerinden kaçardı. Geceye ve gecenin yalnızlığına sığınırdı. Çok ağlar; uzun tefekkürlere dalardı. (üzüntüden) avuçlarını ovuşturur ve kendi nefesine hitap ederdi. Elbisenin kisasından ve yiyeceğin kurusundan hoşlanırdı. Aramızda herhangi birimiz gibiydi. Yanına geldiğimiz zaman bize yaklaşırdı, bir şey sorduğumuz zaman cevap verirdi. Davet ettiğimiz zaman bize gelirdi. Bir haberi sorduğumuz vakit, haberi aktarıp bizi aydınlatırdı. Allah'a yemin ederim ki, ona yakın olmamıza ve kendisinin de bize yakın durmasına rağmen, onun heybetinden yanında neredeyse konuşamaz hâle gelirdik. Gülümsediği zaman, dişleri dizilmiş inciler gibi belirirdi. Dindar insanlara büyük saygı gösterir, yoksulları kendisine yaklaştırırdı. Güçlü olan, batıl işinde ondan cesaret alamaz, zayıf kimse de onun adaletinden umut kesmezdi.¹

• İmam, davetin ilk gününden itibaren Resulullah'ın (s.a.a) yanından ayrılmadı. Peygamber'le (s.a.a) beraber, kutlu davetin tarihi boyunca eşi görülmemiş bir cihad örneği sergiledi. Arabın kurtları ve ehlikitabın azgınları tarafından hedef alınmasına rağmen, gecedен şafak yarılincaya ve sırf hakikat bütün çıplaklığıyla ortaya çıkıp dinin önderi hakkı

1- el-İstiâb (el-İsabe adlı eserin ekinde), 3 / 44, bs. Dar-u İhya'it-Turas'îl-Arabî, Beyrut

dile getirinceye, şeytanların çığlıkları kesilinceye kadar bu önemli görevini eksiksiz yerine getirdi.¹

• Resul-i Ekrem (s.a.a) bu kısa süre içerisinde cahiliye toplumunu değiştirmek üzere o müthiş adımları atmaya başlarken İslâm'ın önünde, büyük hedeflerine ulaşmak için meşakkatli ve uzun bir yol vardı. Bu ise eksiksiz bir stratejiyi ve akıllı bir önderliği kaçınılmaz kılıyordu. Bu önderlik, davanın birinci dereceden lideri Peygamber'den (s.a.a) iman, olgunluk, ihlâs, dirayet ve deneyim bakımından eksik olmamalıydı. Son risaletin, tarih boyunca kesintisiz bir şekilde sürüp gelen bütün nebevî davetlerin özü, mücadele ve cihatlarının varisi sayılan bu davetin geleceğini de plânlaması doğaldı... Nitekim öyle de oldu. Hz. Resul (s.a.a) Allah'ın emri uyarınca, bütün varlığını davetin varlığına adapte etmiş, davetin hedeflerinde kaybolmuş, cahiliyenin her türlü kalıntısından kurtulmuş, bütün cahilî tortulardan arınmış; bilinç, iman, ihlâs ve Allah yolunda fedakârlık bakımından yeterliliğin en yüksek derecesine yükselmiş bir kişiliği seçerken, davetin geleceğini plânlıyordu.

Resulullah'ın (s.a.a), kendisinden sonra düşünsel ve siyasî yetkili merci görevini yüklenmesi için özel olarak yetiştirdiği, yerine geçmeye hazırladığı kişi Ali b. Ebu Talip'ti. Ali'nin görevi, Resulullah'ın (s.a.a), kendisi için hazırladığı muhacir ve ensardan oluşan bilinçli tabana dayanarak uzun değişim sürecini sürdürmektir.

• Fakat toplumun derinliklerine kök salmış cahiliye, Bedir ve Hüneyn savaşlarıyla veya on yıllık bir mücadele ve savaşla kazanacak değildi. İslâmî sembollerin arkasına gizlenmiş olarak yeniden sahneye çıkması doğaldı. Belli bir süre geçtikten sonra bile olsa toplumsal sahnede yeniden görünebilmesi için İslâmî bir görünüme bürünmesi ge-

1- Hz. Zehra'nın (a.s), Peygamber'in (s.a.a) vefatından ve hilâfet gömleğini giydiklerinden kısa süre sonra Ebu Bekir'in, Ömer'in ve diğer muhâcir ve ensarın önünde yaptığı ünlü konuşmasından.

rekiyordu. Ayrıca cahiliyenin, doğrudan veya dolaylı olarak önderlik makamına sızması da doğaldı. Böyle bir durumda, her taraftan tehlikelerle kuşatılmış, tabanı istenen bilinç ve olgunluk düzeyine ulaşmamış genç İslâm toplumunun meşru önderlik makamının arkasına gizlenerek cahilî kavram ve geleneklere dönüş yapılması ihtimal dâhilindeydi. Daha doğrusu az da olsa siyasî ve toplumsal bilinç sahibi bir önderlik böyle bir olayın gerçekleşebileceğini hesap edebilir. Peygamberlerin sonuncusu Allah Resulü (s.a.a) bunu hesap edemez miydi?

• Toplumun cahilî pratiğini değiştirmeyi, dönüştürmeyi hedefleyen İslâm risaletinin, bu olguyu bütün boyutlarıyla ve bütün derinlikleriyle göz önünde bulundurması kaçınılmazdı. Uzun ve kısa vadeli kapsamlı değişim projelerini ortaya koyması zorunluydu... Nitekim öyle de oldu. Risalet kurumu, teşriî mantığında belirlediği İslâmî hareket için doğal çizgiyi çizdi. Ümmeti düşünsel ve siyasal olarak her türlü cahiliye kirinden ve pislüğünden arındırılmış masum imamlara yöneltti. Bunun ilk adımı olarak Hz. Peygamber (s.a.a) Ali'yi (a.s) Gadir-i Hum'da müminlerin emiri olarak atadı. Müslümanların tümünden onun adına biat alarak bu atamayı pekiştirdi.

• İleriye dönük bu plân, Peygamber efendimizin (s.a.a) de beklediği gibi, doğru önderliğin koruyucu ve güvenilir tabanı olması gereken ümmetin bilinç noksanlığından kaynaklanan çok zararlı bir hadise ve akımla karşı karşıya geldi. Çünkü Müslümanların geneli, cahiliyenin, perde gerisinden kendilerinin ve genç İslâm devriminin aleyhine kompolar kurmakta olduğu gerçeğini derinliğine kavrayabilmiş değillerdi. Meselenin, liderlik makamında olan bir kimseyi devirip onun yerine bir başkasını getirmek kadar basit olmadığına bilincine varmamışlardı. Mesele, Muhammedî inkılâpçı çizginin, İslâm görünümlü cahiliye çizgisiyle yer değiştirmesiydi.

• Böylece "Sakife insiyatifi" Hz. Peygamber'in (s.a.a) meydanda olmadığını görünce, ileriye dönük nebevî plâni sonuçsuz bıraktı. Dolayısıyla Kur'ân'ın önceden haber verdiği bir olay da gerçekleşmiş oldu:

Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür ya da öldürülürse, gerisin geriye mi döneceksiniz.?!
(Âl-i İmrân, 144)

Hz. Peygamber (s.a.a) Ali'yi mesajının, ümmetinin ve devletinin temsilcisi ve emini olarak atamıştı. Onu risaleti ve şeriatı korumakla yükümlü kılmış, genç ümmetin eğitimi ve henüz derinlere kök salmamış devleti koruma ve kollama görevini ona vermişti.

İma Ali (a.s) "Sakife insiyatifi"ne ve sonuçlarına karşı çıkarak, biat etmekten kaçınarak ve komplolara karşı durarak gelişmeleri doğal mecrasına döndürmek için uğraştıysa da, bunun bir yararı olmadı. Artık devletin siyasî ve kurumsal olarak yıkılması ya da yetersiz önderlerin kontrolünde dahi olsa korunması arasında bir tercih yapmasını gerektiren bir ortam oluşmuştu.

• İmam Ali b. Ebu Talip (a.s), tarihin de kaydettiği gibi ilkesel bir tavır takındı. Şöyle diyor:

İnsanların kitlesel olarak İslâm'dan dönmeye başladıklarını, Muhammed'in dinini yeryüzünden silmeye yönelik bir çağrı seslendirdiklerini gördüğüm zaman, elimi çektim. İslâm'a ve İslâm ehline yardım etmezsem, İslâm'ın gövdesinde bir gedik açılacağından veya bir tarafı yıkılacağından ve bundan dolayı uğrayacağım felâketin, sizin başınıza geçme fırsatını kaçırmış olmaktan dolayı uğrayacağım felâketten daha büyük olacağını gördüm. Çünkü sizin başınıza yönetici olmak, birkaç günlük bir metadır. Serabın geçip gitmesi veya bulutların dağılması gibi geçip gider.¹

1- Bihar'ul-Envar, 33 / 596-597, "Mısır Fitneleri Babı", bs. Kültür ve İslâmî İrşad Bakanlığı, 1368 hicrî.

• Büyük İmam'ın yirmi beş yıllık bu süreç içinde sergilediği tavır, geçici bir süre için meşru hakkından ödün vermek, halifelere danışmanlık etmek, onlara öğüt vermek pahasına da olsa, İslâm ümmetinin birliğini korumak ve nebevî devletin başına bir felâket gelmesini önlemek için, -kendi deyimiyle- ebu cehil karpuzundan daha acı olan sabrı yalamak suretiyle sıkıntı ve zorluk çekmek şeklinde özetlenebilir. O bu süreçte kendini Kur'ân'ı toplamaya ve tefsir etmeye, Kur'ânî kavramlar doğrultusunda ümmeti aydınlatmaya ve Kur'ânî gerçeklerle onları bilinçlendirmeye, bu arada bazı Müslüman grupların rol oynadıkları komplo- ların gerçek mahiyetleri üzerindeki perdeyi açmaya vermiş- ti. Yöneticilerin İslâm şeriatının hükümlerini anlama ve uy- gulama noktasında sergiledikleri yanlışlıkları düzeltmek, İslâmî önderliğe taban oluşturacak ve ileriye dönük nebevî plânın güvencesi olacak salih bir kitle oluşturmaya teksif etmişti tüm ilgisini. Gece gündüz İslâm'ı yayacak, tebliğ e- decek, İslâm'ın uygulanması ve egemen kılınması için ken- disini feda etmekten kaçınmayacak bir kitle...

• İmam (a.s) sabır ve emekle geçen yirmi beş seneden sonra, çabasının meyvesini devşirebildi. Artık perde geri- sindeki gerçekler gün yüzüne çıkmıştı. Ümmetin yeni ku- şağı, hilâfete başkasının değil, Ali'nin (a.s) lâyük olduğunu anlamıştı. Ümmet, ortamın karışık, kalplerin bölük pörçük olmasına, dosdoğru hak yoldan sapma açısının gittikçe ge- nişlemesine rağmen bozulan tarafları sadece onun düzelter- bileceğinin bilincine varmıştı. Nitekim şöyle demişti:

Allah'a yemin ederim ki, hilâfete yönelik bir ar- zum yoktu. Sizin başınıza geçmek gibi bir ihtiyaç da hissetmiyordum. Fakat siz beni buna çağırdınız ve bu görevi bana yüklediniz.¹

1- Bihar'ul-Envar, 32 / 50, "Emir'ül-Müminin'e Biat babı", Kültür ve İslâmî İrşad Bakanlığı

- İmam (a.s), izleyeceği siyaseti şöyle duyurdu:
Biliniz ki, bu çağrınıza uyduğum zaman, size bildiğim şeyleri yükleyeceğim. İleri geri konuşanların sözlerine ve kınayanların kınamasına kulak asmayacağım.¹

Yine bu bağlamda şöyle demişti:

Allah'ım! Hiç kuşkusuz bizim mücadelemizin iktidar kavgası ya da nimetlerin döküntülerini kapma çabası olmadığını biliyorsun. Bizim çabamız dininin alametlerini yeniden hâkim kılmak, islâhı senin belgelerinde ortaya çıkarmak, dolayısıyla mazlum kullarının güvencede olmasını sağlamak ve senin koyduğün hükümlerden rafa kaldırılanları yeniden yürürlüğe koymak içindir.²

İmam (a.s), eğriliği olmayan bir yol izleyerek insanlar arasında sosyal ve siyasal adaleti egemen kılmak için çaba sarf etti. Ümmetin birliğini korumanın yanında, can güvenliğinin, özgürlüğün, huzur ve istikrarın hâkim olması için mücadele etti. Ümmeti eğitime, bilgi düzeyini arttırma ve ümmetin her ferdine tüm haklarını eksiksiz verme savaşımını verdi. Bozuk idarî mekanizmayı temsil eden kişileri görevden uzaklaştırıp, onların yerine salih kimseleri veya toplum nezdinde salih olarak bilinen kimseleri vali ve yönetici olarak atadı. Onları çok sıkı denetimlere tâbi tuttu. Bu yüzden fırsat kollayıcılar ve ihtiras sahipleri sorumluluk makamından ümitlerini kestiler. Her alanda açık sözlü olup, hakkı ve doğruyu ortaya koyardı. Aldatma ve istismar mümkün değildi. Ali (a.s), kardeşi ve amcazadesi Resulullah'ın (s.a.a) metodunu izliyordu.

- Bunun sonucu, siyasal, sosyal ve ekonomik imtiyazlarını kaybeden fırsatçı, rantiyeci ve muhteris güçler İmam'a karşı harekete geçtiler. Düne kadar bir şekilde Osm-

1- Bihar'ul-Envar, 32 / 36

2- Bihar'ul-Envar, 34 / 111, "Ali Zamanında Çıkan Fitneler Babı"

n'in katledilmesine katkıda bulunan, insanları onun aleyhine kışkırtan gruplar, omuz omuza vermiş, Osman'ın kanını isteme bayrağını açmaya başlamışlardı. İmam'ın hikmet esaslı ve şaibelerden beri siyasetini eleştiriyorlardı. Neticede bir grup biatini bozdu, bir diğeri zulme saptı, bir üçüncüsü de okun yaydan fırladığı gibi dinden çıktı. Derken İmam acılarıyla dolu bir mücadele sürecinden sonra şehit düştü. Nebevî hicretin 40. senesinde, Kadir Gecesi, Kûfe Mescidi'nde mihrapta ibadet ederken mübarek bedenleri kana bulandı. Bu, şahadet zaferini kazanmaktı. Eşsiz risalet değerleri üzere sebat etme zaferi... apaçık hak üzere, din prensiplerinin kökleşmesi uğruna mücadele verme hususunda sebat etme zaferi... Bu, ilâhî değerlerin, bütün biçim ve dallarıyla cahiliye değerlerine karşı gerçekleştirdiği görkemli bir devrimdi.¹

* * *

İmam Ali (a.s), başladığı günden, Allah Resulü'nün (s.a.a) vefatıyla birlikte kesildiği güne kadar vahiyyle beraber oldu. Bu açıdan onur verici ve gıpta ile bakılan bir konumu vardı. Yirmi üç yıl boyunca süren kesintisiz bir cihatla Allah Resulü'nü ve risaleti savundu. Sapmalardan beri hanif İslâm'ın ilke ve sınırlarını ölümüne korudu. Onun bu tavırları, başarıları ve erdemleri hikmet dolu Kur'ân'ın ayetlerinde yankısını buldu. Peygamber'in (s.a.a) hadislerinde ondan ve onun erdemlerinden söz edildi.

İbn Abbas şöyle der:

Üç yüz ayet Ali hakkında inmiştir.²

"Ey İman edenler!..." ifadesiyle başlayan ne kadar ayet varsa, Ali onların emir ve en şereflipleri konumundadır.³

1- Alâm'ul-Hidaye, c.2, s.26-33

2- el-Futûhat'ul-İslâmiyye, 2 / 516

3- Keş'ful-Gumme, 93

Yüce Allah Kur'ân'daki birçok ayette Muhammed'in ashabını azarlamış; fakat Ali'den hep hayırla söz edilmiştir.¹

Ali (a.s) hakkında o kadar çok ayet nazil olmuştur ki, ilk kuşak ve son kuşak âlimlerden bazıları sırf Ali hakkında inen ayetleri derledikleri özel eserler kaleme almışlardır. Aşağıda, hadis âlimlerinin, Ali hakkında indiklerini açıkça beyan ettikleri bazı ayetlere işaret edeceğiz:

1- İbn Abbas'tan rivayet edilir:

Ali b. Ebu Talib'in yanında sadece dört dirhem parası vardı. Başka da parası yoktu. Bu paranın bir dirhemini geceleyin, bir dirhemini gündüz vakti, bir dirhemini gizlice ve bir dirhemini de açıktan sadaka olarak yoksullara verdi. Bunun üzerine yüce Allah şu ayeti indirdi: **"Mallarımı gece ve gündüz, gizli ve açık hayra sarf edenler var ya, onların mükâfatları Allah katındadır. Onlara korku yoktur, üzüntü de çekmezler."**²

2- Yine İbn Abbas'tan rivayet edilir:

Ali rükûda iken parmağındaki yüzüğü bir yoksula sadaka olarak verdi. Peygamber (s.a.a) dilenciye, *"Bu yüzüğü kim sana verdi?"* diye sordu. *"Şu rükûdaki adam."* dedi. Bunun üzerine yüce Allah, **"Sizin veliniz ancak Allah, Resulü ve namaz kılan ve rükû hâlinde zekât veren müminlerdir."** ayetini indirdi.³

3- Tathir ayeti⁴ Ali'yi (a.s), her türlü kirden temizlenmiş vahyin hane halkından (Ehl-i Beyt'inden) saymış, mübahele ayeti⁵ de, onu, Peygamber'in (s.a.a) kendisi (nefsi) olarak nitelendirmiştir.

1- Yenabi'ul-Mevedde, 126

2- Bakara, 274; bk. Yenabi'ul-Mevedde, 92

3- Mâide, 55; bk. Tefsir'ut-Taberî, 6 / 165. Ayrıca Beydavî vb.

4- Ahzâb, 33. bk. Sahih-i Müslim "Sahabenin Faziletleri"

5- Âl-i İmrân, 61; bk. Tirmizî, 2 / 300

4- İnsân Suresi, Ali'nin ve ev halkının ihlâsına, Allah'a karşı derin bir korku ve ürperti duyduklarına tanıklık eder. Bu bağlamda onların cennet ehlinden olduklarına ilişkin rabbanî bir tanıklık içerir.¹

"Sahih" adıyla tanınan eserlerin müellifleri ve diğer muhaddisler, Ali'nin (a.s) erdemlerine işaret eden Peygamber (s.a.a) hadislerini topladıkları özel bölümler ayırmışlardır eserlerinde. İnsanlık tarihi, ortaya çıktığı günden bu güne, Resulullah'tan (s.a.a) sonra Ali'den (a.s) daha üstün, daha erdemli birine tanık olmamıştır. Emevî saltanatı boyunca minberlerde sövülmesine ve alay edilmesine rağmen, tarihte, onun için kaydedilen faziletler, başka hiç kimse için kaydedilmiş değildir. Ona öfke duyanlar sürekli olarak kusurlarını bulmaya çalışmışlar fakat dillerine dolaabilecekleri bir kusurunu bulamamışlardır. Ömer b. Hat-tab, Resulullah'ın (s.a.a) şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Hiç kimse Ali'nin kazandığı faziletin, üstünlüğün aynısını kazanabilmiş değildir. Onunla birlikte olanı hidayete erdirtir ve sapmaktan kurtarır.²

Ali'ye (a.s) soruldu: "Neden Resulullah'ın (s.a.a) ashabı içinde en çok sen hadis rivayet ediyorsun?" Dedi ki:

Ona bir şey sorduğum zaman, bana cevap verirdi. Ben sustuğum zaman, o kendiliğinden açıklamaya başlardı.³

İbn Ömer'den rivayet edilmiştir:

Peygamberimizin (s.a.a), ashabı arasında kardeşlik uygulamasını başlattığı gün, Ali gözü yaşlı olarak geldi. Peygamberimiz Ali'ye dedi ki: "*Sen benim dünya ahiret kardeşimsin.*"⁴

1- bk. el-Keşşaf, Zemahşeri, er-Riyad'un-Nadıra; Taberî, 2 / 207

2- er-Riyad'un-Nadıra, 1 / 166

3- Tabakat, İbn Sa'd, 2 / 338; Hilyet'ul-Evliya, 1 / 68

4- Tirmizî, 5 / 595, Hadis: 3720

Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevî'ye ait Râmûzu'l-Ahadis adlı eserin tercümesinde Resulullah'tan (s.a.a) şu hadisler nakledilir:

Horasan tarafından İmam Mehdi'nin ordusu ile birlikte siyah sancaklılar geldiklerinde, Farisîlere ikramda bulunun. Çünkü devletimiz onlar sayesinde ayakta kalacaktır.¹

Yıldızlar gök ehlinin güvencesidir, Ehlibeyt de ümmetimin güvencesidir.²

Size öyle bir şey bıraktım ki, benden sonra ona sarılırsanız katiyen sapmazsınız. Allah'ın kitabı ve itretim Ehlibeyt'im.³

İnsanlar arasında ayrılık ve ihtilaf olacak. Bu Ali ve arkadaşları doğru yol üzere olacaklar.⁴

İçinizden en hayırlısı Ali, gençleriniz arasında en hayırlısı Hasan ile Hüseyin, kadınlarınızdan en hayırlısı Fatıma'dır.⁵

Ey Ali, ilkin dirilecek olan ben ve sen olacağız. Elinde Livaü'l-Hamd bulunmuş bir hâlde evvelkileri ve sonrakileri geçip önümde yürüyeceksin. Benden sonra müminlerin velisi sen olacaksın. Rabbim senin hakkında bunu bana ihsan etti.⁶

Aranızda bulunan Ehlibeytim Nuh'un gemisini andırır. Ona binen kurtulur, binmeyen boğulur.⁷

Bana Emin (Cebrail) indi ve bana Allah'ın ashabımdan dört kişiyi sevdiğini anlattı: Ali, Salman, Ebuzer ve Miktad'ı.⁸

1- Râmûz'l-Ahadis, 51. sayfa, 407. hadis

2- Râmûz'l-Ahadis, 297. sayfa, 2980. hadis

3- Râmûz'l-Ahadis, 311. sayfa, 3137. hadis

4- Râmûz'l-Ahadis, 320. sayfa, 3239. hadis

5- Râmûz'l-Ahadis, 345. sayfa, 3520. hadis

6- Râmûz'l-Ahadis, 361. sayfa, 3664. hadis

7- Râmûz'l-Ahadis, 474. sayfa, 4835. hadis

8- Râmûz'l-Ahadis, 542. sayfa, 5633. hadis

Vallahi, kişinin kalbine iman gerçekten girmez Ehlibeytimi ve yakınlarımı sevmedikçe.¹

Ey Ali, ben peygamberliğimle sana meydan okuyorum. Çünkü benden sonra peygamber yoktur. Sen de insanlara karşı yedi şeyle meydan okursun: Kimse sana söyleyecek bir söz bulamaz. Sen onların hepsinden evvel iman ettin. Allah'ın ahidini en güzel yerine getiren sensin. İçlerinde Allah'ın emrini en güzel ayakta tutan yine sensin. İçlerinde eşitlik kaidelerine uyan yine sensin. Halka karşı en adil olan da sensin. Hüküm verme kabiliyetine hepsinden fazla sen sahıpsin. Allah katında en büyük meziyetlere en fazla sen sahıpsin.²

Ey Ali, insanların esası beni sevmektir, Ehlibeytimi sevmektir.³

Ey Ali, Musa'ya göre Harun neyse sen de bana göre osun. Buna razı değil misin? Ne var ki, benden sonra peygamber gelmeyecektir.⁴

Ebu Leyla el-Gıfari'nin şöyle dediği rivayet edilir: Resulullah'ın (s.a.a) şöyle dediğini duydum:

Benden sonra fitne çıkacaktır. Fitne çıktığı zaman Ali b. Ebu Talip'ten ayrılmayın. Çünkü o bana iman edenlerin ilkidir. Kıyamet günü benimle ilk musafaha edecek kişi de odur. O en büyük doğrulayıcı (sıddık)dır. Bu ümmetin Faruk'u (hak ile batılı birbirinden ayırarı) odur. O müminlerin önderidir. Münafıkların önderi ise dünya malıdır.⁵

Bütün halifeler Ali'nin sahabenin en âlimi ve hüküm vermede en isabetlisi olduğunu itiraf etmişlerdir. Ali ol-

1- Râmûz'l-Ahadis, 547. sayfa, 6580. hadis

2- Râmûz'l-Ahadis, 593. sayfa, 6184. hadis

3- Râmûz'l-Ahadis, 593. sayfa, 6195. hadis

4- Râmûz'l-Ahadis, 593. sayfa, 6197. hadis

5- *el-İsabe*, İbn Hacer, 4 / 171, Hadis: 994; *Mecma'uz-Zevaid*, 1 /

masa helâk olacaklarını söylemişlerdir. Hatta Ömer'in şu sözü bir darbimesel hâline gelmiştir:

Eğer Ali olmasaydı, Ömer helâk olurdu.¹

Cabir b. Abdullah el-Ensari'den şöyle rivayet edilir:

Biz münafıkları ancak Ali b. Ebu Talip'ten nefret etmeleriyle tanırdık.²

Ali'nin (a.s) öldürüldüğü haberi Muaviye'ye ulaşınca şöyle dedi:

Ebu Talib'in oğlunun ölümüyle birlikte fıkıh ve ilim de gitti.³

eş-Şa'bi şöyle der:

Bu ümmet içinde Ali b. Ebu Talib'in konumu, İsrailoğulları içinde Meryem oğlu İsa'nın (a.s) konumu gibidir. Onu bazıları sevdiler ve bu sevgileri yüzünden küfre girdiler. Bazıları ona buğz ettiler ve bu buğzlarından dolayı küfre girdiler.⁴

Ali, insanların en cömerdiydi. Bu hususta Allah'ın sevdiği bir ahlâka sahipti. Cömert ve eli açıktı. Kendisinden isteyenlere "hayır" dediği vaki değildir.⁵

Kendisine biat edildiği gün, Sa'saa b. Sûhan, Ali b. Ebu Talib'e der ki:

Allah'a yemin ederim ki, ey müminlerin emiri! Hilâfeti süsledin. O seni süslemedi. Onu sen yücelt-tin, o seni yüceltmedi. Senin ona muhtaç olduğundan çok, o sana muhtaçtır.

İbn Şibrime'den şöyle rivayet edilir:

Ali b. Ebu Talip'ten başka hiç kimse minbere çıkıp "Bana sorun..." diyemez.⁶

1- *Şerh-u Nehc'il-Belâğa*, 1 / 6; *Tezkiret'ül-Havass*, s.87

2- el-İstîab (el-İsabe ekinde), 3 / 45

3- age.

4- *el-Ikd'ül-Ferid*, 2 / 216

5- *Şerh-u Nehc'il-Belâğa*, 1 / 7

6- Eimmetuna, 1/94, A'yan'uş-Şia'dan naklen, c.3, Kısım:1, s.103

Ka'ka' b. Zürrare Ali'nin (a.s) kabrinin başında durmuş ve şöyle demiştir:

Allah senden razı olsun, ey müminlerin emiri! Allah'a yemin ederim ki, senin hayatın hayrın, iyiliğin anahtarıydı. Eğer insanlar seni kabul etselerdi, başlarının üzerinden dökülen ve ayaklarının altından fıskıran nimetlerden yerlerdi. Ama onlar nimete karşı nankörlük edip dünyayı tercih ettiler.¹

Hıristiyan yazarlardan Core Cordak *İmam Ali, İnsanı Adaletin Sesi* adlı eserinde şöyle der:

Ali b. Ebu Talip nadir bulunan eşsiz insanlardan biridir. Böyle insanları taklit düzleminin ötesinde gerçek mahiyetleriyle tanıdığı zaman, onların büyüklüklerinin eksenini, insanın saygınlığına, onun onurlu ve özgür bir hayat hakkına sahip oluşuna; insanların sürekli ve sonsuza dek göz önünde bulundurulmaları gerektiğine; geçmişte veya içinde bulunulan zamanda beliren donukluk, gerileme veya duraklama, ölüm uyarısından ve yok oluş habercisinden başka bir şey olmadığına yönelik mutlak imanlarının oluşturduğunu anlarsın.²

Şibli Şemil şöyle der:

İmam Ali b. Ebu Talip büyükler büyüğü bir şahsiyettir. Tek bir nüsha gibidir. Doğuda ve batıda, ne geçmişte, ne de bu gün bu aslı suretin bir başka nüshası görülmüş değildir.³

Ali bir sembol, bir önder ve pratik hayatıyla bir örnekti. İlk büyük sahabe nesli ile birlikte gerçek anlamda yani yol göstericilik, dünyayı hak ve adalet yoluna sevk etme, dünyayı ıslah uğruna canı feda etme anlamında İslâm'a bağlı biri idi. Diğer bir ifadeyle Ali açısından din, sürekli ve kesintisiz bir inkılâp-

1- Tarih-i Yakubî, 2 / 213

2- *İmam Ali İnsanı Adaletin Sesi*, 1 / 14

3- age. s.35

tı. Muaviye ise Ali'ye karşı başlattığı mücadelesinde, yeni Müslüman kuşağın temsilcisi olarak belirginleşiyordu. Bu yeni nesli, bir açıdan gerçekleştirilen fetihler iktidarın doruklarına ulaştırmıştı. Bu yüzden bunlar, gelişmelere, maddî kazanımları koruma içgüdüsüyle yaklaşırlardı. Böylesine inatçı, böylesine sert, böylesine parçalayıcı ve böylesine öldürücü bir yüzleşme iledir ki Muaviye güçlü dünyevî, seküler duyguları harekete geçirebildi, Müslümanların birliğini parçalayabildi, bilinçlerini ve kavrayışlarını ters yüz edebildi. Bu sayede egemenlik ve iktidar merkezli devletçilik siyasetiyle nebevî ve inkılâpçı ruha karşı çıkararak kendine geniş bir egemenlik ve etkinlik alanı bulabildi.¹

Üstad Haşim Maruf ise şunları söylüyor:

İmam Ali b. Ebu Talib'in kendisi, doğduğu andan, son nefesini verdiği ana kadar, insan doğasının ve alışkanlıklarının alışık olmadığı tarihî bir hadiseydi. Dünyaya Kâbe'de gözlerini açmıştı. Bu mekânda dünyaya gelmiş olması tarihî bir hadiseydi; ondan önce hiç kimse burada dünyaya gelmediği gibi, ondan sonra da böyle bir olaya rastlanmamıştır. Dünyaya Allah'ın evinde adım attığı gibi, yine Allah'ın evinde dünyadan ayrıldı...

Yazar devamla² şöyle der:

Onunla ilgili meydana gelen hadiseler ve gelişmeler bir başka insanın başına gelmemiştir. Şifli ve sevenleri kadar ona inanmayanlar, onu düşünce önderleri ve çağları aşan dahiler kategorisine soktular. Onu sevenlerden ılımlı olanlar, onu nebi ve resullerin yanındaki sıraya yerleştirdiler. Onu aşırı derecede sevenler (gülat), tanrı düzeyine çıkardılar.³

1- *Nakd'us-Siyase*, ed-Devle ve'd-Din, Burhan Galyun, s.78, 2. baskı, 1993, bs. el-Muesseset'ul-Arabiyye li'd-Dirasat ve'n-Neşr

2- *Siret'ul-Eimmet'il-İsna Aşer*, 1 / 141-142

3- *Alâm'ul-Hidaye*, c.2, s.34-39

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Yine *Alâm'ul-Hidaye/ Hidayet Önderleri*¹ kitabında şu bilgilere yer verilir:

İmam (a.s) yaklaşık çeyrek yüzyıl İslâmî hükümetten, ümmete ve devlete liderlik etmekten uzak tutulduktan sonra iktidara geldi. O fiilî olarak liderlik yapmadığı sırada ümmet de, devlet de, baştakilerin davranışları yüzünden sapkın bir çizgide yol alıyordu. Bu da İmam'ın (a.s) olaylar karşısındaki konumunu doğal olarak zayıflatmıştı. Geçen süre içinde insanlar İmam'ın yöneten değil, yönetilen olmasına alışmışlardı. Hem de yeterlilik ve liyakat bakımından kendisinden daha aşağı olan kimseler tarafından yönetilen biri. Ayrıca bazı insanlar, rekabet etme ve iktidara gelme niyetlerini taşıyorlardı. Bunların amacı kişisel arzularını tatmin etmektir. Örneğin Zübeyir, Sakife'de iktidarı ele geçirmeye çalışanlara karşı İmam'ın (a.s) hakkını savunuyordu. Bu gün ise onun iktidar için İmam'a (a.s) karşı mücadele verdiğini görüyoruz. Tutsak eskisi Ebu Süfyan'ın tutsak eskisi oğlu Muaviye de bu süre zarfında devletin varlığını tehdit eden bir güç haline gelmişti.

Öte yandan İmam'ın (a.s) hareket alanını daraltan, yoluna engel koyan hususlardan biri de, sapkın çizgide yer alıp kendisine karşı çıkanlardan bir çoğusunun Peygamber'le (s.a.a) arkadaşlık eden kimseler olmalarıydı. Bu durum Müslümanların büyük bir kısmını yanıltıyordu. Dolayısıyla İmam'ın (a.s) hükümetinin başarılı olması ve egemenliğini sürdürmesi zorlaşıyordu.

Bunun yanında İmam (a.s) toprakları geniş bir alana yayılan koca bir devleti devralmıştı. Örneğin Ebu Bekir devrinde İslâm devletinin sınırları Arap Yarımadası'nı ve Irak'ı geçmiyordu. Ama İmam zamanında İslâm devletinin sınırları Afrika'nın kuzeyine, Asya'nın ortalarına kadar uzanıyor, bütün Arap Yarımadası'nı, Irak'ı ve Şam'ı içine

1- c.2, s.230-235

alıyordu. Arap olmayan milletler de Müslüman olmuşlardı. Arap olmayan bu yeni Müslüman milletler, masum olmayan, bilâkis İslâmî risaletin sahih çizgisinden sapmış bulunan hükümetlerin gölgesinde İslâm'a adım atmışlardı. Dolayısıyla İmam'ın (a.s) hükümeti, iç sıkıntılarla birlikte en kısa zamanda çok önemli görevleri yerine getirmek durumundaydı. Bunları şöyle sıralamak mümkündür:

1- Halifelerin kurdukları sınıf esasına dayanan rejimi yıkmak. Şöyle ki:

a) Devletin gelirlerini bütün Müslümanlar arasında eşit bir şekilde dağıtmak. Bu hususta, kendisinden önceki halifelerin ihmal ettiği Peygamber'in (s.a.a) sünnetini tatbik etmek. İmam Ali (a.s) bir hutbesinde, "**Allah katında en üstün olanınız, Allah katında en fazla muttaki olanınızdır.**" hükmünden kaynaklanan paylaşırma politikasını şöyle açıklamaktadır:

Haberiniz olsun! Kim Allah ve Resul'ünün çağrısına olumlu karşılık verir, bizim inanç sistemimizi tasdik eder, dinimize girer ve kıblemize yönelirse, İslâm'dan kaynaklanan hakları ve hudutları da kendisi için gerekli kılmış olur. Sizler Allah'ın kullarısınız. Mal da Allah'ın malıdır. Bu mal aranızda eşit şekilde paylaşılır. Bu hususta kimsenin bir başkasına üstünlüğü yoktur. Ama muttakiler için yarın Allah katında en güzel karşılık ve en üstün ödül vardır.¹

b) Osman zamanında beytülmalden kaçırılan, talan edilen malların geri alınması. İmam (a.s) haksız olarak alınan malların -Osman zamanında o kadar çok mal haksız yere alınmıştı ki- beytülmale geri verilmesi gerektiğini ilan etti. Çünkü bu mallar halifeyi saran sınıfın elinde bulunuyordu veya Osman onları yanına çekmek için onlara bu malları vermişti. İmam bu hususta şöyle diyor:

1- Bihar'ul-Envar, 32 / 17-18

Haberiniz olsun! Osman'ın verdiği bütün araziler, Allah'ın malından bağışladığı bütün mallar beytül-male geri verilecektir. Çünkü hiçbir uygulama hakkı geçersiz kılmaz. Bu mallarla kadınlarla evlenilmiş, cariyelere sahip olunmuş ve başka diyarlara göçülmüş olduğunu dahi görsem, onları geri getireceğim. Çünkü adalette genişlik vardır. Kim adaletten sıkılırsa, bilsin ki, zulüm daha da sıkıcıdır.¹

İmam'ın (a.s) izlediği bu maliye politikası Kureyş'i memnun etmedi. Kureyş'in bazı ileri gelenleri İmam'ın (a.s) bu kararlarına azgınlık, kibir ve üstünlük duyguları içerisinde gark iken maruz kalmışlardı. Mervan b. Hakem, Talha ve Zübeyir bunlar arasındaydı. İmam'ın (a.s) ciddi olduğunu anlayınca, fitne çıkarmaya, İmam'ın hükümet tarzına eleştiriler getirmeye başladılar. Örneğin Talha ve Zübeyir İmam'ın (a.s) yanına gelerek onun bu uygulamasına itiraz ettiler ve dediler ki:

– Bizim Allah'ın Peygamberi'ne (s.a.a) yakınlığımız var. İlk Müslümanlardanız, geçmişte cihat etmiş kişileriz. Sen ise, herkese ne kadar veriyorsan, bize de o kadar veriyorsun. Ömer ve Osman başkalarına eşit şekilde vermezlerdi bize. Bizi daima başkalarından üstün tutarlardı.

İmam (a.s) şöyle dedi:

– İşte Allah'ın kitabı; bakın, orada size ne kadar hak ön görülüyorsa, alın.

Dediler ki:

– Ya ilk Müslümanlardan olmamız!

İmam de ki:

– Benden daha mı önce Müslüman oldunuz?

– Hayır, dediler, ama biz Peygamber'in (s.a.a) yakınları değil miyiz?

Dedi ki:

1- Nehc'ül-Belâğa, Hutbe: 15

– Benden daha mı yakınsınız?

– Hayır, dediler, peki yaptığımız cihad?

Buyurdu ki:

– Benim cihadımdan daha mı büyüktür?

– Hayır, dediler.

Bunun üzerine İmam (a.s) şöyle buyurdu:

– Allah'a yemin ederim ki ben, bu maldan ücretimi ancak başkalarıyla eşit olacak miktarda alıyorum.¹

c- Allah'ın hükmü karşısında eşitlik: Kendisinden önceki halifeler döneminde şeriatın hükümlerinin nasıl uygulandığını bilmiyor değildi. Başkalarının aciz kaldığı zaman kendisi hükmeder, hak ve adalete uygun kararını verirdi. Devletin idaresini ele alır almaz da, adaletin göz kamaştırıcı örneklerini sergiledi. İlâhî şeriatın bir göstergesi olarak hakkın en açık yolunu izledi. Bu hususta İmam'ın (a.s) sergilediği birçok örnek vardır. Kanunun kendisinin, aile fertlerinin ve arkadaşlarının hakkında uygulanmasından gocunmazdı. İmam'ın (a.s) kaybettiği bir zırh ile ilgili olarak hüküm vermesi için bir Yahudi'yle Kadı Şüreyh'in huzurunda muhakeme olmuştu.²

İmam'ın (a.s) davaları çözüme bağlamak noktasında verdiği hükümler, şeriatın derinliklerinden, din ve dünya işlerine dair ilminin genişliğinden kaynaklanıyordu. Bu da onun düşünce ve amel olarak masum oluşunun bir kanıtıydı.

2- İdarî düzenleme ve devletin merkezî otoritesini yeniden tesis etmek:

İmam (a.s) Osman'ın tayin ettiği valileri görevlerinden aldı. Onların yerine bu görevlere lâayık ve Müslümanların

1- Bihar'ul-Envar, 41 / 116

2- Sünen'ül-Kubra, 10/136; Tarih-u Dimeşk, 3/196. İmam'ın (a.s) bu uygulaması başka kaynaklarda da rivayet edilmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır: el-Eğani 16/36; el-Bidaye ve'n-Nihaye, 8/4; el-Kâmil Fi't-Tarih, 3/399; es-Savaik'ul-Muhrika, s.78

güvenine sahip olan kimseleri tayin etti. Abdullah b. Amir yerine Osman b. Huneyf el-Ensari'yi Basra'ya gönderdi. Kûfe'ye de Ebu Musa el-Eş'arî yerine Amare b. Şihab'ı gönderdi. Yemen'e Ye'la b. Münye yerine Ubeydullah b. Abbas'ı görevlendirdi. Abdullah b. Sa'd yerine Kays b. Sa'd b. Ubade'yi Mısır'a vali olarak görevlendirdi. Şam'a da Muaviye b. Ebu Süfyan yerine Sehl b. Huneyf'i gönderdi. Bu değişikliğin nedeni, önceki valilerin kötü uygulamalarıydı. Bunlar son zamanlarına kadar bozguncu bir idare şekli gerçekleştirmişlerdi. Ye'la b. Münebbih Yemen hazinesini alıp kaçtı. Muaviye de ordusunu hazırlayarak harekete geçti ve Sehl b. Huneyf'in görevine başlamasına engel oldu.¹

İmam yeni valileri seçerken son derece titiz ve objektif davranıyordu. Yeni idari sistemiyle İslâm şeriatının eksiksiz uygulanmasına büyük önem veriyordu. Ensara yeniden güven aşıladı, onların maneviyatını yükseltti. Onları yönetime ortak etti. İmam (a.s) sapmanın devlet mekanizmasına sızmasına izin vermedi, böyle bir şeye tolerans da tanımadı. Fesadı, bozgunculuğu kesip atmada son derece kararlıydı. Yönetimini iyice oturtuncaya kadar Muaviye'ye ilişmemesi, iyice otoritesini kurduktan sonra Muaviye'yi bertaraf etmesi yönündeki önerileri de kesin bir dille reddetti.²

Muaviye biat etmekten kaçındıktan sonra İmam (a.s) merkezî otoriteyi Şam üzerinde kurmaya çalıştı. Sancağı oğlu Muhammed b. Hanefiye'ye verdi. Abdullah b. Abbas'ı ordunun sağ cenahına, Ömer b. Seleme'yi de sol cenahına komutan olarak atadı. Ebu Leyla b. Ömer b. Cerrah'ı çağırdı ve onu da ordunun önündeki öncü kuvvetlerin başına getirdi. Medinelilere hitap etti ve onları savaşa teşvik etti. Ancak Talha ve Zübeyr'in Basra'da İmam'a (a.s) karşı

1- Tarih-i Taberî, 3 / 462

2- Tarih-i Taberî, 3 / 461-462; el-Bidaye ve'n-Nihaye, 7 / 255

isyan ettikleri haberi ulaşınca Şam üzerine yürümekten vaz geçti. Talha ve Zübeyir Umre için kendisinden izin istemişlerdi, o da izin vermişti. Bu arada biatlerini bozmaları hususunda onları uyarmıştı.¹

* * *

Şimdi de kısaca İmam Ali'ye (a.s) karşı yapılan savaşlara değinelim:

CEMEL SAVAŞI

Emevî sülalesinin tüm devlet organlarına yerleştiği bir zamanda, Hz. Ali (a.s), Bedir gazileri başta olmak üzere, tüm sahabîlerin oy birliği ile halife seçilmiştir. İmam Ali (a.s), halife olduktan sonra, O'nun (a.s) hilafetini hazmedemeyen kimseler, muhalefetlerinin dozunu arttırmış ve Halife Osman'ın katillerini istemişlerdir. İmam Ali (a.s), bu isteğin yanlış kimselerden geldiğini fark etmiş ve asıl amacın hilafet olduğunu sezinlemiştir.

Aynı dönemde, Muaviye, yirmibeş yıldır Şam'da vali olarak bulunuyordu. Bu süre zarfında, askeri, siyasi ve ekonomik olarak büyük bir güce sahip olmuştu. Bu gücünü İmam Ali'ye (s.a) karşı kullanmak ve halife olmak içinse bir kıvılcım bekliyordu.

Aişe Validemiz, Halife Osman'ın katillerinin bulunmasını isteyenlerin başını çekmekte idi. Oysa halife olduğu dönemde, O'nun için çok ağır ifadeler kullandığı bilinmektedir. Ubeyd, Aişe Validemize bu durumu bir şiirle, şöyle hatırlatmaktaydı:

Bu iş, senden başladı.
Seninle bu hâle geldi.
Yel de senden esti,
Yağmur da, senden yağdı.

1- Tarih-i Taberî, 3 / 469

İmam'ın öldürülmesini sen emrettin.
Bize, "O, kâfir oldu!" dedin.
Onu öldürürken, sana uyduk.
Onu öldüren, bize bunu emredendir.

Şiirde de anlatıldığı üzere, Aişe Validemiz, Halife Osman'ın en çetin düşmanıydı. Hatta ona, Na'sel ("keçi" anlamında bir Yahudi ismi) adını takmıştı. Bu ifadeyle, onun dinden çıktığını, bir yahudiden farkının olmadığını, adeta başka bir din üzere yaşayıp hükmettiğini ve kendisine yapılan uyarılara hiç aldırış etmeden bir keçi gibi inat ederek aynı şekilde yaşamayı ısrarla sürdürdüğünü anlatmak istiyordu.

Hz. Peygamber (s.a.a), Aişe Validemize, Hz. Ali (a.s) ile savaşacağını haber vermiştir. Ümmü Seleme Validemiz, bir gün Resulullah'ın (s.a.a) mübarek başını yıkıyordu. Aişe Validemiz de su döküyordu. Resulullah (s.a.a), bu esnada şöyle buyurdu: "Benden sonra, hanımlarımdan biri, Ali ile savaşacaktır. Kendisi de, bir al deveye binecek, Hav'eb köyü suyunu geçerken köy köpekleri hep birden bu deveye ürünecekler. Bu hanımın rengi de biraz pembecektir." diyerek mübarek elleri ile de Aişe Validemizin sırtına vurmuştur. O zaman, Aişe Validemiz, dedi ki: "Yoksa o, ben miyim?" Resulullah (s.a.a) buyurdu ki: "Ben demiyorum; bunu Cebrail diyor."

Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki: "*Ali, hak ile; hak, Ali ile beraberdir. Ali, nerede olsa, hak da orada olur.*" Bir başka rivayette de buyurmuştur ki: "*Ya Ali! Seninle savaşanla savaş hâlindeyim. Seninle barışık olanla barışığım.*"¹

1- İbn Sa'd, *Tabakat*, c.5, s.25, Taberî, *Tarih*, c.5, s.140-166 ve 172-176, *el-İmametü ve's-Siyase*, c.1, s.46 -57, *el-İkdu'l-Ferid*, c.11, s.267-272, *Tarih-i İbn Asakir*, c.7, s.319, İbnu Abdî'l-birr, *el-İstiab*, (Ahnef Sahr bin Kays'ın Hal Terc.'de), Ebu'l-Fida, *el-Muhtasar*, c.1, s.172, *Şerhu İbn Ebi'l-Hadid*, c.11, s.77-560

Aişe Validemiz, Hz. Ali'nin (a.s) halife olduğunu öğrendikten sonra, hemen Mekke'ye dönmüş, ordusunu hazırlamış ve Osman'ın kanını almak için, tüm halkın bu davaya iştirak etmesini istemiştir. Ordu, hareket etmeden önce, Aişe Validemiz, Ümmü Seleme Validemizin yanına gelerek, "Sen de gel, beraber gidelim!" demiştir. Ümmü Seleme Validemiz ise, "Ey Aişe! Bu işten vazgeç!" diye karşılık vermiş, Resulullah'ın (s.a.a) mübarek başını yıkadığı zaman, kendisine söylediği sözleri hatırlatmış ve şöyle demiştir:

"Ey Aişe! Hatırlıyor musun? Bir gün, bana gelip dedin ki: 'Bugün, benim sıramdır; ancak Ali geldi ve Peygamber ile uzun uzadıya konuşmakta. Ben, gidip diyeceğim ki: 'Ya Ali! Çok geç oldu, kalk git!' O zaman, ben sana dedim ki: 'Ey Aişe! Gidip öyle söyleme. Peygamber (s.a.a) sana darılır. Çünkü İslâm'da Ebu Talib'in oğlu Ali'nin büyük yeri vardır.' Sen, beni dinlemedin ve gidip dediğini yaptın. 'Ya Ali! Vakit çok geç oldu, kalk git!' dedin. O zaman, Resulullah (s.a.a) sana darılarak, '*Git! Benim Ehl-i Beyt'ime buğzeden dinden çıkmıştır.*' demişti. Bunun üzerine, sen de ağlaya ağlaya yanıma geldin. Bunları hatırlamıyor musun?"

Ümmü Seleme, şöyle devam etti: "Ben, seninle gelmeyeceğim!" Aişe Validemiz, buradan ayrılarak Ömer'in kızı, Resulullah'ın (s.a.a) bir diğer hanımı olan Safiye Validemizin yanına gitti. Ona, "Sen gel!" dedi. O da, onunla gitmeyi reddetti. Böylece, Aişe Validemizin ordusu, Irak yönüne doğru Basra'ya hareket etti.

Ordu, Hav'eb suyunu geçerken, köyün köpekleri, hep birlikte, Aişe Validemizin bindiği kızıl deveye ürdüler. Aişe Validemiz, kılavuza sordu: "Bu köyün ismi nedir?" Kılavuz, "Hav'eb köyüdür." dedi. O zaman, Aişe Validemizin aklına Resulullah'ın (s.a.a) o sözü geldi ve ağlayarak, "Aman! Beni buradan geri götürün!" dedi.

Aişe Validemizi buraya kadar kandırıp getiren Talha ve Zübeyr olmuştur. Bunlar, Medine'de Hz. Ali'ye (a.s) biat ettikten sonra, istediklerini elde edememiş ve Mekke'ye gelerek Aişe Validemize, "Ali (a.s), bizi zorla biat ettirdi." demişlerdir.

Neticede ordu, Basra yakınlarında Hz. Ali'nin ordusu ile karşılaştı. İmam Ali (a.s), çıkıp bunlara çok nasihat etti; ancak fayda etmedi. Hz. Ali (a.s), Talha'ya şöyle dedi:

Allah da bilir ki, ben Osman'ın öldürülmesinden uzağım. Ey Talha! Sen, kendi zevcenin evinde bırakıp Resulullah'ın zevcesini buralara sürükledin. Sen, bana biat etmedin mi?

Hz. Ali (a.s), Zübeyr'e hitaben de dedi ki:

Benden, Osman'ın kanını istiyorsun; oysaki onun hakkında en fazla şiddet gösterenlerden biriydin. Onu, adeta sen öldürdün!"

İmam Ali (a.s) şöyle devam etti:

Ey Zübeyr! Hatırlıyor musun? Bir gün, Peygamber buyurdu ki: Ey Zübeyr! Sen Ali ile savaşacaksın; ama zalim olarak savaşacaksın!

Bir rivayete göre ise, Zübeyr, Resulullah'ın (s.a.a) sözünü hatırlayınca yemin etti ve savaş meydanından çekildi. Bir rivayete göre ise, oğlu, yemininin keffaretini verdirek babasını savaşa sürükledi.

Hz. Ali (a.s), ordusuna emir vererek, "İlk çarpışmaya, biz sebep olmayalım!" dedi. İmam Ali (a.s), karşı tarafa da buyurdular ki: "Bu işten vazgeçin! Müslüman kanı dökmeyin! Ben de sizin din kardeşiniz değil miyim? Benim kanım, size haram değil mi?" İmam Ali'nin (a.s) ordusu, yirmibin; karşıdaki ordu ise, otuzbin kişi civarındaydı. Hz. Ali (a.s), çok nasihat ettiyse de, bir faydası olmadı. Hz. Ali'nin ordusunu, karşı taraftan ok yağmuruna tuttular.

Hz. Ali (a.s) tarafından şehit düşen birisinin naaşını, getirip Hz. Ali'nin önüne yatırdılar. Hz. Ali, "Allah'ım! Sen

tanık ol!" diye buyurdu. Sonra, başka bir şehidin naaşını getirip onun yanına serdiler. Hz. Ali (a.s), yine aynı sözü söyledi. Son olarak da, sahabeden Ubeyd'in oğlu Abdullah, kardeşinin naaşını getirdi. "Ey Müminlerin Emiri! Kardeşim, ok ile şehit oldu." dedi. İmam Ali (a.s), meydana çıkmak için, Zülfikar'ı kuşanarak hazırlandı. Elindeki Kur'ân-ı Kerim'i kendi ordusuna göstererek, "Bunları, Allah'ın (c.c) hükmüne kim davet edecek?" dedi. Orduda, Müslim adlı bir genç, "Ben, ey Müminlerin Emiri!" dedi. Kur'ân-ı Kerim'i alıp ortaya çıktı. Onlara öğüt verirken, okla, kollarından vurularak şehit düştü ve böylece savaş başladı.

Ali Akın, yazmış olduğu, *Peygamberimizin (s.a.a) Hayatı, Kur'ân ve İlk Sıpmalar* adlı kitabında, Cemel Savaşı'na kısaca değinmiş ve şöyle demiştir: "Bu savaşın en çetin anları, Aişe Validemizin bindiği Cemel isimli devenin etrafında yaşanmıştır. Savaş, Hz. Ali (a.s) taraftarlarının zaferiyle sonuçlanmış ve bu savaşta tahminen, yirmi bin kişi öldürülmüştür."

İslâm Halifesi olan İmam Ali'nin (a.s) emrinde olan Resulullah'ın (s.a.a) kurmuş olduğu "cihat ordusu"nun önünde, Aişe Validemizin ordusu, dayanamayarak bozguna uğrayınca, etrafındakiler çil yavrusu gibi dağılmışlardır.

Aişe Validemizin, Abdurrahman isimli bir kardeşi yanındaydı. Orada öldürüldü veya kaçtı. Bir diğer kardeşi olan Muhammed, Hz. Ali'nin (a.s) tarafındaydı. Savaş, sona erdiğinde, İmam Ali (a.s) buyurdu ki:

Muhammed! Git, devenin iplerini çöz. Bacını tut, kaldır; çünkü düşer; üzeri açılır. O, Peygamber'in namusudur.

Muhammed, devenin iplerini çözdüğü zaman Aişe bağırdı: "Siz kimsiniz?" Kardeşi, "Ben Muhammed'im." dedi. Aişe Validemiz dedi ki: "Ey Muhammed! İyi ki sana bir şey olmadı! Şükürler olsun!" Kardeşi şöyle dedi: "Ama

galip gelseydin, en çok benden nefret ederdin ve beni hemen öldürürdün!"

İmam Ali'nin (a.s) yanına gittiler. Aişe Validemiz, "Ya Ali! Sen kazandın!" dedi. İmam Ali (a.s) buyurdu ki: "*Peygamber sana böyle mi dedi?*"

O gün, Hz. Ali (a.s), Resulullah'ın (s.a.a) hanımını olduğu için, Aişe Validemizi, Basra'da, temiz bir evde, yanında bulunan kadınlarla birlikte misafir ettirdi. Ertesi gün İmam Ali (a.s), kendisi de bir günlük yol giderek Aişe Validemizi ve yanında bulunan kırk kadını Medine'ye yolcu etti.

Resulullah'ın (s.a.a) sözlerinden anlaşılıyor ki, İmam Ali'ye (a.s) karşı çıkan ve onunla savaşa girişenler Allah'ın (c.c) düşmanı olmuşlardır.¹

SIFFİN SAVAŞI

Halife Osman'ın öldürülmesinin ardından, hilafet Hz. Ali'ye (a.s) teklif edilmiş, o da bu görevi kabul ederek dördüncü halife olmuştur.

Halife Osman'ın katillerinin bulunmasını ve cezalandırılmasını isteyenlerle "Cemel Savaşı" yapılmış; ancak, İslâm Devleti'nin tüm kademelerine sirayet eden Emevîler'in Hz. Ali'ye (a.s) muhalefeti sona ermemiştir. Özellikle de Halife Ömer döneminde, Şam'a vali olarak tayin edilen Muaviye bin Ebu Süfyan, bu süre içerisinde oldukça güçlenmiş ve Halife Osman'ın ardından hilafeti elde etmek için uğraşmıştır. Bu gayeye yönelik olarak yaptığı şeylerden birisi de Sıffin Savaşı'dır. Hz. Ali'nin (a.s) hilafetine bir başkaldırı anlamı taşıyan bu savaş, Fırat Nehri yakınlarında "Sıffin" adı verilen bir bölgede gerçekleşmiştir.

Şam Ordusu, Hz. Ali'nin (a.s) Ordusu'ndan önce, bölgeye gelerek su kaynaklarını ele geçirmiştir. Neticede, Hz.

1- bk. Ahmed, *Müsned*, c.1 s.384,453; c.5, s.412; İbn Mace, *Sünen*, c.2, s.1016; Müslim, *Sahih*, c.4, s.1796

Ali'nin (a.s) ordusunda susuzluk baş gösterince, Malik Eşter bir saldırı düzenleyerek Fırat suyunu ele geçirmiştir. İmam Ali (a.s), "*Yüce Allah, suyu, tüm canlılara helal kılmıştır!*" diyerek Muaviye'nin adamlarının da istedikleri kadar su alabileceklerini söylemiştir.

Muaviye'nin başlatmış olduğu bu çirkin savaşta, İmam Ali'nin (a.s) saflarında bulunan, Resulullah'ın (s.a.a) nice seçkin sahabîsi Muaviye taraftarlarınca şehit edilmiştir. Hz. Ali (a.s), bu savaşın sona ermesi için, Muaviye'ye elçi göndererek, "Bu kadar insan kanı dökmeyelim! Çık karşıma da ikimiz baş başa savaşalım!" demiştir. Bu haber geldiği zaman, Amr bin As da Muaviye'nin yanında idi. Muaviye'ye dedi ki: "Ali, doğru söylüyor! Çık meydana!" Muaviye, "Sanırım, sen, benim yerime göz diktin. Ali ile şimdiye kadar kim savaşmış da kazanmış? Şimdi sen, Ali ile döğüşmezsen, vallahi, yüzüne bakmam!" dedi.

Amr, bu söz ve yemin üzerine meydana çıkmaya mecbur oldu. Hz. Ali (a.s), Amr'a üstün gelince, Amr, akla gelmeyecek bir iş yaptı: Yüzükoyun yere yattı ve ardını açtı. Hz. Ali (a.s), bu çirkin hareket karşısında, geriye dönmek zorunda kaldı.

Üveys el-Karanî (r.a), Sıffin'e gelip İmam Ali'nin (a.s) ordusuna dâhil oldu. Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: "*Resulullah'tan duydum. Üveys el-Karanî adında birine ulaşacağımı, onun Allah'ın Resülü'nün (s.a.a) bölümünden olduğunu ve benim önümde şehit olacağını, Rabia ve Mudar boylarına mensup olanlara kadar birçok kişinin onun şefaatiyle cennete gireceğini bana bildirdiler!*"

Bu sırada, Muaviye Ordusu'ndan deveye binmiş biri, Hz. Ali'nin (a.s) ordusuna yaklaşarak, "Üveys el-Karanî sizin aranızda mı?" diye bağırdı. "Evet!" dediler. "Resulullah'tan (s.a.a) duydum ki: Üveys el-Karanî, 'tâbi olanlar'ın en hayırlısıdır!" diyerek Hz. Ali'ye (a.s) tâbi oldu. Üveys

(r.a), bir ip istedi. O ip ile sıkıca belini bağladı ve meydana çıktı. Savaşıp şehit oldu.

Ammar bin Yasir (r.a) de doksan dört yaşlarında olduğu hâlde bu savaşta Hz. Ali'nin (a.s) tarafında savaşıyordu. Ammar, Sevgili Peygamberimizin (s.a.a) vefatından sonra, Hz. Ali'ye (a.s) uyan dört kişiden biriydi. Hz. Ali (a.s), "*Resulullah bana dört kişiyi sevmemi emretti.*" diye buyurdu. Saydığı kişilerden biri de Ammar bin Yasir'dir. Habeşistan'a göçen, Bedir Savaşı'nda bulunan sahabîlerdendir. Resulullah (s.a.a), Ammar'ı severek şöyle buyurmuştur:

Ya Ammar! Sen, gençlik ile mükâfatlandırıldın!

Rivayete göre, Ammar, şehit olduğu zaman, saçında, sakalında hiçbir beyazlık yoktu. Savaşırken şöyle derdi: "Rabbim, uludur; gerçektir! Rabbim! Sen, benim şehit olmamı yaklaştır!" Böylece, Müslümanlara cesaret vererek onları savaşa teşvik ediyordu. Savaşırken Utbe'nin oğlu Haşim'e rastladı. "Hadi, Haşim! Anam-babam feda olsun sana! Hadi, hücum et düşmana!" derken gözüne Amr bin As'ın sancağı ilişti. "Vallahi, bu sancak Allah'ın Resülü'ne karşı üç kere savaşmıştır! Bu seferki savaş da onlardan hayırlı değildir!" dedi. Resulullah (s.a.a) Ammar'a şöyle buyurdu: "*Yazık sana ey Sümeyye'nin oğlu, seni gerçek imama isyan eden, hak-hukuk tanımayan bir topluluk öldürecek.*"¹

Bedir Gazası ashabı, şunu ispatlıyor: Muaviye'nin, İmam Ali (a.s) Ordusu'na karşı taşıdığı sancak, Bedir Savaşı'nda dedelerinin Allah'ın Peygamberi (s.a.a) ile savaşırken açtığı sancaktır. Bu sancağın temsil ettiği zihniyet Sıf-

1- Buharî, Kitab'us-Salât; Müslim, Kitab'ül-Fitten; Tirmizî; Müstedrek, 11, 148, 111, 385, 388; Müsned, 11, 161, 164; VI; 289; Müsnedu Ebu Davud, 111. 90; er-Rıyad'un-Nadıra, c.1, s.14; Kenz'ül-Ummal, VII, 72; Künüz'ül-Hakaik, 1, 6; Cami'us-Sagir, II, 185. Adı geçen Gölpinarlı tarihinin 374. sayfasından alınmıştır.

fin'de de, İslâm Halifesi İmam Ali'nin (a.s) ordusu ile savaşmıştır; yani Peygamber'in (s.a.a) ordusu ile...

Neticede, Ammar (a.s), Muaviye taraftarlarınca şehit edilmiştir. Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki: "Ammar'ı öldürenlere, müjde olsun cehennem!" Bu hadisten de anlaşılacağı üzere, Muaviye ve ona uyanların vay hâline!

Bu şavaştan sonra, İmam Ali (a.s) tarafının manevi kuvveti arttı. Cemel Savaşı'nda, Hz. Ali (a.s) tarafında bulunan Huzeyme, "Gerçeği anladım!" deyip kılıcını çekti ve Muaviye tarafına hücum etti. Haşim, şehit düşmüştür. Savaş, iyice hızlanmış; bir ara, Malik Eşter, Muaviye'nin çadırına hücum etmiştir. Hatta çadıra giren erler olmuştur. Muaviye, bu yenilgi esnasında, Amr bin As'a dönerek, "Ne yapalım?" diye sordu. Amr, hemen Şeytan'ın aklına bile gelmeyecek olan bir fikir ortaya attı: "Sen, Ali'ye dayanamazsın! Çünkü Ali, Allah için savaşıyor! Sen ise, başka bir maksat ile savaşıyorsun! Onları, Allah'ın Kitabı'na çağır! Kur'ân-ı Kerim'i mızraklara bağlat! Ali'nin ordusuna karşı kaldırınsınlar! 'Hepimiz, bu 'kitab'a inanıyoruz! Fazla kan dökmeyelim!' desinler. Büyük bir ihtimalle, Ali'nin ordusu, artık Kur'ân-ı Kerim'e karşı savaşmaz; ikiye bölünür!"

Bu kurnazca fikrin, aşağılık hilenin bozucu etkileri, kendisini gösterdi. Hz. Ali (a.s) saflarında olan akılsız ve bilinçsiz kişiler, İmam'ın (a.s), "*Bu, bir hiledir!*" ikazına rağmen kılıçlarını bıraktılar. "Biz Kur'ân-ı Kerim'e kılıç vurmuyoruz!" dediler. O zaman, İmam Ali (a.s) şöyle buyurdu:

Muaviye, mağlup olacağı noktaya gelmiştir! Bu, bir hiledir! Vurun! Konuşan Kur'ân benim! Vallahi, ben, bu Kur'ân-ı Kerim, inmeye başladığından itibaren, vahyin sonuna kadar, Resulullah'ın (s.a.a) yanından ayrılmadım! Bu Kur'ân-ı Kerim'deki ayetler, gece mi indi, gündüz mü; inişte mi indi, yokuşta mı, hepsinden haberdarım! Onlar kâğıttır; ama canlı Kur'ân-ı Kerim benim! Vurun!

Ancak bu söylenenler, fayda etmedi. İmam Ali (a.s), sol cenahta savaşıyor Malik Eşter'e haber göndererek savaşı bırakmasını emretti. Malik Eşter, gelerek dedi ki: "Ey Müminlerin Emiri! Ne yapıyorsun? Neredeyse şu an, düşmanı teslim alıyorum!" Hz. Ali (a.s), Malik Eşter'e, "*Bırak!*" dedi. O zaman Malik Eşter, Hz. Ali'nin (a.s) karşısına gelip, "Vallahi, ömür boyu, senin dostuna dostum; düşmanına düşmanım!" dedi.

Muaviye, Hz. Ali'yi (a.s) Kur'ân-ı Kerim'e davet ediyor (!) Muaviye'nin neler yaptığını, iktidar için hangi ayak oyunları ve hileler sergilediğini bütün müslümanların bilmesi gerekir. O, İslâm'a gerçekten inanmış olsaydı, İmam Ali'ye (a.s) isyan etmezdi. İslâm Halifesi Hz. Ali (a.s) ile savaşıp çok sayıda müslümanın ölümüne yol açmazdı. Yazid gibi rezil bir kişiyi yerine bırakmazdı. Cuma hutbelelerinde, minberlerden, Ehl-i Beyt'e sövdürmezdi.

Muaviye, Hz. Ali'ye (a.s) bir mektup yazarak, "Bu kadar insan kanı dökmeyelim! Sen de bir hakem tayin et; ben de. Bunlar, Allah'ın (c.c) kitabına göre aramızda hüküm versinler!" dedi. Hz. Ali (a.s), Muaviye'nin mektubuna cevaben buyurdu ki: "*Ben, senin fikrini biliyorum! Senin davan, Allah'ın (c.c) kitabına uygun değil; fitnedir!*"

Yazar Muhammed Ebu Zehra, Mezhepler Tarihi eserinin 91. sayfasında bakınız ne yazıyor: Ne var ki Muaviye hidayet önderi Hz. Ali'ye başladığını bitirme imkânı vermedi. Biate karşı savaş açarak Müslümanlara cephe aldı ve Hz. Ali'ye biat edenleri suçladı. Hz. Ali'ye biat edenlerden de ona karşı cephe alanlar görüldü. İşler böylece karıştı, giderek şiddetlendi.

Bakınız Muaviye'nin, Hz. Ali devrinde başlatmış olduğu bu fitneyi anlamak zor değildir. Muaviye'nin sözde babası Ebu Sufyan, Kur'ân'ın olması putlara gölge düşürür diye Ebu Cehil'den daha şiddetli bir tavır alarak Hz. Muhammed'e (s.a.a) ve ashabına 23 sene zulmetmiştir. Putpe-

rest damarından gelen bu zalim Muaviye de, Hz. Ali'yi hazmedemedi. Çünkü Bedir'de, Uhud'da Muaviye'nin dayıları, akrabaları Hz. Ali'nin kılıcından nasiplerini almışlardır. Böylece içinde olan kiniyle Hz. Ali'ye karşı çıkararak İslâm'ı yıkmaya Sıffin'da başlamıştır. Oğlu melun Yezid de Kerbela'da intikam için aynı niyeti taşıyordu.¹

İbn Kesir de, kendi tefsirinde, c.4, s.1377'te şöyle der: Ebu'l-Kasım Taberanî, bize Ali b. Abdulaziz'in İbn Abbas'tan naklettiğine göre Hz. Ali, Resulullah (s.a.a) henüz hayattayken, **'O şimdi ölür veya öldürülürse, geriye mi döneceksiniz?'** ayetini okur ve şöyle der: *Allah'a yemin ederim ki, Allah bize hidayet başışladıktan sonra asla geri dönmeyeceğiz. Yine eğer o ölür veya öldürülürse, o ne için savaşmışsa, o yolda ölünceye kadar savaşacağız. Vallahi ben onun kardeşi, dostu, amcası oğlu ve vârisiyim. Ona benden lâyük kim vardır?"*

HAKEMLİK OLAYI

Hz. Ali'nin (a.s) taraftarları arasında, kimin hakem olacağı kararlaştırılmaktaydı. Bunlar arasında, sonradan harici olacak olan, Kays'ın oğlu Eş'as, Muaviye'nin yanına giderek onun görüşünü aldı; sonra da gelip Hz. Ali'nin (a.s) görüşünü aldı. Hz. Ali'nin (a.s) ordusu içerisindeki ona (a.s) karşı çıkanlar dediler ki: "Biz, Ebu Musa el-Eş'arî'yi hakem yaptık!" Bu kişiler, Ebu Musa el-Eş'arî'nin hakem yapılmasında şiddetli bir ısrar içerisindeydiler. Mua-

1- bk. Peygamber'in (s.a.a) Dilinden Hz. Ali (el-Hasais Tercüme ve Şerhi), Abdulkadir Çuhacıoğlu, s.520. Bu kitap Hz. Ali'nin (a.s) hakkında yazılan ender ve kıymetli eserlerden olup örnek bir kitaptır. Özellikle kitabın yazarının Ehlişünnet âlimlerinden seçkin bir zat olduğu eseri daha da kıymetli ve anlamlı kılmıştır. Ehlişünnet'in 1200 sene önce yaşayan, en önde gelen hadis âlimlerinden İmam Nesei'nin Hz. Ali'nin faziletlerini konu edilen hadislerle ilgili el-Hasais kısa ama değerli eseri yazdığı dönemde bile büyük fırtınalar kopmuştur. Hatta yazarın hayatına mal olmuştur.

viye tarafının hakemi ise, çok kurnaz ve hilekâr biri olan Amr bin As idi. Hz. Ali (a.s) buyurdu ki: "*Amr, Musa'yı aldatur!*" Hz. Ali (a.s), Abdullah bin Abbas'ın hakem olmasını istedi. Bunu kabul etmediler ve kesinlikle kabul etmeyeceklerini söylediler. Bunlar, Hz. Ali'nin (a.s) "değeri"ni bilmeyen; hatta onu yer yer şiddetle eleştirip suçlayan, akıllarını kullanamayan, bilinçsiz bir "güruh"tu.

Hz. Ali (a.s), kendisinden her an kopabilecek ve daha büyük fitneler çıkarabilecek olan bu "güruh"u, ikna ederek "hakk"a yönlendirmeye çalışıyordu. İmam Ali (a.s), "*Malik Eşter'i gönderelim!*" buyurdu. Bu "güruh", "Asla olmaz! Zaten bizi o, ateşe attı!" dediler. Hz. Ali (a.s), "*Beni dinlemeyenlere, hükmüm yok!*" dedi.

Muaviye tarafından Amr bin As, barış antlaşmasının kaleme alınması amacıyla, Hz. Ali'nin (a.s) ordugahına geldi. Hz. Ali (a.s) "barış antlaşması"nda, kendisini, 'Emirü'l-Müminin' diye yazdırdı. Buna, Muaviye ve taraftarları itiraz ettiler. Muaviye dedi ki: "Zaten ben onu Emirü'l-Müminin olarak tanısaydım, antlaşmaya gerek olmazdı. Çünkü onunla savaşmazdım!" Böylece Emirü'l-Müminin ifadesi silinsin, ismi kalsın diye dayattılar. Bu arada Kays'ın oğlu Ahnef, "Ya Emire'l-Müminin! Millet, birbirini kırsa bile, bunu sildirme!" diye Hz. Ali'ye (a.s) yalvardı. Eş'as ise, "Sildir şu sözü!" diye bağırmaktan sakınmadı. O zaman, Hz. Ali (a.s), "*Sübhaneallah!*" dedi ve şöyle devam etti:

Hudeybiye şartlarını yazarken bu iş, Resulullah'ın (s.a.a) başına gelmişti. Aynı şey, şimdi de benim başıma geldi!

Amr dedi ki: "Bizi, müşriklere mi benzetiyorsun?" Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: "*Ey Nabıga'nın oğlu! Sen, her zaman kâfirlerle dost, Müslümanlarla ise düşman oldun!*"

Resulullah (s.a.a) Efendimiz ile Kureyş arasındaki antlaşmayı Ali bin Ebu Talib yazmıştır. Antlaşmanın başına,

"Bismillahirrahmanirrahim" ve "Muhammed Allah'ın Resulü'dür." diye yazınca, Süheyl bin Amr dedi ki: "Bizim kitabımıza göre, ben, Rahman'ı bilmem! Onun yerine, 'Bismike Allahumme' diye yaz! 'Muhammedun Resulullah'ın yerine de, 'Muhammed bin Abdullah' yaz! Eğer, bize, onun peygamberliği malum olsaydı, onunla savaştık!" Böylece, Ashab-ı Kiram ile Süheyl arasında epey tartışma geçti. Resulullah (s.a.a) buyurdu ki: *"Ya Ali, Onu sil! Süheyl'in dediği gibi yaz!"* Hz. Ali'nin (a.s) onu silmeye, -e-debinden- eli varmadı. Bunu, bizzat Resulullah (s.a.a) sildi ve buyurdu ki: *"Ey Ali! Bir gün, senin başına da böyle bir hadise gelecek!"* Nitekim Sıffin'den sonra, Hz. Ali (a.s) ile Muaviye arasında antlaşma yapılırken, antlaşmayı yazan katip, "Emirü'l-Müminin Ali" diye yazınca, Muaviye, "Emirü'l-Müminin diye yazma! Eğer onun 'Emirü'l-Müminin' olduğunu kabul etseydim, antlaşmaya lüzum kalmazdı. Çünkü onunla savaştım!" demiştir. Hz. Ali (a.s) bu sözleri işitince, Resulullah'ın (s.a.a) sözlerini hatırlamış ve *"İşte, onun söylediği çıktı!"* demiştir.

HAKEMLERİN VERDİĞİ KARAR

Ebu Musa ile Amr arasındaki müzakere sürecinde, bir ara, Ebu Musa, Amr'a dedi ki: "Ömer'in oğlu Abdullah'ı 'halife' yapalım!" Ebu Musa, Abdullah'ın 'halife' olmasında ısrar etti. Amr ise, kabul etmedi ve dedi ki: "Öyleyse, benim oğlum Abdullah'ı 'halife' yapalım." Ebu Musa, şöyle bir öneride bulundu: "Biz, Ali'yi de, Muaviye'yi de, halifelikten azledelim! Müslümanlar, kendilerine bir 'halife' seçsinler!"

Amr, bu öneriyi çok beğendi. Mescid'e gittiler ve dediler ki: "Biz, ancak, şöyle bir çıkar yol bulduk!" Amr, hemen, Ebu Musa'ya dedi ki: "Sen, müslümanlıkta benden üstünsün; ilkin çık, sen konuş!" Ebu Musa, Minber'e çıkıp halka, "Ben Ali'yi de, Muaviye'yi de, halifelikten -parma-

ğındaki yüzüğünü çıkarıp halka göstererek- işte bu şekilde çıkardım! Sizler, kendinize kimi halife seçerseniz seçin!" dedi ve indi. Sıra, Amr'a geldi. Amr çıkıp şöyle dedi: "Ali'nin (a.s) hakemi, nasıl onu halifelikten azlettiyse, ben de Ali'yi halifelikten azlettim!" Parmağındaki yüzüğü çıkarıp eline alarak halka hitaben, "Muaviye, Halife Osman'ın velisidir! Onun kanını istemektedir! Ben de, Muaviye'nin hakemi olarak -yüzüğü parmağına takarak- bu yüzüğü nasıl parmağıma taktıysam, Muaviye'yi de böylece halifeliğe getirdim!" dedi ve böylece Ebu Musa'yı kandırmış oldu.

NEHREVAN SAVAŞI

Sıffin'de, Muaviye'nin oyunlarına kapılan Hz. Ali'nin (a.s) taraftarları, ikiye ayrılmıştı. Harici olanlar, Nehrevan diye bir bölgeye çekilerek Hz. Ali'ye (a.s) karşı çıkmışlardır. Başlarında ise, Harkus bin Züheyr vardı. Hz. Ali (a.s), düşmanı bir tarafa bırakıp "dostlar"la uğraşmaya mecbur kaldı. Resulullah (s.a.a), bir gün ganimet paylaştırırken, işte bu Harkus bin Züheyr, "Ya Resulallah (s.a.a)! Biraz adaletli davran!" demiştir.

Resulullah (s.a.a), bu söze çok üzülmüştür. Ebubekir, Resulullah'ın (s.a.a) yanına gelmiş ve Peygamberimizin (s.a.a) üzüntülü olduğunu görüp, "Ya Resulallah! Neden üzüntülüsün?" diye sordu. Resulullah (s.a.a) durumu anlattınca, Ebubekir, kılıcını alarak, "Ben gidip onu öldüreğim!" dedi. Gitti; baktı ki, namaz kılıyor, bu yüzden, ona dokunmadı. Peygamberimizin (s.a.a) yanına gelerek, "Ya Resulallah! Namaz kılıyordu!" dedi. Ömer, "Ben, gidip onu öldürürüm!" dedi. Gitti; baktı ki, secde halinde; öldürmeden gelip durumu Resulullah'a (s.a.a) anlattı.

Hz. Ali (a.s) dedi ki: "Ya Resulallah! Ben, gidip onu mutlaka öldürürüm!" İmam Ali (a.s) gitti; ama oradan kaçmıştı. Harkus bin Züheyr, o kadar çok namaz kılardı ki, alını nasır bağlamıştı. Resulullah (s.a.a) buyurdu ki:

Ya Ali! Buna, bir kısım cemaat uyarak Nehrevan diye bir mevkide, Haricî olup sana karşı çıkacaklar. Hepsi, kılıçtan geçirilecek; sadece dokuz kişi, kaçıp kurtulacaklar. Bunların başı olan kişinin iki omuzu arasında, kadın memesi gibi bir ur vardır!

Şavaş sonunda, İmam Ali (a.s), o mel'unun cesedini bularak gömleğini açıp iki omzunun arasındaki Resulullah'ın (s.a.a) söylediği uru görmüş ve şöyle demiştir: "*Sübhanallah! Allah'ın Peygamberi doğru söylemiştir!*"

Cemel, Sıffin ve Nehrevan savaşlarının arasında pek de fark yoktur. Bu savaşların üçünün de müsebbiplerinin, mesul ve suçlu oldukları aşikârdır. Bütün bu olayların deruni sebebi, İmam Ali'nin, yönetimi, Resulullah'ın (s.a.a) zamanındaki gibi adil bir yönetim hâline getirmeyi istemesinden ibarettir. Ancak bu durum, menfaatçilerin işlerine gelmemiş ve böylece, fitne patlak vermiştir. Neticede, "İki Cihanın Güneşi" Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt'i, bu fitnecilere karşı Allah'ın kitabını, Resulullah'ın (s.a.a) tebliğ ettiği dini savunmak için canlarından oldular.

Yeri gelmişken, bir konuya değinmenin yararlı olacağını düşünüyorum. *Ashab-ı Kiram* adlı kitapta olduğu gibi, kimi yazarların, kalemlerini, hakka karşı, bir kılıç gibi kullandıklarını görmekteyiz. *Ashab-ı Kiram* adlı eserde, Şiîler hakkında şöyle denilmiştir:

Şiîler, Peygamber'in düşmanı olan Ebu Cehil'i lanetlemiyorlar. Peygamber'in temiz sahabîsi olan Hz. Muaviye'yi lanetliyorlar. Bu ne biçim dindir? Güya Ehl-i Beyt'e düşmanlık yapmış! İbn Hazm diyor ki: "Ashab-ı Kiram'ın tümü, Ehl-i cennettir."¹

Tirmizî'den de şöyle nakletmektedir:

"Akabe bin Amir'in bildirdiği bir hadis-i şerifte güya Resulullah buyurmuştur ki: Benden sonra pey-

1- *Ashab-ı Kiram*, c.5, s.115

gamber gelseydi, Ömer bin Hattab peygamber olurdu.¹

Bu "hadis" in Resulullah'a (s.a.a) ait olmadığı; dolayısıyla mevzu (uydurma) olduğu, delillerle ortaya konabilir. Birinci delil, Kur'ân-ı Kerim'in şu ayetidir:

Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir; fakat o, Allah'ın Resülü'dür ve peygamberlerin sonuncusudur."²

Hz. Muhammed'den (s.a.a) sonra bir peygamber gelmeyeceği Kur'ân-ı Kerim'de açıkça belirtilmişken, Resulullah'ın (s.a.a) "Benden sonra Peygamber gelseydi" demesi düşünülemez. İkinci delil, peygamberlerin "ismet" sıfatına sahip (masum/günahsız) olmaları gerektiği gerçeğidir. Bilindiği gibi, Ömer bin Hattab, şirk dâhil birçok günah (mesela diri diri kız çocuğunu toprağa gömme) işlemiştir, bir peygamberin yaşamından son derece uzak bir yaşam sürmüştür. Üçüncü delil, bu rivayetin hadis ilmi bakımından da hadis olamayacağı gerçeğidir.

İslâm tarihi ve hadis kaynakları incelendiğinde, birçok "hadis" in asılsız/uydurma olduğu görülmektedir. Hz. Ali (a.s) bu konuda şöyle der:

Resulullah'ın (s.a.a) zamanında bile o kadar "hadis" uydurdular ki, Peygamber (s.a.a) minbere çıkıp, *"Ey insanlar! Bana yalan söz isnat eden ve benim adıma yalan söz konuşan çoğalmıştır. Kim bilerek bana yalan söz isnat ederse, cehennemdeki yerine şimdiden hazırlansın!"* diye buyurdu. Peygamber'in (s.a.a) vefatından sonra da ona yalan sözler isnat edildi. Sana (Süleym bin Kays'ı kastediyor) dört çeşit kişiden hadis gelir; bunların beşincisi yoktur: Birincisi münafıktır; kendisini mümin olarak gösterir, Müslümanların yaptıklarını yapar, günahtan ve bile-

1- bk. Ahmet Faruk, *Ashab-ı Kiram*, c.5, s.211

2- Ahzâb Suresi: 40

rek Resulullah'a (s.a.a) yalan isnat etmekten çekinmez. İnsanlar, onun münafık ve yalancı olduğunu bilselerdi, "hadis"ini asla, gerçek olarak kabul etmezlerdi. Ama halk, "Bu Resulullah'ın (s.a.a) sahabîsidir; onu görmüş, ondan duymuştur." der; durumunu bilmeksizin sözünü kabul ederler. Oysa Allah, münafıkların durumunu, hâllerini en güzel şekilde beyan etmiştir: **"Onları gördüğünde bedenleri (dış görünüşleri) hoşuna gider, konuşurlarsa sözlerini dinlersin."**¹ Bu grup, Peygamber'den (s.a.a) sonra ayrıldılar, çeşitli yerlere dağıldılar, yalan ve iftira ile halkı ateşe çağıran dalalet imamlarına (sapkınlık öncülerine) yaklaştılar, yanaştılar, bunlar da onları işlerde yetki sahibi kıldılar; fetva ve kadılık makamını onlara verip onları halkın boynuna bindirdiler (onları yetki sahibi kıldılar). Onlar vasıtasıyla dünyadaki servetleri yiyip sömürdüler. Kendin de biliyorsun ki, insanlar, Allah'ın (c.c) koruduğu kimseler hariç, dünyaperest hükümdarlara tabidirler; dünya, onların aradıkları nihai hedeftir. İşte bu, o dört çeşit raviden biridir.

İkincisi; Resulullah'tan (s.a.a) bir söz duymuştur, fakat hataya düşmüştür. Gerekliği gibi zihnine yerleştirememiştir. Bile bile yalan söylemiyor, yanlış amel ediyor ve "Ben, Resulullah'tan böyle duydum." diyor. İnsanlar, onun hadisi yanlış anladığını bilselerdi, sözünü kabul etmezlerdi; o da yanlış olduğunu bilseydi, o hadisi rivayet etmez, onunla amel de etmezdi. Bu da ikincisidir.

Üçüncüsü ise; Resulullah'ın (s.a.a) bir şeyi emrettiğini işitmiştir; fakat Resulullah (s.a.a), sonra, ondan nehyetmiştir; (sakındırmıştır;) o kişiye bunu bilmez. Yahut bir şeyden nehyettiğini (sakındırdığını) duymuştur; oysa sonradan onu emretmiştir; ondan haberi yoktur. Mensuhu (geçersiz kılınmış hük-

1- Munâfikûn Suresi: 4

mü) bellemiştir, Nasih/Nesheden (hükmü kaldıran) hükmü bellememiştir. Müslümanlar, hükmün kaldırıldığını bilselerdi, onu reddederlerdi. Onun kendisi de reddederdi. Bu da üçüncü kişidir.

Bir dördüncüsü de vardır ki; ne Allah'a (c.c) yalanan isnat eder, ne de Resulü'ne (s.a.a). Allah'tan korktuğundan ve Resulullah'ın (s.a.a) kadrini bildiğinden yalandan nefret eder. Ne yanlış anlamıştır, ne duyduğunu unutmuştur; aksine duyduğu her şeyi aynı şekilde bellemiştir. Onu gerçeğe uygun olarak rivayet etmektedir; o söze ne bir şey katar, ne de ondan bir şey eksiltir. Nasih/Nesheden (hükmü kaldıran) sözü bilir, onunla amel eder; Mensuh'u (geçersiz kılınmış hükmü) da bilir, onu terk eder. Zira Resulullah'ın da Kur'ân gibi nesheden, neshedilen, muhkem ve müteşabih hadisleri vardır. Resulullah'ın (s.a.a) da iki yönü olan, genel ve özel emirleri vardır. Allah-u Teala buyuruyor ki:

Peygamber, size ne verirse, onu alın ve neden vazgeçmenizi isterse, ondan vazgeçin.¹

İslâm'a ve Ehl-i Beyt'e karşı yapılan bu gibi savaşlar, Resulullah'a (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'ine düşmanlık demektir. Şöyle ki, Resulullah (s.a.a) bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki: *"Onlar ne mesut insanlardır ki Ali'nin velayetini tasdik ederler ve yine onlar ne bedbaht insanlardır ki onu tekzip (yalanlamak, kabul etmemek) ederler."*

Ehl-i Sünnet âlimlerinden Şeh Hüseyin Edvi Peygamberimizden (s.a.a) rivayet ediyor: *"Peygamber (s.a.a) buyurdu ki: Müminlerin bu dünyada yaptığı ibadetlerin kaydedildiği sayfanın başına ilk olarak Hz. Ali'nin (a.s) muhabettinin olup olmadığı yazılacak."²*

1- Haşr Suresi: 7. Hasan bin Ali el-Harrani, *Tuhefu'l-Ukul/Akıl-lara Hediye*, s.199-201

2- bk. Meşarigu'l-Enar Adlı kitabında Doğru Yol 34. sayfadan alınmıştır.

ŞAHADET VE FELAKET

Şer çetesi, hakkın dalgalanan bir bayrağının, kötülüğe uzanıp islâh eden bir elinin ya da zalimlerin ve sapkınların bozgunculuklarını ve çarpıklıklarını ifşa eden bir sesinin olmamasını kararlaştırdı. Dün Ebu Süfyan, henüz beşikteki İslâm risaletini canlı canlı boğmak amacıyla Peygamber'in (s.a.a) öldürülmesi için plânlar kuruyor, tuzaklar hazırlıyor, hainlikler düşünüyordu. Ama Allah nurunu tamamlayacaktı.

Şimdi de Ebu Süfyan'ın oğlu Muaviye, Sakife sapmasının sonuçlarını devşiriyordu. Babasının İslâm risaletini ortadan kaldırmak için başlattığı mücadeleyi tamamlamak için çalışıyordu. Bu hususta cehalet, sapıklık ve körlük kuvvetleri de ona yardımcı oluyorlardı. Bunun için ümmetin diri vicdanını, hakkın ve adaletin sesini, ölümsüz İslâm bayrağının taşıyıcısını, hoşgörü ve özgürlük membaı Muhammedî şeriatı ihya edenî öldürmek için plân hazırladılar.

Karanlıkta sapıklıklarını ve fesatlarını yayabilmek için hidayet nurunu söndürmeleri gerektiği noktasında görüş birliğine vardılar. Karanlığın en zifiri noktasında Şeytan, İbn Mülcem'le tokalaşmak için elini uzattı. Şeytan'ın el verdiği İbn Mülcem, kuytu bir yerde, kallesçe kılıcını, dünyaya arkasını dönen, Allah'ın evine yönelerek secde eden İmam'ın (a.s) başına kılıcını indirdi. Hiç kimse mertçe İmam'ın (a.s) karşısına çıkamazdı çünkü.

Ramazan ayının on dokuzuncu gecesi geldiğinde, İmam (a.s) göğe bakıp uzun düşüncelere dalıyordu. Şu sözleri tekrarlardı:

Ne yalanladım, ne de yalanlandım. Bu bana vaat edilen gecedir.¹

Geceyi İmam (a.s) dua ve yakarışlarla geçirdi. Sonra sabah namazını kılmak üzere Allah'ın evine (mescide) doğ-

1- es-Savaik'ul-Muhrika, s.80; Bihar'ul-Envar, 42 / 230

ru yöneldi. Her zaman yaptığı gibi insanları Allah'a ibadet etmeye çağırdı: "*es-Salâh... es-Salâh... (Namaz... Namaz)*" diye seslendi.

Ardından namazına başladı. İmam (a.s) Rabbine yakarmakla meşgul iken melun cani Abdurrahman İbn Mülcem birden fırladı ve "Hüküm Allah'ındır, senin değil!" diye bağırarak mübarek başlarına bir kılıç indirdi. Kılıç, İmam'ın (a.s) kafasını yarmıştı. İmam'ın (a.s) dudaklarından şu sözleri dökülüyordu:

Kâbe'nin Rabb'ine andolsun, kurtuldum.¹

Mescitte bir uğultu koptu. İnsanlar bir anda koşmaya başladılar. İmam'ın (a.s) mihrabında kanlar içinde yattığını gördüler. Başları sarılmış vaziyette evine götürdüler. İnsanlar ağlıyor, figan ediyorlardı. Cani İbn Mülcem yakalandı. İmam, oğlu Hasana, diğer oğullarına ve ailesine ellerindeki esire iyi davranmalarını tavsiye ettikten sonra şöyle dedi:

Cana karşılık candır. Eğer ben ölürsem, beni öldürdüğü gibi siz de onu öldürün. Eğer yaşarsam, o zaman onun hakkındaki kararımı ben veririm.²

Ey müminlerin emiri! Ve ey yüzü akların öncüsü! Selâm sana doğduğun gün, risalet bağrında terbiye edildiğin gün, İslâm bayrağı dalgalansın diye cihat ettiğin gün, sabrettiğin ve öğüt verdiğin gün, biat edildiğin ve iktidara getirildiğin gün, cahiliyenin İslâmî şiarların gerisine gizlenmiş kirli pençelerinin üzerindeki perdeyi parçaladığın gün, şehit düşerek yükselen İslâm ağacını kanınla suladığın gün, (Allah katındaki) en yüce makamlara ait zafer nişanlarını taşıyarak dirileceğin gün... Selâm sana ey Ali!³

1 el-İmame ve's-Siyase, s.180 veya (Beyrut Basımı) 135 ya da (Mısır baskısı) 159; Tarihu Dimâşk, 3 / 367 Tercümetu İmam Ali (a.s)

2- Makatil'ut-Talibiyyin, s.22; Şerh-u Nehc'il-Belâğâ, İbn Ebi'l-Hadid, 6 / 118; Bihar'ul-Envar, 42 / 231

3- Alâm'ul-Hidaye, c.2, s.290-291

İMAM HASAN (A.S)

Hasan-ı Mücteba (a.s), Hz. Fatıma'nın (a.s) ilk oğludur. Hicretin ikinci senesinde, Medine'de dünyaya gelmiştir. Künyesi, Ebu Muhammed olan İmam Hasan (a.s) için, İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:

Hasan, yaratılıştta cedit Resulullah'a (s.a.a) çok benzemektedir.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a), tekrar tekrar şöyle buyurmuştur:

Hasan ve Hüseyin, cennet gençlerinin iki efendisidir!

İmam Hasan'ın (a.s) şan ve şerefiyle ilgili olarak nazil olan ayetleri ve O'nun (a.s) hakkında Resulullah'ın (s.a.a) söylediği sözleri sayacak değiliz. İmam Hasan'ın (a.s) yüceliği, bütün Müslümanlarca kabul edilmiştir. Bunun için, bu bağlamda, sözü uzatmayacağız.

Hz. Ali'nin (a.s) vefatından sonra, oğulları İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s), babalarının cenazesini defnettikten sonra, tüm cemaat, İmam Hasan'a (a.s) biat etti.

İmametle saltanat kavramlarını birbirine karıştırmamak gerekir. Bu ikisi arasında birçok fark vardır. İmamet, Nübüvvet'in devamıdır. İmameti, "Nebevî hilafet" olarak da adlandırabiliriz. Saltanat ise bunun dışında kalan, sözde İslâmî, gerçekte ise İslâmî olmayan yönetimleri ifade eder. Tabiatı gereği zulüm taşır. Ehil olmayan kişiler iş başındadır. "Resmî hilafet" ile "Nebevî hilafet"i de birbirine karıştırmamak gerekir. "Nebevî hilafet" veya "imamet", bir-

çok hadis kitabında belirtildiği üzere, "On İki İmam" ile kayıtlıdır. Şöyle ki, "imamet", "zahirî hilâfet"ten farklı olduğu gibi "zahirî hilâfet" de "imamet"ten farklıdır. Zahirî hilâfet hükümettir; imamet ise peygamberliğin mirasçısıdır. Zahirî hilâfete yüz binlerce kişi ulaşmıştır; fakat imamet, Fatıma-ı Zehra'nın evlâtlarından on bir kişi ve bunların babaları Ali b. Ebutalip'ten ibaret olan sadece "on iki" kişiye hasır...¹

Cemaat, İmam Hasan'a (a.s) biat ederken Allah'ın (c.c) Kitabı Kur'ân-ı Kerim'e ve Peygamber'in (s.a.a) sünnetine uyacaklarına, onun düşmanları ile cihat edeceklerine dair söz verdilerse de, İmam (a.s), bunların, sözlerinden döneceklerini elbette biliyordu. İmam Hasan (a.s), bir ordu hazırlatarak Muaviye bin Ebu Süfyan'ın üzerine yürüdü. Ancak Medain denilen mevkide, ordunun içine fitne ve fesat sokan "sapıklar", askerlerin dağılmasına sebebiyet vermişlerdir. İmam Hasan (a.s), bu durumu görünce, böyle bir ordu ile düşman karşısına çıkılamayacağını anlayarak bir antlaşma yaparak "zahirî hilafet"ten çekildiğini, bunu Muaviye'ye terk ettiğini açıkladı.

İmam Hasan (a.s), Muaviye ile bir antlaşma yaptı; ancak Muaviye, antlaşmanın hükümlerine sadık kalmayarak öldükten sonra, "hilafet"i, İmam Hasan'a (a.s) değil, oğlu Yezid'e teslim etti.

Muaviye'nin bu şartlara uymayacağı açıktı. İşte bu nedenle Amr b. As'ın hilesiyle İmam Hasan'ı (a.s) camiye davet edip minbere çıkmasını rica etti. Muaviye'nin bu hareketten maksadı, İmam Hasan'ın (a.s) minberde Muaviye'nin hilâfetinin hak olduğunu ikrar ettiğini cemaate göstermekti. Fakat zamanın imamının dilinden hak ve hakikate aykırı bir şeyin dökülmeyeceği açıktı. Dolayısıyla İmam minbere çıkıp Allah'a hamdüsena, Resulü'ne salât ve selâmdan sonra hilâfet ve imametın miras ve vasiyet yoluyla

1- Teşrih ve Muhakeme, s.128

kendisine intikal eden meşru hakkı olduğunu ve kendisinin Muaviye ile sulh etmeye mecbur edildiğini beyan ederek buyurdu ki:

Eğer Muaviye ile savaşacak olsaydım, Resulullah'ın Ehl-i Beyt'inin temeli bütünüyle kazanır, özel dostlarımız ortadan kaldırılırdı. Muaviye; hilâfete lâıyk değil, aksine gasıp bir kişidir...

Bu hak sözü işiten Muaviye ve batıl taraftarları rahatsız olup İmam'ı minberden aşağı çekip yere düşürdüler. Bunun sonucunda İmam'ın başı caminin direğine çarparak yaralandı... O günden itibaren Muaviye, Resulullah'ın ciğer pasesi olan o hazreti şehit etmek için çaba harcadı.¹

Zalim Muaviye, İmam Hasan'a (a.s) suikastlar hazırlama yoluna başvurdu. Muaviye, Hıristiyan bir kişi olan özel tabibine elmas parçalarından imal edilmiş bir zehir hazırlatarak Medine'de oturan ve Ehl-i Beyt düşmanlığı ile meşhur olan Mervan'a gönderdi. Mervan, bunu, İmam Hasan'ın (a.s) karısı Ca'de'ye teslim etti ve Muaviye'nin kendisine olan vaadini söyledi: "Eğer Hasan'ı bu zehirle öldürürse, onu oğlum Yezid'e alacağım ve ona şu kadar da para vereceğim!"

Mervan, ayrıca, bedbaht Ca'de'ye, Muaviye'nin yazmış olduğu, resmî-mühürlü mektubu da gösterdi. Bu vefasız hanımı, İmam Hasan'a (a.s) zehir verdikten sonra, Şam'a kaçtı. Muaviye'nin sarayına sığındı. Muaviye, kendisine vaat edilen parayı verdi ve ona şöyle dedi: "Peygamber'in oğluna bu işi yapan, yarın, benim oğluma da yapar!"

Ayrıca Ca'de'yi, saraydan dışarı attırdı.²

İmam Hasan (a.s), aldığı bu zehrin etkisi ile hastalanmıştır. Kardeşi İmam Hüseyin (a.s) yanına gelince ona, "Sa-

1- Teşrih ve Muhakeme, s.129

2- Muaviye'nin işlemiş olduğu cinayetleri Fuzuli'nin, *Saadete Ermişlerin Bahçesi* isimli eserinin 258-259. sayfalarından daha detaylı bir şekilde okuyabilirsiniz.

na ne oldu?" diye sordu. İmam Hasan (a.s) dedi ki:

Benim bildiğimi sen de bilirsin! Benim bu intikamımı kıyamete bırak! Çünkü "O Gün"ün şiddetli azabı, bundan daha çetin olacak! Benim sana vasiyetim o ki, beni, ceddîm Resulullah'ın (s.a.a) yanına defnet! Eğer, müdahale eden olursa, Cennetu'l-Baki mezarlığına götür!"

Böylece, acılar içinde şahadete erişti. İmam Hüseyin (a.s), kardeşinin cenazesini yıkadı ve kefenledi. Sonra, cenazeyi, dostlarıyla Resulullah'ın (s.a.a) Ravzası'na doğru götürdüler. Bunu haber alan Mervan, Ümeyyeoğulları'ndan bir toplulukla, silâhlanıp gelerek yollarını kesti. Bu sırada, Aişe de bir katıra binerek gelip Ehl-i Beyt düşmanı olan Mervan'ın safında yer aldı ve şöyle dedi: "Ben, bu cenazenin kocamın yanına gömülmesine izin vermem!"

İmam Ali (a.s) ile savaştığı yetmiyormuş gibi İmam Ali'nin (a.s) oğlunun cenazesi ile de savaşmaya kalkıştı. İmam Hüseyin (a.s) dedi ki:

Ey Mervan! Ağabeyimin bana vasiyeti, kan dökmemesidir. Yoksa şimdi, kılıçlar konuşurdu!

Bir rivayete göre ise, Mervan tarafından cenazeye oklar atılmış ve birkaç ok isabet etmiştir. Aişe, Peygamber'in oğlunun, Peygamber'in (s.a.a) yanına defnedilmesine razı olmadığı gibi, bir de cenazesini oklatmıştır.¹ İmam Hüseyin (a.s), kardeşinin cenazesini, Cennetu'l-Baki Mezarlığı'na, Hz. Ali'nin (a.s) annesi Esed'in kızı Fatıma'nın yanına defnetmiştir.² Resulullah (s.a.a) buyuruyor ki:

Cennet, Ehl-i Beytime zulmeden ve itretim hakkında beni incitene haram kılınmıştır.³

1- Dairetu'l-Maarifi'l-İslâmiyeti'-Ş-Şiiyye, Beyrut, 1392 h., s.22

2- Dairetu'l-Maarifi'l-İslâmiyeti'-Ş-Şiiyye, Beyrut, 1392 h., s.15-22

3- Tefsir-i Kurtubî, c.16, s.22

İMAM HÜSEYİN (A.S)

Tarihçilerin büyük çoğunluğu, onun hicretin dördüncü yılının şaban ayının üçüncü gününde dünyaya geldiği kanaatindedirler.¹

Dünya kadınlarının efendisi Fatimatü'z-Zehra (a.s) yavrusunu dünyaya getirdi. Derhal Resulullah'a (s.a.a) müjde verildi. Resulullah (s.a.a) hemen Ali ve Fatıma'nın evine gitti. Esmâ b. Umeys'e, *"Ey Esmâ! Bana oğlum getir,"* dedi. Esmâ bebeği Resulullah'a (s.a.a) götürdü. Beyaz bir hırkaya sarılmıştı. Resulullah (s.a.a) büyük bir sevinç duydu ve bağına bastı. Sağ kulağına ezanı, sol kulağına da kameti okudu.

Sonra bebeği kucağına aldı ve ağlamaya başladı. Esmâ dedi ki: *"Anam-babam sana feda olsun, niçin ağlıyorsun?"* Buyurdu ki: *"Şu oğlum için ağlıyorum."* Dedi ki: *"Daha şimdi doğdu!"* Buyurdu ki: *"Ey Esmâ! Benden sonra sapık bir grup onu öldürecek. Allah, onlara şefaati mi nasip etmesin..."*²

Sonra Resulullah (s.a.a) Ali'ye (a.s): *"Oğluma ne ad verdin?"* dedi. Ali (a.s) cevap verdi: *"Ya Resulallah! Senden önce ona isim verecek değilim..."* Bu sırada Allah'ın sevgili Peygamberine vahiy geldi, Allah'ın yeni doğmuş bebeğe verdiği isim bildiriliyordu. Resulullah (s.a.a), uğurlu yavrusuna vereceği isme ilişkin Allah'ın emrini alınca,

1- Tarih-u İbn Asakir, 14/313; Makatilu't-Talibin, s.78 Mecma-u'z-Zevaid, 9/194; Usdu'l-Ğabe, 2/18; el-İrşad, s.18

2- İlamu'l-Vera bi A'lamu'l-Huda, 1/427

İmam Ali'ye (a.s) döndü ve şöyle dedi: "*Onun adını Hüseyin koy.*"

Doğumun yedinci gününde Resulullah (s.a.a) Hz. Fatıma'nın (a.s) evine gitti ve torunu Hüseyin için akike kurbanı olarak bir koç kesti. Bebeğin saçlarının tıraş edilmesini ve saçlarının ağırlığınca gümüşün sadaka olarak dağıtılmasını, ayrıca sünnet edilmesini emretti.¹

Böylece kardeşi Hasan için yapılan merasimler Resulullah'ın (s.a.a) torunu yeni doğmuş bebek Hüseyin için de gerçekleştirildi.²

Taberî'nin tefsirine göre, sahabeden Dahiye/Dihye isimindeki iyi ahlâklı bir zat, çoğu zaman ticaret amacıyla seyahate çıkar ve dönüşte Hz. Peygamber'in (s.a.a) yanına hediye gelmezdi. Şehzadeler -İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s)- de, Dahiyye'nin/Dihye'nin her gelişinde orada bulunuyorlarsa, üzerinde hediye ararlardı.

Bir gün Cebrail (a.s), Dahiyye'nin şekline bürünüp Hz. Peygamber (s.a.a) ile görüşürken, Şehzadeler içeri girdiler. Cebrail'i (a.s), Dahiye/Dihye sandılar ve teklifsizce dizlerine çıkıp yakasına el attılar. Hz. Peygamber (s.a.a) onlara mani olmak istedi, fakat Cebrail (a.s) dedi ki:

Ey Peygamber! Onlara mani olma! Bu hareketleriyle, bana karşı edebi terk ettiklerini sanma! Çünkü ben, bunların hizmetkârıyım ve çok kere Fatıma, teheccüt namazından sonra uykuya dalıp bunlar ağlamaya başlayınca, Allah'tan bana ferman gelmiştir ki, beşiklerini sallayıp gözyaşlarını dindireyim de, Fatıma uyanmasın. Şimdi böyle yanıma gelip yakama sarılmalarına hiç aldırmış etme! Yalnız, şundan dolayı hayretteyim ki, acaba maksatları nedir?

Hz. Peygamber (s.a.a) buyurdu ki:

1- Uyunu Ahbari'r-Rıza, 2/25; İ'lamu'l-Vera, 1/427

2- Alâmu'l-Hidaye, c.5, s.51

Seni Dahiyeye/Dihye sandılar. Dahiyeye/Dihye, bize her gelişinde, hediyesiz gelmezdi. Onun için böyle yapıyorlar.

O zaman Cebrail (a.s), cennetten bir salkım üzüm ve bir nar getirip onlara verdi.

Bunları yemek üzere iken, bir dilenci şöyle haykırdı: "Bana o üzümünden ve nardan nasip yok mu?" Hz. Peygamber (s.a.a), yaradılışı gereği, dilenciye payını vermek istedi. Cebrail mani olarak, "Ya Resulallah! Bu dilenci, Şeytan'ın ta kendisidir! Cennet yemişleri, ona haram olduğu için hileyle yemek istiyor!" dedi. Şehzadeler, yemişleri yemekle meşgul olurken, Cebrail (a.s), ağlamaya başladı ve şöyle dedi:

"Ya Resulallah! Bu şehzadelerden birisini, zehir ile; diğerini de kâfir kılıcı ile şehit edecekler! Bunlara erişecek müsibet, senin manevi derecenin yükselmesine sebep olacak."

Şevahidu'n-Nübuvve'ye göre, İmam Hüseyin'in (a.s) göğsünden ayağının ayasına kadar; İmam Hasan'ın (a.s) da başından göğsüne kadar olan kısım Hz. Peygamber'i (s.a.a) andırıyordu. *Sünen-i Tirmizî*'de de, Hz. Peygamber'in (s.a.a) şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

Ben Hüseyin'denim, Hüseyin de bendendir. Allah Hüseyin'i seveni sevsin!

Rivayet edilir ki: Bir gün Hz. Peygamber (s.a.a), ashabı ile birlikte giderken, bir çocuk topluluğu gördü ve onların içinden bir çocuğu tutarak okşadı. Hz. Peygamber'e (s.a.a) şöyle sordular: "Ey Peygamber! Bu iltifatın ile kıymeti artan bu çocuğa hangi yakınlık dolayısı ile merhamet nazarınız ilişti?"

Hız. Peygamber (s.a.a) buyurdu ki:

Bu çocuk, ben, Hüseyin'le şakalaşırken, onun ayağının tozunu alıp yüzüne-gözüne sürdü. O günden beri, bu çocuğa sevgi besliyorum. Kıyamet günü ona, annesine ve babasına şefaathçi olacağım.

Muaviye, zulmünü ömrü boyunca devam ettirmiştir. Arap olmayan Müslümanlara, "Mevali" adını takmış ve bunlara köle muamelesi yapmıştır. Ömrünün son zamanlarında da, fasıklığıyla ve sapıklığıyla ünlü, içki tutkunu olan oğlu Yezid'i, yerine veliaht olarak tayin etmiştir. Buna karşılıklı çıkanları da, kimini satın alarak, kimini de zor kullanarak susturmuştur.

Muaviye, ölümüne yakın bir zamanda, oğlu Yezid'e, Medine'de oturan Ebubekir oğlu Abdurrahman, Ömer oğlu Abdullah, Zübeyr oğlu Abdullah ve özellikle Ali oğlu Hüseyin'den (a.s), ne pahasına olursa olsun, biat almasını vasiyet etmiştir.

Muaviye öldükten sonra Yezid, Medine valisi Velid'e, bir emir-name yazarak, bu kişilerin biatini istemiştir. Velid, Hz. Hüseyin'i (a.s), hükümet konağına çağırarak, Yezid'den gelen mektubu kendisine göstermiştir. Yezid, mektupta şöyle demektedir:

...Ötekilerin biati neyse; ama Ali oğlu Hüseyin, ya biat edecek, ya da ölecek! Bu ikisinden birini tercih etmelidir!

Bununla birlikte, Velid, "Ya Hüseyin! Ben, seni zorlamam; çünkü sen, Peygamber'in (s.a.a) torunu, Ali (a.s) ve Fatıma'nın (a.s) oğlusun!" diyerek, Hz. Hüseyin'e (a.s) karşı daha ılımlı davranmıştır. Hz. Hüseyin (a.s), Velid'e dedi ki:

Bu kolay bir iş değil; istişare etmem gerek!

O sırada, orada bulunan Mervan, Velid'e, "Hüseyin'i bırakma; yakalat! Bir daha ele geçiremezsin!" dedi. Hz. Hüseyin (a.s) Mervan'a dönerek, "*Sen, Peygamber zamanında da böyle fitneciydin. Gücün yetiyorsa yakala!*" dedi.

Hz. Hüseyin (a.s), Velid'le buluşmaya gelmeden önce, Haşimoğulları'na, silahlarını alıp gelsinler, diye haber göndermişti. İçlerinde, kardeşi Ebu'l-Fazl Abbas'ın da olduğu

otuz kişi, onunla birlikte gelip dışarıda silahlı olarak bekliyorlardı. Hz. Hüseyin (a.s) onlara, "*Velid, gece vakti beni çağırıyor; benimle beraber gelin; kapıda bekleyin, sesim yükselirse içeriye girin!*" demişti. Velid'le konuşurken sesi yükselince, dışarıda bekleyenlerin on dokuzu içeriye girdi. İmam Hüseyin'i (a.s) alıp dışarıya çıkardılar.¹ Böylece İmam, kardeşi Abbas ve oğulları ile evine döndü.

Hz. Peygamber'in (s.a.a), evladından saydığı Hz. Hüseyin (a.s) Yezid'e biat etmiş olsaydı, onun bütün uygulamalarını İslâm ve Hz. Peygamber (s.a.a) adına onaylamış olacaktı; dolayısıyla bu onay, İslâm'ın bütün değerleriyle birlikte, insanî değerlerin, hak-hukuk ve adaletin de sonu olacaktı. Yani Hz. Hüseyin (a.s), dedesi Hz. Peygamber'in (s.a.a), babası Hz. Ali'nin (a.s) ve ashabının yirmi dört yıl çekmiş olduğu zahmetler boşa gidecekti ve yeniden "cahiliye devri" başlayacaktı.

Böyle bir vebal altına girmesi, Hz. Hüseyin'den (a.s) beklenmezdi. Biat etmeyince de öldürmeye kalkışacaklardı. Medine toplumu, Hz. Peygamber'in (s.a.a) ashabı ve ensarı idi. Hz. Peygamber'in (s.a.a) evladından saydığı Hz. Hüseyin'in (a.s) öldürülmesine seyirci kalmazlardı. O zaman da müthiş bir katliam yaşanırdı. Hz. Hüseyin (a.s), Medine'den ayrılmaya karar verdi. Hz. Hüseyin (a.s), o gece Hz. Peygamber'in (s.a.a) kabrine veda ziyaretinde bulundu ve şöyle dedi:

Bu soysuz oğlu soysuz, beni iki şey arasında sıkıştırıyor: Ya biat edeceksin, ya da ölümü göze alacaksın! Ey Dedeciğim! Senin vefasız ümmetin bana bu hakareti planlıyor.

Böylece aile efradı ile birlikte Mekke'ye sığınmayı tercih etti.

1- bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açıdan İslâm Tarihi*, s.415-416

Ne yazık ki, Yezid'in terör çeteleri, Hz. Hüseyin'i (a.s) orada da rahat bırakmadılar. Bunu fark eden Hz. Hüseyin (a.s), Mekke'nin kan dökülmezlik ihtiramının bozulmasını ve Kâbe'nin kutsiyeti üzerine kan lekesinin düşmesini istemediğinden, ihramdan çıkarak Mekke'den ayrılmak zorunda kaldı. Kufe'ye gitmeye karar verdi. Buraya, önce amcasının oğlu Müslim'i göndermiştir. İmam'ın (a.s) yakın dostları yanına toplanarak, "Ya Hüseyin! Kufe'ye gitmekten vazgeç! Yemen tarafına git; çünkü orada, ceddin Peygamber'in (s.a.a) ve baban Ali'nin (a.s) dostları çoktur. Oralarda sana zarar gelmez!" dediler. Kufe'ye gitmemesi için çok ısrar ettiler; ama Hz. Hüseyin (a.s), dostlarına şöyle buyurdu:

Ey Dostlarım! Bana bildirilen sırlar, sizlere gizlidir. Çünkü ben, rüyamda ceddin Peygamber'i (s.a.a) gördüm.

Hz. Hüseyin (a.s), dostları ile Kufe'ye gitme hazırlıklarına başladı. O Kur'ân fedaisi Hz. Hüseyin (a.s), Ehl-i Beyt'i ve ashabı ile Kufe'ye hareket etti. Ne yazık ki, o gün, amcasının oğlu Müslim (a.s) de Kufe'de şehit edildi.

İmam Hüseyin (a.s), Mekke halkına veda edip oradan ayrılınca, adeta Mekke toprakları yerinden oynadı. Mekke halkı, o Kerbela Şahı'nın ayrılışının elemi ile ağlaşmaya başladılar. O, Kufe'ye doğru -Kerbela'ya-, Kur'ân-ı Kerim'in ifadesiyle "zibh-i azim" (büyük/görkemli bir kurban) olarak gidiyordu.

Bir konak yerinde, Hz. Hüseyin (a.s), Haşimoğulları'na şöyle bir mektup yazdı:

Ben, sona ermesi söz konusu olmayan nimetler ile dolu bir sofraya misafir olmuşum. İyi yaratılışım dolayısıyla şunu herkese bildirmeliyim: Bu mektuplarım, her kimin eline geçerse, bana erişmek için acele etsin ki, bu hazineden istifade edebilsin!

Hz. Hüseyin (a.s), ardında şöyle bir mektup bıraktı:

Ben Kufe'ye, menfaat için, orada kargaşalık yaratıp isyan çıkarmak için gitmiyorum! Oraya sadece Allah'ın emir ve yasaklarını, Müslümanlara hatırlatmak için gidiyorum!

Hız. Hüseyin (a.s) şöyle diyordu:

Bana, yeryüzünde barınacak bir karış yer kalmasa bile, yine de o soysuz oğlu, içkici, maymun oynatan Yezid'e biat etmeyeceğim! Çünkü o, ceddin Peygamber'in (s.a.a) yerinde olmaya layık değildir!

Muaviye daha sağlıklığında Şamlılardan, oğlu Yezid için biat almıştır. Daha sonra, Medine'ye gelmiş ve halka oğlunu methetmiştir. Burada, Ebubekir'in oğlu Abdurrahman, Ömer'in oğlu Abdullah ve Zübeyr'in oğlu Abdullah, biate yanaşmamışlardır. Hız. Hüseyin'le (a.s) birlikte Haşimîlerin tümü de bu "biat"i kabul etmemişler, Muaviye'yi ve Yezid'i tanımamışlardır. Aslında Hız. Hüseyin (a.s), Muaviye'ye de biat etmemiştir. Kardeşi Hız. Hasan (a.s), Muaviye'ye, "*Hüseyin'in üzerine varma!*" demişti; öyle de oldu. Şimdi ise, Muaviye ölünce iş başına gelen Yezid, Hız. Hüseyin'e (a.s) zorla biat ettirme yoluna başvurdu. İşte o zaman, Medine halkı üçe bölündü:

1- Hız. Hüseyin'e (a.s) uyanlar. Bunlar, kılıçtan geçirildiler.

2- Ebubekir'in oğlu Abdurrahman, Ömer'in oğlu Abdullah, Zübeyr'in oğlu Abdullah ve bunlara uyanlar. Bu üç kanaat önderi şöyle dedi: "Bize ne! Biz, bir köşeye çekilip ibadetimizle meşgul olalım!" Böyle düşünen kişiler ise, zalimin ekmeğine yağ sürdüler.

3- Gönüllü olarak Zalim Yezid'i destekleyenler.

Ama ne var ki, ikinci ve üçüncü gruptakilerin sergilemiş olduğu bu iki yanlış tavır, zulmün genişlemesine ve Hız. Hüseyin'in (a.s) şehit edilmesine yol açmıştır.¹

1- bk. İbn Kuteybe, *el-İmametü ve's-Siyase*, s.91

Yezid, Hz. Hüseyin'in (a.s), Kufe Valisi Ubeydullah bin Ziyad'a teslim olmasını istedi. İmam Hüseyin (a.s), bu zilleti kabul etmedi. Hz. Hüseyin (a.s), daha Kufe'ye varmadan, Ubeydullah bin Ziyad'ın teşkil ettiği, Yezid'in kendi emsaliinde, beyinleri yıkanmış namert askerlerinden oluşan ordu, Kerbela denilen mevkiide, Fırat Nehri'nin kenarında, İmam Hüseyin (a.s) ve beraberindekileri çembere aldı. Namertlerin sayısı çok fazlaydı. Şam'dan ve Kufe'den takviye gelmeye devam ediyordu. Buna rağmen, Hz. Hüseyin (a.s), bu namertlerin sayısından çekinmeyerek onlara şöyle buyurdu:

Ey Kufeliler! Bana binlerce mektup yazarak, 'Ey Hüseyin (a.s)! Gel; biz, sana biat edeceğiz!' dediniz. İşte, bana gönderdiğiniz mektuplar!

Yezid'in Ordu Komutanı olan Ömer bin Sa'd bin Ebu Vakkas da Hz. Hüseyin'e (a.s) mektup yazanlar arasındaydı. Hz. Hüseyin (a.s), bu mektubu kendisine gösterince, Ömer bin Sa'd, biraz utandıysa da, Rey ve Taberistan valiliği sevdası bu alçağı azdırmıştı.

İmam Hüseyin (a.s), daha Mekke'de iken, amcasının oğlu Müslim'i Kufe'ye göndermişti. Mektup yazarlardan, Hz. Hüseyin (a.s) adına biat istedi ve hepsi bu isteği kabul etti. Vali Ubeydullah bin Ziyad'ın bu durumdan haberi olunca, "Bu bir ayaklanmadır!" diyerek harekete geçti. Kufe'de Müslim'in -dolayısıyla İmam Hüseyin'in (a.s)- binlerce taraftarı ile Ubeydullah bin Ziyad'ın -dolayısıyla Yezid'in- askerleri arasında, adeta bir sokak savaşı yaşandı. Müslim'in taraftarlarının bir bölümü öldürüldü. Bir bölümü ise dağıtıldı. Neticede, Müslim ve iki küçük oğlu hunharca ve insafsızca şehit edildi pak naşı asılıp teşhir edildi.

Hz. Hüseyin (a.s), henüz Kerbela'ya varmadan, Ubeydullah bin Ziyad, onun Kufe'ye yaklaşmakta olduğundan haberdar olunca, hemen halkı toplayarak onlara şöyle hitap etti:

Ben, Şimdi, sizden bir ordu komutanı istiyorum; çünkü Ali'nin oğlu Huseyin, Kufe tarafına gelmektedir. Şimdi, kim onun önünü keserse, ya Yezid'e biat ettirecek, ya da beraberindekilerle birlikte onu öldürecektir! Şimdi kim bu ordunun komutanlığını istiyor? Söylesin, hemen vereyim!

Üç kere, halka sordu ise de, kimseden ses çıkmadı. Çünkü halk biliyordu ki, Hz. Huseyin (a.s), Hz. Peygamber'in (s.a.a) çok sevdiği Hz. Ali (a.s) ile yine çok sevdiği kızı Hz. Fatıma'nın (a.s) oğludur. Halk, Hz. Peygamber'in (s.a.a) şöyle buyurduğunu da biliyordu:

Huseyin bendendir, ben de Huseyin'denim!

Ubeydullah bin Ziyad, Ömer bin Sa'd'a dedi ki:

– Bir zamanlar, durmadan benden, Rey ve Taberistan valiliğini isteyip dururdun. Şimdi bu valilikleri sana verdim!

Ömer bin Sa'd ise şöyle dedi:

– Bu, kolay bir iş değil; ailemle bir konuşayım, sonra sana bir cevap veririm.

Ubeydullah bin Ziyad, hemen birtakım ordu komutanı elbisesi getirtti. Ömer bin Sa'd, elbiseyi giydi. Ubeydullah bin Ziyad, Rey ve Taberistan valiliği emir-namesini imzalarak Ömer bin Sa'd'a verdi ve hemen iyi bir atı, Ömer bin Sa'd'ın yanına getirtti.

Ömer bin Sa'd, bu kıyafetle evine gitti. Onu, kapıda hanımı karşıladı ve sordu:

– Ey Ömer! Bu, ne kıyafettir?

Ömer bin Sa'd şöyle cevap verdi:

– Ubeydullah'ın merhamet deryası coğu. Beni, ordu komutanı yapmanın yanı sıra, Rey ve Taberistan şehirlerinin valiliklerini de bana verdi. Yalnız Huseyin, Yezid'e biat edinceye kadar, onunla savaşmak şartıyla!

Karısı dedi ki:

– Peki, kıyamet günü, Hz. Peygamber'e (s.a.a), İmam Ali'ye (a.s) ve Hz. Fatıma'ya (a.s) ne cevap vereceksin? Vazgeç bu işten!

Ancak Ömer bin Sa'd, karısını dinlemedi.

Ömer bin Sa'd'ın iki oğlu vardı. Büyük oğluna sordu:

– Oğlum! Senin fikrin nedir? Annen, bu işe razı olmadı. Sen ne dersin?

Oğlu dedi ki:

– Baba! Değil Rey ve Taberistan şehirlerinin valiliği, bütün dünyanın mülkünü bana verseler, ben, yine de böyle bir vebal altına girmem! Baba! Bu işten vazgeç!

Ömer bin Sa'd, bu oğlundan yüz çevirdi. Küçük oğluna sordu:

– Sen ne dersin?

Küçük oğlu şöyle dedi:

– Bu, Ubeydullah'ın sana vermiş olduğu hazır bir sofradır. Akıllı insan, gaybı (hazırda olmayanı) hazırca tercih etmez!

Ömer bin Sa'd, ikinci oğlunun bu sözlerini haklı bularak ordunun başına geçti. Kerbela'da İmam Hüseyin'i (a.s) ve yaranını karşılayarak çembere aldı. Daha sonra da, "o feci olay" yaşandı.

Ömer bin Sa'd'ın kim olduğu konusu üzerinde durmak gerekir. O, Resulullah'ın (s.a.a) seçkin sahabîlerinden biri olan Ebu Vakkas'ın torunudur.

Sahabenin önde gelenlerinden Ebu Vakkas, Bedir Savaşı'nda müşriklere ilk ok atandır.

Resulullah'tan (s.a.a) sonra, maalesef, İslâm'ı zedelemek için veya makam ve saltanat uğruna birçok savaş verilmiştir. Ömer bin Sa'd da dünyevî çıkarı için, Rey ve Taberistan valiliği sevdası uğruna, Peygamber'in (s.a.a) evladına bu zulmü yapmaktan çekinmedi. İmam Hüseyin (a.s), Kerbela günü Ömer bin Sa'd'a dedi ki:

Ey Ömer bin Sa'd! Elindeki bu kılıcı, deden Ebu Vakkas, düşmana çekti; sen ise benim Resulullah'ın (s.a.a) oğlu olduğumu bildiğin hâlde, çıkarın uğruna bana çekiyorsun; ama muradına nail olamayacaksın.

Hasan el-Basrî diyor ki:

O gün, Hüseyin ve kendi ailesinden şehit edilen on altı kişinin yeryüzünde benzerleri yoktu.

İbn Abdulberr ise, *el-İstiab* adlı eserinde diyor ki:

Hz. Hüseyin ile birlikte, Hz. Fatıma'nın evladından on yedi kişi şehit edildi.

Tarih-i Taberî'ye göre: "...Cesetlerin başları kesilmiş, sabah rüzgârları, üzerlerine toz toprak savuruyordu..." Yi-ne aynı kaynak diyor ki:

Hz. Hüseyin'in başı ve ehlibeyti -zincirlere vurularak- Şam'a, Yezid'e götürüldü. Yezid, halkın tepkisinden korkarak Hüseyin'in ehlibeytini serbest bıraktı. Hz. Hüseyin'in ehlibeyti, Hz. Peygamber'in kızları ve gelinleriydi.

Evet; Hz. Hüseyin (a.s), İslâm uğruna, Kur'ân-ı Kerim ve Nebevî yaşam tarzı adına mücadele ederek, "hak" ile "batıl"ın ve bunların ordularının arasını kendi kanı ile ayırmıştır.

Hz. Hüseyin (a.s), Hz. Peygamber'in (s.a.a) gerçek anlamda "halife"siydi. "Nebevî ilmin" vârisiydi. Yeryüzünde, Allah'ın hüccetiydi. Bu yüzden Hz. Hüseyin (a.s), Kûfe'ye doğru gitmeseydi, içkici, maymun oynatan Yezid'e biat etmiş olarak algılanacak ve zulme boyun eğmiş olacaktı. Kur'ân-ı Kerim'in birçok hükmünü açıkça ihlal eden, Allah'ın (c.c) helal dediğine haram, haram dediğine de helal diyerek, Kur'ân-ı Kerim'in hükümlerini tahrif eden birine biat etmek, Hz. Peygamber'in (s.a.a) gerçek anlamda "halife"si olan biri için, kabul edilemez bir durumdur.

Hz. Hüseyin (a.s), biat etmeyerek Allah'a (c.c) ve cedit Hz. Peygamber'e (s.a.a) karşı olan vazifesini yerine ge-

tirmiştir. Kendisini ve beraberindekileri kuşatan ordunun başında bulunan Ömer bin Sa'd'a, Hicaz'a dönmek istediğini söylemiştir. Ama Ömer bin Sa'd, kendisinden biat almadan bunun mümkün olamayacağını belirtmiş ve saldırı başlamıştır.

Kuşatma ve saldırılar, öyle bir hâl almıştır ki, Kevser suyunun efendisi Hz. Hüseyin (a.s), altı aylık yavrusuna su verememiştir. Böylece Kербela'da Hz. Hüseyin'in (a.s) kucağındaki susuzluktan dudakları çatlamış olan altı aylık bebeği, boğazına saplanan zehirli bir ok ile şehit edilmiştir. Hz. Hüseyin'in (a.s) amcasının oğlu Abdullah bin Cafer'in oğulları Avn ve İbrahim de Kербela kahramanları arasında yer almaktadır.

İbrahim Peygamber (a.s), "ulu'l-azm" peygamberlerden biridir. Rüyasında Allah-u Teâlâ (c.c) ona, "Benim yolumda, oğlunu kurban edeceğini vadedtiğin. Şimdi vaadini yerine getir!" buyurmuştur.

İbrahim Peygamber (a.s) de, Allah'ın (c.c) emrini yerine getirmek için, oğlu İsmail'i (a.s) Mina'ya götürdü. Onu kurban etmek istediye de bıçak kesmedi. O zaman, Hz. İbrahim (a.s) üzüldü ve "Yoksa Allah-u Teâlâ benim kurbanımı kabul etmedi mi?" diyerek bıçağı taşa vurdu. Bıçak, dile gelerek şöyle dedi: "Ben, Halilullah'ın emrinde değilim; Celil olan Allah'ın emrindeyim!" Bundan sonra melekler tarafından cennetten "kurbanlık bir koç" getirilince, Hz. İbrahim (a.s), oğlu İsmail'in (a.s) ellerini çözdü. Ardından koçu, Allah yolunda kurban etti.

Allah-u Teâlâ şöyle nida etti: "Ey İbrahim! Âlemler içinde en çok kimi seversin?" İbrahim Peygamber (a.s), "Ya Rabbi! En iyi bilen sensin ki, en çok sevdiğim, kâinatın en faziletlisi olan Muhammed'dir." dedi. Allah dedi ki: "Muhammed'in evladını mı çok seversin, yoksa kendi evladını mı?" İbrahim Peygamber (a.s) cevap verdi: "Muhammed'in evladını." Allah dedi ki: "Ey Halil! Onun evla-

dının en sevgili olanını Kerbela'da şehit edecekler!" İbrahim Peygamber (a.s) bunu duyunca, çok müteessir oldu. O zaman şu sesi duydu:

Ey İbrahim! Kerbela mazlumları için duyduğun en küçük üzüntü, oğlunu kurban etmenin sevabından daha üstündür.

İbrahim Peygamber'i (a.s), ateşe atacakları zaman, hiç endişe duymadı. Bazı melekler, Yüce Allah'tan (c.c) izin alarak İbrahim Peygamber'e (a.s) yardıma geldiler. Yer meleği, İbrahim'e (a.s) dedi ki: "Ey İbrahim! Ben, yer meleğiyim; bana izin ver de Nemrud'un bu fitne ateşini yerin altına çekeyim!" İbrahim Peygamber (a.s) cevabında buyurdu ki: "Benim kimseden şikâyetim yok ki, senden yardım isteyeyim. Beni, Allah yolunda ateşe atıyorlar; ben de buna razıyım!"

Bulut meleği gelerek dedi ki: "Ey İbrahim! Bana izin ver; bulutlara emir vereyim de sel gibi yağmur yağsın, fırtına olsun! Nemrud'un bu fitne ateşini söndürsün ve onu sürükleyip götürsün!" İbrahim Peygamber (a.s), bu meleğe de aynı cevabı verdi.

İbrahim Peygamber'i (a.s), yüksek bir yerden mançıklıkla ateşe atacakları zaman, Cebrail (a.s) dedi ki: "Ey İbrahim! İzin ver de sana yardımcı olayım!" İbrahim Peygamber dedi ki: "Ey Cebrail! Ben, Allah'tan gayrı kimseden yardım istemem!"

Allah-u Teâlâ (c.c) meleklere şöyle hitap etti: "Benden gayrısına umut bağlamayı, kendimden gayrı kimseye muhtaç etmem!" Allah (c.c) ateşe emretti: "Yakıcılığımı bırak, soğuğa dönüş!"

İbrahim Peygamber, ateşe düştüğünde, üşümeye başladı. Çünkü ateş, ikinci emri bekliyordu. Allah-u Teâlâ emretti: "Ey ateş! Ilık ol!" O zaman, ateşin yerine havuz ve yeşillik oluştu.

Kerbela'da Hz. Hüseyin'in (a.s), İslâm uğruna, Kur'ân-ı Kerim ve "Nebevî çizgi" adına, "münafık bir zalim"e ve askerlerine karşı durması, bir bakıma, İbrahim Peygamber'in (a.s) hareketine benziyordu.

Çünkü Kerbela'da Hz. Hüseyin (a.s) yalnız kaldığında melekler ve cin süvarileri gelerek, "Ya Hüseyin! İzin ver de sana yardımcı olalım!" dediler. Hz. Hüseyin (a.s), bunu kabul etmedi ve kendi kanı ile "hakk"ı "batıl"dan ayırdı. Allah-u Teâlâ, böyle olmasını istedi ki, Kıyamet'e kadar "hak" ile "batıl" ayrılınsın.

Prof. Muhammed Ebu Zehra şöyle der:

Malikî Mezhebi'nin Kurucusu İmam Malik diyor ki:

Zalim idarecinin öğüt verilerek, dinî sorumlulukları hatırlatılarak adalete davet edilmesi vaciptir. Bu görev, zalim idarecinin hışmına uğramaları pahasına salih mürşitlerle düşmektedir. Bu görevi yerine getirirken öldürülen bir mürşit, şehit olur. Bu konuda Hz. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Şehitlerin en hayırlısı, Hamza b. Abdulmuttalip ile zalim bir sultana karşı hakkı söylerken öldürülen kimsedir.

Eğer tüm Müslümanlar İmam Malik'in bu görüşünü taşısalar, Müslüman âlimler kendilerine öğüt ve irşat görevini yerine getirseler, ikiyüzlü dalkavuklar da aradan çıkarsa, hiçbir zorbalık devam etmeyecek, hiçbir zalimin zulmüne yer kalmayacaktır.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) ne güzel buyurmuş. Hz. Hamza bir zalime karşı hakkı söylediği için öldürülmüş. İşte bu gerçektir ki, Kerbela'da Hz. Hüseyin de hak-hukuk tanımayan, içkici, sarhoş Yezid'e karşı hakkı savunurken melun Yezit ve yandaşları tarafından Kerbela çölünde Kur'ân'ı savunduğundan dolayı insafsızca susuz olarak şehit edilmiştir. Bakın sevgili Peygamberimiz (Allah'ın salât ve eselâmı ona olsun) ne buyuruyor:

Hüseyin bendendir, ben de Hüseyin'denim. Benim Hüseyin'im hidayet meşalesi ve kurtuluş gemisidir.

Ama ne yazık ki o zamanın şeytana uyan vefasız, adı Muhammed (s.a.a) ümmeti diye geçen çakal sürüsü zalimler ve bunları yöneten melun Yezid ve yandaşları Resulullah'ın bu güzel hadisini görmemişler, görmüşlerse de dünya saltanatı için hiçe saymışlar.

Bunun bir güzel örneği şudur: Nuh'un gemisini onun kavmi kirletti. Ama tahrip edip kıramadılar. Ancak Nuh'un kavmi denildiğinde yanlış anlaşılıp Müslümanlar aldatılmasın. O kavim Nuh'a itaat etmeyen, putperestlerdi. Ama yine de Nuh'tan utandılar veya biraz hayâ ettiler. Gemiye tahrip etmediler. Adları Muhammed ümmeti geçen zalimler bakın Kerbela'da Resulullah'a karşı neler yaptılar! Kurtuluş gemisini tahrip ettiler.

Adları Muhammed ümmeti geçen, Kerbela'da Hüseyin'i çembere alan bu azgın kavim hiç Hz. Muhammed'den utanmadılar mı? Hiç kıyamet gününü düşünmediler mi?

Sevgili Peygamberimizin bu kurtuluş gemisi olan, Hz. Resulullah'ın, omuzlarında gezdirdiği sevgili oğlu Hüseyin'i kılıçtan geçirerek sevgili Peygamberimizin (s.a.a) ruhunu inciterek ağlatmışlardır. Ama biz görüyoruz Nuh'un kavmi bu azgın ümmetten merhametliymiş.

Yüce Allah bizleri o zamanın kalbi taş ümmetlerinden eylemesin! Allah'a, Hz. Muhammed'e (s.a.a) ve Resulullah'ın Ehlibeyti'ne sadık kalan kullardan etsin! Sevgili Peygamberimizin (s.a.a), "*Hüseyin hidayet meşalesi ve kurtuluş gemisidir.*" şeklindeki buyruğu bu konuda güzel bir hadistir."¹

Çağımızda bazıları diyorlar ki hâşâ Hüseyin, Yezid'e karşı asi oldu. Yezid'in bu zulmünü birileri hakkı göz ardı

1- Biharul-Envar, 44/191'den naklen

ederek kendince melun Yezid'e halifelik unvanı veriyor. Birileri de her yıl bu matemi abartmaya ne gerek var diyerek Yezid'e ve çağımızda bu görüşte olanlara avukatlık yapıyor. Ben böyle avukatlara soruyorum:

Kerbela vakasından sonra ordusuyla Medine'yi kuşatarak Yezid'in kendi gibi sarhoş askerleri Yezid'in emriyle binlerce Resulullah'ın (s.a.a) ashabının kanını dökmüştür. Hz. Peygamber'in mezarına sığınanların da kanını da orada dökmüşler. Yani Resulullah'ın (s.a.a) mezarını ashabın kanına bulamışlardır. Yağma yaparak ashabın binlerce kadınlarının, kızlarının namusunu kirletmişlerdir. Yalnız bunu diyenler kurtulmuştur: "Her şeyimiz Yezid'e helaldir; malımız, canımız, namusumuz ve kendimiz de Yezid'e secde ederiz."

Bir bölük ashap Mekke'ye kaçarak Beytullah'a sığınmışlardır. Yine melun Yezid'in emriyle ordu Medine'den Mekke'ye yönelmiş. Bu defa mancınıklarla Müslümanların kiblesini taşa tutmuşlardır.

Yezid'in yapmış olduğu Medine baskını tarih "Harre Vakası" diye kaydetmiştir.

Müslümanların kiblesini yıkmaya çalışmışlar. Şimdi çağımızda Yezid gibi bir meluna taşeronluk yapanlara soruyorum; böyle bir zalimi Resulullah'a (s.a.a) halife olarak yakıştırmak doğru mudur? Kerbela'da yüce Allah, Müslümanları Hüseyin ile imtihan etti. Böylece çağımızdaki bütün dünya Müslümanlarıyla Kerbela'da Hz. Peygamber'in ciğerparesi vermiş olduğu haklı dava imtihanı Hazreti Hüseyin ile ümmet arasında kıyamete kadar devam edecek.

Günümüzde ve dünya döndükçe Hz. Hüseyin'in Kerbela'da bu haklı davasını göz ardı ederek Yezid'e hak veren Müslümanlar her Aşura günü Hz. Hüseyin'in karşısına kılıçla mızrakla dikilenler gibidirler. Kerbela'da İmam Hüseyin'in zalime karşı direndiği bu hareketi birçok insanları uyandırmıştır. Çünkü Hüseyin gibi bir peygamber evladı

Yezid gibi bir sapığa biat etseydi İslam yok olurdu. Hz. Hüseyin bunun bilincindeydi. Onun için Kerbela'da şöyle seslendi:

Ey kılıçlar, eğer kanım dökülmeden Muhammed'in dini ayakta durmayacaksa, haydiyin alın beni!

Rivayet olunur ki, İmam Hüseyin şehit olduktan sonra o zalimlerin vicdansız kalplerine, taş yüreklerine büyük bir korku düşmüştür. Her yıl İmam Hüseyin'in mübarek kanı Kerbela'da filizlenip yükselmektedir. Selâm olsun o hak ile batıl ordularını Kerbela'da kanıyla ayıran Resulullah'la (s.a.a) Hz. Hüseyin'in ortak kanlarına. Çünkü Resulullah çok yerde şöyle buyurmuştur:

Hüseyin'in eti etimden, kanı kanımdandır.

İmam Hüseyin yeni doğduğu zaman ana memesi yerine ilkin Resulullah'ın (s.a.a) kendi dilinden emdi. O anda dedesi Hz. Muhammed'in dilini emdiğinde, Resulullah'ın (s.a.a) o nurlu kanıyla eti İmam Hüseyin'in etine, kanına karışmıştır. İşte buna dayanarak Resulullah (s.a.a) birçok yerde buyurmuşlardır:

Hüseyin bendendir, ben de Hüseyin'denim ve Hasan ve Hüseyin benim evlatlarımdır.

Yine birçok yerde Resulullah'ın şöyle dua ettiği nakledilmiştir:

Allah'ım, ben bunları seviyorum, sen de sev. Allah'ım onları seveni de sev.

Nitekim Mübahale olayında yüce Allah, Âl-i İmrân Suresi'nin 61. ayetinde Hasan ve Hüseyin'i, Resulullah'ın (s.a.a) oğulları diye tanıtmıştır.

İşte budur ki, Kerbela'da Hüseyin'in nurlu kanı zalimlerin utanç kılıçlarına üstün gelmiştir. O, karanlık perdeyi kanıyla parçalayarak kıyamete kadar zalimlerin çirkin yüzünü meydana çıkarmıştır. Bundan ötürüdür ki, her zaman zalimle savaşmak vaciptir.

Selâm olsun İmam Hüseyin'in cediti Muhammed Mustafa'yla dökülen Kerbela'daki ortak nurlu kanlarına' Zalimle savaşmak; el, dil ve kalemle de olabilir.¹

Kerbela sahnesinin en meşhur kahramanları, İmam Hüseyin'in sevgili kardeşi ve ordusunun sancaktarı hazreti Abbas b. Aliyy-i Murtaza, İmam'ın yeğeni Kasım b. Hasan, büyük oğlu Ali Ekber'di. Yine İmam'ın amcazadesi Abdullah b. Cafer-i Tayyar'ın oğullarından Avn ve İbrahim de şahadet meydanının fedailerindendir.

Bu esnada susuzluktan hâlsiz düşmüş olan İmam'ın küçük yavrusu Ali Asgar hâl diliyle babasından su istedi. Kevser Havzu'nun sakisi olan babası Fırat kıyısından yorgun yavrusuna bir kâse su veremedi. Yorgun yavrusunu kucağına alarak Fırat kıyısına yöneldi. Kalemle yazmaya ve dilin anlatmaya güç yetiremediği kelimelerle yavrusuna su istedi. Ahhh! Ümmet kendi imamlarına ve kendi peygamberlerinin yadigârlarına bir kâse Fırat suyunu vermedi ve bir okla o yorgun yavrucağızı susuz şehit ettiler...

Meydanda yalnız kalan İmam Hüseyin, bu mürtet gürüha hücceti tamamladıktan sonra şahadet meydanına azmetti. O küfür ordusu, zamanın imamını şehid ederek mübarek başını Yezid'e hediye gönderdi, İmam'ın haremine (çadırlarına) ateş verip Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyti'ni yağmaladılar. İmam'ın mübarek başını mızrağa takarak çocuk çocuğunu çıplak develere bindirip Şam'a götürüp Yezid'e teslim ettiler. Evet; ümmetin, Resulullah'ın (s.a.a) emanet bıraktığı gözünün nuruna gösterdiği saygı ve hürmet budur işte!

Zulmedenler yakında nasıl bir inkılâba uğrayıp devrileceklerini bilecekler...

Hz. Hüseyin'i (a.s) şehit ettikten sonra, üzerindeki elbiseyi çıkarmışlar; parmağındaki yüzüğü ise, çıkarmayınca,

1- Mezhepler Tarihi, s.411

parmağını keserek almışlardır. Bu aşağılık zalimler, Hz. Hüseyin'in (a.s) mübarek başının kesilmesiyle zirveye çıkan birçok zulmü ona ve yaranına reva görmüşlerdir.

Bu bedbahtlar, Hz. Hüseyin'in (a.s) ve öteki şehitlerin başlarını mızraklara takıp çadırlarını ateşe vermişlerdir. Hz. Peygamber'in (s.a.a) "kızları"nı, "gelinleri"ni, ellerine zincirler vurarak, çıplak develere bindirip Şam'da Yezid'e teslim etmişlerdir.

Hz. Hüseyin (a.s) ve yaranının şahadetinden sonra Kerbela'dan dönen esirler arasında, oğlu İmam Zeynulabidin (a.s), Hz. Hüseyin'in (a.s) kız kardeşi Zeynep (a.s), Hz. Hüseyin'in (a.s) kızı Sakine ile Fatıma'nın yanı sıra başka kadın ve çocuklar da vardı.

İmam Zeynulabidin (a.s), Kerbela olayında hasta olduğu için kurtuldu. Bu, ilâhî bir hikmettir. Çünkü "İmamet", devam edecekti. İmam Zeynulabidin (a.s), "dördüncü imam"dır. Babasından sonra, "İmamet" kendisine intikal etti.

Hz. Hüseyin'in (a.s) mübarek başını, bir tas içinde sarhoş bir hâlde olan Yezid'in önüne getirdiler. Yezid, İbn Zibari'nin Uhud Savaşı'ndan sonra söylediği şiiri alıp biraz değiştirerek, "Ah! Keşke, Bedir'de ölenlerim sağ olsalardı da bugünü görselerdi! 'Ferahlan artık ey Yezid! Ellerin sağlığı!' deselerdi! Toplumun ulularını öldürdük! Bedir'in intikamını aldık! Haşimoğulları, saltanatla oynadılar; aslında ne gelmiş bir haber vardı, ne de inmiş bir vahiy!" demeye kadar işi vardırı.¹

Elindeki değnekle/kamçıyla Hz. Hüseyin'in (a.s) dudaklarına ve dişlerine dokunarak onun kesik başıyla oynarken orada bulunan sahabî Ebu Berze el-Eslemî, bağırarak şöyle diyordu:

1- bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açıdan İslâm Tarihi*, s.455

Çek, çek kamçını o başın oyuklarından ey Yezid!
Senin kıyamette şefaatin İbn Ziyad'dır; onun şefa-
atçisi ise Muhammed'dir!¹

Ebu Berze el-Eslemî, "Resulullah'ı, bunun ve kardeşi-
nin dudaklarını öperken gördüm! 'Sizi öldürene Allah la-
net etsin!' dediğini duydum!" diye feryad u figan etti.

Sonunda Yezid, İmam Zeynulabidin'e (a.s) İmam Hü-
seyin'in (a.s) mübarek başını vermek ve Ehl-i Beyt'in Me-
dine'ye dönmelerine müsaade etmek zorunda kaldı.²

Kerbela vakasından sonra, sevenleri, İmam Hüseyin'in
(a.s) mezarını ziyaret etmeye giderlerdi. Zaman geçtikçe,
bu mübarek mezarın hürmeti ve itibarı daha da artıyordu.
Mezar, üzerine, güzel bir bina yapılarak mukaddes bir tür-
be hâline getirilmiştir.

Bunu gören Halife el-Mütevekkil, bu mukaddes türbe-
nin yıkılmasını emrederek Ehl-i Beyt'i sevenlere, Muham-
med (s.a.a) Ümmeti'ne, bu türbenin ziyaretini reva görme-
miştir.

Burada, biraz uzun da olsa, Ehl-i Sünnet âlimlerinden
Kadı Behlul Behcet Efendi'nin *Muhammedoğulları Tari-
hinde Teşrih ve Muhakeme* adlı eserindeki sözlerine yer
vermek istiyorum. O, şöyle diyor:

Şüphesiz, zaman ve mekân Ali b. Ebutalip gibi bir ba-
ba, Fatıma bint-i Resulullah (s.a.a) gibi bir anne ve Hüse-
yin gibi şerefli bir oğul görmemiştir. Açıktır ki âlemde Ali
kadar saygın ve değerli bir baba, Fatıma kadar izzetli bir
anne ve Hüseyin kadar yüce ve yiğit bir kişi dünyaya gel-
memiştir. Allah'ın selamı onların üzerine olsun.

Biz bu yüce İmam'ın hayatının binde birini bile bu ki-
tapta kaydetmeye kadir değiliz. Evet, bu musibet ve acılar

1- bk. Taberî, *Tarih*, c.5, s.466; Mustafa İslâmoğlu, *İmamlar ve
Sultanlar*, s.89

2- bk. Abdülbaki Gölpınarlı, *Sosyal Açından İslâm Tarihi*, s.455

meydanında binlerce kemal sahiplerinin, hakkında yüz binlerce cilt kitap yazmış olduğu bu hidayet imamının hayatını nasıl yazıp bitirebiliriz?!

Eba Abdullah İmam Hüseyin'i sadece Müslümanlar arasında değil, bütün Âdemoğulları arasında tanımayan ve onun büyük ismini işitmeyen bir kişinin olabileceği düşünülemez. Hüseyin'in yüce ismi dünyanın dört bir yanında ve âlemin her köşesinde insanların dilinde en sevgili ve en kerametli bir kelimedir.

Günümüzde yalnız İslâm âleminde değil, yer küresinin dört bir yanında medeniyet âlemi Hüseyin ismi karşısında saygıyla eğilmektedir.

Hıristiyanlık ve Yahudilik âlemi bu büyük kişiyi takdir ve takdis ettikleri gibi, yeryüzünün beş kıtasında, Asya'sında, Avrupa'sında, Amerika'sındaki ilim ve kemal ehli "Âl-i Muhammed"nin bu fedakâr mücahidinin tarihi hakkında kitaplar telif etmişlerdir.

Evet, Hüseyin'in meşhur ismi zaman geçtikçe daha da yayılmakta, İslâm âleminde her asırda değil, her yıl bile bu mübarek ismin duyarlılığı daha bir ilerlemektedir.

Dört yüz milyon İslâm âleminin hangi ırkına, hangi mezhebine ve hangi tayfasına bakacak ve hangisini inceleyecek olsak Muharrem ayının onuncu günü olan Aşura gününde bir matem ve ağıt havasına büründüğünü, İslâm âleminin şehri, kasabası, bilgini, cahili, arifi, avamı bu kederli gün gelince "Va Hüseyna! Va Hüseyna!" demeyi dinî bir hüküm ve meşru bir hak bildiğini görürüz.

Bundan yarım asır önce bu mateme bir nevi soğuk bakan Ehl-i Sünnet cemaati, gün geçtikçe cahilane taassubunun azalması sonucu dinî ve İslâmî bir hararetle din kardeşleri olan Şîilerle bu vazifeyi ortaklaşa ifa etmektedirler; bu doğrultuda sürekli ittifak ve vahdet dairesi genişlemiş ve genişleyecektir de.

Fakat bizce büyük Hüseyinî mateme iştirak etmek, tüm Müslümanların üzerine gerekli ve farzdır. Âdetimiz üzerine iddiamızı şu şekilde aklî ve naklî delillerle ispatlamaya hazırız:

1- Resulullah (s.a.a), İslâm âleminin saadeti uğrunda yirmi üç yıl boyunca o kadar zahmet ve sıkıntılara katlanarak, İslâm dinini ve nurlu şeriatı himaye ve koruma için nice savaş ve cihatlar yapıp Allah tarafından nazil olan Kur'ân ayetlerini ve sahih nebevî hadisleri hayata geçirerek dini ve İslâm'ın temellerini korumayı ümmete emanet edip dünyadan göçtükten sonra, aniden Haşimî nurunun yerine bir Emevî dalaleti, Muhammedî ilmin karşısında bir Yezidî cehalet ortaya çıkarak İslâm'ın temelini ve dinin kökünü kazıyıp Kur'ân hükümlerini ve Resulullah'ın emirlerini terk edince, İslâm ümmetinin fedakâr mücahidi ve Resulullah'ın (s.a.a) yiğit yadigârı, küfür ve zulmü defederek iman ve Kur'ân nurunun yayılması için Ehl-i Beyt'ten yetmiş iki kişilik bir orduyla savaş meydanına çıkarak kırk bin üzerindeki zalim orduya karşı durup bu yolda bütün ehlibeytini, tüm evlâtlarını, akrabalarını, kendi canını ve malını feda eden böyle fedakâr bir kişiye ve hakikat mücahidine tazim edip saygı göstermenin sadece İslâm âlemine değil, bütün âleme gerekli olduğuna aklî muhakeme ve tecrübeler de hükmetmektedir.

Bu yüce kişi, hak ve hakikati ispatlamada yalnız ve yardımcısız olduğunu göz önünde bulundurmadan bir tek Kureyş'e veya Araplara karşı değil, tüm dünyaya karşı duran dedesi Resulullah'ın (s.a.a) torunudur. Bu hakikat fedaisi, binlerce sahabenin, karşısına çıkmaktan korktuğu Amr b. Abduved'in karşısına çıkmaktan çekinmeyen Ali'nin oğludur.

İşte bu nedenle Muhammed Mustafa'nın gayreti ve Haydar-ı Murtaza'nın heybeti, İmam Hüseyin'de tecelli ediyor; İslâm'ın temelini, üzerine sulta kuran "Yezid" hort-

lağından kurtarmak için eşi benzeri görülmeyen bir fedakârlık gösteriyor.

Evet, bu fedakârlık bütün İslâm ümmetine ait olduğu gibi, bunun sonucunda baş gösteren musibet ve matem de bütün İslâm'a ait olup Müslümanlara, yerine getirilmesi farz olan bir vazife sayılmalıdır.

Ümmetin bu büyük fedaisinin veladet gününü bayram ve şahadet gününü de genel bir matem kılarak İslâm âleminde resmî bir görünüm kazandırılmalıdır. Asrımızda medeniyet âlemine bakacak olursanız, bir milletin kahramanının, bir cemaatin fedaisinin, bir alanda keşif ve buluş yapan bir kişinin veya bir ülkenin fatihinin doğum ve ölüm gününün, mensup olduğu millet ve cemaat tarafından nasıl bir ihtişam ve saygıyla anıldığını görürsünüz; bu aklî ve hukukî bir haldir.

2- Günümüzde İslâm ümmeti arasında baş gösteren nifak ve tefrikanın, Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt'ine edilen hakaretin ve onları sevmemenin sonucunda meydana geldiğine inanmış bulunmaktayız.

Dolayısıyla yine o saadet dairesinde ve o nübüvvet gülistanında ittifak edip toplanılması gerekir; bunun da birinci belirtisi, bütün İslâm ümmetinin İmam Hüseyin'in (a.s) matemine katılmasıdır. Çünkü bu, tefrikanın zahirî belirtisi olduğu gibi ittifak ve ittihadın da açık ve göze çarpan sebeplerindendir; hatta bunun vahdet ve birliğin yegane sebebi olduğunu bile söyleyebiliriz.

3- Sayılmayacak kadar fazla olan hadis ve rivayetlerde Fatıma-ı Zehra'nın ciğer paresinin dünyada görülmeyen musibetine yas tutmak ve üzölmek farz olup, ahirette buna karşılık birçok sevaplar verileceği yer almıştır.

Örneğin, tâbiînin ileri gelenlerinden olup Ebu Hanife'nin üstatlarından sayılan İbrahim en-Nehaî şöyle rivayet ediyor:

Bir gün Emirü'l-Müminin Ali'nin (a.s) huzurundayken İmam Hüseyin içeri girdi. Bunun üzerine İmam Ali (a.s) buyurdu ki: *"Ey oğlum! Yakında benden sonra seni öldürecekler ve sana gökyüzü ve yeryüzü ağlayacaktır."*

Bunun ispatı güneşten daha açıktır...

İmam Hüseyin'in pak türbesi Kerbela'dadır. Kerbela, İslâm âleminin ikinci ziyaretgâhıdır. Her yıl milyonlarca insan bu mukaddes türbeyi ziyaret etmektedir. (Allah şerefini yüceltsin.)

Burada şu önemli noktayı ispatlamayı gerekli görüyorum:

Biz Ehl-i Sünnet cemaatinin, mübarek mezar ve türbeleri ziyaret etmeyi ne kadar gerekli ve sevap bildiği açıktır. Biz Ehl-i Sünnet cemaatinden çokları Buhara'daki hazreti "Behaüddin Nakşibendî"yi veya Mısır'a gidip "Şeyh-i Ekber" hazretlerini ya da Konya'ya gidip "Celaluddin-i Rumî"yi ziyaret ederler.

Çoğu zaman bizim cemaatimizden binlerce kişi Anadolu'ya giderek orada mezarları olan kutlu ve salih kişileri ziyaret ederler. Fakat buna rağmen Kerbela-i Mualla'ya giderek Ehl-i Beyt İmamları'nı ziyaret ettiklerine az rastlanmaktadır.

Şimdi ben şunu soruyorum: Eğer biz, kutlu ve salih kişilerin mezarlarını ahiret sevabı için ziyaret ediyorsak, o hâlde niçin Ehl-i Beyt İmamları'nın türbelerini ziyaret etmiyoruz?!!

Eğer o kutlu ve salih kişilerde nur ve feyz varsa, tabii ki bu nur, Muhammedî nurdur ve bu feyz, Ali'nin feyzidir. Çünkü ne Muhammedî nurdan başka bir nur ve ne de Ali'nin feyzinden başka bir feyz vardır.

Açıktır ki, mezarlarını ziyaret ettiğimiz kutsal ve salih kişiler Ehl-i Beyt İmamları'nın ve özellikle mazlum İmam

Hüseyin'in en küçük ve en düşük hizmetçileri olabilseler bununla iftihar eder, övünürler!..

Tarikat erbabları, üstatlar, ileri gelenler ve tasavvuf erbabının tümü, herkese ve her şeye feyiz ulaştırın ve âlemin hakiki üstadının Emirü'l-Müminin Ali b. Ebu Talib olduğunu ikrar ve ispat etmişlerdir.

Öyleyse niçin imametin feyiz membası ve nur kaynağı olan o yüce türbeler ziyaret edilmemektedir?

Benim âcizane düşünceme göre, bu eksiklik, cemaat ve kişilere ait olmayıp, bu cemaat ve kişilerin ruh ve dinlerine hüküm süren ulema ve fakihlere aittir. Ulema ve fakihlerin cemaat ve insanları bu yüce girişimlere teşvik etmemelerinin sebebi de yine İslâmî vahdeti kuşatan ve öldürücü bir hastalık olan o uğursuz taassuptur.

İslâmî vahdet ve birliğin gittikçe Müslümanları sağlam bağlarla birbirlerine bağlaması ümidiyle bundan sonra bütün Müslümanların kendi imamlarının yüce türbelerini sürekli gözlerine sürme edip o hazretleri ziyaret edeceklerine ve bu hususta eksikliklerini giderip geçmişlerini telafi edeceklerine inanıyoruz.¹

* * *

Abdullah bin Abbas (a.s) der ki:

Abbas, Peygamber'i (s.a.a) hastalığında ziyarete gitmişti. Peygamber'i (s.a.a) kaldırıp sedirin üzerine oturttu. Peygamber (s.a.a) ona, "*Ey amca! Allah da seni yükseltsin!*" diyerek dua etti. Abbas, "Ali içeri girmek için izin istiyor." dedi. Resulullah (s.a.a), "*Girsin.*" buyurdu. Ali (a.s), Hasan (a.s) ve Hüseyin (a.s) ile birlikte gelmişti. Abbas, "Ya Resulallah! Bunlar, senin evladındır." dedi. Resulullah (s.a.a), "*Ey amca! Onlar senin de evladındır.*" buyurdu. Abbas, "Ben onları severim!" dedi. Resulullah (s.a.a)

1- Teşrih ve Muhakeme, s.133-139

da, "Senin onları sevdiğin gibi, Allah da seni sevsin!" buyurdu."¹

Yine Peygamberimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Hasan ve Hüseyin'i seven, beni sevmiş; onlara kin besleyen, bana kin beslemiş olur. Hasan ve Hüseyin, cennet halkı gençlerinin iki seyyidi (efendisi)dir.²

1- Taberani, *Mu'cemu's-Sagir*, c.1, s.90

2- Ahmed bin Hanbel; *Müsned*, c.2, s.288; İbn Mace, *Sünen*, c.1, s.171; İbn Asakir, *Tarih*, c.4, s.205, 209,270,217,311; Heysemi, *Mecmau'z-Zevaid*, c.9, s.179,184,79; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.3, s.3,62; Tirmizî; *Sünen*, c.5, s.656; Zehebi, *Siyeru A'lami'n-Nübela*, c.3, s.168; M. Asım Köksal, *İslâm Tarihi*, c.4, s.326

İMAM ZEYNULABİDİN (A.S)

İmam Zeynulabidin (a.s), "dördüncü imam"dır. Hicretin otuz sekizinci yılında doğmuştur. Hz. Ali'nin (a.s) şahadeti esnasında henüz iki yaşında idi. Annesi Şehribanu'dur. İmam Zeynulabidin (a.s), kendisinden sonra gelen "sekiz imam"ın babasıdır.

İmam Zeynulabidin (a.s), henüz yaşının küçük olmasına rağmen, Hz. Ali'nin (a.s) şahadeti başta olmak üzere, İmam Hasan'ın (a.s) şahadetini, Kerbela faciasını ve Şam'daki esaret yıllarını yaşamıştır.

İmam Zeynulabidin'in (a.s) sahabîlerinden birisi şöyle rivayet eder:

Bir gün, İmam'ın devamlı ağladığını gördüm. Buna çok üzüldüm ve dedim ki: "Ey Peygamber'in oğlu! Ağlamanıza biraz ara verip de dinlenerek rahatlasanız nasıl olur?" İmam (a.s) bana bakarak, "*Yakub Peygamber'in kaç tane oğlu vardı?*" diye sordu. "On iki oğlu vardı." dedim. İmam (a.s), "*Bunların kaç tanesi ölmüştür?*" diye sordu. Bilmeden, "Biri ölmüştür." dedim. İmam (a.s) şöyle dedi:

Yakub Peygamber, zan ve şüphe üzerine kaybolan oğluna yıllarca gözyaşı döktü. Ben nasıl ağlamayayım? Sekiz azizimin başları, bir sabah gözlerimin önünde kesilerek mızraklara takıldı ve çıplak bedenleri, kumlar üzerine bırakıldı!

Hayatu'l-Hayevan isimli kitabın yazarı, yukarıdaki rivayeti kaydettikten sonra şöyle yazmıştır:

İmam Zeynulabidin (a.s), güzel bir elbise ile iyi

yürüyüşlü bir deveye binip Medine çarşısında dolaşırken zavallı bir Şamlı, İmam'a (a.s) bakarak kim olduğunu sorar. İmam (a.s) şöyle cevap verir: "*Ben, Hüseyin'in oğlu Zeynulabidin'im.*" Şamlı, İmam'a karşı çok çirkin sözler sarf eder. İmam (a.s), bu zavallıya şöyle der: "*Görüyorum ki, bir garip kişiye benziyorsun.*" Şamlı, "Evet, garibim." der. İmam şöyle buyurur: "*Öyleyse, bizim eve gel; elbise vereyim, yemek ye. Binek atına ihtiyacın varsa, at vereyim.*" Bunu duyan Şamlı bayılarak düşer.

Hafız Ebu Nuaym'ın "*Hilyetu'l-Evliya*" isimli eserinde İmam'ın (a.s) sahabîsi Zührî'den şöyle rivayet edilir:

Abdumelik bin Mervan, İmam Zeynulabidin'in (a.s), elleri ve kolları bağlı bir biçimde Şam'a getirilmesini istemişti. O zatın huzuruna giderek, "Keşke benim kolumu bağlasaydılar!" dedim. İmam (a.s) bana dönerek, "*İstersem, ben de kurtulabilirim.*" demesi ile, kollarının ve ayaklarının açıldığını gördüm; bir müddet düşmanlarının gözünden kayboldu.

İmam Zeynulabidin'in (a.s) yüzlerce kerameti vardır. İmam (a.s), Medine'de hicretin doksan beşinci yılında, elli yedi yaşında vefat etmiştir. Mübarek mezarı Cennetu'l-Baki mezarlığında, amcası İmam Hasan'ın (a.s) mezarı ile aynı yerdedir.

İmam Zeynulabidin'in (a.s) yirmi çocuğu vardı. Bunların on biri erkek, dokuz tanesi kız idi. Kendisinden sonra, "İmamet" onun belirlemesiyle oğlu İmam Muhammed Bâkır'a (a.s) geçmiştir.

İMAM EBU CAFER MUHAMMED BÂKİR (A.S)

İmam Ebu Cafer Muhammed Bâkır (a.s); Resulullah'ın (s.a.a), kendisinden sonra İslâm ümmetine önderlik etmeleri ve onu, yüce Allah'ın bütün kirlerinden arındırıp tertemiz kıldığı Masum İmamlar'ın önderliğinin gölgesinde takdir güven ve selâmet sahiline ulaştırmaları için belirlediği pak Ehl-i Beyt İmamları'nın beşincisidir.

Hicret'in elli beşinci yılında dünyaya gelmiştir. Annesi, İmam Hasan'ın (a.s) kızı Fatıma'dır.

Babası Ali b. Hüseyin (a.s), dedesi Hüseyin'den (a.s) sonra, İmam Bâkır (a.s) için görkemli bir önderlikti. Babası "Zeynü'l-Âbidin (iâdet edenlerin süsü)", "Seyyidü's-Sacidin (Secde edenlerin efendisi)", "Kudvetü'z-Zahidin (Zahitlerin önderi)", "Siracü'd-Dünya (Dünyanın çırası)" ve "Cemalü'd-Din (Dinin güzelliği)" lâkaplarıyla ün salmıştı. Şerefinden, efendiliğinden, ilminden, liyakatinden ve aklının mükemmelliğinden dolayı büyük imamlık makamına yarasır bir şahsiyetti. Nitekim onunla aynı çağda yaşayan herkes buna tanıklık etmiştir.

İmam Bâkır (a.s), ilim ve irfanı işte bu yüce şahsiyetten, yani babasından öğrendi. Nihayet bütün ilim dallarında en yüksek noktaya çıktı ve yeni bilgiler sundu. Gerçekten dedesi Resulullah'ın (s.a.a), "İlmi bütün hakkıyla yaracaktır." diyerek ilimleri yaran anlamında "Bâkır" diye önceden müjdelediği gibiydi. Resulullah (s.a.a), Müslümanlara onun doğumunu müjdelemişti. Nitekim İmam Bâkır (a.s), peş peşe gelen fetihlerden, medeniyetlerin karışma-

sından, karşılıklı kültürel etkileşimlerden sonra İslâm ümmetini derinden sarsan kasırgalar döneminde şer'î ilimleri yeniden ihya etmişti. İmam Bâkır (a.s), İslâm'ın özünden fişkırان kültürel bir hareket başlatarak ümmete yol göstericiliğini eksiksiz bir şekilde yerine getirdi, Ehl-i Beyt'in şahsında somutlaşan risalet pınarından ümmete kana kana içirdi.¹

Kısacası İmam Muhammed Bâkır (a.s), kendi asrının "imam"ı olduğu gibi, "din ilimleri"nde de zirvedeydi. İlmî meseleleri derin bir kavrayışla çözdüğü için de, kendisine "Bâkır" lakabı verilmiştir.

Emevîlerin zalim hükümdarları, İmam'ın (a.s) gerçekleri yaymasına engel olmak için, bu yüce İmam'a (a.s), sürekli baskı uygulayıp onu gözaltında tutmuşlar ve böylelikle ilminden yararlanılmasına engel olmaya çalışmışlardır. Kendi döneminde, İlmın kaynağı olan bu yüce zatın ilmi, ancak kendi oğulları ve sahabîlerine kalmıştır.

İmam'ın (a.s) altı oğlu ve üç kızı vardı. Büyük oğlu, Ebu Abdullah Cafer Sadık'tır (a.s). Diğerleri ise Abdullah, Ali, Zeyd ve İbrahim'dir. İmam (a.s) öldükten sonra, "İmamet", Ebu Abdullah Cafer Sadık'a (a.s) geçmiştir.

1- A'lâmu'l-Hidaye, c.7, s.25-26

İMAM CAFER SADİK (A.S)

Bu şanı yüce imamın değer ve azameti yazıya sığmaz. İmam Cafer Sadık'ın (a.s) ne derecede bir âlim ve nasıl mükemmel bir arif olduğu hususunda şu kadar yeter ki, İmam'ın özel öğrencilerinden olan yalnız "Cabir b. Hayyan Sufi"nin İmam'dan kaydettiği çeşitli ilimler beş yüz risaleyi içermektedir. Bakın, sadece bir öğrencisi bu kadar ilim toplayıp yazabilmişse, diğer öğrencilerinin, ashap ve izleyicilerinin duyup topladıkları ilimler ne kadar olur, varın siz düşünün?!

İmam Cafer Sadık (a.s) kendi asrının vasisi ve imamı olduğu gibi dinî bilimlerin filozofu ve Kur'ân nurlarının da kaynağıydı. Abdullah b. Abbas diyor ki:

İlim on kısma bölünmüştür. Dokuzunu sadece Emirü'l-Müminin Ali biliyor, geri kalan bir kısmını da Emirü'l-Müminin Ali herkesten daha iyi biliyor.

Şimdi biz diyoruz ki, Emirü'l-Müminin Ali'nin ilmi, İmam Cafer Sadık'a gelinceye kadar sürekli artmıştır. İmam Sadık hazretleri bu ilimlerin tümüne sahipti.

Şeyh Abdurrahman Selemî, "Tabakatu'l-Meşayih" adlı kitabında şöyle diyor:

İmam Cafer Sadık, bütün bilginlere üst gelmiştir. O, dinde yüce bir ilme, dünyada büyük bir zühde, nefsanî istekler karşısında mükemmel bir takvaya ve hikmette kâmil bir bilgiye sahipti.

Tasavvuf erbabının önderi ve tarikat önderlerinin öncüsü olan "Bayezid-i Bestamî" diyor ki:

Doksan dokuz mükemmel üstada hizmet ettim;
ama eğer İmam Cafer Sadık'ı görmeseydim, iman-
sız ölürdüm...

İmam'ın yüceliğini bununla mukayese ediniz.

Allâme Dimyerî, *Hayatu'l-Hayavan* adlı kitabında şöy-
le rivayet ediyor:

Müçtehidimiz Ebu Hanife Numan b. Sabit di-
yor ki: Rabi' ile birlikte Cafer Sadık'ın huzuruna
girdim. İmam bana, "*Sen kıyasla mı amel ediyor-
sun?*" buyurdu. Ben, "Evet." dedim. Bunun üzeri-
ne İmam, "*Kıyas yapma; ilk kıyas yapan İblis'tir.
İblis, ben Âdem'den daha üstünüm; beni ateşten ve
onu ise topraktan yarattın, dedi.*" buyurdu.

Ebu Hanife diyor ki: İmam benden birkaç soru
sordu. Fakat ben bu sorulara cevap veremeyince
meseleyi kendisi açıkladı ve sonunda buyurdu ki:

"Başta dört su vardır: Birincisi ağızda, ikincisi
gözde, üçüncüsü burunda ve dördüncüsü ise kulak-
tadır. Eğer kıyas edecek olursak bu dört suyun ta-
dının bir olduğuna hükmetmemiz gerekiyor; çün-
kü hepsinin kaynağı birdir. Fakat bu dört suyun
tatlarının farklı olduğunu görmekteyiz. Örneğin
ağızdaki su tatlı, gözdeki su ekşi, kulaktaki su acı
ve burundaki su ise tuzludur..."

Nu'man b. Sabit Ebu Hanife diyor ki: "İmam Sa-
dık, bu dört sudaki Allah'ın hikmetini sebepleriyle
birlikte birer birer açıkladı. Ben İmam'ın ilmine hay-
ran kaldım."

Bayezid-i Tayfur-i Bestamî'ye eğitim veren İmam Ca-
fer Sadık'tır. İmam Cafer Sadık da babası İmam Muham-
med Bâkır'dan eğitim almıştır. Emirü'l-Müminin Ali'ye ka-
dar da böyledir (oğul babadan eğitim almıştır). İmam Ca-
fer Sadık'ın, dedesi "Kasım b. Muhammed"den eğitim al-
dığı rivayeti akla ve nakle ters düşmektedir. Kasım b. Mu-

hammed'in âlim ve faziletli bir pir olduğu bir gerçektir; fakat nübüvvet ilminin mirasçısı olan İmam Cafer Sadık'ın, İmam Muhammed Bâkır varken imam olmayan birinden eğitim almış olması kesinlikle aklın muhakemesi ve naklî delillerle bağdaşmaz; çünkü Ehl-i Beyt İmamları'nın kendileri zahirî ve batınî ilimlerin mirasçılarıdır...

İmam, o kadar geniş ve derin ilim ve hikmet okyanusuna sahip olmasına rağmen, zamanın hâkimleri ve asrının zalimleri o hazretin imamet ilimlerinin nurlarının yayılmasına engel oluyorlardı. İşte bu nedenle de ilim ve feyizleri yalnız evlâdına ve özel izleyicilerine has dar bir çerçevede kalmıştır.

İmam'ın asrında halife olan "Mensur Devanikî", İmam'ı sürekli tehdit ederek, korkutarak zindanlara atıp zincirlerle eziyet ve zulüm ettiği hâlde Medine'de Malik b. Enes'i ve Kûfe'de Ebu Yusuf'u bağış ve ihسانlara boğuyordu!!! Ancak İmam'ın döneminde kadı olmayı kabul etmeyen Ebu Hanife'yi de hapsedip gardiyan Rabi'nin eliyle yüz sopa vurdurdu ve Ebu Hanife Nu'man b. Sabit, Mensur'un zindanda Rabi' vasıtasıyla vurdurduğu sopalar sonucu vefat etti.

Mensur, birinin İmam Cafer Sadık'tan bir fetva duyduğunu bilseydi onu eziyet ve zulümlere uğrattırđı; ama Medineli Malik b. Enes'in yazdığı "Muvatta" adlı hadis ve fıkıh kitabını zorla halka dağıttı. Bunun sebebi de açıktır tabi ki; çünkü İmam'ın varlığı ve imamet ilminin yayılması o zorbaların dünyevî emellerine ve nefsanî heveslerine ters düşüyordu.

Daha şaşırtıcı olan konu şudur: İmam'ın döneminde olan Ehl-i Beyt cemaati, zahirde takıyye edip İmam'ın ilim okyanusundan faydalanarak bütün kitap ve amellerini İmam'ın fetvalarıyla doldurup ahkâm, fıkıh ve usulde İmam'ın fikir ve görüşünü kaynak edinirken, o dönemlerde takıyye etmeyen Ehlisünnet cemaati, zalim Mensur Devanikî, Ha-

runu'r-Reşid, Me'mun ve Mütevekkillerle bağlantı kurduklarından o zalim ve zorba hâkimlerin arzularına aykırı bir girişimde bulunamamışlardır. Çünkü Mensur'un görüşüne aykırı davranan Ebu Hanife Nu'man b. Sabit'i zindanda öldürdüklerini görüyorlardı.

Mensur, Ebu Hanife'yi kadı ve fetva mercii olmaya davet etti. Fakat Ebu Hanife bu teklifi reddetti. Ebu Hanife'nin öğrencisi Ebu Yusuf, "Niçin bunu reddediyorsun?" dedi. Ebu Hanife, "Çünkü şeriat hükümleri çok derin bir okyanustur." dedi. Ebu Yusuf, "Derin okyanusu ilim gemisiyle yarar geçersin." dedi.

Ebu Hanife, "Fakat o gemi biz değil, Resulullah'ın Ehl-i Beyti'dir ve o geminin kaptanı da Âl-i Muhammed'in âlimi olan Ebu Abdullah Cafer (İmam Sadık)'dir." dedi ve bu yüzden dövüldü.

Burada değinmeyi gerekli gördüğümüz hayret edilecek bir nokta daha var:

Bizim Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat uleması, dinî konularda sayılmayacak kadar fazla, milyonlarca kitap yazmış, yüz binlerce hadis rivayet etmiş, milyonlarca rivayet ve eserler toplamış ve yüz binlerce ravilerin ismini kaydetmişlerdir. Fakat bu kadar teliflerinde İmam Zeynelabidin'den sonra gelmiş olan Ehl-i Beyt İmamları'ndan ne bir rivayet var, ne bir hadis kaydedilmiş, ne bir haber nakledilmiş ve ne de raviler arasında Ehl-i Beyt İmamları'ndan birinin ismi vardır.

Fıkıh kitaplarına bakınız; bin yerde Ebu Yusuf, Muhammed b. Şeybanî ve diğerlerini gördüğünüz hâlde bir tek yerde bile İmam Sadık, İmam Kâzım ve İmam Rıza'nın ismini göremezsiniz; Resulullah'ın Ehl-i Beyti ve dinin rükünleri bunlar değil midir?!

Sahih-i Buharî ve Sahih-i Müslim'e bakacak olursak, Buharî'de dokuz bin ve Müslim'de ise on bin sahih olduğunu ikrar ettiğimiz hadis var. Bu kadar hadisten bir tane-

sinde bile Ehl-i Beyt İmamları'na isnad edilmemiştir; o kadar raviler arasında Âl-i Muhammed'in ne "Bâkır"ı var, ne "Sadık"ı, ne "Kâzım"ı var ve ne de "Rıza"sı. Acınacak bir durum değil mi? Biz bu üzücü konuyu artık kapatıp tarihin gelecek muhakemesine bırakalım.

İmam'ın (a.s) beş oğlundan biri olan İsmail, İmam hayattayken vefat etmiş ve Baki mezarlığında defnedilmiştir.

Diğer oğulları ise İsmail'le bir anadan olan Abdullah, "Muhammed Dibac" ve vasisi olan "Musa Kâzım"dır.¹

1- Bu bölüm, Ehl-i Sünnet âlimlerinden Kadı Behlul Behcet E-fendi'nin *Teşrih ve Muhakeme* adlı eserinden alınmıştır.

İMAM MUSA KAZIM (A.S)

İmam Musa Kazım'ın (a.s) annesi Hamide'dir. İmam Musa Kazım (a.s), kendi döneminin zalim halifeleri ve diğer devlet yöneticilerinden çok büyük bir baskı ve zulüm görmüştür. Zalim Abbasî halifelerinden el-Mehdi, İmam'ı (a.s) Medine'den Bağdat'a getirtti ve zindana attırdı.

Rivayet olunur ki: Halife Mehdi, Hz. Ali'yi (a.s) rüyasında görerek İmam Musa Kazım'ı (a.s) serbest bırakmıştır.

İmam'a (a.s) en çok zulmeden halife, Harun Reşid olmuştur. O, İmam'ın (a.s) düşmanlarının yanında yer alarak Ehl-i Beyt'e mescitlerde küfretmiştir. Harun Reşid, her fırsatta, çeşitli bahanelerle, İmam Musa Kazım'ı (a.s) hapsedirmiştir. İmam'ı (a.s) yıldırarak ve Müslümanları uyarmasının, uyandırmasının önüne geçmek için, akla gelebilecek her türlü yöntemi kullanmıştır.

Harun Reşid, bir hac mevsiminde, İmam Musa Kazım'ı (a.s) beraberinde hacca götürdü. Mekke'den döndükten sonra, Medine'ye gelip Hz. Peygamber'in (s.a.a) kabri ni ziyaret ettiler.

Hz. Peygamber'in (s.a.a) makamına, ilkin, Harun Reşid girerek şöyle dedi: "Selâm sana, ey Amcaoğlu!" İmam Musa Kazım (a.s) ise içeri girip, "*Selâm sana ey baba!*" dedi. Harun Reşid, bu sözünden dolayı İmam'ı (a.s) kıskandı ve ona öfkeleni.

İmam (a.s), Hicret'in yüz sekseninci senesinde Harun Reşid'in kendisini hapsedtiği zindanlardan birinde, elli beş yaşında iken şehit oldu. Türbe-i Şerif'i Bağdat'tadır.

İmam Musa Kazım'ın (a.s) pek çok çocuğu olmuştur. "İmamet", kendisinden sonra İmam Ali Rıza'ya (a.s) intikal etmiştir.

İmam Cafer Sadık (a.s) bir sözünde şöyle buyuruyor:

Ne mutlu bize uyanlara! Kutsuzdur, kötüdür, o kişiler ki, bize düşman olurlar ve karşı dururlar. Bazı kişiler de bize dost olduklarını iddia ederler. Oysaki onlar, düşmanlarımızı da, düşmanlarımızın dostlarını da severler. Sanki Rabbimizin kelamını duymamışlardır da onunla amel etmezler.

İMAM ALİ RIZA (A.S)

İmam Ali Rıza (a.s), hicrî yüz eli üç senesinde Medine'de doğmuştur. Annesi, o devrin en akıllı kadınlarından birisi olan Ümmü Veled'dir.

Yaşadığı dönem boyunca, kendisinden önceki İmamlara (üzerlerine selâm olsun) yapılan zulümler ona da yapılmıştır. Bütün Ehl-i Beyt İmamları'nın, yaşadıkları dönem içerisinde, çeşitli baskı ve zulümlere maruz kaldığını söylemiştik.

İmam Ali Rıza'nın (a.s) yaşadığı dönemdeki Abbâsî halifesi, Me'mun idi. Me'mun, İmam Ali Rıza'ya (a.s) büyük bir saygı gösterirdi. Me'mun, çok sayıda taraftarı olan İmam Ali Rıza'nın (a.s), Medine'de kıyam etmesinden endişe ederek bir haber gönderip İmam'ı (a.s) Horasan'a davet etmiş; ancak İmam (a.s) olabilecekleri öngörerek bu teklifi reddetmiştir. Halife Me'mun, ısrarla davetini yineleyince, gitmek zorunda kalmıştır.

İmam (a.s), Horasan'a vardığında, Halife Me'mun, halifelîği İmam Ali Rıza'ya (a.s) devretmek istedi. İmam Ali Rıza (a.s) bu teklifi geri çevirdi. Me'mun, bunun üzerine, veliahtlık teklifinde ısrar edince, İmam Ali Rıza (a.s), bunu, zahiren kabul etmiş gibi göründü.

Halife Me'mun, kızını da İmam Ali Rıza (a.s) ile evlendirdi. Bir rivayete göre, Me'mun, İmam (a.s) adına para da bastırmıştır.

Bir bayram günü, Halife Me'mun, İmam Ali Rıza'ya (a.s) şöyle dedi: "Bu sene, Bayram Namazı'nı sen kıldır."

İmam (a.s), bu teklifi kabul etti. Bayram namazları, şehir dışında, bu iş için özel olarak tertiplenmiş bir sahada kılındı. Halife, bayram günü sabahında, süslenmiş bir atı İmam Ali Rıza'nın (a.s) emrine gönderdi.

İmam (a.s), ata binmeyerek dedesi Hz. Peygamber'in (s.a.a) zamanındaki gibi hazırlanıp beyaz bir elbise giyerek yalın ayak ve etrafındaki dostlarıyla birlikte, "Allah-u Ekber" nidalarıyla bayram namazının kılınacağı sahaya doğru hareket ettiler.

Halife Me'mun, İmam Ali Rıza'nın (a.s) bu kıyafetini görünce, o da yalın ayak yürüdü. Bu tekbir seslerini duyan Müslümanlar, Hz. Peygamber'in (s.a.a) zamanını andıran bu tablo karşısında, heyecanlanarak ağlaşa ağlaşa İmam'ın (a.s) peşine takıldılar. Halife Me'mun'un yanındakiler bu durumu görünce, Halife'ye dediler ki: "Namazı kendin kıldır; yoksa sonunda halk buna tapar." Bunun üzerine, Halife Me'mun, İmam'ı (a.s), namaz kıldırımdan men ederek namazı kendisi kıldırdı.

Halife, sonunda İmam Ali Rıza'yı (a.s) zehirleterek şehit etmiştir. Kendisinden sonra "İmamet", oğlu Muhammed Taki'ye (a.s) intikal etmiştir.

İMAM MUHAMMED TAKİ (A.S)

İmam Muhammed Taki (a.s), hicrî yüz doksan beş senesinde Medine-i Münevvere'de dünyaya gelmiştir. İmam'ın (a.s) yaşadığı dönemdeki Abbasî halife, el-Mutasım idi. İsmi geçen Halife, İmam'ı Medine'den Bağdat'a getirtti.

Nübüvvet pınarının timsali olan İmam (a.s), bu zalimin baskısına ve çeşitli zulümlerine fazla dayanamadı.

Henüz yirmi beş yaşındayken zehirleterek şehit edilmiştir. Kabri, Bağdat'ta; dedesi İmam Musa Kazım'ın (a.s) kabrinin yanındadır. "İmamet", kendisinden sonra oğlu Ali en-Naki'ye (a.s) intikal etmiştir.

İMAM ALİ EN-NAKİ (A.S)

İmam Ali en-Naki (a.s), hicrî iki yüz on dört senesinde dünyaya gelmiştir. İmam Ali en-Naki'nin (a.s) dönemindeki halife olan el-Mütevekkil, Hz. Peygamber'in (s.a.a) soyuna karşı, öteki Abbasî halifelerine nazaran, daha zalim idi. el-Mütevekkil öyle zalimdi ki, Hz. Hüseyin'in (a.s) türbesini yıktırarak burayı bir kuyu hâline getirmiştir.

Halife, İmam Ali en-Naki'yi (a.s) Medine'den Samarra'ya zorla getirterek hapsedirdi. Yirmi bir yıl boyunca onu çeşitli zulümlere, bu arada işkencelere maruz bıraktı.

Bir gece, kendisi için tertiplemiş olduğu içki meclisine, İmam Ali en-Naki'yi (a.s) hapis haneden getirterek ona zorla şarap içirmek istedi. İmam (a.s), Halife'ye şöyle bir cevap verdi:

Allah, bize böyle şeyleri yasak etmiştir.

İmam Ali en-Naki (a.s), Samarra'da, hicrî iki yüz elli dört senesinde şehit edilmiştir.

İmam Ali en-Naki'nin (a.s) iki tane oğlu vardı. Biri Hasan (a.s), diğeri ise Cafer idi. Kendisinden sonra, "İmamet", oğlu Hasan el-Askerî'ye (a.s) intikal etmiştir.

İMAM HASAN EL-ASKERÎ (A.S)

İmam Hasan el-Askerî (a.s), hicrî iki yüz otuz bir senesinde Samarra'da doğmuştur. Kendisine "Askerî" lakabının verilmesinin nedeni, doğduğu yerin, Abbasîlerin askerî bir garnizonu içinde yer almasıdır.

İmam Hasan el-Askerî'nin (a.s) büyüklüğüne sadece şu bile yeter ki, Allah-u Teâlâ, ona öyle bir oğul vermiştir ki insanlar, cinler ve melekler onu beklemekte idirler. Geldiğinde, bütün dünyayı adalet ve rahmet ile dolduracak olan bu zat, İmam Mehdi'dir (a.s). Hz. Peygamber (s.a.a), "*O-nun ismi, benim ismindendir; babasının ismi ise, benim oğlumun ismindendir.*" buyurmuştur.

İmam Hasan el-Askerî (a.s), hicrî iki yüz altmış yılında Samarra'da şehit olmuştur. Mübarek türbesi de buradadır. Oğlu, İmam Muhammed Mehdi'dir (a.s).

İMAM MUHAMMED MEHDİ (A.S)

İmam Muhammed Mehdi (a.s), hicrî iki yüz elli beş yılında Şaban ayının on beşinde İmam Hasan Askerî'nin (a.s) temiz sulbünden dünyaya gelmiştir. Annesi, Nergis Hanım'dır. İmam (a.s) beş yaşında iken, babası vefat etmiştir.

Allah-u Teâlâ, İmam Muhammed Mehdi'yi (a.s) zalimlerin şerrinden korumak için ve başka hikmetlerle "Küçük Gaybet" ve "Büyük Gaybet" olmak üzere iki defa gayba çekmiştir. İmam Mehdi (a.s), Samarra şehrindeki evlerinin bodrum katına annesinin gözlerinin önünde indikten sonra, bir daha çıkmamıştır. Bu şekilde "Küçük Gaybet Dönemi" başlamıştır.

Büyük Gaybet dönemi ise Küçük Gaybet'in hemen ardından başlamıştır ve hâlâ devam etmektedir. Tüm Şîf ve Sünnî Müslümanlar ortak ve samimî bir inanç ile İmam Mehdi'nin (a.s) zuhurunu beklemektedirler. Onun zuhuruna ilişkin *Sahih-i Müslim*'den alınan şu hadisi burada aktarmak istiyoruz: Hz. Peygamber (s.a.a) buyurmuştur ki:

Ümmetimin imamları benden sonra, on iki tane dir. Bunların içinde, Mehdi, Allah'ın emri ile gayba çekilecektir. İmam, uzun bir ömür sürdükten sonra, yine Allah'ın emri ile gelerek dünyayı adalet ile dolduracaktır.

Bu hadis-i şerif'ten de anlaşılacağı üzere, Allah'ın (c.c) emrettiği bir günde Mekke'de zuhur edecektir. İsa Nebiyullah (a.s) ile beraber bir namaz vaktinde, Beytullah'ta namaz için toplanan cemaat arasında yabancılar olduğu

fark edilecektir. O zaman, İmam Mehdi (a.s), İsa Peygamber'e (a.s) şöyle diyecektir: *"Namazı kıldır. Sen, Allah'ın peygamberisin."* İsa Nebiyyullah (a.s) da diyecek ki: *"Sen, Peygamber'in halifesisin ve evladındansın. Namazı sen kıldır."* O zaman İmam Mehdi (a.s) namazı kıldırarak; daha sonra, Medine'ye gidip dedesi Hz. Peygamber'i (s.a.a) ziyaret edip ondan sonra çıkan bidatleri ortadan kaldıracaktır. Allah-u Teâlâ zuhurunu yakın etsin.

Bu konuda şöyle bir soru sorulabilir: "Bir insan, bu kadar süre nasıl yaşar?"

Bu soruyu yöneltecek olan Müslümanlara şöyle cevap veririz:

1- Bilineceği üzere, İsa Peygamber (a.s), Allah-u Teala'nın emri ile gayp âlemine çekilmiştir ve yaklaşık iki bin senedir yaşamaktadır. Bütün Hıristiyanlar ve Müslümanlar, İsa Nebiyyullah'ın (a.s) ölmediğine, kıyametten önce nüzul edeceğine (ineceğine) inanmaktadırlar. Bu nasıl oluyorsa, o da aynı şekilde oluyor.

2- Hızır (a.s), Allah'ın (c.c) emri ile binlerce yıldır aramızda yaşamaktadır. Bu nasıl mümkün olmaktadır?

3- Kur'ân-ı Kerim'de, yüce Allah, **"Kulumuz Nuh, bin yıldan elli yıl eksik yaşadı."** buyurmaktadır. Bir insanı, bu kadar yıl yaşatan Allah (c.c), hem İmam Mehdi'yi (a.s) de yaşatmaya elbette kadirdir; hem de bu, "sünnetullah"a (Allah'ın sistemine) aykırı değildir. Çünkü benzer örnekleri vardır.

DİNİN ESASLARI

Kitabımıza son verirken, Şia inancı açısından dinin temellerine ve bazı önemli hususlara işaret etmek istiyorum. Şia mektebinde dinin esasını beş şey teşkil eder:

1- Tevhid: Allah'ın (c.c) birliğini, O'ndan başka Tanrı olmamasını ifade eder. Allah tektir, ortağı yoktur. İhlâs Suresi'nde bu gerçek anlatıldığı için, bu sure Kur'ân-ı Kerim'in üçte biri sayılmıştır.

2- Adalet: Allah'ın mutlak anlamda adil olup zerre kadar zulmetmeyeceğini ifade eder. Allah (c.c) adildir, zalim değildir. Bunun Kur'ân'daki delili, şu ayettir: "**Allah kullarına zulmetmeyi dilemez.**"

3- Nübüvvet: Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e kadar gelip geçmiş bütün peygamberlere, Hz. Muhammed'in (s.a.a) de son peygamber olduğuna inanmayı ifade eder. Bunun Kur'ân'daki delilleri olan ayetler şunlardır:

O'nun peygamberleri arasında hiçbirini ayırt etmeyiz.

Muhammed, hiçbirinizin babası değildir. Fakat O, Allah'ın Resülü ve peygamberlerin hatemidir (mühürleyicisidir/sonuncusudur).

4- İmamet: Hz. Ali (a.s) ve on bir evladının (On İki İmam'ın) imamlığına/halifeliğine inanmayı ifade eder. Bunun Kur'ân'daki delillerinden biri şu ayettir:

Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve sadıklarla beraber olun.¹

1 - Tevbe Suresi: 119

Arapça dilbilgisi kurallarının da apaçık bir biçimde ortaya koyduğu üzere, bu ayet, belli bir zamanla sınırlandırılmış değildir. Ayetteki hükmün, sürekli olması ve "kayıtsız şartsız 'Sadıklar'la beraber olunması"nın emredilmesi; her zaman, kendisine kayıtsız şartsız uyulması, itaat edilmesi gereken "Masum İmamlar"ın/"ilâhî önderler"in var olduğunu göstermektedir. Nitekim Ehl-i Sünnet ve Caferî müfessirlerin pek çoğu, kendi tefsir kitaplarında bu konuya değinmişlerdir. Fahrüddin er-Razî, bu ayetin tefsiri ile ilgili ayrıntılı açıklamalar yaptıktan sonra şöyle demektedir:

Bu ayet, masum olmayan ve "hata edebilir" olanların, masum olan "hatasızlar"a uymalarının farz olduğunu göstermektedir ki bu masumlar, sadıklar (doğrular) olarak tanımlanıyor. Binaenaleyh, bu ayetteki hüküm gereğince, "hata edebilir" olanlar, "hata işlemez" olan "masumlar"a uymalı ve onlarla olmalıdırlar ki, "masumlar" onları hata işlemekten korusun. Bu hükmün belli bir zamana mahsus olmayıp bütün zaman ve çağları kapsamaması, her çağ ve zamanda bir masum ve "hata işlemez bir veli"nin var olduğunu göstermektedir.¹

Ayrıca, "**Sizin veliniz; ancak Allah, Resülü ve rükû hâlindeyken zekât verenlerdir.**" ayetindeki "rükû hâlindeyken zekât veren"le kastedilen İmam Ali'dir (a.s).

Ömer bin Hattab demiştir ki:

Ali'ye gelen bu ayet gibi bir ayetin de benim hakkımda gelebilmesi için fakirlere kırk yüzük sadaka verdim. Fakat böyle bir ayet gelmedi.

5- Mead: Öldükten sonra dirilmeye, haşır, mizan, hesap, cennet, cehennem ve A'raf'a inanmayı ifade eder. Bunun Kur'ân'da çok sayıda delili vardır:

1- Fahrüddin er-Razi, *Tefsir-i Kebir*, c.16, s.221; Üstad Nasır Me-karim, *On İki İmam İnançları*, çev. İsmail Bendiderya, Kevser Yay. 2003-İstanbul, s.81-82

Onlar görmüyorlar mı ki, gökleri ve yeri yaratan; onları yaratmaktan da yorulmayan (Allah), ölüleri de diriltmeye kadirdir. Evet, gerçekten O, her şeye kadirdir.¹

Kimin tartıları ağır basarsa, artık o, hoşnut olacağı bir hayat içindedir. Kimin de tartıları hafif kalırsa, artık onun da yeri, 'Cehennem Uçurumu'dur.²

Yoksa, kötülöklere cesaretle dalanlar, kendilerini, iman edip salih amellerde bulunanlar gibi kulaçığımızı mı sandılar? Hayatları ve ölümleri de bir mi olacak? Ne kötü hüküm veriyorlar!³

Yukarıdaki ayetlerden anlıyoruz ki, Allah (c.c), iman edip de salih amellerde bulunan bir kimseye hoşnut olacağı bir hayatı; yani cenneti verecektir. Ancak bunun için önce gereği üzere iman edip salih amellerin başında bulunan namazı dosdoğru kılması gerekmektedir. Namazı olmayan bir kulun, yapmış olduğu diğer hayır amelleri onu kurtaramayacaktır.

Ömür boyu hayır kuruluşlarına para harcasa da, başkalarına iyilik yapsa da, bu kul namaz kılmıyorsa, bu hayır amelleri anlamını yitirecektir.

Başta namaz olmak üzere oruç, dinen zengin olanlar için zekât ve Beytullah'a gitmeye güç yetirenler için hac, Allah'ın (c.c) emrettiği farzlardandır. Zekâtsız da namaz olmaz. Fakirin hakkını vermedikten sonra, kılınan namazda da hayır yoktur.

Üzerinde kul hakkı olan bir kişinin ibadetlerinin geçersiz olmasından korkulur. Haksız yere elde edilen; örneğin gasp edilen bir mülkte yapılan ibadetler batıldır. Kiraya verilmiş olan dairede, kiracının izni olmaksızın namaz kılınması doğru değildir. Zekâtı veya humusu verilmemiş

1- Ahkaf Suresi: 33

2- Karia Suresi: 6-9

3- Câsiye Suresi: 21

olan parayla veya malla satın alınarak giyilen bir elbiseyle kılınan namazın da geçersiz olmasından korkulur.

Can korkusuyla; örneğin yırtıcı bir hayvanın kendisine zarar vereceğinden endişe ettiği için üstünde bulunduğu binek hayvanın, sözgelimi atın üzerinden inemiyorsa, atın üzerinde olduğu hâlde namazını kılabilir; ama atın ayağındaki nalın bir çivisi başkasının hakkı ise, kıldığı namaz batıldır.

Bir kişi, yolculuk esnasında, namaz vakti girdiğinde, zalim ve fasık bir kişinin mülkünde -sözgelimi tarlasında veya çayırında olduğunu- biliyorsa, orada namaz kılmalıdır; hayvanını sürüp o mıntıkadan çıkmalıdır. Eğer çok büyük bir arazi içerisinden geçiyorsa, arazi sahibinin de iyi biri olmadığını biliyor, fakat namaz vakti de geçmek üzere olduğu hâlde, hayvanını sürmekle de bu araziden çıkamıyorsa, hayvanından inip orada namazını kılmalıdır.

Kur'ân'da, Enfâl Suresi'nin 41. ayetinde, "humus" emri vardır:

Bilin ki, elde ettiğiniz ganimetin beşte biri Allah'a, Resul'e Resul'ün yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışa aittir.

Allah'a (c.c) ve Peygamber'e (s.a.a) ayrılan hisse; yani beşte birin yarısı, müçtehidin veya vekilinin izniyle maddî durumu iyi olmayanlar ve hayır yerlere harcanır. Beşte birin diğer yarısı; yani geri hisse de Hz. Ali (a.s) ve Hz. Fatıma'nın (a.s) soyundan gelen fakir seyyitlere verilir.

Ticaretle uğraşan bir kimse, yıllık kazancından, evinin bir yıllık masrafını ayırdıktan sonra, geriye kalan kazancının beşte birini ayırıp Allah'ın (c.c) emrettiği şekilde verirse, geri kalan parasını temizlemiş olur. Bu temiz parayla hayır işler yapılmalıdır. Örneğin hacca veya umreye bu şekilde temizlenmiş parayla gidilmeli; ölmüş yakınları için yapacağı hayır ve ihsanın da bununla yapılması gerekir.

Humus, yukarıdaki ayetten de anlaşılacağı üzere, Kur'ân'da açıkça geçen bir farizadır. Bu ameli yapmamak, Allah'ın (c.c) farz kıldığı bir şeyi yerine getirmemek demektir. Temiz olmayan para ile yapılan öteki amellerin de kıyamet günü kabul olmamasından korkulmalıdır.

Bazı Müslüman kardeşlerimiz diyorlar ki: "Biz, az çok ibadetlerimizi yapıyoruz; gerisini Allah affeder!" Böyle diyen Müslümanlar, sanki kendilerine Allah (c.c) tarafından bu konuda bir bilgi verilmiş gibi rahat davranabilmektedirler. Onlar, bilgisizliklerinden dolayı, böyle yargılarda bulunurlar. Allah-u Teâlâ buyuruyor ki:

Hiç bilenlerle, bilmeyenler bir olur mu?¹

Hz. Peygamber (s.a.a), bir hadisinde buyuruyor ki:

Namazlarınızı kılınız, malınızın zekâtını veriniz.
Ramazan ayının orucunu tutunuz... Bunları yaparsanız, Allah'ın cennetine dâhil olursunuz.

Bütün dünya Müslümanları birbirlerine sarılarak bir bütün olmalıdırlar. Ortadoğu'da, Kafkasya'da, Balkanlar'da, Doğu Türkistan'da ve dünyanın diğer yerlerinde Müslümanların başlarına gelenleri; katliamları, tecavüzleri; yıkılan evlerini, camilerini ve türbelerini; o savunmasız Müslüman hanımların ve kucaklarındaki minicik yavruların çaresizliklerini, akıtılan kanlarını derin bir üzüntüyle görmekteyiz.

Tesettür konusuna da kısaca değinelim: Yüce Allah, Nûr Suresi'nin 31. ayetinde şöyle buyuruyor:

Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama çevirmekten) kaçınınsınlar, iffetlerini korusunlar, ziyaretlerini (cazip yerlerini) göstermesinler, ancak kendiliğinden görüneni hariç...

Bu ayetten anlaşılıyor ki, Allah'ın (c.c) emri olan gereği üzere örtünmeyi -başörtüsü de buna dâhildir- ihmal edip

1- Zümer Suresi: 9

birçok Müslüman bayan maalesef söz konusu ilâhî emre karşı gelerek büyük bir günah işlemektedirler.

Ülkemizde bazı ilahiyatçı ve yarı ilahiyatçı "profesörlerimiz", Allah'ın (c.c) emirlerini ve yasaklarını çekinmeden söyleyeceklerine, bin dört yüz yıldan beri fark edilemeyen bir "gerçeği" fark etmenin(!), yeni bir şey bulmanın (!) heyecanıyla, televizyon kanallarında tartışmalar yaparak Allah'ın (c.c) emirlerini ve yasaklarını kendi düşüncelerine uydurarak başörtüsünün farz olmadığını, bir tavsiye olduğunu söyleyerek insanları kandırıyorlar ve saptırıyorlar. Bunların bir kısmının kendi hanımlarının da başörtülü olmadığını dikkate alarak onların bu fetvalarını(!) anlayışla(!) karşılamamız gerekir.

Allah-u Teâlâ, Ahzâb Suresi'nin 59. ayetinde, "**Başörtülerini de yakalarının üzerine salsınlar.**" diye emrederek açıkça başın, boynu ve göğüsleri örtecek şekilde örtülmesini farz kılmıştır. Hz. Peygamber (s.a.a) dönemindeki bayanların tamamına yakını örfen başörtülüydü; ancak saçlarının bir kısmı, boyun ve göğüsleri açıktı. Allah-u Teâlâ, bu yüzden başın, boynu ve göğüsleri örtecek şekilde örtülmesini, "**Başörtülerini de yakalarının üzerine salsınlar.**" diyerek emretmiştir.

Örtünme emri, bütün peygamberlerin getirdiği "ilâhî mesaj"larda vardır. Dindar Yahudi kadınlarının ve rahibelerin örtünmesi bu yüzdendir. Örtünmek de, diğer emirler ve yasaklar da Araplara özgü değildir. İslâm, bütün peygamberlerin getirdiği "ilâhî din" olması, insanlığa hitap etmesi, kıyamete kadar geçerli olacak hükümler içermesi ve "kâinatın doğal dini" olması bakımından evrenseldir.

Kur'ân'daki emirleri ve yasakları hiçbir "rivayet" ortadan kaldıramaz. Hımar (başörtüsü) kelimesinin anlamıyla ilgili olarak, Ebu Hanife'den iki farklı rivayetin geldiği, bu rivayetlerden birinde, bu kelimenin başörtüsü anlamına geldiği; ancak diğer rivayette örtü anlamına geldiği belirtile-

rek, buradan hareketle başörtüsünün farz olduğunun Kur'ân'dan açıkça çıkmayacağı maalesef söylenmiştir. Ahzâb Suresi'nin 59. ayetinde geçen, "humurihinne" "başörtülerini" ifadesi, tartışmasız bu anlama gelir. "Humur", "hımar" kelimesinin çoğuludur. "Hımar", lügatte başörtüsü anlamındadır. İçki diye çevrilen, aslında sarhoşluk verici ve uyuşturucu maddelerin tamamını ifade eden "hamr" -ki "örten" anlamına gelir- kelimesi de "hımar" (başörtüsü) ile aynı kökten türemiştir. Aralarındaki anlam ilişkisi ise şudur: "Hamr başın içini -aklı- örten anlamına gelirken, "hımar" başı örten anlamındadır.

"Hımar" kelimesinin örtü anlamına geldiği var sayılsa bile söz konusu ayetten yine başörtüsü takılması gereği çıkar. Bu bağlamda, Ahzâb Suresi'nin 59. ayetinin konuyla ilgili kısmı şu anlama gelmiş olur:

"Örtülerini de yakalarının üzerine salsınlar."

Yakaların üzerine salınması istenen örtü, başörtüsünden başka bir şey değildir. Çok az sayıda da olsa bazı ilahiyatçılar, derin bir cehaletle, başörtüsünün farz değil de tavsiye olduğunu söylemişlerdir. Bu iddiayı şu delillerle geçersiz kılabiliriz:

Birincisi, Ahzâb Suresi'nin 59. ve Nûr Suresi'nin 31. ayetlerinde başörtüsünü içeren bir örtünmenin emir kipiyle açıkça emredilmiş/farz kılınmış olması, bütün müfessirlerin ve fakihlerin/mezheplerin bunu böyle anlamaları; ikincisi, Hz. Peygamber'in (s.a.a) uygulamasının böyle olması ve bunda hiçbir şüphenin olmaması; üçüncüsü, ilâhî kökenli dinlerde de bunun böyle olması; dördüncüsü, aklen de başörtüsünü içermeyen bir örtünmenin, tam bir örtünme olamayacağıdır.

Kur'ân-ı Kerim'in hiçbir harfi değişmemiştir ve değişmeyecektir. Ancak şu da var ki, Kur'ân-ı Kerim'in tefsiri, tarihte yanlış yapıldığı gibi günümüzde de yanlış yapılmaktadır. Bu yanlış tefsiri, kasıtlı olarak ve cehaleti ne-

deniyle yapanlar, kıyamet günü Kur'ân ile hesaplaşacaklardır. Kur'ân'ın tefsirinin tahrifi ile de Ehl-i Beyt ile ilgili nice gerçekler gizlenmiştir.

Furkan Suresi'nin 30. ayetinde belirtildiği üzere, Hz. Peygamber (s.a.a) ahiret gününde şöyle diyecektir:

Ey Rabbim! Kavmim (toplumum), bu Kur'ân'ı terkedilmiş bıraktılar.

Müfessirlerin bir kısmı diyor ki:

Kur'ân'ı müşrikler terk ettiler. Bu ayet, bunu ifade ediyor.

Oysaki müşrikler, hiçbir zaman Kur'ân'a inanıp onu benimsemediler ki, Kuran'ı terk edilmiş bıraksınlar. Kur'ân-ı Kerim'i müşrikler değil, Müslümanlar olarak bizler terk edilmiş bıraktık. Hz. Peygamber (s.a.a), bize "iki ağır emanet" bırakmıştır. Bunların ilki, Allah'ın Kitabı olan Kur'ân-ı Kerim; diğeri de kendi "Ehl-i Beyt'i"dir. Ümmetin çoğu, "Ehl-i Beyt'i"ne uymadığı gibi, Kur'ân-ı Kerim'i de, kendi hevaları ve cehaletleri doğrultusunda tefsir ederek ona uymamışlardır. Yukarıda geçen ayetteki ifade Hesap Günü'nde, Hz. Peygamber'in (s.a.a) olacak olan bir şikâyetidir.

Kur'ân'ı terk edilmiş bırakan, Resulullah'ın (s.a.a) kavmi müşriklerdir diyenler, Müslümanları maalesef yanıltmaktadırlar. Yukarıda geçen ayeti daha iyi anlayabilmek için, şu ayet üzerinde düşünmek gerekir:

Doğrusu o (Kur'ân), sana ve kavmine bir öğüttür. İleride (ondan) sorumlu tutulacaksınız.¹

Bu ayette, Kur'ân'ın Hz. Peygamber'e (s.a.a) ve kavmine bir öğüt olduğu belirtiliyor. Söz konusu ayette geçen, "kavmine" ifadesiyle müşrikler kastediliyorsa, Kur'ân'ın müminlere öğüt oluşu nerededir?

Dolayısıyla yukarıdaki iki ayette geçen "kavmim" ve "kavmine" ifadeleriyle kastedilen Resulullah'ın (s.a.a) üm-

1- Zuhruf Suresi: 44

metidir. Kâfirlerin/müşriklerin kavim (ümme) kavramı içerisinde -"ümme-i davet" olarak- yer alabileceği düşünülse bile bu, ikincildir; asıl olan "ümme-i icabet"tir.

Başka bir yanlışlığı düzeltme sadedinde diğer bir konuya daha geçelim:

Diyanet'in çıkardığı takvimde de, çoğu kitapta da Muaviye'ye "Hz. Muaviye" deniyor. Oysaki Hz. Ali'nin (a.s) rızası, Resulullah'ın (s.a.a) rızası; onun hoşnutsuzluğu da Resulullah'ın (s.a.a) hoşnutsuzluğu gibidir. Çünkü Resulullah (s.a.a), Hz. Ali (a.s) ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

Seninle savaşmak, benimle savaşmaktır. Seninle barışmak, benimle barışmaktır.¹

Allah'ım! Ona dost olana dost ol, düşman olana da düşman ol.²

Resulullah (s.a.a) ona hitaben de şöyle demiştir:

Seni ancak mümin kişi sever. Senden ancak münafik kişi nefret eder.³

İbn Ebi'l-Hadid, *Şerh-u Nehci'l-Belaga'nın* 3. cildinde ılımlı Şiîlerden "bizim arkadaşlarımız" diye söz ederek onların çizgisini benimsediğini belirtmiştir. Onların görüşlerini aynen kabul ederek "biz" diyerek aktarmıştır. Muaviye ve sahabîlerle ilgili olarak şunları yazmıştır:

Görüyorsunuz, Hz. Ali (a.s) Muaviye ile alakasını kesince, biz de alakamızı kestik. Onu lanetleyince, biz de lanetledik. Şam ehlinin ve aralarında bulunan Amr bin As ve oğlu gibi bazı sahabenin sapık olduğuna hükmedince, biz de onların sapık olduğuna hükmettik. Hâsılı biz, onunla Hz. Peygamber (s.a.a)

1- Tirmizî, Menakıb/60; İbn Mace, *Mukaddime*/11; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.2, s.442

2- İbn Mace, *Mukaddime*/11; Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, c.1, s. 118-119; c.4, s.281,368; c.5, s.370

3- Tirmizî, Menakıb/20

arasında bir nübüvvet farkı (olduğunu) görüyoruz. Bunun dışında kalan tüm meziyetleri, ikisi arasında müşterek görüyoruz. Ayrıca (Hz. Ali'nin -a.s-) ta'n ettiği vaki olmayan büyük sahabelere (asla) dil uzatmadık.¹

M. Ebu Zehra'nın da bu çizgiye yakın olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bununla birlikte o, adı geçen kitabının 60. sayfasında Hz. Ali'nin (a.s) masumluğunu kabul etmez. O, Ahzâb Suresi'nin 33. ayetinden ne anlaşılması gerektiğini fark edememiştir.

Ahzâb Suresi'nin 33. ayeti, muteber tefsirlere göre, Hz. Peygamber (s.a.a) ve abasının altına aldığı İmam Ali (a.s), Hz. Fatıma (a.s), Hz. Hasan (a.s) ve Hz. Hüseyin (a.s) hakkında nazil olmuştur. Bu ayette, Allah-u Teâlâ bunları masum kılarak onlardan her türlü günahı gidermeyi irade etmiştir. Muteber tefsir ve hadis kitaplarında, hacırlara verilen Kur'ân mealinin, Diyanet'in Kur'ân mealinin ve diğer bazı meallerin dipnotlarında, Ehl-i Beyt'le yukarıda adı geçen kişilerin kastedildiği belirtilmiştir.

Hz. Peygamber'in (s.a.a) çok sevdiği, yüceliği Kur'ân'la ispatlanan, evladının/torunlarının büyüğü Hz. Hasan'ı (a.s), "Hazret" unvanı verilen, "Halife" olarak adlandırılan Muaviye zehirleterek şehit ettirmiştir. Hz. Peygamber'in öteki oğlu/torunu, Hz. Hüseyin'i (a.s) de yararıyla birlikte yine "Halife" olarak adlandırılan Muaviye'nin oğlu melun Yezid, Kerbela'da şehit ettirmiştir.

İşte Resulullah'ın (s.a.a) biricik evladına/torunlarına yapılan ihtiram! Bunu kimler yaptı? Cebrail (a.s), o "İki Cihan Güneşi"ne bu durumu bildirerek şöyle demişti:

– Ya Resulallah! Senin çok sevdiğin bu iki torununu yakında şehit edecekler!

Peygamberimiz (s.a.a) üzülererek soruyor:

1- bk. M. Ebu Zehra, *Mezhepler Tarihi*, s.42

– Ey Cebrail! Bu kötü işleri kimler yapacak?

Cebrail (a.s) diyor ki:

– Senin vefasız ümmetinden birileri yapacak.

Peygamberimiz (s.a.a) hayatta olsaydı, o Peygamber düşmanlarının dostlarının kimler olduğunu görecekti. Ümmetinin çoğunun onları çok sevdiklerini, onlara "Hazret", "Emirü'l-Müminin" gibi isimler verdiklerini öğrenip üzülecekti.

Bir babanın oğullarını öldürürlerse, o baba, oğullarını öldürenlere düşman olmaz mı? Bu baba ki, âlemlerin Rabbinin sevgili peygamberidir.

Muaviye ve onun taraftarlarınca uydurulan hadislerde, Müslümanları kandırıp Muaviye'yi sevdirmek için şu iddiaya yer verilmiştir. "Muaviye, Peygamber'in (s.a.a) sır kâtibidir."

Bu, doğru değildir. Allah-u Teâlâ, kıyamete kadar olacak bazı olayları Peygamber'ine (s.a.a) bildirmiştir. Emevîlerin lideri olan Muaviye ile ilgili olarak Peygamberimiz (s.a.a) buyurmuştur ki:

Emevîlerin devlette iş başına gelmesi haramdır.

Yine buyurmuştur ki:

Muaviye'yi benim minberimde gördüğünüz zaman, onu öldürün.¹

Hz. Peygamber (s.a.a), böyle birisini hiç sır kâtibisi yapar mı? Onun, Ehl-i Beyti'nin düşmanı olduğunu, Allah (c.c), Cebrail (a.s) vasıtası ile bildirmiştir. Muaviye, o kişinin oğludur ki, babası Ebu Süfyan, yirmi üç sene Müslümanlara zulmetmiştir. Muaviye'nin annesi Hind'dir ki, Vahşi adlı kölesine Uhud Savaşı'nda Hz. Hamza'yı (a.s) öldürme görevi vermiş, savaş sonrasında da Hz. Hamza'nın

1- bk. Mizan'ül İtidal, c.2, s.7, Zehebi; Tehzib'üt-Tehzib c.5, s. 110, İbn Hacer; Künuz'ül Hakaik, s.9, Menai

(a.s) göğsünü, aynı köleye yardırarak ciğerlerini çıkarttırarak yemiştir. Mekke'nin Fethi'nde bu aile, ister istemez "Müslüman" olmuştur.

Muaviye'ye verilen "Hazret" unvanı, Müslümanları bu konuda da saflara ayırmaktan, tedirgin etmekten başka bir işe yaramamaktadır. Aynı mantıkla, Ebu Süfyan'a da Muaviye'nin biricik oğlu ve "halifesi" Yezid'e de "Hazret" unvanı verilmelidir.

Hz. Ali'ye (a.s) karşı açılan Cemel, Sıffin ve Nehrevan savaşları, İslâm'ın ve Resulullah'ın (s.a.a) Halifesi'ne karşı açılmıştır.

Allah (c.c), Hucurât Suresi'nin 9. ayetinde şöyle buyuruyor:

Eğer müminlerden iki grup birbirleriyle vuruşurlarsa aralarını düzeltin. Şayet biri, ötekine saldırırsa, Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar, saldıran tarafla savaşın.

Ancak bakıyoruz ki, Müslümanların büyük bir bölümünün gönülleri çelişkili bir sevgi içindedir. Hz. Ali (a.s), nerede olursa, "hakk"ın da onunla olacağını¹ belirten Resulullah'ın (s.a.a) çok sayıda sözüne rağmen ümmetin çoğu, tarihte ve günümüzde, onun değerini bilememiştir. Yüce Allah, Hucurât Suresi'nin 9. ayetinin son bölümünde de şöyle buyurur:

Her işte adaletli davranın. Şüphesiz ki, Allah, adil davrananları sever.

Bu ifadeler ve Kur'ân-ı Kerim'in adaletle ilgili diğer ayetlerine göre, adaletle hüküm vermemiz, adaletle karar vermemiz gerekmektedir. Ancak bakıyoruz ki, ümmetin büyük bir bölümü, mazlumu da seviyor, zalimi de; haklıyı da seviyor, haksızı da; saldırıya uğrayanı da seviyor, saldırıya geçeni de. İşte bu, Allah'ın (c.c) buyurduğu "adaletle

1- Tirmizî, *Sünen*, 5/633; Hakim, *el-Müstedrek*, 3/153

hüküm verme"ye aykırı bir tavidir. Bu da bir zulümdür; çünkü "zulme rıza göstermek" de "zulme/zalimlere meyletmek" de zulümdür.

Selâm olsun, yüce Peygamber'e (s.a.a) ve Ehl-i Beyti'ne! Onlara coşkun bir sevgiyle bağlanarak yaşayanlara! Allah'ın (c.c) selâmı, rahmeti ve bereketleri ebediyen üzerlerine olsun!

Allah, tüm dünya Müslümanlarını, İslâm düşmanlarının şerrinden korusun. Müslümanlara uyanış, birlik beraberlik, dirlik ve bilinç nasip etsin. (Âmin.)

Kaleme almış olduğumuz bu eserde, sizlerin dikkatini şu noktaya çekmek istedik:

Hz. Peygamber'in (s.a.a) zamanında ve sonrasında, sahabî adını taşıyan bazı kişiler, ne yazık ki, dünyanın gelip geçici nimetlerini tercih etmişler veya cehaletleri nedeniyle "Hak"tan uzaklaşmışlardır. Makam-mevki, mal ve saltanat hırsıyla, çıkarları için, adlarına yakışmayan birtakım yanlışlar yapmışlardır.

İşte bu kitapta, bu yanlışların neler olduğunu, bu kişilerin İslâm tarihi içerisinde durdukları yeri, oynadıkları rolü ve bunun sonuçlarının bir kısmını sizlere göstermek istedik.

Bunun yanı sıra, Müslümanların "Nebevî çizgi"den nasıl uzaklaştıklarını, ilk sapmaların nerelerde olduğunu, ayrılığa düştükleri yerleri, kimlerin "Nebevî çizgi"yi devam ettirdiğini ve nerede birleşmemiz gerektiğini göstermeyi amaçladık. Bu kitabın yazılışının nihaî gayesi ise, Allah'ın rızasına ve sevgisine erişmektir.

İmam Mehdi'nin (a.s) yaşamı ve zuhuru konusunda, kitabımızın konusunun bizi sınırlaması nedeniyle geniş bilgi veremedik. Bu konuda, öğrenmek istediğiniz her şeyi, Kıyas Akgün'ün *Hatemu'l-Eimme*, Dr. G. Hüseyin Tacirîne-seb'in *Mehdilik ve İmam Mehdi*, Şeyh Muhammed bin İb-

rahim-i Nu'manî'nin *Hz. Mehdi (a.s) Hakkında Hadisler/ Gaybet-i Nu'manî* isimli kitaplarında bulabilirsiniz. İmam Mehdi'nin (a.s) zuhurunu hasretle bekliyoruz.

Ayrıca bu eseri, hasretini çektiğimiz yüce İmam'a (a.s) ithaf ediyoruz.

"Sonradan var olan" her şeyi, "yok" iken "var" eden Rahman (Çok Esirgeyen) ve Rahim (Çok Merhametli) olan âlemlerin Rabbinden; tüm İslâm âlemine ve insanlığa; İslâm'ın sahte yüzüyle değil, gerçek yüzüyle yüz yüze gelip amel etmeyi ve bu suretle bize, razı olacağı bir yaşam nasip etmesini; ayrıca bütün müminlerin günahlarını bağışlamasını niyaz ederim. Hamd (gerçek övgü), âlemlerin Rabbi olan Allah'a (c.c) özgüdür.